



Dokument nr. 15:4

(2013–2014)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 451 – 600

25. februar – 3. april 2014

Innhold

Spørsmål	Side
451. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. anskaffelse av tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelavhengige i Helse Vest RHF, besvart av helse- og omsorgsministeren	13
452. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. fremtidig lokalisering av Veterinærinstituttets hovedkontor i Nord-Norge, besvart av landbruks- og matministeren	14
453. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. å miljøsertifisere vegutbygging, besvart av samferdselsministeren	14
454. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fylkeskommunane, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	15
455. Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. sikring av økt rekruttering av forskere og vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler, besvart av kunnskapsministeren	18
456. Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. 20-dagersregelen som private videregående skoler og kapittel 4-skoler i voksenopplæringsloven er underlagt, besvart av kunnskapsministeren	19
457. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. folkeregisterforskriften, besvart av finansministeren	20
458. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsministeren	21
459. Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. fredsforhandlinger mellom regjeringen i Myanmar og etniske minoriteter, besvart av utenriksministeren	21
460. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. Mist, besvart av kulturministeren	23
461. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. MiST, besvart av kulturministeren	24
462. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. Husbanken og sosial boligbygging, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	24
463. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. avgiftskompensasjon til vernede fartøy, besvart av klima- og miljøministeren	26
464. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. driftssentralen ved Sundalsøra, besvart av olje- og energiministeren	26
465. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. PST og trusselsituasjonen, besvart av justis- og beredskapsministeren	27
466. Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. Statens pensjonsfond utland, besvart av finansministeren	27
467. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. PST sin komande trusselvurdering, besvart av justis- og beredskapsministeren	28
468. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. studentsamskipnadsloven, besvart av kunnskapsministeren	28

	Side
469. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. konsesjonsbehandlingen for mini-, mikro-, og småkraft samt mindre vindmølleanlegg, besvart av olje- og energiministeren	29
470. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. togtilbudet i Rogaland, besvart av samferdselsministeren	30
471. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. barnepalliasjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	30
472. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. dagpenger under permittering, besvart av arbeids- og sosialministeren	31
473. Fra stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen, vedr. Hurtigrutas fremtid i forhold til Mehamn, besvart av samferdselsministeren	32
474. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. reservasjonsmuligheter for fastleger, besvart av helse- og omsorgsministeren	33
475. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. ruteplan for Spikkestadbanen, besvart av samferdselsministeren	33
476. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. klimaendringer og trusselbildet, besvart av forsvarsministeren	34
477. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. norske skip i klimagassregnskapet, besvart av klima- og miljøministeren	35
478. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. en pågående narkotikasak i Bergen, besvart av justis- og beredskapsministeren ..	36
479. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. et statlig finansieringsløft for pasientjournal/fagsystemene i kommunene, besvart av helse- og omsorgsministeren	36
480. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. sykehjemsmedisin, besvart av helse- og omsorgsministeren	37
481. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Statens pensjonsfond utland, besvart av finansministeren	39
482. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. jernbanelinjen mellom Arna og Bergen sentrum, besvart av samferdselsministeren	39
483. Fra stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen, vedr. mennesker som trenger ledsager, besvart av helse- og omsorgsministeren	40
484. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. fremvisning av førerkort, besvart av justis- og beredskapsministeren	41
485. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Lightning Process for CFS/ME, besvart av helse- og omsorgsministeren	41
486. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. den offentlige innkjøpsportalen doffin.no, besvart av næringsministeren	43
487. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. rusakutten i Bergen, besvart av helse- og omsorgsministeren	43
488. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. klimaforliket, besvart av klima- og miljøministeren	44
489. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. etter- og videreutdanning for lærere, besvart av kunnskapsministeren	45
490. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. Tier III, besvart av klima- og miljøministeren	46
491. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. beredskapslager for matkorn, besvart av landbruks- og matministeren	47
492. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. trafikktiltaka for togstrekninga Bergen-Arna, besvart av samferdselsministeren	48
493. Fra stortingsrepresentant Frank Bakke-Jensen, vedr. leveringsforpliktelser i Finnmark, besvart av fiskeriministeren	49
494. Fra stortingsrepresentant Eirin Sund, vedr. rushtidsavgift, besvart av samferdselsministeren	50

	Side
495. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. at Hurtigruta skal anløpe Gamvik på en trygg og sikker måte, besvart av samferdselsministeren	51
496. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. Utviklingsplan Sørlandet Sykehus 2030, besvart av helse- og omsorgsministeren	52
497. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. trusselvurdering, besvart av justis- og beredskapsministeren	53
498. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. Statens Pensjonsfond Utlands investeringer i skatteparadisselskapet Delta Topco, besvart av finansministeren	54
499. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Motivasjonskollektivet, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	56
500. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. høns, besvart av landbruks- og matministeren	57
501. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. opplæring av fremtidige leger i primær- og spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	57
502. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. retardasjonsfeltet på Gråmyra, besvart av samferdselsministeren	59
503. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. ektefellepensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren	59
504. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. motivasjonskollektivet, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	61
505. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. Østfoldbanens østre linje, besvart av samferdselsministeren	62
506. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. reallønnsveksten og produktivitetsveksten, besvart av finansministeren	63
507. Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. analyse av konkurransesituasjonen i norske finansmarkeder, besvart av finansministeren	65
508. Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. reallønnsveksten og produktivitetsveksten i perioden 2005-2013, besvart av finansministeren	65
509. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. omorganisering ved en spesialseksjon ved Oslo Politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsministeren	66
510. Fra stortingsrepresentant Geir S. Toskedal, vedr. asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsministeren	67
511. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dyrevelferd, besvart av landbruks- og matministeren	68
512. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. konsesjon, besvart av fiskeriministeren	68
513. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. Nergård, besvart av fiskeriministeren	69
514. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. klimavoter, besvart av klima- og miljøministeren	70
515. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. menneskerettighetssituasjonen i Etiopia, besvart av justis- og beredskapsministeren	71
516. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. personskadeerstatning, besvart av justis- og beredskapsministeren	71
517. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. kvoteflyktninger, besvart av justis- og beredskapsministeren	72

	Side
518. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. E134 mellom Saggrenda og Damåsen, besvart av samferdselsministeren	72
519. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. pasientjournaler, besvart av helse- og omsorgsministeren	73
520. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. multiresistente bakterier (MRSA), besvart av helse- og omsorgsministeren	74
521. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. grønn skattekommissjon, besvart av finansministeren	76
522. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. målet om å redusere Norges klimagassutslipp, besvart av klima- og miljøministeren	77
523. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. arbeidsinnvandring og sosiale ytelser i Norge, besvart av arbeids- og sosialministeren	78
524. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. kommunikasjon og utvikling av brukervennlige IKT verktøy, besvart av helse- og omsorgsministeren	79
525. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. sanksjoner mot enkeltland eller enkeltpersoner, besvart av utenriksministeren	81
526. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. sjukepleiarutdanning frå utlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren	82
527. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. dagpenger, besvart av arbeids- og sosialministeren	83
528. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Oljefondet, besvart av finansministeren	84
529. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. inngjerding som tiltak mot skader fra beitende tamrein på innmark, besvart av landbruks- og matministeren	85
530. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. vedtak om økt egenfinansiering av kommunale utgifter til barnevernstiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	86
531. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. omvendt voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsministeren	87
532. Fra stortingsrepresentant Geir S. Toskedal, vedr. menneskehandel, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	88
533. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. konseptvalgutredning, besvart av samferdselsministeren	90
534. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. innfartsparkeringsplasser ved jernbanestasjoner, besvart av samferdselsministeren	91
535. Fra stortingsrepresentant Fredric Hølen Bjørdal, vedr. EaSI-programmet, besvart av arbeids- og sosialministeren	92
536. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. omvendt voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsministeren	93
537. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. offentlig rettshjelp, besvart av justis- og beredskapsministeren	94
538. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. differensiert arbeidsgiveravgift, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	94
539. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. differensiert arbeidsgiveravgift, besvart av finansministeren	95
540. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. differensiert arbeidsgiveravgift, besvart av finansministeren	96

	Side
541. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ekspropriasjon av snøskuter, besvart av klima- og miljøministeren	97
542. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengestasjoner, besvart av samferdselsministeren	97
543. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. gratis rettshjelp, besvart av justis- og beredskapsministeren	98
544. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. nedleggelse av palliativ sengepost ved Ski sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	100
545. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. reservasjonsrett, besvart av helse- og omsorgsministeren	101
546. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. bruk av lokalene til Nasjonalgalleriet, besvart av kulturministeren	101
547. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. innkjøpsportalen doffin.no, besvart av næringsministeren	102
548. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. barn- og familiesenter i Sogn og Fjordane, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	103
549. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. sjakk-OL i Tromsø, besvart av kulturministeren	104
550. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. AFP- og folketrygdpensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren	105
551. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. barnehager, besvart av kunnskapsministeren	105
552. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. arbeidsforhold og manglende kontrakter for yngre leger, besvart av helse- og omsorgsministeren	106
553. Fra stortingsrepresentant Frank J. Jenssen, vedr. FAU-midler, besvart av kunnskapsministeren	107
554. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. unge uføre, besvart av arbeids- og sosialministeren	108
555. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. rusavhengige, besvart av helse- og omsorgsministeren	109
556. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. bransjeskular, besvart av arbeids- og sosialministeren	110
557. Fra stortingsrepresentant Jenny Følling, vedr. Barne og familiesenteret i Sogn og Fjordane, Rogaland og Hordaland, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	110
558. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. utviklingsplan 2030 på Sørlandet Sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	112
559. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. elektrifisering av dieselstrekninger, Rørosbanen/Solørbanen, besvart av samferdselsministeren	113
560. Fra stortingsrepresentant Bjørn Erik Hollevik, vedr. helikopterberedskapen langs kysten, besvart av justis- og beredskapsministeren	114
561. Fra stortingsrepresentant Gry-Anette Rekanes Amundsen, vedr. rv 36 og fv. 359, besvart av samferdselsministeren	114
562. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. differensiert arbeidsgiveravgift, besvart av finansministeren	116
563. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. menneskerettighetsmandat, besvart av utenriksministeren	119
564. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. aldersgrensen på barnebillett ved kollektivreiser, besvart av samferdselsministeren ..	120
565. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. reallønnsveksten, besvart av finansministeren	120

	Side
566. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. drift av barnehager, besvart av kunnskapsministeren	121
567. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. saksbehandlingstiden for søknad om familieetablering i Norge, besvart av justis- og beredskapsministeren	122
568. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Ekebergområdet i Oslo, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	123
569. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. reintegrering av flyktninger, internt fordrevne og tidligere soldater, besvart av utenriksministeren	124
570. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. helsestasjon og skulehelsetenesta i kommunane, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
571. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Skansedammen i Bergen, besvart av klima- og miljøministeren	126
572. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. au pair-ordningen, besvart av justis- og beredskapsministeren	127
573. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. Utsirahøyden, besvart av olje- og energiministeren	128
574. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. Utsirahøyden, besvart av olje- og energiministeren	128
575. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. sosialt sjukefravær, besvart av arbeids- og sosialministeren	129
576. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. Dublinsaker, besvart av justis- og beredskapsministeren	130
577. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. kvoteprisene på CO ₂ , besvart av klima- og miljøministeren	131
578. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. det konstitusjonelle ansvaret for å redusere CO ₂ -utslippene fra oljesektoren, besvart av olje- og energiministeren	131
579. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppfølging av utskrivningsklare pasienter fra sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	132
580. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. traumetilbudet hos Nordlandssykehuset, besvart av helse- og omsorgsministeren	133
581. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. bemanningsbyråer, besvart av helse- og omsorgsministeren	134
582. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. endringene i permitteringsreglene gjort i Statsbudsjettet 2014, besvart av arbeids- og sosialministeren	135
583. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. sykkelveger, besvart av samferdselsministeren	136
584. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. etterutdanning i barnesykepleie, besvart av helse- og omsorgsministeren	137
585. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. nakkeskadde, besvart av helse- og omsorgsministeren	138
586. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. stønad etter kapittel 15 i folketrygdlova, besvart av arbeids- og sosialministeren	139
587. Fra stortingsrepresentant Eirin Sund, vedr. sykklister langs strekninger der ferjesamband legges ned, besvart av samferdselsministeren	140
588. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. nasjonalt senter for klimatjenester og mer kunnskap om klimatilpasning, besvart av klima- og miljøministeren	141
589. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. rentekompensasjonsordningen for transporttiltak, besvart av samferdselsministeren	142

	Side
590. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. departementet ute av regionalpolitisk virkeområde, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	142
591. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. mopedbil, besvart av samferdselsministeren	143
592. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. at privatistordningen for jusstudenter ved Universitetet i Oslo nedlegges, besvart av kunnskapsministeren	144
593. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. betalingsautomater på legekontorer, besvart av helse- og omsorgsministeren	145
594. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. rammebetingelser for Special Olympics Norge, besvart av kulturministeren	146
595. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. sommerjobb, besvart av fiskeriministeren	147
596. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. NRK lisens, besvart av kulturministeren	148
597. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. barselomsorg, besvart av helse- og omsorgsministeren	148
598. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. barnebefolkningen, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	149
599. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. investeringer i kommunal eller fylkeskommunal infrastruktur, besvart av finansministeren	150
600. Fra stortingsrepresentant Ruth Mari Grung, vedr. eksport av sjømat, besvart av helse- og omsorgsministeren	151

*Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2013-2014.*

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre*

Amundsen, Gry-Anette Rekanes (FrP)	561
Andersen, Karin (SV)	503, 499, 531, 543, 559, 575
Bakke-Jensen, Frank (H)	493
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	504
Berg-Hansen, Lisbeth (A)	562
Björdal, Fredric Holen (A)	464, 535, 550, 556, 576
Bollestad, Olaug V. (KrF)	451, 485, 520, 590
Breivik, Terje (V)	457, 498
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	526, 569, 570
Christoffersen, Lise (A)	518, 554
de Ruiten, Freddy (A)	471, 472, 486, 496, 547, 558, 593
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	521, 522, 589
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	484, 509
Elvestuen, Ola (V)	490, 598, 599
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	540, 566
Følling, Jenny (Sp)	557
Grande, Arild (A)	460, 596
Grande, Trine Skei (V)	525
Greni, Heidi (Sp)	529, 530
Grung, Ruth Mari (A)	462, 487, 501, 524, 597, 600
Hansson, Rasmus (MDG)	476, 477, 514, 515, 568, 571
Heggø, Ingrid (A)	512, 513
Henriksen, Martin (A)	452
Hollevik, Bjørn Erik (H)	560
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	573, 574, 577, 578
Hussaini, Mani (A)	563, 564
Håheim, Stine Renate (A)	545
Ingebrigtsen, Johnny (SV)	473, 483
Jenssen, Frank J. (H)	553
Johansen, Irene (A)	505
Kjenseth, Ketil (V)	479, 480
Kjerkol, Ingvild (A)	453, 489, 583
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	555
Klinge, Jenny (Sp)	465, 536, 537
Knutsen, Eigil (A)	588
Leirstein, Ulf (FrP)	592
Liadal, Hege Haukeland (A)	595
Ljunggren, Anna (A)	488
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	523
Lysbakken, Audun (SV)	474, 482, 517, 551, 552, 580
Marthinsen, Marianne (A)	506, 565
Micaelsen, Torgeir (A)	584, 585

Myrli, Sverre (A)	475, 534
Njåstad, Helge André (FrP)	454
Nybø, Iselin (V)	468
Omland, Odd (A)	459
Pedersen, Helga (A)	538, 539, 567
Pollestad, Geir (Sp)	469, 470, 491, 541, 542, 591
Raja, Abid Q. (V)	533, 544
Rommetveit, Magne (A)	492
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	516, 527, 528, 572, 581
Rotevatn, Sveinung (V)	500, 511, 548, 549, 586
Simensen, Kåre (A)	495
Skjelstad, André N. (V)	502
Solberg, Torstein Tvedt (A)	481, 582
Solhjell, Bård Vegar (SV)	478
Stordalen, Morten (FrP)	594
Støre, Jonas Gahr (A)	466, 507, 508
Sund, Eirin (A)	494, 587
Syversen, Hans Olav (KrF)	546
Tajik, Hadia (A)	467, 497
Toppe, Kjersti (Sp)	579
Toskedal, Geir S. (KrF)	510, 532
Tyvand, Anders (KrF)	455, 456
Valen, Snorre Serigstad (SV)	461
Wold, Morten (FrP)	519
Aasland, Terje (A)	463
Aasrud, Rigmor (A)	458



Dokument nr. 15:4

(2013-2014)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 25. februar 2014 av stortingsrepresentant **Olaug V. Bollestad**

Besvart 3. mars 2014 av helse- og omsorgsminister **Bent Høie**

Spørsmål:

«En anskaffelse av tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelavhengige i Helse Vest RHF er nært forestående.

Vil statsråden sikre at denne anskaffelsen forbeholdes ideelle aktører, og at avtalene blir langsiktige?»

BEGRUNNELSE:

Langsiktige og løpende avtaler med ideelle aktører er viktig for å sikre et mangfold i behandlingstilbudet for rusmiddelavhengige. Ideelle aktører har spilt en viktig rolle på feltet i mange år. Dessverre er mange gode, ideelle behandlingstilbud lagt ned de siste årene til tross for at disse har hatt god kvalitet.

Det er viktig å skape gode rammevilkår for og anerkjennelse av ideelle aktører i helse- og sosialtjenestene. Dermed kan ideelle aktører gi pasienter og ansatte forutsigbarhet. Det gjør det mulig å satse på kvalitetsutvikling. Det gir også grunnlag for å investere i bygninger og utstyr.

Svar:

Som kjent har Regjeringen i sin politiske plattform sagt at den vil raskt utvide og kjøpe ledige plasser for rusbehandling. Jeg har på dette grunnlag i årets opp-

dragsdokument bedt de regionale helseforetakene å kjøpe i alt 200 nye behandlingsplasser for rusavhengige fra ideelle virksomheter.

Jeg har bedt de regionale helseforetakene om en orientering om hvor langt de har kommet i anskaffelsesprosessene. Helse Sør-Øst opplyser at de vil kunngjøre anskaffelsen i løpet av mars i år. Helse Sør-Øst legger opp til å inngå "løpende avtale" med to års gjensidig oppsigelsestid - lik de avtalene som ble inngått på rusområdet i 2012.

Helse Nord vil etter planen også i løpet av mars måned foreta kunngjøringer om nye anskaffelser på rusfeltet. Helse Midt-Norge opplyser at de i løpet av våren vil kunngjøre den anskaffelsen de ønsker å gjennomføre. Begge de sistnevnte helseregionene legger opp til å inngå langsiktige avtaler uten at dette er nærmere beskrevet på det nåværende tidspunkt.

I Helse Vest vil en kunngjøre en anskaffelse i mars, og vil legge opp til en avtalelengde på seks år, med opsjon på ytterligere to år. Dette innebærer at en har en avtalelengde som totalt strekker seg til åtte år, og som i anskaffelsesrettslig sammenheng må betraktes som en langsiktig avtale. Anskaffelsen er dermed både forbeholdt ideelle aktører og langsiktigheten er ivarettatt.

SPØRSMÅL NR. 452**Innlevert 25. februar 2014 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 5. mars 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden forholde seg forslag om fremtidig lokalisering av Veterinærinstituttets hovedkontor i Nord-Norge, og vil Stortinget få seg forelagt sak om dersom Veterinærinstituttets styre ønsker å endre dagens lokalisering?»

BEGRUNNELSE:

Etter en intern prosess skal Veterinærinstituttets (VI) styre om kort tid behandle framtidig lokalisering av Veterinærinstituttet i Nord-Norge.

Det har tidligere vært bred enighet i Stortinget om at det sterke veterinære fagmiljøet i Harstad skulle videreføres. Troms Fylkesting vedtok i 2013 enstemmig at hovedkontoret fortsatt bør lokaliseres i Harstad.

VI i Harstad har et godt og velfungerende fagmiljø med høy kompetanse. Det forventes at en større del av VIs virksomhet, særlig i Nord-Norge, vil knyttes mot å betjene og drive forskning innen blå sektor. Harstad er strategisk plassert der hvor tyngden av blå sektor ligger i Nord-Norge, og hvor sektoren forventes å øke i årene fremover.

Svar:

Veterinærinstituttet har sitt hovedkontor i Oslo og har regionale laboratorier i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø. Hovedkontoret skal flyttes til Ås og samlokaliseres med Norges miljø- og biovitenskapelige universitetet (sammenslåing av Universitetet for miljø- og biovitenskap og Norges veterinærhøgskole) og andre landbruks- og matforskningsinstitutter.

Styret for Veterinærinstituttet er ansvarlig for det interne organisasjonsutviklingsarbeidet i virksomheten. Styret er ansvarlig for å gjøre nødvendige tilpasninger avhengig av samfunnsutviklingen og endrete behov der de tar hensyn til helheten i oppgavefordeling og tiltak for å sikre en kostnadseffektiv og bærekraftig organisasjon.

Jeg er kjent med at styret for tiden vurderer fremtidig organisering av Veterinærinstituttets aktivitet i Nord-Norge.

Prinsipielle spørsmål som lokaliseringendringer, skal legges fram for mitt departement. Stortinget vil bli forelagt saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 25. februar 2014 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 10. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil regjeringen legge til rette for at anleggsnæringen skal kunne utvikle mer miljøkompetanse, og dermed kunne gjennomføre mer miljøriktig vegbygging, ved å sette høyere miljøstandarder for vegprosjekter, for eksempel ved å miljøsertifisere vegutbygging?»

BEGRUNNELSE:

Stoltenberg-regjeringen gikk i fjor inn for å bygge fergefri E39 mellom Kristiansand og Trondheim innen 20 år, et av verdens største vegprosjekt. Dagens Næringsliv omtalte mandag 24.02 behovet for å miljøsertifisere veiutbyggingen i Norge. Prosjektleder

for E39 hos Vegdirektoratet Olav Ellevset uttalte at de holder på å undersøke miljøsertifiseringsordningen i Storbritannia. Han omtalte også blant annet planer for lokal energiproduksjon til forsyning av elbiler og forskning på superstoffet grafén. I en annen artikkel om samme tema på samme side utfordrer entreprenøren for nytt kryss og ny vei i Bjørvika staten til å miljøsertifisere vegprosjekt etter samme prinsipp som for bygninger. Setter staten høyere miljøstandarder vil det være et incentiv for hele anleggsnæringen til å utvikle mer kompetanse på miljøriktig bygging av veg.

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen allerede i dag arbeider med å gjennomføre mer miljøriktige utbyggingsprosjekter. Det skjer bl.a. ved økt vektlegging av gjenbruk av materialer, strenge krav til avfallshåndtering, reduksjon i massetransport samt energi-besparende tiltak ved produksjon av asfalt.

For å sikre at føringer for det ytre miljøet blir formidlet og ivaretatt på en systematisk måte er det for alle vegprosjekter i Statens vegvesen krav til at det skal foreligge en ytre miljøplan. Planen utarbeides i prosjekteringsfasen og skal følges opp gjennom hele utbyggingsfasen. Også for drifts- og vedlikeholdsfasen skal det foreligge en ytre miljøplan. Ytre miljøplaner skal tilfredsstille krav i NS 3466 Miljøprogram og miljøoppfølgingsplan for ytre miljø for bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen. Samtidig skal ytre miljøplan "ikke være i motstrid til de europeiske standardene" ISO 9001 Systemer for kvalitetsstyring og ISO 14001 Miljøstyringssystemer. Disse standar-

dene setter krav til en organisasjons kvalitets- og miljøstyringssystem.

Jeg vil for øvrig vise til at Statens vegvesen jobber kontinuerlig for å redusere miljøpåvirkningen ved all vegutbygging. Det vises bl.a. til planleggingen av Ferjefri E39, der det inngår et eget miljørettet forsknings- og utviklingsprogram, både ved NTNU i Trondheim og ved Chalmers tekniske universitet i Göteborg. Programmet omfatter miljøsystemanalyser, herunder hvilke tiltak som kan redusere forbruk av materialer, energi og utslipp i et livsløpsperspektiv og forbedring av metoder og kunnskap på området. Selv om erfaringene fra E39 ligger noe fram i tid er det grunn til å anta at kunnskaper som fortløpende utvikles i forsknings- og utviklingsprogrammet vil kunne komme til nytte i nært forestående prosjekter.

Utover dette ser jeg ikke i dag at det er behov for et eget system med miljøsertifisering for utbygging av vegprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 454

Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. mars 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Er det mulig å få ein oversikt over tid på talet på motsegn fremma av dei ulike fylkeskommunane?»

GRUNNGJEVING:

Fleire og fleire lokalpolitikkarar rundt i landet frå alle parti melder stadig til oss at fylkeskommunane også i tillegg til fylkesmennene fremmer mange motsegn til planar man utarbeider lokalt. Det vil vera interessant å sjå på utviklingen av dette samt også finne ut om det er forskjeller mellom dei ulike fylkeskommunane på praksis med å fremme motsegn.

Svar:

I grunngjevinga for spørsmålet er det vist til at lokalpolitikkarar stadig melder om at fylkeskommunane, i tillegg til fylkesmennene, fremjar mange motsegner til lokale planar. Det vert peika på at det vil vere interessant å sjå på utviklinga i talet på motsegner og om det er ulik praksis mellom fylkeskommunane.

IKOSTRA (KOMMune-STat-RAPportering) rapporterer kommunane blant anna på talet motsegner frå

fylkeskommunane til ulike kommunale planar. På grunn av ein del feilrapportering, må desse tala arbeidast vidare med før det er mogleg å hente ut ønska informasjon. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) har i rapport 2013:10 "Innsigelser etter plan- og bygningsloven" på oppdrag for Miljøverndepartementet sett nærare på desse KOSTRA-tala. Eg vil difor la svaret ta utgangspunkt i denne rapporten.

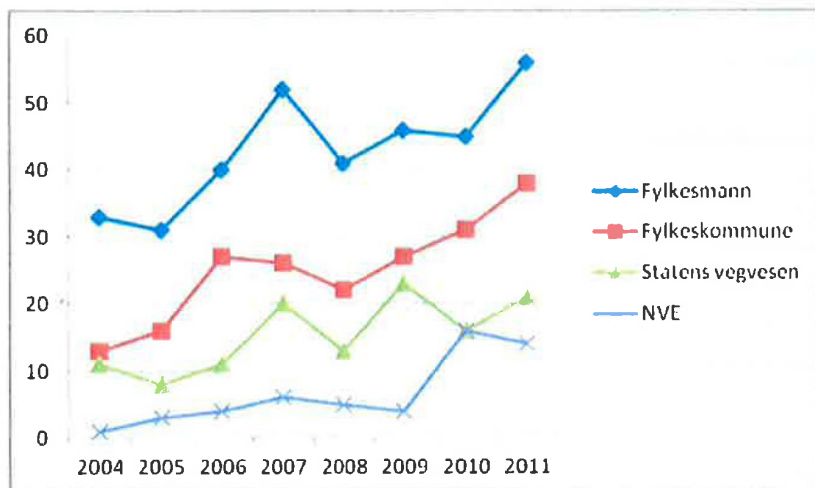
Av NIBR-rapporten går det blant anna fram at talet på motsegner frå fylkeskommunen til kommune(del)planar har vist ein auke dei siste åra (tilsvarande tal for reguleringsplanar er ikkje publisert). Rapporten syner vidare at det er ulik praksis mellom fylkeskommunane når det gjeld kor stor andel planar som er møtt med motsegn. Dette er venteleg, ettersom politisk kultur og skjønn kan slå ut ulikt i dei ulike fylkeskommunane. Av NIBR-rapporten går det òg fram at for perioden 2004–2011 har fylkeskommunane i gjennomsnitt fremja motsegn til 21 prosent av kommune(del)planane og 6 prosent av reguleringsplanane som har vore sendt på høyring.

Grafar frå NIBR-rapporten som illustrerer ovannemnde er lagt ved. For meir informasjon syner eg til rapporten i sin heilskap.

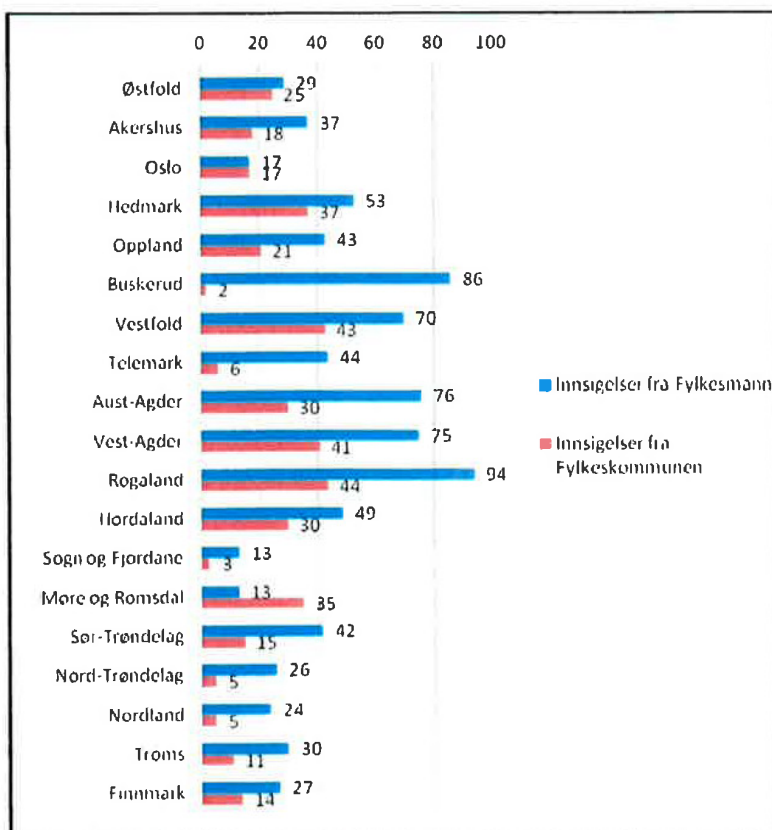
Vedlegg til svar:

Alle grafar er henta frå NIBR-rapport 2013:10 Innsigelsar etter plan- og bygningsloven

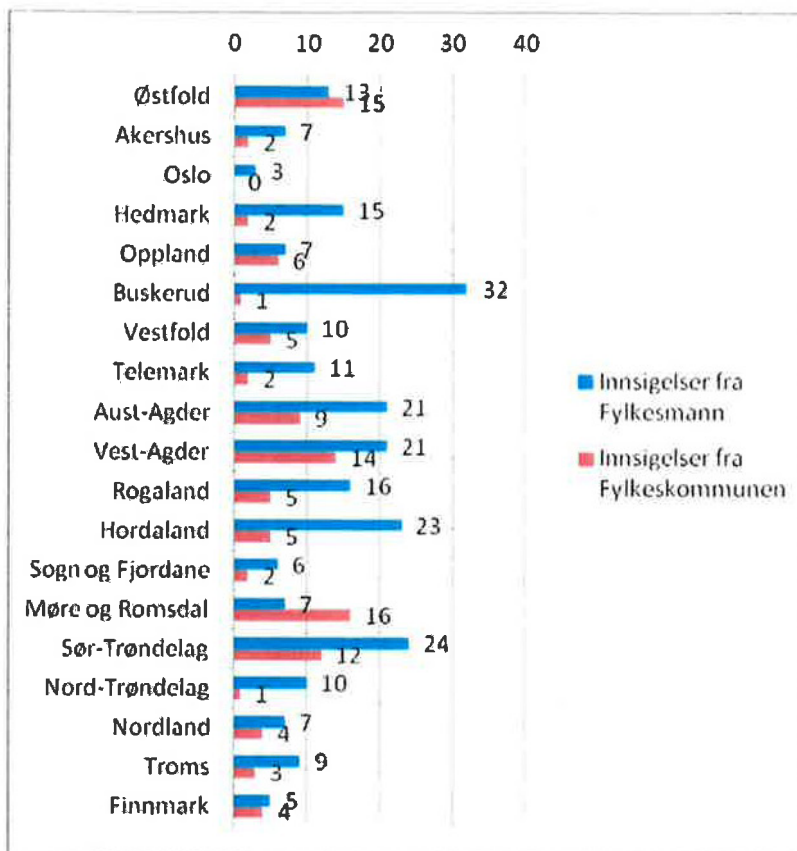
Figur 2.1 *Andel kommune(del)plauer mott med innsigelsar, 2004-2011. I prosent av kommuner som har sendt kommune(del)plan på høring. N=1241*



Figur 2.9 *Innsigelsesandel for fylkeskommuner og fylkesmenn, kommune(del)plan*



Figur 2.10 *Innsigelsesandel for fylkeskommuner og fylkesmenn, reguleringsplan*



SPØRSMÅL NR. 455**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Anders Tyvand****Besvart 7. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre økt rekruttering av forskere og vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler?»

BEGRUNNELSE:

Snittalderen på det vitenskapelige personalet ved universiteter og høyskoler i Norge er foruroligende høy. Mer enn 3.400 forskere og forelesere er 60 år eller mer. Det betyr at 1 av 3 må erstattes innen ti år.

Dette skjer samtidig med at studentkullene blir større, samfunnet får økt behov for etter- og videreutdanning og et utvidet samarbeid med næringslivet og økt forskningsvolum. Alt dette er nødvendig for å sikre fremtidig verdiskaping og velferd.

Forskerforbundet har i lengre tid etterlyst en helhetlig rekrutteringsplan. Forbundet peker på at faktorer som lite konkurransedyktige lønsvilkår og svært utstrakt bruk av midlertidige stillinger gjør en karriere innen akademia lite attraktivt for dagens ungdom. Det er derfor et stort behov for tiltak som tar sikte på å rekruttere de beste kandidatene til gode forskerkarrierer.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Anders Tyvand om hva jeg vil gjøre for å sikre økt rekruttering av vitenskapelig personale ved våre universiteter og høyskoler.

I 2013 var det ved universiteter og høyskoler i underkant av 2000 årsverk ansatt i aldersintervallet 60 til 70 år i kombinerte undervisnings- og forskerstillinger hvor det kreves doktorgrad. I tillegg var det i samme aldersintervall i underkant av 1300 årsverk i stillinger hvor det kreves mastergrad. I gjennomsnitt vil det dermed være rundt 200 med doktorgrad og 130 med mastergrad som pensjoneres årlig de neste ti årene.

I 2013 ble det avlagt 1523 doktorgrader i Norge, en økning fra 2012 hvor det ble avlagt 1461. Dette er en dobling i løpet av en ti-årsperiode, mens økningen i antall stillinger ved universiteter og høyskoler hvor det kreves doktorgrad er økt med under 40 prosent i samme periode. På master/høyere nivå ble det i 2013 avlagt over 12000 grader.

I statsbudsjettet for 2014 er det lagt inn en økning både i stipendiatstillinger og studieplasser. Vi kan dermed forvente en ytterligere økning i avlagte gra-

der både på master- og doktorgradsnivå i årene framover.

Om en ser arbeidsmarkedet for vitenskapelig personale i en ren nasjonal kontekst tilsier disse tallene at vi både vil være i stand til å erstatte de som pensjoneres, og også ta høyde for en moderat volumvekst i undervisnings- og forskningsomfang. Universiteter og høyskoler har for eksempel tradisjonelt rekruttert rundt 40 prosent av de som avlegger doktorgrad, men med stor variasjon mellom fagområdene.

Selv om makrotallene kan tyde på små utfordringer, kan situasjonen være annerledes for enkelte fagområder. Et område hvor vi kan få utfordringer er innenfor realfag og teknologi. Vi har ikke nok elever i skolen som brenner for realfag. Dette går selvsagt ut over nasjonal rekruttering til realfagsstudier. I tillegg finner mange av de som har gjennomført slike studier på masternivå det mer attraktivt med en karriere utenfor akademia. Heldigvis opererer vi ikke i et nasjonalt, men i et internasjonalt arbeidsmarked når det gjelder forskere. Derfor har vi rekruttert mange utlendinger inn i norske forskerstillinger på realfagsområdet, bl.a. har rundt 45 prosent av alle postdoktorene utenlandske bakgrunn. Norsk akademia er altså attraktivt for denne gruppen. Postdoktorstillingen er en viktig rekrutteringsstilling for universitetene.

Jeg vil bidra til bedre rammebetingelser innenfor naturvitenskap og teknologi ved våre høyere utdanningsinstitusjoner slik at de kan være attraktive i et internasjonalt arbeidsmarked. Jeg vil også arbeide for å styrke realfagenes plass i skolen bl.a. gjennom kompetanseutviklingen av lærerne. På den måten håper jeg av vi på sikt også kan styrke den nasjonale rekrutteringen av vitenskapelig personale innenfor realfag og teknologi.

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten Tyvand at bl.a. bruk av midlertidighet og lønsvilkår kan redusere attraktiviteten til akademia. Når det gjelder midlertidighet jobber departementet sammen med institusjonene for å redusere den, og den er på vei ned. Fra 2012 til 2013 gikk midlertidigheten betydelig ned ved universitetene, selv om den økte litt ved høyskolene. I universitets- og høyskolesektoren vil det av naturlige årsaker være en viss grad av midlertidighet, men jeg vil bidra til å fjerne midlertidighet som er unødvendig og som ikke kan begrunnes. Men når det gjelder lønn vet representanten Tyvand at dette er en sak for partene i arbeidslivet og som jeg verken vil eller kan blande meg inn i.

Det er altså mange forhold som påvirker rekrutteringen til universiteter og høyskoler. Noen av disse, som realfagsrekruttering, bevilgninger til rekrutteringsstillinger og midlertidighet kan Regjeringen og Kunnskapsdepartementet arbeide med. Med den delegasjon av myndighet som er gitt universiteter og høyskoler vil det imidlertid være mange av rammebetingelsene for vitenskapelige ansatte som institusjonene selv bestemmer over. Og videre vil det være forhold som påvirker rekrutteringen til akademia

som verken departementet eller akademia selv er herre over. Et eksempel på dette er nasjonal og internasjonal konjunktur og arbeidsmarked.

Regjeringen har en offensiv politikk for å øke FoU-innsatsen i samfunnet, herunder basisbevilgninger og stipendiatstillinger til universitets- og høyskolesektoren. Dette gjenspeiles i budsjettøkningene til disse formålene i 2014-budsjettet. Dette er de viktigste tiltakene regjeringen kan bidra med for å bedre rekrutteringen.

SPØRSMÅL NR. 456

Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Anders Tyvand

Besvart 5. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kunnskapsdepartementet har fått kritikk for 20-dagersregelen som private videregående skoler og kapittel 4-skoler i voksenopplæringsloven er underlagt. Regelen medfører at friskolene blir trukket i tilskudd for et halvt år for elever med høyt fravær. Det er de svakeste elevene som får unngjelde når skolene mister tilskuddet til å følge dem opp.

Vil statsråden sørge for likebehandling av friskoler og offentlige skoler og fjerne 20-dagersregelen?»

BEGRUNNELSE:

20-dagersregelen er å finne i økonomiforskriften §§ 13 og 15. Det heter blant annet:

"I videregående skolar kan fravær utover 20 skoledagar i løpet av eit skoleår ikkje godtakast, jf. § 15 andre ledd".

Høyre har sammen med de andre samarbeidspartiene tidligere tatt til orde for å fjerne 20-dagersregelen, blant annet i Innst. 24 S (2011–2012). I innstillingen til Høyres eget representantforslag skriver komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre følgende:

"Disse medlemmer påpeker at intensjonen i privatskoleloven er at godkjente skoler som ikke drives av det offentlige, skal få dekket 85 pst. av sine kostnader gjennom tilskudd. Disse skolene har de samme krav til bemanning, lokaliteter og faglige planer som den offentlige skolen, og er i tillegg underlagt streng kontroll. Skoleslaget opplever likevel en rekke tilfeller der det er forskjellsbehandling. Dette gjelder f.eks. andel av ekstra finansieringspakker til skole, håndte-

ring av «20-dagersregelen», tidspunkt for elevtelling og ikke minst kapital- eller husleiekostnader.

Disse medlemmer mener også det er grunn til å se på rutine for innrapportering av kostnader til lokaler i KOSTRA. Tilbakemeldinger viser store forskjeller i hvordan dette håndteres i de forskjellige kommuner.

Disse medlemmer mener derfor det er viktig med en gjennomgang av grunnlaget for finansieringen av friskolene for å sikre at intensjonen i privatskoleloven følges, og støtter dokumentets forslag."

Svar:

Statstilskudd til videregående skoler godkjent etter privatskoleloven og skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven blir beregnet og utbetalt på grunnlag av det faktiske antall elever som får opplæring ved skolen. Skolene rapporterer sine elevtall per 1. oktober og 1. april hvert år.

Elever som på telletidspunktet har et udokumentert fravær på mer enn 20 dager regnes etter økonomiforskrift til privatskoleloven for ikke å ha fulgt opplæringen. Disse elevene utløser dermed ikke statstilskudd. Sykefravær attestert av lege regnes ikke som fravær, og inngår ikke i de 20 dagene. Det samme gjelder avtalt studiearbeid. Avgrenset til totalt 14 skoledager skal heller ikke arbeid som tillitsvalgt, politisk arbeid, hjelpearbeid, lovpålagte oppmøter, fravær ved religiøse høytider og fravær av helse- og velferdsgrunner regnes som fravær i relasjon til 20 dagers-regelen.

Ved udokumentert fravær utover 20 dager kan det også gis dispensasjon i "særlege tilfelle". Denne dispensasjonsbestemmelsen er en sikkerhetsventil for bruk i tilfeller der 20 dagers-regelen vil kunne gi uheldige utslag.

Dagens regelverk gir med andre ord rom for betydelig fravær uten at det får konsekvenser for skolens statstilskudd.

Et viktig formål med 20 dagers-regelen er å sikre at statstilskuddet til godkjente private skoler benyttes til opplæring av elever som faktisk er på skolen og mottar opplæring. Ordningen er videre ment å skulle gi incentiver til at skolene arbeider aktivt for økt gjennomføring.

Jeg har merket meg at 20 dagers-regelen har fått kritikk, og at det blant annet argumenteres med at det er de svakeste elevene som taper på ordningen.

I samsvar med Sundvolden-erklæringen har jeg satt i gang arbeidet med ny friskolelov. Jeg tar sikte på å sende forslag til helhetlige lovendringer på offentlig høring høsten 2014, og legge disse frem for Stortinget våren 2015. Som ledd i dette arbeidet vil jeg også vurdere ulike rammebetingelser for skolene, herunder 20-dagers regelen. Jeg kommer derfor tilbake til saken.

SPØRSMÅL NR. 457

Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 4. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er i tråd med folkeregisterforskriften at 20 % (1 av 5) pendlere innen Forsvaret ikke er riktig bostedsregistrert og hva vil statsråden gjøre for å sørge for at skattekontorene følger opp sin plikt etter folkeregisterforskriften?»

BEGRUNNELSE:

I siste nummer av Forsvarets forum kan vi lese at en intern gransking i Forsvaret konkluderer med at antall pendlere med fly har økt med 62 prosent bare på tre år og 20 % av pendlerne blir ikke registrert bosatt der de skal være bosatt.

Målselv er en kommune med mange forsvarsansatte – bla befal som bor på befalsmesser i kommunen. I samarbeid med Skatt Nord er det blitt avdekket at mange av disse faktisk bor i Målselv, men likevel ikke overholder sin plikt med å melde flytting til kommunen og evt. søke pendlerstatus. Det som også er avdekket er at Skatt Nord ikke kontakter disse, selv om de mottar boliglister fra Forsvaret. Etter folkeregisterforskriftens § 7-6 skal skattekontoret vurdere om det er grunnlag for endret bostedsregistrering dersom de får kjennskap til at en registerført person er flyttet.

Denne manglende innsatsen fra Skatt Nord sin side gjør at Målselv kommune går glipp av rammetilskudd og skatteinntekter for anslagsvis ca. 8 mill. for 2013. De ca. 100 som oppholder seg i kommunen

uten å være bostedsregistrert er ikke med i grunnlaget for overføring av rammetilskudd fra staten med telledato 1.juli.

Det er viktig for levende distrikter at rammetilskudd og skatteinntekter tilflyter de kommunene hvor folk faktisk bor.

Svar:

Folkeregistermyndigheten er ansvarlig for å registrere riktig bosted. Slik registrering avhenger i utgangspunktet av at adresse meldes av den enkelte eller fra huseier/utleier, og at kommunen har tildelt gateadresse, husnummer og eventuelt bolignummer. Etterlevelsen av meldeplikten til Folkeregisteret for personer som har jobb i Forsvaret og flytter ofte, har ikke vært god nok. Det ble derfor satt i gang et samarbeid mellom Bardu kommune, Forsvaret og Skatt nord våren 2012, hvor formålet er å legge til rette for økt etterlevelse av meldeplikten til Folkeregisteret. Målselv kommune ble en del av dette samarbeidet våren 2013. Samarbeidet har gitt gode resultater for bostedsregistreringen i Bardu kommune, og målsettingen er at folkeregisteret skal kunne oppnå de samme resultatene også i Målselv kommune.

Finansdepartementet ble gjort kjent med problemstillingen høsten 2013 etter en henvendelse fra Målselv kommune. Departementet tok da kontakt med Skattedirektoratet, som ble bedt om å følge opp det nevnte samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 458**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 13. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden dette er en fornuftig ordning?»

BEGRUNNELSE:

En innbygger i Lunner kommune må på grunn av sykdom foreta hyppige reiser til Sykehuset Innlandet Gjøvik for kontroll.

Pasientreiser Helse Sør-Øst har avtale med Opplandstrafikk om at pasienter kan bruke deres busstilbud til og fra sykehuset, og refunderer derfor ikke bruk av egen bil for denne type reiser. Rutetilbudet gjør at et slikt transportopplegg medfører opptil 10 timers fravær fra jobb, mens tidsbruken ved bruk av egen bil er 2.5 time. Ordningen er ugunstig både for arbeidstaker og arbeidsgiver, og synes ikke å være samfunnsøkonomisk fornuftig.

Svar:

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 gir pasienter rett til dekning av nødvendige utgifter når pasienter må reise for å motta helsetjenester. Det fremkommer videre i syketransport-forskriften § 5 at pasienten har rett til dekning av utgifter tilsvarende billigste reisemåte med rutegående transportmiddel, med mindre pasientens helsestilstand gjør det nødvendig å bruke et dyrere transportmiddel, eller rutegående transport ikke finnes på strekningen. Dette må forstås slik at pasienten kan velge å ta bil, men får da kun dekket kostnader etter billigste reisemåte, det vil si etter satsene for offentlig kommunikasjon. Regelverket åpner ikke for at pasienten kan få dekket sine faktiske utgifter ved reise med bil dersom man kunne ha benyttet offentlig kommunika-

sjon. Ordningens formål er å sikre befolkningen lik adgang til medisinsk behandling uansett bosted.

Når det vurderes om billigere rutegående transportmiddel kunne ha vært benyttet er det de faktiske transportmulighetene på stedet som vurderes. Denne vurderingen foretas av det lokale pasientreisekontoret. Dersom det finnes et tilbud om billigere rutegående transportmiddel, legges det til grunn at pasienten kan benytte dette. Økonomiske konsekvenser for pasienter og samfunnet som knytter seg til tilpasning til lokalt transporttilbud er ikke en del av vurderingen etter dagens regelverk.

Sykehuset Innlandet har inngått egen avtale om fri bruk av offentlig transport til pasientreiser. Avtalen er inngått mellom det lokale helseforetaket og transportøren. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Sykehuset Innlandet, Samferdselsdepartementet, Opplandstrafikk og Hedmark Trafikk. Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 angir at retten til dekning av utgifter faller bort dersom pasienten får tilbud om transport med transportør som har avtale med helseforetak eller regionalt helseforetak. Dersom pasienten har fått et slikt tilbud, men likevel velger å bruke egen bil, har han ikke rett til refusjon fra helseforetaket.

Jeg vil forøvrig vise til at pasienter har anledning, og oppfordres til, å påklage vedtak fattet av det lokale pasientreisekontoret dersom de er uenige i avgjørelsen. Fylkesmannen er klageorgan for vedtaket og kan vurdere både de rettslige og faktiske forholdene som ligger til grunn for avgjørelsen. Dersom fylkesmannen er uenig i helseforetakets avgjørelse kan fylkesmannen henvise saken til ny behandling ved helseforetaket eller overprøve avgjørelsen og omgjøre denne.

SPØRSMÅL NR. 459**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Odd Omland****Besvart 6. mars 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Konflikten i Myanmar som har pågått i 65 år har resultert i store flyktningproblemer.

Vil Norge bidra for å rydde i miner, bygge opp infrastruktur i områdene der flyktningene skal vende tilbake, og for å sikre at repatrieringen av flyktningene overvåkes av internasjonale styrker?»

BEGRUNNELSE:

Norge har engasjert seg i pågående fredsforhandlinger mellom regjeringen i Myanmar og etniske minoriteter. Det har vært gjentatte forsøk på varige fredsavtaler uten resultater, og forhandlingene som har pågått over 2 år ser nå mer lovende ut enn tidligere pga. politiske forandringer i Myanmar. Konflikten har imidlertid resultert i store flyktningproblemer, spesielt fra Karen-området til Thailand. Etter opplysninger jeg har fått finnes det over 100 000 registrerte flyktninger i UNHCRs 9 flyktningleire i Thailand, og sannsynligvis enda flere uregistrerte som bor i Thailand illegalt. I tillegg kommer internt fordrevne mennesker innenfor Karenstaten og Myanmar. Til sammen kan det være snakk om 400 000 mennesker som ønsker å vende tilbake til sine hjemsteder, om det skulle bli enighet om en varig fredsavtale.

I Karen-området er det betydelige mangler på infrastruktur, skole- og helsetilbud. En repatriering av flyktninger vil sannsynligvis være avhengig av internasjonal tilstedeværelse i form av militære FN-observatører, minerydding i aktuelle områder, og oppbygging av infrastruktur, skole- og helsetilbud.

En er ikke kjent med at det foreligger noen konkrete repatrieringsplaner fra FNs eller det øvrige internasjonale samfunnets side.

Svar:

Det store antallet flyktninger og internt fordrevne er en stor utfordring for Myanmar. Videre framgang i fredsprosessen vil kunne legge til rette for repatriering av flyktninger og tilbakevending av flere internt fordrevne.

Norge har støttet aktivt opp om fredsprosessen. På norsk side har vi hatt en lederrolle i å samle internasjonal støtte for prosessen og åpne våpenhvileområdene for bistand. Samtidig har vi bidratt med humanitær bistand til konkrete tiltak på bakken som bygging av husvære, tilgang til helsetjenester og utdeling av identitetskort. Alt dette er viktig for at folk skal kunne vende tilbake til sine hjemsteder.

Rydding av miner vil i mange områder være en viktig forutsetning for retur. Støtte til minerydding er derfor prioritert i vår bistand til Myanmar. Norsk Folkehjelp er den eneste organisasjonen som har en avtale med myndighetene i Myanmar om kartlegging og rydding av miner. Organisasjonen er klar til å starte arbeidet, men frem til nå har det imidlertid vært vanskelig å få tilgang til de aktuelle områdene.

Tilgang må gis også på regionalt og lokalt nivå, og i den pågående prosess i Myanmar har dette vist seg krevende. Norsk Folkehjelp har imidlertid nylig gjennomført en kartlegging av minesituasjonen i Mon-staten sørøst i Myanmar. Dette er et lite område som ikke var minelagt, men det er håp om at dette skal åpne opp for andre områder.

Norge støtter også Kirkens Nødhjelps arbeid for myanmarske flyktninger i Thailand. Noen har vendt tilbake den siste tiden i lys av endringene i landet, men det store flertallet har ikke vært rede til det ennå. Ved repatriering av store flyktningebefolkninger er det ofte vanlig at FN, spesielt ved høykommissæren for flyktninger (UNHCR), påser at tilbakevendingen finner sted på en tilfredsstillende måte. Dette vil også kunne være naturlig i Myanmar når forholdene ligger til rette for retur.

SPØRSMÅL NR. 460**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 6. mars 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Ba statsråden eller ansatte i embetsverket om bekræftelse på om dette synet på Frp var MiSTs offisielle holdning?»

BEGRUNNELSE:

Til Adresseavisen nett den 13.februar sier direktør Suzette Paasche:

- Det er riktig at kulturministeren tok kontakt med vår styreleder. De ønsket å bekrefte om dette synet på Frp er MiSTs offisielle holdning. Hun spurte om styreleder var orientert om teksten, noe han ikke var. Deretter kontaktet styreleder meg.

Svar:

De aktuelle telefonsamtalene hadde som siktemål ren kunnskapsinnhenting for å kunne besvare de spørsmål jeg måtte forvente å bli stilt etter at mediene had-

de vist interesse for de omtalte formuleringene fra kunstdirektør Kyander.

Jeg kan ikke gjengi ordrett hvordan samtalen med styreleder Brodtkorb forløp, men hensikten med min samtale var utelukkende å avklare fakta i saken. Jeg forstår at styreleder Brodtkorb også har oppfattet samtalen slik. I sin redegjørelse til eierne skriver han: «Som jeg tidligere har uttalt til media oppfattet jeg kun henvendelsen som et spørsmål om faktaopplysninger i saken.»

I kontakten mellom departementet og MIST-direktør Paasche ble det ikke stilt spørsmål om museets offisielle holdning. Det ble i samtalen avklart at Paasche ikke var kjent med Kyanders formuleringer. Jeg er imidlertid åpen for at vår interesse kan ha blitt oppfattet annerledes enn det som var hensikten.

Jeg konstaterer at min henvendelse for å avklare fakta i saken tolkes annerledes enn det som var min hensikt. Det har jeg tatt lærdom av.

SPØRSMÅL NR. 461**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 6. mars 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I en epost til styrelederen i MiST datert 11. februar skrev kulturministeren at direktøren ved MiST "var helt ukjent med den aktuelle uttalelsen fra Kyander. Det er definitivt ikke tale om formuleringer som institusjonen på noen måte har kjent til og slett ikke approbert sier hun".

Hvorfor var det viktig for kulturministeren å avklare et frittstående museums holdning til et regjeringsparti, og stilte departementet spørsmål til MiST om deres offisielle holdning til Frp?»

Svar:

De aktuelle telefonsamtalene hadde som siktemål ren kunnskapsinnhenting for å kunne besvare de spørsmål jeg måtte forvente å bli stilt etter at mediene hadde vist interesse for de omtalte formuleringene fra kunstdirektør Kyander. Det var altså ikke viktig for meg å avklare et frittstående museums holdning til et regjeringsparti, slik det spørres om.

Jeg kan ikke gjengi ordrett hvordan samtalen med styreleder Brodtkorb forløp, men hensikten med min samtale var utelukkende å avklare fakta i saken. Jeg forstår at styreleder Brodtkorb også har oppfattet samtalen slik. I sin redegjørelse til eierne skriver han: «Som jeg tidligere har uttalt til media oppfattet jeg kun henvendelsen som et spørsmål om faktaopplysninger i saken.»

I kontakten mellom departementet og MIST-direktør Paasche ble det ikke stilt spørsmål om museets offisielle holdning. Det ble i samtalen avklart at Paasche ikke var kjent med Kyanders formuleringer. På det grunnlag sluttet departementet at museet heller ikke hadde approbert uttalelsene. I min epost skriver jeg at dette var en uttalelse fra Paasche. Det var ikke presist, det var her snakk om departementets tolkning av samtalen.

Jeg konstaterer at min henvendelse for å avklare fakta i saken tolkes annerledes enn det som var min hensikt. Det har jeg tatt lærdom av.

SPØRSMÅL NR. 462**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung****Besvart 10. mars 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Bolig er en av de store utfordringene for å lykkes med rehabilitering av rusavhengige og andre innbyggere med sammensatte utfordringer. Storbyene har store boligsosiale utfordringer. Da er det underlig at Husbanken kan overstyre kommunenes boligsatsing med å stille krav om og kun gi investeringstilskudd til prosjekt med maks 5-6 boenheter.

Vil ministeren snarest gi tydelige føringer til Husbanken slik at Bergen og andre byer får fortgang i den sosiale boligbyggingen?»

BEGRUNNELSE:

Bergen kommune har fått avslag fra Husbanken på to boligprosjekt som er viktig for å kunne gi noen av de mest sårbare innbyggerne et forsvarlig botilbud. Hus-

banken viser til sine egne sentralgitte retningslinjer fra høsten 2012, der investeringstilskudd til utleieboliger skal fremme integrering, normalisering og ikke ha et preg av institusjon. Derfor vil de kun gi støtte til prosjekter med maks 5-6 boenheter. Bergen kommune har med denne begrunnelsen fått avslag på investeringstilskudd for Bjørnsonsgaten med 32 enheter og Mercurveien med 16 boenheter.

Det er flotte intensjoner som ligger til grunn for Husbankens faglige retningslinjer, men lite gjennomførbare i en storby som Bergen. Skal Bergen klare å gi sine innbyggere et forsvarlig botilbud må det satses større for å ta unna på de lange ventelistene. Det er utfordrende å finne tomter eller egnede bygg samt å finansiere flere utleieboliger. Flere vil også trenge oppfølging og botrening og det er ikke realistisk å berømme så små enheter.

Det er også litt paradoksalt at kommunene har forkjøpsrett til boliger/bygårder, men ikke til å få statlig støtte for å gjøre de egnet til utleie.

Svar:

Et mål i velferdspolitikken har siden 1990-tallet vært at flest mulig skal bo i eget hjem og motta nødvendige tjenester der. Målet om normalisering og integrering innebærer mest mulig vanlige boliger i ordinære bomiljøer.

Departementet har i forbindelse med utarbeidelse av svaret fått innspill fra Husbanken om tildeling av tilskudd til utleieboliger og omsorgsboliger. Husbanken legger vekt på å fremme normalisering og integrering. I retningslinjene for ordningene er det presisert at samlokaliserte boliger ikke skal ha et institusjonsliknende preg. Antall boenheter som blir samlokalisert skal derfor ikke være for stort, men Husbanken opererer ikke med noen absolutte grenser. Boligene bør plasseres i ordinære bomiljøer. Ulike brukergrupper skal ikke samlokaliseres på en uheldig måte. Denne praksisen er i tråd med føringene som ble gitt i Meld. St. 45 (2012–2013) Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming, jf. Innst. S. 127 S (2013–2014). I innstillingen heter det:

”Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at retningslinjene til tilskuddsordningene og Husbankens forvaltning av disse skal sikre prosjekter av god kvalitet. Samtidig må tilskuddsordningene være tilstrekkelig fleksible til å møte ulike ønsker og behov hos brukere og kommuner.

Komiteen slutter seg til at størrelsen på prosjektene, utforming av bygningene, plasseringen i lokalsamfunnet og beboersammensetningen er viktige faktorer for å sikre integrering og normalisering av beboerne. Tjenesteutøvelse og kvalitet på tjenestene, sammensetning av beboere i boligtilbudene, den enkelte brukers mulighet til å velge hvor vedkommende skal bo og vedkommendes tilgang på arbeid og aktivitet på dagtid er også med på å avgjøre om bofellesskap eller samlokaliserte boliger vil fungere som gode boligløsninger for beboerne.

Komiteen viser til at det fremgår av stortingsmeldingen at Husbankens veileder «Rom for trygghet og omsorg» fra 2009 anbefaler at det bygges små bofellesskap fra fire til maksimum åtte boliger. Kommuner

som ønsker å etablere bofellesskap med flere enheter, eller bygge flere boliger enn Husbanken anbefaler i samme lokalområde, må gi en særskilt begrunnelse for dette når de søker om tilskudd. Husbanken er i dialog med kommunene i søknadsprosessen med sikte på å få frem best mulig løsninger. Videre fremgår det av meldingen at Kommunal- og regionaldepartementet i 2012 tydeliggjorde føringene om kvalitet og utforming for samlokaliserte boliger og bofellesskap i retningslinjene for Husbankens tilskuddsordninger rettet mot utleieboliger og omsorgsboliger. I regelverket er det nå presisert at samlokaliserte boliger ikke skal ha et institusjonsliknende preg. Antall boenheter som blir samlokalisert skal derfor ikke være for stort. Boligene bør også plasseres i ordinære bomiljø slik at prinsippene om integrering og normalisering blir fulgt opp. Ulike brukergrupper skal ikke samlokaliseres på en uheldig måte.

Komiteen forutsetter at regjeringen følger opp Husbanken og norske kommuner for å sikre at disse målene ivaretas.

Komiteen viser til drøftingene i meldingen som omhandler bolig for utviklingshemmede. I høringsinnspillene har det vært flere som har vært bekymret for utviklingen av store boligkomplekser for utviklingshemmede i mange kommuner.

Komiteen viser til at dette hevdes å være i strid med reformens overordnede intensjoner om integrering, avinstitusjonalisering og normalisering.”

Når det gjelder prosjektet i Bjørnsonsgate 4 har Husbanken vurdert at prosjektet har et sterkt institusjonsliknende preg, både når det gjelder utforming, antall boliger og planlagt drift. Husbanken har ikke stilt krav om at det skal være et prosjekt med maksimum 5 til 6 boenheter. Utleieboliger i Merkurveien fikk først avslag på søknad om lån og tilskudd, men søknad er nå innvilget. Husbanken begrunner omgjøringen med at det kunne ha vært informert bedre om endringer av retningslinjene for tilskudd da Husbanken mottok tilskuddssøknaden fra kommunen. Søknaden ble mottatt kort tid etter endringen.

Føringene om normalisering og integrering som er gitt i retningslinjene, er viktige for å bidra til at det bygges flere egnede utleieboliger i kommunene. Boligene må ha tilfredsstillende boligkvaliteter og være utformet slik at de ligger til rette for fleksibel bruk for flere brukergrupper. Husbanken skal balansere disse hensynene i sin forvaltning av virkemidlene.

SPØRSMÅL NR. 463**Innlevert 26. februar 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 7. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Jeg viser til behandling av statsbudsjettet for 2014 hvor komiteens flertall bevilget kr. 5. mill. ekstra til Riksantikvarens budsjett. Jeg er gjort kjent med at disse midlene ikke har kommet fartøyene som skulle hatt avgiftskompensasjon til gode.

Vil statsråden påse at Stortingets merknad blir ivare tatt slik at den økte bevilgningen på 5 millioner kroner faktisk kommer de fartøyene som skulle hatt avgiftskompensasjon til gode?»

BEGRUNNELSE:

Norsk Forening for Fartøyvern opplyser i en henvendelse til Energi- og Miljøkomiteen følgende: "dessverre er konsekvensen blitt at de 5 mill. kronene bevilget ekstra over Riksantikvarens budsjett ikke kom-

mer fartøyene som skulle hatt avgiftskompensasjon til gode. Riksantikvaren mener de ikke har mulighet til dette".

Svar:

Riksantikvarens post 74 Tilskudd til Fartøyvern ble i 2014 styrket med 5 mill. kroner i energi- og miljøkomiteens innstilling om bevilgninger på statsbudsjettet 2014, jf. Innstilling 9S (2013-2014). I Tildelingsbrev 2014 til Riksantikvaren understrekes det at denne delen av den totale budsjettøkningen er knyttet til fartøyene som skulle hatt avgiftskompensasjon. Riksantikvaren har ikke fordelt disse midlene ennå, og departementet er fortsatt i dialog med Riksantikvaren for å finne en løsning hvor tildelingene på best mulig måte kan ivareta Stortingets forutsetninger.

SPØRSMÅL NR. 464**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 4. mars 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Eg viser til brev frå Sunndal kommunestyre og Fylkesmannen i Møre og Romsdal, til OED. Dei er uroa over forsyningstryggleik og beredskap viss Statnett gjennomfører ei omorganisering av sine driftssentralar som inneber at stasjonen på Sunndalsøra blir lagt ned.

Vil statsråden syte for at det blir foretatt ei risiko-, sårbarheit- og konsekvensanalyse og at ei eventuell omorganisering ikkje skjer dersom forsyningstryggleiken og beredskapen blir svekka?»

Svar:

Som eier av Statnett er det Olje- og energidepartementets ansvar blant annet å følge godt med på Statnetts arbeid med forsyningssikkerhet og beredskap. Dette er et ansvar jeg er meg bevisst som statsråd. Foretaket har opplyst at formålet med omorganiseringen av driftssentralene er å redusere sårbarheten

som følger av dagens struktur med to mindre sentraler. En eventuell omorganisering skal ikke gå utover forsyningssikkerheten regionalt eller nasjonalt. Å tilfredsstillende økte krav til sikker forsyning er avgjørende for Statnetts valg. Nedleggelsen vil ikke medføre at de ansatte mister jobben. Jeg er gjort kjent med at alle ansatte vil få tilbud om annet arbeid for Statnett i regionen.

Det følger av lovverket som gjelder for statsforetak at forvaltningen av Statnett hører under styret. Det er styrets oppgave å påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets mål, vedtekter og retningslinjer. Styret har også ansvar for en tilfredsstillende organisering av foretaket. Jeg er viss på at styret vurderer saken i sin helhet, herunder konsekvenser for forsyningssikkerhet og beredskap, før det fattes en beslutning om den fremtidige organiseringen av driftssentralene.

SPØRSMÅL NR. 465**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 5. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Då sjefen for e-tjenesta la fram vurderinga av truselsituasjonen, peikte han på fleire moglege truslar. Det kjem no fleire såkalte «Syria-fararar» heim til Noreg. Fleire av desse har delteke i krigshandlingar i Syria, og kan såleis ha delteke i straffbare handlingar.

Vil ministeren i revidert nasjonalbudsjett som følgje av denne situasjonen styrke PST og politiet for å gjera dei betre i stand til å etterforske desse kompliserte sakene, og evt. iretteføre dei, for å oppnå ein allmennpreventiv effekt?»

GRUNNGJEVING:

Av utgreiinga til etterretningssjefen framkom det at 40-50 personar har reist frå Noreg til Syria for å ta del i krigshandlingar. Dette er svært alvorleg. Handlingar dei har delteke i kan vera straffbare, og det viktig at politi og påtalemakt blir sett i stand til å kunne

handsame desse sakene dersom det skulle vise seg å vera grunnlag for å reise straffesak.

Dette er saker som vil vera krevjande å etterforske, men samtidig vil det av allmennpreventive grunnar være viktig at eventuelt straffbare forhold blir påtalt. Dette handlar om ressursar. Då er det interessant å høyre om justisministeren har vurdert moglegheita og behovet for å styrkje aktuelle einingar i revidert budsjett.

Svar:

Justis – og beredskapsdepartementet ser alvorleg på situasjonen. Vi har jevnlig kontakt med PST og POD om ressursituasjon. Trongen for eventuelle ekstraløyingar vert vurdert i samband med den ordinære budsjettprosessen.

PST prioriterar denne type saker høgt.

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 5. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren åpne for at Statens pensjonsfond utland kan investere i norske, unoterte selskaper, og i så fall; vil investeringene isolert sett føre til økt press i norsk økonomi, og hvordan vil en slik praksis forholde seg til handlingsregelen?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Dagens Næringsliv 26. februar varslet finansministeren endringer i måten SPU investeres på i et møte med Næringsforeningen i Trøndelag (NiT). Avisen viser til at Fremskrittspartiet i sitt partiprogram har slått fast at en del av oljeformuen skal investeres i oljeformuen som ikke er børsnotert, og avisen refererer fra møtet at finansministeren "gikk langt i å antyde at dette også vil bli regjeringens politikk"

Svar:

Regjeringen vil som det står i Sundvolden-plattformen, føre en ansvarlig økonomisk politikk basert på handlingsregelen for bruk av oljepenger. Den økte bruken av oljepenger skal vris i retning av investeringer i kunnskap og infrastruktur samt vekstfremmende skattelettelser. Regjeringen vil også bygge videre på det rammeverket som er skapt rundt forvaltningen av SPU.

Sentrale finans- og pengepolitiske hensyn, herunder hensynet til stabil valutakurs, taler for at SPU kun bør investeres i utlandet. I tråd med dette har Norges Bank ikke anledning til å investere midlene i SPU i verdipapirer utstedt av norske foretak eller i norske kroner. Jeg ser ingen grunn til å endre på dette. Det er således ikke aktuelt å investere SPU i norske unoterte selskaper. Dette kommer også tydelig fram i mine svar til Dagens Næringsliv 3. mars.

Regjeringen vil som det står i Sundvolden-plattformen, gjennomgå virkemiddelapparatet for innovasjon og videreutvikle virkemidlene med høyest inno-

vasjonseffekt. Dette vil også kunne ha betydning for norske finansmiljøer.

SPØRSMÅL NR. 467

Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 5. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hjå nrk.no i går sa justisministeren at PST sin kommande trusselvurdering vil ta inn over seg vurderingane til E-tenesta og NSM, men at dette kjem til å verte gjort på ei annleis måte enn i fjor.

Kva konkret er det dei gjer annleis no og kvifor?»

Svar:

PST, E-tenesta og NSM gjorde 18. februar 2013 kjent ei open og samordna vurdering, kalla «Trusler og sårbarheter». Denne var eit sams produkt frå dei tre tenestene. Hensikta med skriftstykket var å gje private aktørar og offentleg mynde eit grunnlag for å handtere handlingar som er tilsikta og uønska. Føremålet med vurderinga var å gje ein heilskapleg og systematisk skildring av risiko- og trusselbiletet i det mon det var metodemessig grunnlag for det.

PST, E-tenesta og NSM meinte at den nemnte vurderinga, mangla den naudsynte heilskapen i situasjonar som kan utgjere eit trugsmål mot samfunnet. For å bøte på dette, ønska difor tenestene å gje ut sine egne opene vurderingar innafor sine ansvarsområde.

Medan hensikta var at den samordna vurderinga skulle erstatte dei tre tidlegare vurderingane, fekk vi i 2013 fire ulike ugraderte vurderingar.

Det var ei rekkje grunnar til at dei tre tenestene rekna det leverte produktet for mindre dekkande for heilskapen. Dei tema som står i E-tenesta si opne vurdering handlar mellom anna i stor grad om tema som ikkje har betydning for den samordna vurderinga av dei trugsmål som er skildra i det sameinte produktet frå dei ulike tenestene. Tilsvarande gjeld òg for NSM si skildring, som i stor grad knytt seg til fortidige hendingar som har funne stad. Den gjev i stor grad risikovurderingar knytt til fortidige hendingar (unntake cyberområdet), og gjev ikkje ei vurdering av trugsmål på grunnlag av prognosar for framtida.

I 2014 vil PST si nasjonale vurdering av trugsmål vere laga på grunnlag av innspel og vurderingar frå andre, og då særleg E-teneste og NSM. Dette for å stette dei behov som la grunnlaget for ei fellesvurdering, slik at det vert gjeve eit heilskapleg oversyn over det nasjonale trusselbiletet på samfunnstryggleiken sitt område.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 7. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden reversere endringene fra den rød-grønne regjeringen i studentsamskipnadsloven, og på denne måten sikre brukerstyring og studentflertall i studentsamskipnadene?»

BEGRUNNELSE:

I forrige periode sto de daværende opposisjonspartiene – inkludert Høyre – sammen mot endringen i studentsamskipnadsloven som medførte at studentene mistet flertallet i studentsamskipnadsstyrene. Bak-

grunnen for dette var at partiene ikke ønsket å utvane eller overkjøre brukerstyring som overordnet prinsipp i samskipnadslovgivningen. Siden de nye reglene ble innført har både studentsamskipnader og studentorganisasjonen vært opptatt av at dette reverse-res slik at brukerstyringen i samskipnadene sikres. Dette er et ønske som fullt ut deles av Venstre.

Svar:

Jeg viser til brev datert 27. februar 2014 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Iselin Nybø om reversering av lovendringer i studentsamskipnadsloven som ble vedtatt etter forslag fra den forrige regjeringen.

Jeg vil presisere at endringene i loven ikke innebar at studentene mistet retten til å ha flertall i styrene, denne retten står ved lag. Jeg antar at det representanten Nybø sikter til, er endringen som går ut på at beslutninger om større låneopptak, oppstart av ny

virksomhet, utvidelse av eksisterende virksomhet som har et kommersielt formål, eller større endringer i studentsamskipnadens interne organisering, krever tilslutning fra to tredeler av styrets medlemmer, jf. § 6 i studentsamskipnadsloven.

Begrunnelsen i lovproposisjonen fra den forrige regjeringen var at denne endringen, sammen med de andre endringene i lov og forskrift om studentsamskipnader, skulle sikre robuste studentsamskipnader som skal sørge for velferdstjenester til studentene over tid.

Jeg mener det er flere måter å sikre god studentvelferd på. Jeg viser til at de nåværende regjeringspartiene i Stortingets behandling av lovforslaget, sammen med Kristelig folkeparti og Venstre, gikk imot endringene som krever to tredels flertall for å fatte enkelte beslutninger i styrene. Jeg vil på bakgrunn av dette ta initiativ til at forslag til lovendring utredes.

SPØRSMÅL NR. 469

**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad
Besvart 6. mars 2014 av olje- og energiminister Tord Lien**

Spørsmål:

«I regjeringserklæringen varsles det at konsesjonsbehandlingen for mini-, mikro-, og småkraft samt mindre vindmølleanlegg skal overføres til kommunene.

Når kan vi forvente at kommunene får dette ansvaret?»

Svar:

Jeg er opptatt at vi i tiden fremover skal få bygget ut tilstrekkelig med fornybar energi slik at norske kraftprodusenter skal kunne nyte godt av elsertifikatmarke-

det mellom Norge og Sverige. Da er det viktig at vi har konsesjonsordninger som fører raskest mulig til målet.

I den forbindelse er vi nå i full gang i departementet med å se på de ulike sidene ved å endre dagens system for konsesjonsbehandling av småkraftverk (inntil 10 MW) og mindre vindkraftverk. Så snart denne vurderingen er gjort ferdig, skal jeg komme tilbake til spørsmålet om eventuell overføring av nødvendig kompetanse til å fatte vedtak om mindre utbygginger av fornybar energi.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan ser samferdselsministeren for seg at Rogaland fylkeskommune skal overta mer ansvar for togtilbudet i Rogaland fra staten?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Stavanger Aftenblad 27. februar varsler samferdselsministeren at fylkeskommunen skal få overta flere av de oppgaver som i dag ligger til NSB/Staten.

Det er i utgangspunktet et positivt forslag som kan gi bedre samordning både på rutetilbudet og billettordningene.

Det er foreløpig noe uklart hvilke oppgaver som skal overføres, når dette skal skje og hvordan økonomien skal håndteres ved en slik overføring.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner innen samferdselssektoren. Bevilgningene til både vei og jernbane er økt, og arbeidet med flere reformer er allerede igangsatt slik at skattebetalerne får bedre infrastruktur og

tjenester for pengene. Jernbanen bør ha en større rolle innen godstransport og pendlertrafikk. Som ledd i det er det naturlig å få på plass tettere samarbeid mellom togselskap og lokale/regionale kollektivselskap, slik at ulike kollektive reisemidler bedre korresponderer. Skal flere reisende i større grad velge kollektive reisemidler så må man oppleve et tilbud som er forutsigbart, komfortabelt, riktig priset og tidseffektivt.

Under forrige regjering ble det gjort flere studier om mer effektiv drift av jernbanen, men disse ble dessverre lagt i en skuff. Jeg er trygg på at regjeringens satsing vil resultere i en mer robust infrastruktur for jernbane, bedre konkurranse på/om sporet og en mer kundefokusert tilnærming fra aktørene.

I representanten Pollestad spørsmål uttrykkes nysgjerrighet til hvordan dette arbeidet vil skje. La meg da henvise til siste halvdel av artikkelen i Stavanger Aftenblad 27.02.14, hvor svaret på spørsmålet allerede er gitt: ”Nøyaktig hvordan samferdselsministeren ser for seg en omorganisering skal kunne skje, er det for tidlig å si noe sikkert om.” Stortinget vil naturligvis bli holdt orientert om fremdriften på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 471**Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten****Besvart 13. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Viser til helse- og omsorgsministerens svar på mitt spørsmål om barnepalliasjon av 14.2.14. Det er bred politisk enighet om at dette er et viktig felt. Den frivillige organisasjonen JLOB (Ja til lindrende enhet og omsorg for barn) har i stor grad bidratt til dette, ved sterkt engasjement og solid faglig dokumentert arbeid. Helseministeren opplyser at midlene som er bevilget over statsbudsjettet for 2014 skal utlyses og ikke tildeles direkte.

Hvorfor vil ikke statsråden tildele midlene direkte til JLOB?»

BEGRUNNELSE:

Ved en utlysning vil midlene først bli tilgjengelige på et seinere tidspunkt, slik at de ikke får full effekt gjennom året. Dette er selvsagt problematisk både fordi behovet for økt kunnskap på feltet er stort og fordi den eneste frivillige organisasjonen som fram til i dag har arbeidet med barnepalliasjon, har et stort misforhold mellom etterspørselen etter sine tjenester og sin økonomi.

Dessuten vil en utlysning føre til mye administrativt ekstraarbeid i direktoratet, trass i at relevante og kompetente tilskuddsmottakere begrenser seg til en. JLOB har i flere år arbeidet for å styrke kunnskapen om palliativt arbeid for barn og unge og bidratt til at

både pasienter og pårørende har fått et bedre tilbud. Så vidt jeg vet er også organisasjonen den eneste frivillige organisasjonen som er oppført i frivillighetsregistret og enhetsregistret med dette formålet.

I Stortingets bevilgningsvedtak, komiteinnstilling og i Stortingets debatt om helse- og omsorgsbudsjettet for 2014 er JLOB og deres banebrytende arbeid på feltet eksplisitt nevnt.

Svar:

Det fremgår av Prop. 1 S Tillegg 1 Endring av Prop. 1 S (2013 – 2014) Statsbudsjettet 2014, kapittel 761 post 21, at 2 mill. kroner skal bevilges til å styrke frivillige organisasjoners informasjons- og opplysningsvirksomhet om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom.

For å sørge for at alle organisasjoner som arbeider eller ønsker å arbeide med palliasjon av barn og unge skal få mulighet til å utvikle og styrke sitt arbeid, skal midlene tilegnet formålet utlyses på ordinær måte. Foreningen ”Ja til lindrende enhet og om-

sorg for barn og unge” er velkommen til å søke på tilskuddet.

Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet. Dette innebærer at Helsedirektoratet utarbeider et regelverk for tilskuddsordningen, som har til hensikt å styrke frivillige organisasjoners informasjons- og opplysningsvirksomhet. Helsedirektoratet er godt i gang med dette arbeidet og det tas sikte på at regelverket utlyses i mars. Deretter følger behandling av søknadene. Det tas sikte på at midlene utbetales senest i juni. Tilskuddsordningen kunngjøres på Helsedirektoratets nettsider og organisasjoner som driver informasjons- og opplysningsvirksomhet om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt for barn og ungdom, kan søke om midler.

I Helse- og omsorgsdepartementets og Helsedirektoratets oppfølging av saken skal statens økonomiregelverk følges. Dette regelverket har blant annet til formål å sikre at tilskuddsforvaltningen er i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger. Tidligere saker viser også at Kontroll- og konstitusjonskomiteen er opptatt av dette.

SPØRSMÅL NR. 472

Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 7. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Viser til statsrådets svar på mitt spørsmål av 13.02.14 om avslag på dagpenger under permittering. Statsråden viser til at protokoll mellom partene er hovedregelen for å få dagpenger. I den konkrete saken som jeg har fått referert eksisterer det protokoll mellom partene. Den er sendt inn flere ganger av de berørte arbeidstakerne som søker dagpenger og av bedriften, også etter spørsmål fra Nav.

Hvordan kan statsråden sikre at de arbeidstakerne som er omfattet av hovedregelen faktisk får de dagpenger de har krav på?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at det regjeringa sier stemmer overens med det som faktisk skjer for den enkelte innbygger/arbeidstaker. Jeg kjenner også til at det er retta henvendelser fra Fellesforbundets lokale avdeling i Østre Agder til arbeids- og sosialdepartementet og arbeids- og velferdsdirektoratet, disse henvendelsene er ikke besvart.

Svar:

Som jeg tidligere har redegjort for, fastsatte Arbeids- og sosialdepartementet en ny forskriftsbestemmelse som trådte i kraft 3. februar i år. Her heter det at ”[det] som hovedregel legges til grunn at vilkårene etter folketrygdloven § 4-7 er oppfylt dersom det dokumenteres enighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om at grunnlaget for permittering foreligger og det på denne måten godtgjøres at virksomheten har gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permittering og at årsaken ligger utenfor det som arbeidsgiver kan påvirke. Unntaksvis kan det være tvil om vilkårene i folketrygdloven § 4-7 er oppfylt, selv om slik enighet er dokumentert.”

Hovedregelen går også frem av Arbeids- og velferdsetatens reviderte rundskriv fra 1. februar 2013 om behandlingen av saker om dagpenger under permittering. Dette rundskrivet ble utarbeidet i samarbeid med LO og NHO. Det er denne regelen som nå er tydeliggjort ved at den er vedtatt som forskrift.

På denne bakgrunn er det reist spørsmål om Arbeids- og velferdsetaten nå vil vurdere saker med avslag på nytt. Jeg kan bekrefte at etaten arbeider med et opplegg for gjennomgang av saker fra 1. februar 2013. En slik gjennomgang vil kunne avklare om det er personer som kan ha krav på dagpenger under permittering, men som kan ha fått avslag.

Utover dette kan jeg ikke gå nærmere inn i den konkrete saken som er bakgrunnen for spørsmålet.

Jeg vil likevel understreke at det i hvert tilfelle må dokumenteres at det er enighet om grunnlaget for permitteringen, og at det på denne måten er godtgjort både at arbeidsgiver har gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permittering, og at årsaken ligger utenfor det arbeidsgiver kunne påvirke. Arbeids- og velferdsetaten kan dessuten unntaksvis prøve vilkårene etter loven, selv om partene kan dokumentere slik enighet.

SPØRSMÅL NR. 473

Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen

Besvart 19. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden gi befolkningen i Mehamn trygghet for at Hurtigruten oppfyller sine forpliktelser gjennom å gi Kystverket i oppdrag å foreta en faglig vurdering av anløpsforholdene i Mehamn, og i tillegg gi Kystverket i oppdrag å tilråde eventuelle tiltak for å sikre anløp fremover?»

BEGRUNNELSE:

Hurtigruten mottar årlig omfattende offentlig støtte for fortsatt å fungere som en helt sentral del av infrastrukturen på kysten. I alle år har det vært høy tillit mellom befolkningen og Hurtigruten når det gjelder anløp. Når kapteinen på det enkelte skip har vurdert været til å være for dårlig til å anløpe så har befolkningen kunnet stole på denne vurderingen.

Et av hurtigruteskipene skadet kaia ved Nordkynterminalen i Mehamn i april 2012. Etter dette anløper hurtigrutene Industrikaia i indre havn i noen dager, men etterhvert velger skipene igjen å anløpe Nordkynterminalen, til tross for skadene på anlegget.

I mellomtiden deltar Hurtigruten i en utredning som tilråder at skadet del av kai erstattes med ny seksjon i stål og betong. Dette omfattende tiltaket påbegynnes av kommunen.

Anløpene fortsetter helt til høsten 2013 da det, ifølge kommunen, kommer en kraftig økning i antall kansellerte anløp ved godt vær. Fra januar 2014 kommer beskjeden fra Hurtigruten om at samtlige anløp kanselleres frem til alle reparasjoner er foretatt. Dette etter at skipene har anløpt samme kai, som nå plutselig er uforsvarlig å anløpe, over lang tid.

Hurtigruten nekter å bruke Industrikaia som alternativ, selv om skipene har anløpt denne ved tidli-

gere anledninger og den er vurdert som tilstrekkelig av kommunens havnekonsulent. Rederiet har avvist alle tilbud om midlertidige tiltak uten nærmere begrunnelse.

Kanselleringen av alle anløp går ut over næringsliv, turisme og frakt til og fra kommunen. Derfor er det grunn til å etterspørre mer informasjon enn det som allerede fremkommer av arbeidet kommunen har gjort, og svarene kommunen har fått fra statsråden.

Det er ikke gjennomført noen uavhengig vurdering av hvorvidt beslutningen om total kansellering kan begrunnes i solide faglige og sikkerhetsmessige vurderinger. Til nå har befolkningen hatt tillit til de vurderinger kapteinene har gjort fra dag til dag. Samferdselsdepartementet har hittil utelukkende lagt Hurtigrutens beskrivelse av saken til grunn for sine vurderinger, tross at kommunen har sendt detaljert saksdokumentasjon.

Kommunen investerer nå nærmere 10 millioner i oppgradering av kai. Da Hurtigruten så langt tillates å opptre med enerådig definisjonsmakt for havneforhold, frykter kommunen at denne investeringen er høyst risikabel.

Svar:

Jeg forstår det slik at situasjonen i Mehamn er diskutert mellom havna og Hurtigruten ASA, men at man har ulike vurderinger av sikkerheten ved anløp i havnen så lenge skaden på kaia ved Nordkynterminalen ikke er utbedret. Saken er også tatt opp i et møte mellom Hurtigruten ASA og Samferdselsdepartementet i januar i år. Hurtigruten har orientert om at de fortsatte å anløpe Mehamn en periode etter skaden på kaia ved Norkynterminalen, men etter tilbakemelding fra kap-

teinene fant selskapet at det ikke var sikkerhetsmessig forsvarlig å fortsette anløp av denne kaia. I følge selskapet tilfredsstillt heller ikke Industrikaia i Mehamn kravet til sikkerhet, ut fra kapteinens vurderinger. Selskapet har derfor vurdert det som riktig å kansellere anløp av Mehamn inntil kaia ved Nordkynterminalen er reparert.

Etter skipssikkerhetsloven har Hurtigruten ASA som rederi det overordnede ansvaret for sikker drift av sine skip og hurtigruteskipenes kapteiner har an-

svaret for sikker daglig drift, herunder at navigering av skipene ivaretar sikkerheten til skip, passasjerer og mannskap. Rederiets og kapteinens vurderinger må derfor være avgjørende når det er spørsmål om det er forsvarlig for skipene å anløpe en havn.

Jeg mener det på denne bakgrunn ikke vil være riktig at Kystverket skal gå inn i saken, siden Kystverket verken har myndighet eller rolle knyttet til sikker drift eller navigering av Hurtigrutens skip.

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 27. februar 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 6. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I samarbeidsavtalen mellom Høyre, Kristelig folkeparti og Fremskrittspartiet står følgende: "Det gis reservasjonsmuligheter for fastleger etter dialog med Den norske legeforening".

Hvordan har statsråden involvert Den norske legeforening i arbeidet til nå og hvordan vil Den norske legeforening involveres i det videre arbeidet?»

Svar:

Jeg var i dialog med Legeforeningen om utformingen av forslaget til reservasjonsordning før dette ble sendt på høring i januar i år. Legeforeningen er også som høringsinstans invitert til å uttale seg før den endelige utformingen av forslaget legges fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 475

Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 7. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan vurderer Samferdselsdepartementet innspillet fra Spikkestadbanen Pendlerforening og brevet fra ordførerne i Oppegård og Ski med forslag om justert ruteplan, og vil departementet ta initiativ til å justere ruteplanen i tråd med dette?»

BEGRUNNELSE:

NSB har hatt stor trafikkvekst etter ruteomleggingen i 2012. De fleste jernbanelinjer i hovedstadsområdet

har fått vesentlig bedre rutetilbud. Omleggingen har imidlertid ikke falt gunstig ut for Spikkestadbanen.

Spikkestadbanen Pendlerforening har kommet med forslag til Samferdselsdepartementet og NSB om justering av ruteplanen. I brev av 6.2.2014 fra ordførerne i Oppegård og Ski fremkommer det at disse ordførerne støtter forslaget fra Spikkestadbanen Pendlerforening, ettersom et slikt ruteopplegg vil medføre at reisende fra Østfoldbanen vil få direkte forbindelse til Vestregionen, noe de ikke har hatt siden den nevnte ruteomleggingen.

Svar:

Staten ved Samferdselsdepartementet inngikk i desember 2011 en langsiktig trafikk- avtale med NSB AS for perioden 2012-2017. Hovedgrepet i avtalen er ny grunnrute for Østlandsområdet, som innebærer jevn og økt frekvens, stive ruter og nye tog. Dette er forhold som gjør tilbudet lett forståelig for kundene, samtidig som de forenkler samordning med øvrig kollektivtrafikk slik at det blir enklere å få til gode overganger mellom buss og tog. Målet var at flere ville velge å benytte toget. Etterspørselseffekten av ny grunnrute fra desember 2012 slo inn umiddel-

bart. NSB hadde i 2013 7,4 % vekst i lokaltog Oslo og 12,7 % i InterCitytrafikken.

NSB har informert departementet om at selskapet har mottatt et forslag til en alternativ ruteplan fra Spikkestadbanens pendlerforening og at selskapet nå ser på denne. NSB har videre bekreftet at selskapet vil besvare henvendelsene fra Oppegård, Ski og Moss innen kort tid. Selskapet vil samtidig gi Samferdselsdepartementet sin vurdering av det alternative forslaget og det er først da departementet vil kunne ta stilling til forslaget.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 7. mars 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«I forbindelse med den store flommen i Storbritannia sa forsvarsminister Philip Hammond til Sky News 16. februar at klimaendringer er en "strategisk trussel" på linje med ustabile atomstater.

Deler statsråden sin britiske kollegas vurdering av klimaendringers plass når det gjelder trusselbildet for Norge, og på hvilken måte gjenspeiles dette konkret i regjeringens sikkerhetspolitikk?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 3. mars 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om klimaendringers plass i Norges trusselbilde, og hvordan dette konkret gjenspeiles i regjeringens sikkerhetspolitikk.

Hva som oppfattes som en strategisk trussel vil kunne variere avhengig av kontekst, type trussel og hvilke konsekvenser en trussel kan få.

Forsvarets hovedoppgave er å gjøre Norge best mulig rustet til å møte trusler mot norsk suverenitet og selvstendighet, det vil si å ivareta statssikkerheten. Dermed skal forsvarssektoren bidra til samfunnssikkerheten gjennom støtte til sivil krisehåndtering med

utpekte ressurser og for øvrig med alle ressurser som er tilgjengelig i en gitt situasjon.

Forsvarsdepartementet anser at klimaendringene i første rekke berører samfunnssikkerheten, som primært er hovedansvaret til sivil sektor. Endringene faller i så måte inn under det utvidede sikkerhetsbegrep, der både samfunnssikkerhet og menneskelig sikkerhet inngår. Klimaendringene fører dessuten til en rekke endringer i våre nære omgivelser, ikke minst smeltende is i Arktis som har miljømessig, økonomisk og sikkerhetsmessig betydning. Regjeringen tar høyde for denne utviklingen i sikkerhetspolitikken, blant annet gjennom økt overvåking, tilstedeværelse, beredskap og multilateralt samarbeid i våre nærområder. Samtidig har Forsvaret fått en tydeligere rolle når det gjelder å bistå sivile myndigheter i krisesituasjoner forårsaket av blant annet ekstremvær og naturkatastrofer.

Forsvarsdepartementet følger den internasjonale sikkerhetspolitiske utviklingen nøye, og er oppmerksom på at negative konsekvenser av klimaendringer kan spille en rolle i lokale og regionale konflikter. Dette gjelder særlig i områder der det også er andre konfliktskapende forhold. God internasjonal kunnskap om denne problemstillingen vil kunne bidra til å forebygge konflikt, både innenfor og mellom land.

SPØRSMÅL NR. 477**Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 7. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Norsk-kontrollerte skip i internasjonalt farvann har CO₂-utslipp som trolig tilsvarer Norges totale klimagassutslipp. Til tross for dette føres det ikke regnskap over disse klimagassutslippene noe sted.

Vil statsråden ta initiativ til å inkludere norsk-kontrollerte skip i internasjonal skipsfart i det norske klimagassregnskapet?»

BEGRUNNELSE:

Norge er en av verdens største skipsfartsnasjoner. I tillegg til å være verdens syvende største skipseier, kontrollerer norske rederier en rekke skip. Mange av disse skipene når aldri norsk farvann, men de kontrolleres av norske selskaper og interesser.

Det norske klimagassregnskapet omfatter per i dag ikke internasjonal skipsfart. En total oversikt over disse utslippene har blitt beregnet til og med for år 2007 av FNs sjøfartsorganisasjon. Regnskapet gjør det imidlertid ikke mulig å skille ut CO₂-utslipp som kan assosieres med norske selskaper.

Med tanke på det betydelige omfanget av CO₂-utslipp fra norsk-kontrollerte skip, ønsker MDG at disse utslippene omfattes i det norsk klimagassregnskapet. Hensikten vil være å skape en oversikt over omfanget av utslippene, observere trender, og aller viktigst, danne et faktagrunnlag for å diskutere eventuelle politiske tiltak for å insentivere utslippsreduksjoner for selskaper som omfattes av det norske virkemiddelapparatet.

EU er nå i prosessen med å vedta et krav om at alle skip som seiler i eller til og fra EU må rapportere sine CO₂-utslipp. Det er ventet at dette kravet vil falle på plass i 2017. FNs sjøfartsorganisasjon forhandler om et tilsvarende krav som skal gjelde globalt. Det er med andre ord grunn til å forvente at krav om rapportering av CO₂-utslipp snart vil foreligge. Ved å gå foran kan Norge utvikle kunnskap og systemer som kan være nyttige for andre land, samt sikre at norsk maritim næring vil ligge i forkant av forventede fremtidige krav.

Svar:

Internasjonal skipsfart seiler under et globalt miljø- og sikkerhetsregelverk som etableres av FNs sjøfartsorganisasjon, IMO. Norge er en pådriver i IMOs arbeide for å etablere ambisiøse miljøkrav til internasjonal skipsfart. Vi har gjort mye for å sørge for at

IMO reduserer skipsfartens klimagassutslipp. Det er derfor gledelig at de første klimakravene til internasjonal skipsfart trådte i kraft 1. januar 2013.

IMO arbeider nå videre med å oppdatere de globale utslippstallene for internasjonal skipsfart. Dette arbeidet er muliggjort blant annet med norsk finansiering, og det vil bli ferdig i løpet av 2014. Det pågår for tiden forhandlinger i IMO om utarbeidelse av et system for innhenting av utslippstall for det enkelte skip, og etablering av en ny global mekanisme for ytterligere utslippsreduksjon. Norge arbeider aktivt for at disse forhandlingene gir best mulig resultater raskest mulig.

Det internasjonale rammeverket i IMO bygger på noen prinsipper som er viktige for at rammeverket skal kunne fungere. De viktigste er:

- Flaggstatene forplikter seg til å gjennomføre kravene for alle skip under sitt flagg uavhengig av hvor de seiler;
- Man har rett til å kontrollere at fremmede skip som anløper våre havner overholder IMOs krav dersom vi har innført dem;
- Regelverket skal ha like forpliktelser og rettigheter til alle parter; og
- Skip som er flagget i et register som ikke er part til en konvensjon fastsatt av IMO skal ikke behandles mer fordelaktig enn skip som er registrert i et land som er part til konvensjonen.

Disse prinsippene gjør at man har global anvendelse av regelverket når det trer i kraft, at det er svært god mulighet for håndhevelse og kontroll, og at det er vanskelig å omgå et regelverk ved å flagge ut.

Norske myndigheter har anledning til å sette særegne krav til alle skip som seiler under norsk flagg. Skip som norske rederier har flagget i andre lands registre faller under disse landenes myndighetsansvar. Vi har også anledning til etablere særskilte krav til skip som går i innenriksfart, og til utenlandske skip som anløper norske havner.

Klimagassutslipp fra skip i norsk innenriksfart er en del av Norges nasjonale klimagassutslipp, og omfattes således av Norges utslippsforpliktelse i Kyotoprotokollen, og vår utslippsrapportering til FNs Klimakonvensjon i henhold til retningslinjer fra FNs klimapanel. Vi rapporterer også utslipp fra bunkersolje solgt i norske havner til internasjonal skipsfart.

Krav om utslippsrapportering for norskregistrerte skip vil bli innført når et slikt system er fastsatt internasjonalt. Det er flere grunner til dette. Et system for utslippsrapportering for internasjonal skipsfart vil først kunne være gjennomførbart og gi anvendbar informasjon når rapporteringsplikten har global utbredelse. Det er viktig at man ikke etablerer parallelle rapporteringssystemer med ulikt innhold. Regjeringen ønsker å sikre konkurransedyktige norske skips-

registre, og i et globalt system vil muligheten for omgåelse ved utflagging ikke være til stede.

En ambisiøs global strategi for reduksjon av skipsfartens klimagassutslipp gir bedre miljøvirkning enn å etablere særskilte krav til norskregistrerte skip. Regjeringen søker derfor å samarbeide internasjonalt i maritime spørsmål, blant annet for å forbedre miljøkravene for skip.

SPØRSMÅL NR. 478

Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 7. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I forbindelse med en pågående narkotikasak i Bergen har advokat John Christian Elden fremsatt en rekke påstander om politiets opptreden i saken. Politiet innehar stor makt over norske innbyggere. Stortinget har tidligere uttrykt tillit til at politiet ikke misbruker maktmidlene de har til rådighet. Tillit til politiet er avgjørende for at rettsstaten skal fungere. Advokat Elden kommer med alvorlige påstander.

Vil justisministeren undersøke påstandene?»

BEGRUNNELSE:

Påstandene er framsatt i en bloggpost publisert på nettet den 27.02.14.

Svar:

Jeg er kjent med innholdet i advokat Eldens artikkel av 27. februar d.å. om ovennevnte sak. Jeg kan fullt ut slutte meg til at det er viktig at politiet har stor tillit i befolkningen. Ulike målinger viser nettopp at befolkningen har stor grad av tillit til politiet. Dette er et gode som vi må ivareta.

Imidlertid finner jeg det uriktig å gå inn i en straffesak som er under etterforskning. Det er politiet og påtalemyndighetens oppgave å klarlegge hva som har skjedd og om det er grunnlag for straffeforfølgning. Dersom man skulle finne grunn til å klage på politiets framgangsmåte, kan slik klage fremmes for påtalemyndigheten.

I tilfeller der noen mener at politiet har begått straffbar handling, er det Spesialenheten for politisaker som vil måtte etterforske en slik sak.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 13. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for et statlig finansieringsløft for pasientjournal/fagsystemene i kommunene?»

BEGRUNNELSE:

Kommunenes omsorgstjenester er livsviktige for mange eldre. Daglig og i meget stort omfang ytes svært gode, trygge og virkningsfulle tjenester til el-

dre. Brukerne er godt fornøyd og Norge er i verdenstoppen i god eldreomsorg. Samtidig rapporteres det av og til om feil og mangler som kan innebære at omsorgstjenestene svikter.

Kommunene driver et utstrakt kvalitets- og forbedringsarbeid og når omsorgstjenesten har sviktet slik at liv og helse står på spill, eller det er fare for alvorlig svikt, er det kommunen som må håndtere situasjonen, lære av det som har skjedd/kunne ha skjedd og iverksette nødvendige tiltak for å redusere risikoen for at lignende situasjoner oppstår på nytt.

Statens ansvar er å legge til rette med rimelige rammebetingelser, både økonomisk, juridisk og teknologisk.

Det er i samhandlingsreformen lagt opp til at kommunene skal ta et større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter. Avgjørelser i primærhelse-tjenesten blir ofte tatt av en enkeltstående helsearbeider, hvor lege og annet helsepersonell er splittet opp i forskjellige virksomheter, og ofte uten formaliserte møtearenaer og med hvert sitt pasientjournalssystem.

Svar:

For å nå målene om bedre helse og en mer moderne helse- og omsorgstjeneste, er IKT et helt nødvendig virkemiddel. Bruk av elektroniske pasientjournaler er en viktig del av denne moderniseringen og videreutviklingen i tjenesten.

Hovedansvaret for investeringer og utvikling av IKT i helse- og omsorgssektoren er i dag virksomhetenes ansvar, og det er viktig at virksomhetene selv tar ansvar for bruk av moderne verktøy lokalt. IKT er et av de viktigste virkemidlene virksomhetene har for å drive egen utvikling av organisasjon og ansatte. Virksomhetenes ansvar inkluderer også å anskaffe og ta i bruk IKT, samt å sikre at IKT-løsningene tilfredsstiller gjeldende krav til informasjonssikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 480

Innlevert 28. februar 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 7. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at sykehjemsmedisin blir tellende som spesialisering for leger, og bedre vilkårene for at sykehjem alene og sykehjem og sykehus sammen kan delta i utdanning av flere geriatere?»

Et mål i samhandlingsreformen er å legge bedre til rette for helhetlige og gode pasientforløp. Et viktig verktøy for å nå dette målet er elektronisk meldingsutveksling mellom spesialisthelsetjeneste og de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Vi jobber derfor med å legge rammebetingelsene bedre til rette for at dette målet kan nås.

Målet er at elektronisk meldingsutveksling skal være etablert mellom alle kommuner, sykehus og fastleger i 2014. Norsk Helsenett SF har ansvar for å følge opp kommunene med bistand til å ta i bruk elektroniske meldinger. Stortinget har i perioden 2011–2014 avsatt 108,4 mill. i tilskudd til kommunene.

Styringen av IKT-utviklingen må styrkes og det må tydeliggjøres hvem som har ansvar for hva. Nasjonal helse- og sykehusplan vil bidra til å klargjøre det nasjonale ansvaret for IKT-utviklingen, og sørge for tydelig rolle- og oppgavedeling i hele helsesektoren. Jeg vil legge til rette for en full gjennomgang av IKT-organiseringen i helse- og omsorgssektoren, for å sikre effektiv organisering og ressursbruk.

Jeg vil også stille strengere krav til bruk av IKT i sektoren. Forslag til forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgssektoren har vært på høring. Forskriften skal etter planen tre i kraft 1.1.2015. Forslaget til forskrift angir blant annet plikt til elektronisk føring av behandlingsrettede helseregister og plikt til bruk av standardisert meldingsutveksling.

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen i løpet av våren vil fremme et lovforslag om ny pasientjournallov og ny helseregisterlov for Stortinget. Lovendringene er en forutsetning for at informasjon kan deles mellom virksomhetene slik at helseopplysningene kan følge pasienten gjennom behandlingsforløpet. Dette vil være et premiss for å sikre avgjørelser om pasientbehandlingen fattes på grunnlag av nødvendig og relevant informasjon.

BEGRUNNELSE:

Det er i samhandlingsreformen lagt opp til at kommunene skal ta et større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter. Dette vil i all hovedsak gjelde multisyke pasienter. Begrepet multisyke synlig-

gjør kompleksiteten hos pasienter med flere sykdommer, uten å fokusere på én enkeltsykdom.

Multisykdom inkluderer tradisjonelle sykdommer og syndromer som hjertelidelser, diabetes, revmatologiske tilstander, kols, demens og depresjon. Et typisk eksempel kan være en 79 år gammel kvinne med høyt blodtrykk, diabetes, osteoporose og kols.

En aldrende befolkning vil fremover gi flere personer med kroniske sykdommer. Ved 65 års alder har 2/3 av de som oppsøker primærhelsetjenesten to eller flere kroniske sykdommer. Ved passering av 75 års alder er over 90 prosent multisyke.

Avgjørelser i primærhelsetjenesten blir ofte tatt av en enkeltstående helsearbeider, hvor lege og annet helsepersonell er splittet opp i forskjellige virksomheter, og ofte uten formaliserte møtearenaer og med hvert sitt pasientjournalssystem.

Sykehjemsmedisin er i dag ikke en del av spesialistutdanningsordningen og de neste sju årene vil en tredel av godkjente geriater i Norge gå av med pensjon.

Bare 2 sykehjem i Norge er godkjent som utdanningsinstitusjon av tjeneste som lege i utdanningsstilling (spesialisering) ved sykehjem tellende i geriatri. Begge er i Bergen, og den ene av dem er meldt inaktiv i 2014 og 2015.

Noen kommuner har inngått et interkommunalt samarbeid om felles intermediær enhet for å ta imot pasienter som er ferdigbehandlet i sykehus, men som har behov for spesialisert og ofte langvarig omsorg etter sykehusbehandling. Noen av disse har ansatt en eller flere leger i full stilling og en sykehjemsoverlege, kanskje i kombinasjon med et sykehus.

Legene trives og føler de gjør en svært meningsfull jobb i slike intermediære enheter, men ser samtidig at de setter en spesialistkarriere på vent fordi jobben de gjør ikke gir uttelling hverken lønnsmessig eller som spesialisering. Med noe bedre tilrettelegging kunne flere av disse intermediære enhetene, gjerne i kombinasjon med indremedisinsk og/eller geriatrik avdeling i et sykehus, vært et utdanningssykehjem.

Når vi i hele Norge bare har to sykehjem som er godkjent, har en stor gruppe geriater på vei ut av yrkeslivet og svært få av dagens sykehjem som ikke ser seg i stand til å ta på seg et større ansvar, så blir det krevende å møte den voksende utfordringen med stadig flere eldre med flere diagnoser og stort omsorgsbehov som skal ligge stadig lengre i kommunale senger.

Svar:

Styrket kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene en sentral målsetting for Regjeringen. Jeg er opptatt av at de kommunale helse- og omsorgstjenestene står godt rustet til å møte både dagens og morgendagens utfordringer og behov for helse- og

omsorgstjenester. Samhandlingsreformen og Regjeringens vektlegging av kommunenes plass i helsetjenesten tilsier, som representanten Ketil Kjenseth peker på, at flere multisyke og eldre innebærer behov for kompetente leger også i kommunehelsetjenesten.

Geriatrens hovedfunksjon er klinisk behandling av eldre mennesker, der kombinasjon av aldring, multimorbiditet og funksjonstap kjennetegner sykdomsbildet. Dette krever nært samarbeid med andre spesialister og faggrupper i sykehus, med kommunehelsetjenesten og med de pårørende. Geriater ansatt på sykehus har utadrettet virksomhet med ambulant tjeneste overfor kommunehelsetjenesten som et prioritert område.

Spesialistutdanning av leger i de sykehusrelaterte spesialitetene, herunder indremedisin og geriatri, gjennomføres i all hovedsak ved at legen tilsettes i en utdanningsstilling i et helseforetak som er godkjent som utdanningsinstitusjon. Hver spesialitet har spesifikke krav knyttet til utdanningen. For å bli godkjent utdanningsinstitusjon for geriater, forutsettes det at de har ansatt en spesialist i geriatri i fulltidsstilling som skal ha supervisjon og veiledning av utdanningslegen. Sykehjem som fyller disse kravene kan også etter dagens regelverk godkjennes som utdanningsinstitusjon for geriater. Som representanten peker på er det bare Løvåsen sykehjem i Bergen som i dag er godkjent etter disse reglene.

Sykehjemsmedisin er per i dag ikke godkjent som eget utdanningsområde innenfor spesialistutdanningen av leger. Legeforeningen har imidlertid opprettet et kompetanseområde i alders- og sykehjemsmedisin som en formalisert, kompetansegivende etterutdanning for leger som allerede har en spesialitet. For at flere geriater skal få anledning til å ta deler av utdanningen i den kommunale helse- og omsorgstjeneste, har departementet nå til vurdering om det kan lages en type kombinasjonstjenester, hvor for eksempel et sykehjem i samarbeid med et helseforetak har et felles ansvar for utdanning av geriater. På denne måten kan leger som allerede jobber på sykehjem få anledning til å søke om å få tjenesten godkjent som del av spesialistutdanningen sin.

Jeg vil for øvrig peke på at tjeneste som tilsynslege ved alders- og sykehjem også i dag er godkjent som tellende tjeneste i spesialistreglene i allmennmedisin.

På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet gjennomgår nå Helsedirektoratet hele spesialistutdanningsfeltet for leger, hvor de blant annet ser på innholdet i spesialitetene og vurderer hvilke spesialiteter vi vil ha behov for i den fremtidige helsetjenesten. Dette arbeidet vil på noe sikt også kunne få konsekvenser for kravene til spesialiteten geriatri.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 3. mars 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 7. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva ville avkastningen for Statens pensjonsfond utland vært i 2013 dersom aksjeandelen hadde vært 40 pst. og obligasjonsandelen 60 pst.?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget besluttet i 2007 å øke aksjeandelen i Statens pensjonsfond fra 40 pst. til 60 pst. Så mye som 2/3 av dagens aksjebeholdning har blitt kjøpt i tiden fra finanskrisen brøt ut. I 2013 var avkastningen fra aksjeporteføljen om lag 680 mrd. kroner, mens avkastningen fra obligasjonsporteføljen var i underkant av 6 mrd.

Svar:

Representanten spør hva aksjeavkastningen for Statens pensjonsfond utland ville vært i 2013 dersom aksjeandelen hadde vært 40 pst. og obligasjonsandelen 60 pst. Det er ikke noe fasitsvar på hva som er en riktig aksjeandel i Statens pensjonsfond utland. Økt aksjeandel gir høyere forventet avkastning på lang sikt, men også større svingninger i fondets resultater. Valg av aksjeandel i SPU er derfor basert på en avveining mellom forventet avkastning og risiko. Jeg mener Fremskrittspartiet bidro til en god debatt om aksjeandelen for sju år siden. Når det er sagt, mener jeg erfaringen er at SPU lever godt med en aksjeandel på 60 pst. Fondet tåler godt de svingningene som følger av et slikt valg, og dette valget ligger nå fast.

Valg av aksjeandel er det valget som har størst betydning for svingningene i fondets avkastning fra år til år. 2013 var det tredje beste året i verdens aksjemarkeder siden fondet startet å investere i aksjer, i 1998. En lavere aksjeandel ville da gitt lavere avkastning. På tilsvarende måte kunne en beregne at en lavere aksjeandel ville gitt høyere avkastning i 2008, som var det svakeste året i aksjemarkedet siden fondet ble etablert. Informasjonsverdien av slike beregninger er imidlertid begrenset.

Ettersom valg av aksjeandel er et resultat av en avveining mellom avkastning og risiko, har departementet estimert virkningen av alternative fordelinger mellom aksjer og obligasjoner. Beregningene bygger på noen antakelser og forenklinger. En antakelse er at aksjeandelen holdes fast på 40, 60, 80 og 100 pst. (en ser altså bort fra svingninger i aksjeandelen). Videre ses det bort fra eiendomsinvesteringer. Med en slik strategi ville porteføljeavkastningen i 2013 med 40 pst. aksjer, målt i fondets valutakurv, vært vel 5 prosentenheter lavere enn med en aksjeandel på 60 pst. En aksjeandel på 80 pst. ville gitt i overkant av 5 prosentenheter høyere avkastning, og 100 pst. i aksjer ville gitt enda høyere avkastning (vel 10 prosentenheter høyere).

En tilsvarende beregning for 2008, da aksjemarkedet falt, viser det motsatte bildet. En aksjeandel på 40 pst. ville da gitt om lag 8 prosentenheter høyere avkastning enn med en aksjeandel på 60 pst.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 3. mars 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 13. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren ta initiativ til at NSB går i dialog med Hordaland Fylkeskommune, eller stimulere til gode samarbeidsordninger, for eksempel gjennom belønningsordningen eller i de kommende bymiljøavtalene, som gjør at enhetstakst også kan gjelde for jernbanepassasjerene?»

BEGRUNNELSE:

En av landets beste kollektivruter er jernbanelinjen mellom Arna og Bergen sentrum. Om noen år vil denne bli enda mer effektiv ved bygging av dobbeltspor. I Bergen er det innført en ordning med enhetstakst, men denne gjelder ikke togpassasjerene som må betale mer for miljøriktig transport enn om de tar bussen rundt Åsane.

Svar:

Samferdselsdepartementet kjøper persontrafikkjenester med tog av NSB. Kjøpet reguleres gjennom Trafikkavtalen 2012–2017. NSB skal i henhold til Trafikkavtalen ha en god dialog med regionale myndigheter med henblikk på utvikling av et sammenhengende kollektivtilbud. NSB skal i denne sammenheng legge til rette for et sammenhengende transportsystem gjennom å søke samarbeid om bl.a. informasjon, billettering, billettsystemer og takstsystemer. NSB har mulighet til å inngå takstsamarbeid med tredjepart, men virkninger av eventuelle takstdifferanser er et forhold mellom NSB og vedkommende part. NSB har per i dag et takstsamarbeid med Hordaland fylkeskommune ved Skyss på periodebillett og ungdomskort, men ikke på enkeltbilletter.

Når det gjelder Belønningsordningen så har den som formål å stimulere til bedre framkommelighet, miljø og helse i storbyområdene, ved å dempe veksten i personbiltransport og øke antallet kollektivreiser på bekostning av reiser med personbil. Avtalene skal bidra til å bygge opp under målsettingene i Klimaforliket fra 2012 og Nasjonal transportplan 2014–2023.

Staten og Hordaland fylkeskommune samt Bergen kommune har en slik avtale for perioden 2011–

2015. Totalt er avtalen på 550 mill. kr. Målene i avtalen er at den samlede biltrafikken i bompengeringen i Bergen ikke skal øke i avtaleperioden selv om befolkningen og/eller tallet på arbeidsplasser øker. Biltrafikken inn mot Bergen sentrum skal i perioder med stor andel av arbeidsreiser, reduseres med 5 % i 4-årsperioden. Det er som allerede nevnt opp til fylkeskommunen og kommunen selv å gjøre nødvendige prioriteringer av tiltak for å sikre måloppnåelse i henhold til avtalens målformulering. Jeg ser derfor ikke at det er grunnlag for staten å gå i en dialog med fylkeskommunen og kommunen om et enkeltstående tiltak, i dette tilfelle utvidelse av enhetstakst for togtilbudet i området.

I Nasjonal transportplan 2014–2023 er det lagt fram et rammeverk for helhetlige bymiljøavtaler. Bergen er ett av byområdene som omfattes av ordningen. Formålet er å få en mer samstemt virkemiddelbruk mellom staten, fylkeskommunen og bykommunene i transportpolitikken i de største byene. I Nasjonal transportplan er det åpnet for at kjøp av persontransport med tog kan inngå i avtalene dersom jernbanen er eller kan bli en viktig del av det lokale kollektivtilbudet. Samferdselsdepartementet utarbeider nå et endelig rammeverk som må være på plass før de første avtalene kan inngås.

SPØRSMÅL NR. 483

Innlevert 3. mars 2014 av stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen

Besvart 10. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«En person som har Downs syndrom og psoriasis vil ikke kunne få den samme helsehjelpen som en person med psoriasis som ikke har Downs syndrom fordi han trenger en ledsager. Dette gjør at mennesker som har ledsagerbehov frarøves muligheten til å ha like god helse som andre.

Vil statsråden sikre at også mennesker som trenger ledsager får mulighet til å få bedre helse gjennom å få delta i behandlingsreiser?»

BEGRUNNELSE:

Ordningen med behandlingsreiser er svært viktig for å oppnå best mulig helse for mange. Det kan ikke være noen tvil om at mange mennesker, også de som har med seg en egen ledsager, kan ha stor helsemessig gevinst av slike reiser. Det at et hjelpemiddel,

som en ledsager er, skal føre til at noen ikke får en behandling som sikrer et friskere liv kan sies å være en form for diskriminering. Det har vært et krav for å delta i behandlingsreiser at vedkommende er selvhjulpne, mennesker som trenger en ledsager for å være selvhjulpne har likevel blitt utestengt.

Det sentrale formålet med behandlingsreiser til utlandet er dokumentert nytte av behandlingstiltak i varmt og solrikt klima under forsvarlige medisinske forhold etter norske kvalitetskrav. Disse reisene er et supplement til tilbudene i Norge. Ordningens målsetting er å gi dokumenterbar bedring av symptomer, funksjoner, sykdomsforløp og livskvalitet som varer minst tre måneder etter endt behandling.

Det er vanskelig å se hvorfor det skal være forskjell på menneskers rett til å delta i slik behandling.

Svar:

I dagens ordning med behandlingsreiser til utlandet er det, som representanten Ingebrigtsen også er inne på, en forutsetning for å kunne benytte seg av tilbudet at pasientene er selvhjulpne med daglige gjøremål og kan delta i et aktivt treningsopplegg. Det kreves større grad av selvhjulpenhet ved behandlingsreiser til utlandet enn ved rehabiliteringsopphold i Norge. Dette har vært praktisert over mange år. Ordningen med behandlingsreiser gir også tilbud til barn. Barn deltar med ledsager.

I Regjeringens politiske plattform står det at Regjeringen vil styrke tilbudet om behandlingsreiser og gjøre tilbudet tilgjengelig for flere pasientgrupper. Helse- og omsorgsdepartementet vurderer nå en rekke aspekter ved ordningen for behandlingsreiser til utlandet. Spørsmålet om ledsagelse er et av de forholdene det vil være naturlig å se på i denne sammenheng. Jeg vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan tilbudet med behandlingsreiser til utlandet best kan utvikles videre.

SPØRSMÅL NR. 484

Innlevert 3. mars 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 7. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Har en bilist en plikt til å levere fra seg førerkortet i en politikontroll etter gjeldende regelverk, eller begrenser legitimasjonsplikten seg til fremvisning av førerkort og andre identifikasjonspapirer?»

Svar:

Jeg forstår det spørsmål representanten reiser som å gjelde omfanget av bilisters plikter i forbindelse med trafikkontroll utført av politiet.

Etter gjeldende regelverk påhviler det bilister flere plikter i forbindelse med trafikkontroll. Disse fremkommer i bl.a. vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter. Hovedregelen om trafikkontroll er gitt i vegtrafikkloven § 10. Det er flere typer trafikkon-

troll, og ofte vil flere av disse bli utført samtidig, som for eksempel kjøretøykontroll, dokumentkontroll og personkontroll.

Plikten til å vise frem dokumenter det er påbudt å ha med under kjøringen, slik som førerkortet som vist til av representanten, følger av den samme bestemmelsen i vegtrafikkloven § 10, og er også tatt inn i forskrift om bruk av kjøretøy § 1-8 om plikter ved trafikkontroll. Rent praktisk må bilføreren naturlig nok kortvarig levere fra seg dokumentene til politiet slik at de kan gjennomføre kontrollen på adekvat måte. Et evt. etterfølgende beslag av de samme dokumentene må ha hjemmel i lov eller forskrift, og vil være regulert i andre bestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 3. mars 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 13. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det skal komme i gang randomiserte studier av Lightning Process

for CFS/ME hvor denne behandlingsformen blir sammenlignet med annen behandling, og hvordan vil han sikre midler til et slikt studie?»

BEGRUNNELSE:

I Norge har 10-20 000 personer kronisk utmattelses-syndrom CFS/ME. En rekke av disse pasientene rapporterer oppsiktsvekkende effekter av treningsopp-læringsprogrammet Lightning Process, men forelø-pig er det ikke gjennomført randomiserte kontrollerte studier på voksne som kan bekrefte eller avkrefte den positive effekten av programmet.

Uni Research og Folkehelseinstituttet har et fag-lig miljø med stor kompetanse på randomiserte kon-trollerte studier, og de ønsker å sammenligne Light-ning Process med annen standard behandling. For-skermiljøene vil søke offentlige og private om midler for å få gjennomføre studien.

Svar:

Jeg er enig med representanten om at det er viktig med randomiserte studier for å få kunnskapsbaserte svar på effekter av ulike behandlingsformer. Dette gjelder også innenfor ulike behandlingsformer for di-agnosen CFS/ME, herunder også studier basert på Lightning Process metodikken som representanten er særlig opptatt av.

Stortinget bevilger betydelige midler til helse- og omsorgsforskning gjennom statsbudsjettet. Dette gjøres både gjennom øremerking av forskningsmid-ler til de regionale helseforetakene, og gjennom Nor-ges forskningsråd (Forskningsrådet). Det øremerke-de tilskuddet til forskning i sykehusene ligger på vel 622 mill. kroner, og til Forskningsrådet er bevilgnin-gen fra Helse- og omsorgsdepartementet på vel 328 mill. kroner for inneværende år. Helse- og omsorgs-departementet bevilger ikke midler direkte til forskningsprosjekter. Midlene fordeles gjennom henholdsvis Norges forskningsråd eller de regionale helseforetakene for å sikre en faglig vurdering av i hvilken grad en forskningsprosjektsøknad oppfyller nødvendige kriterier til kvalitet, gjennomførbarhet og relevans for tjenesten.

Det er iverksatt flere tiltak for å styrke forskningsinnsatsen på smerte- og utmattelsesyk-dommer som også omfatter SCF/ME. Helseforetake-ne har et særskilt ansvar for klinisk pasientrettet forskning. I oppdragsdokumentet til de regionale hel-

seforetakene for 2014 ble det lagt inn 100 mill. kro-ner til en styrking av forskningen her på seks utvalgte områder; hvor ett er forskning knyttet til smerte- og utmattelsesykdommer som CFS/ME, fibromyalgi, borreliose mv. Forskningsmiljøer utenfor helsefore-taksstrukturen, herunder universiteter, høyskoler, forskningsinstitutt som Nasjonalt folkehelseinstitutt og UniResearch mfl kan søke om forskningsmidler gjennom de regionale helseforetakene hvis de samar-beider med et helseforetak og det regionale helse-foretaket har prosjektansvaret.

Jeg har også gjentatt en føring i tildelingsbrevet til Forskningsrådet for 2014 om at forskning på årsa-ker til og behandling av sykdomstilstander med lang-varige smerte og/eller utmattelsessymptomer her-under myalgisk encephalitt (ME)/CFS, skal priorite-res. Innenfor Forskningsrådets programportefølje finnes det program som tematisk kan finansierer en Ligh-ning Process studie. Dette betyr at Folkehel-seinstituttet og Uni Research, som det vises til i re-presentantens spørsmål, også kan søke om midler gjennom Norges forskningsråd til gjennomføring av denne studien. Jeg er kjent med at Folkehelseinstitut-tet tidligere har søkt om midler for et prosjekt om ef-fekter av Lightning Process metodikken, men at pro-sjektet da ikke hadde høy nok kvalitet for å bli tildelt midler.

Jeg ønsker å understreke at jeg som helse- og om-sorgsminister ikke skal eller kan påvirke hvilke en-keltprosjekt som skal få støtte når midlene tildeles gjennom de regionale helseforetakene eller gjennom Forskningsrådet. Svaret på representantens spørsmål blir således at departementet har tydeliggjort i hhv oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene og tildelingsbrevet til Forskningsrådet for 2014 at forskning på CFS/ME skal prioriteres, men at det vil være forskningsinstitusjonene selv som må søke om midler til gjennomføring av denne studien under samme forutsetninger og på lik linje med øvrige forskningsinstitusjoner. Dette vil sikre likebehand-ling, habilitet og at prosjekter med både høy kvalitet og relevans for pasientbehandling innenfor ME/CFS prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 486**Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 12. mars 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Den offentlige innkjøpsportalen doffin.no, som driftes av Difi, bytta leverandør 1. jan. i år. Nå rapporteres det om kaos fra brukerne. Finansavisa 10. feb. kunne fortelle følgende fra innkjøpskoordinatoren i Lørenskog kommune: "Faktum er at vi ikke får gjort jobben vår, vi kvier oss for å bruke doffin, at vi ikke stoler på doffin" Hun stilte også spørsmål ved hensynet til anskaffelsesloven med løsningene på nye doffin, og risikoen for at man ikke følger regelverket.

Hva gjør statsråden for å rydde opp i dette?»

BEGRUNNELSE:

Doffin fikk ny leverandør fra 1. januar, EU Supply. Da de vant konkurransen, møtte de ikke kravene som ble stilt, men lovte å ha dette på plass til årsskifte. Noe av det samme skjedde i Irland hvor det samme selskapet vant en liknende konkurranse for ett og ett halvt år siden, fortsatt er alt ikke på plass der.

Svar:

Doffin er en kunngjøringsdatabase for offentlige anskaffelser som sikrer konkurranse om offentlige oppdrag.

Difi inngikk avtale med EU Supply om leveranse av Doffin-tjenesten sommeren 2013. I konkurransen som ledet til at EU Supply ble tildelt kontrakten ble det fremsatt en påstand om at EU Supply ikke hadde levert i henhold til kontrakten med irske myndig-

heter. Difi gjorde en referansesjekk med irske myndigheter og fant ikke belegg for en slik påstand.

I henhold til avtale mellom EU Supply og Difi skulle en ny Doffin-tjeneste gjøres tilgjengelig for brukerne fra 1. januar 2014 for deretter å gå gjennom en godkjenningsperiode frem til 1. april. Det medfører riktighet at det ved oppstartstidspunktet 1. januar 2014 viste seg å være flere feil og mangler i Doffin-tjenesten enn antatt. I dialogen med Difi er imidlertid departementet blitt forsikret om at disse utfordringene har blitt tatt på det største alvor. Allerede da Finansavisens artikkel sto på trykk 10. februar d.å. var en rekke feil og mangler utbedret og det meste av basisfunksjonaliteten kommet på plass. Henvendelsen fra Lørenskog kommune i midten av januar, som Finansavisen grep fatt i, var for øvrig en av flere henvendelser som kom til Difi i denne perioden, og som dannet et viktig grunnlag for Difis tette oppfølging av tjenesteleverandøren. I hovedsak dreide dette seg om feil som oppsto i forbindelse med overføring av informasjon fra den gamle Doffin-løsningen til den nye, men oppstarten av et nytt tjenestetilbud og håndtering av et stort antall suppothenvendelser skapte også utfordringer for leverandøren.

Departementet har tillit til at tjenestetilbyder og Difi i samarbeid med brukerne vil bidra til at Doffin-tjenesten forbedres og videreutvikles i tråd med den avtalen som er inngått. Difi kan rapportere at Doffin-tjenesten den siste måneden har produsert et normalt antall kunngjøringer. Dette er et godt tegn på at tjenesten fungerer. Departementet følger imidlertid utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung****Besvart 14. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Fordi rusakutten i Bergen ble lokalisert i tilknytning til den kommunale legevakten i 2010, har Helsedirektoratet straffet Helse-Bergen med å kun ta halve regningen. Det bør være innholdet i tjenesten og ikke

lokalisering som bør avgjøre finansieringen. Rusakutten gir det beste akutt-tilbudet til ruspasienter.

Vil helseministeren sørge for at Helse-Bergen får godkjent ISF-finansiering av rusakuttposten i Bergen?»

BEGRUNNELSE:

Helse-Bergen åpnet rusakutten i Bergen i oktober 2010, og fordi de valgte å lokalisere den i tilknytning til legevakten har de blitt straffet økonomisk. Det til tross for at samarbeidet var regulert i en avtale der det klart kom frem at rusakutten var en del av spesialisthelsetjenesten. Det ble i utgangspunktet tatt for gitt at aktiviteten ville gi ISF-inntekt i og med at avtalen bygde på modellen som Helse-Bergen har med Bergen legevakt i forhold til andre spesialisthelsetjenester så som røntgen og skadepoliklinikk.

Lokaliseringen i tilknytning til legevakten fremstår også som fornuftig i forhold til pasienter, brukere og effektiv bruk av helseressurser. Men helsedirektoratet har i alle år valgt å straffe Helse-Bergen og kun tatt halve regningen. Helse-Bergen valgte derfor å gå bort fra samarbeidsavtalen med legevakten. Etter virksomhetsoverdragelsen i april 2013, søkte Helse Vest Helsedirektoratet å få inkludert aktiviteten på Rusakutten i ISF-ordningen. Helsedirektoratet avslø nok en gang og viste til at de fortsatt så på tiltaket som et samarbeidsprosjekt med Bergen kommune. HOD avslø klagen i desember 2013 og viste til at de hadde tillit til Helsedirektoratets faglige skjønn.

Helse Bergen mener det er innholdet i tjenesten som skal definere finansieringen og ikke lokalisering. De økonomiske konsekvenser for Helse-Bergen for den manglende ISF-inntekten i 2013 er på ca. 8 mill. kr (40 % ISF) og 11-12 mill. kr per år fremover. Helse-Bergen har måtte tapsføre manglende statlig finansiering både i 2011 og 2012. Håper at helseministeren rydder opp i en åpenbar misforståelse og samtidig sørger for at staten tilbakefører underfinansieringen i årene fra rusakutten ble etablert.

Hensikten med Rusakutten er å legge til rette for bedre akutt-tilbud til ruspasienter enn tilsvarende innlegging i det ordinære Akuttmottaket. Det er ikke aktuelt for Helse-Bergen å legge ned rusakutten.

Svar:

Rusakutten ved Bergen legevakt åpnet i november 2010 som et samarbeidsprosjekt mellom Helse Bergen og Bergen kommune. Akuttposten er en korttids sengepost med 10 senger, hvor pasientene kan oppholde seg i inntil 48 timer. Frem til april 2013 var driftsansvaret lagt til Bergen legevakt. Fra april 2013 overtok Helse Bergen driftsansvaret. Driften ved posten er uendret selv om driftsansvaret er overført.

Tiltaket har siden det ble etablert i 2010 økt kapasiteten innenfor avrusning og medfører en betydelig forbedring av helsetilbudet til rusavhengige pasienter i Bergen. Driftsutgiftene deles mellom Bergen kommune og Helse Bergen HF. Virksomheten ved Bergen legevakt er et godt samhandlingstiltak. Selv om posten ikke lenger drives i kommunal regi, er driften fortsatt i hovedsak rettet mot rusavhengige. Rusbehandling og psykisk helsevern omfattes ikke av Innsatsstyrt finansiering (ISF). ISF omfatter heller ikke kommunale tilbud selv om alternativet er innleggelse i spesialisthelsetjenesten.

Helsedirektoratet har ansvar for forvaltning og drift av innsatsstyrt finansiering innenfor de rammenes Stortinget har fastsatt for ordningen. Jeg har tillit til at Helsedirektoratet har utøvd godt faglig skjønn i denne saken innenfor rammene av sitt ansvar, og at partene i fellesskap finner frem løsninger som sikrer driften til beste for pasientene.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 13. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Vil regjeringen komme med sine forslag til forsterkning av klimaforliket i en egen stortingsmelding, hvordan vil denne meldingen forholde seg til energimeldingen?»

BEGRUNNELSE:

Under Stortingets debatt om regjeringens erklæring 23. oktober i fjor uttalte statsminister Erna Solberg følgende:

"[...] vi vil komme med en sak om forsterkning av klimaforliket til Stortinget."

I forbindelse med innspillsmøte til den varslede energimeldingen mandag 2. mars uttalte olje- og energiminister Tord Lien:

"Det er viktig med en helhetlig gjennomgang av ulike sider av energipolitikken. Forsyningsikkerhet, klima, miljø og verdiskaping må sees i sammenheng."

Svar:

Arbeidet med å følge opp og forsterke klimaforliket har høy prioritet. Det er relativt kort tid siden Stortinget vedtok klimaforliket. Forliket må nå følges opp med konkret handling og gjennomføring av det som allerede er vedtatt. Konkrete forslag vil legges fram fortløpende for Stortinget, blant annet gjennom budsjettprosessene. I revidert nasjonalbudsjett i vår vil det, i tråd med Stortingets ønske, bli gitt en redegjørelse for vårt internasjonale klimaarbeid. Olje- og energiministeren vil i tråd med Sundvoldenplattformen legge

frem en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk, hvor energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng. Denne meldingen vil være en del av regjeringens koordinerte politikk.

Stortinget vil, i tråd med det som er sagt over, på ulike måter holdes orientert om og involveres i arbeidet med å følge opp og forsterke klimaforliket. For regjeringen er det avgjørende at ulike prosesser ses i sammenheng og at Stortinget involveres fortløpende til å diskutere veivalg og ta stilling til konkrete forslag, herunder budsjettforslag.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 13. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«I Stjørdal kommune i Nord-Trøndelag er kompetanseheving og etter- og videreutdanning for lærere stoppet som en følge av kommunens prioriteringer for budsjettåret 2014. Lærere som har startet med etter- og videreutdanning får fullføre, men nye tilbud blir ikke startet opp.

Hvordan vil regjeringen gjennomføre lærerløftet i kommuner som ikke prioriterer etter- og videreutdanning for lærere?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden gjentok i Dagsavisen mandag 3. mars sine klare krav til kommunene om å forberede gjennomføring av lærerløftet.

"Dere må kartlegge hva slags lærerkompetanse dere har og lage en systematisk plan for etter- og videreutdanning av lærerkorpsen".

Svar:

Representanten Kjerkol spør om hvordan regjeringen vil gjennomføre lærerløftet i kommuner som ikke prioriterer etter- og videreutdanning for lærere. Spørsmålet er stilt på grunnlag av Stjørdal kommunes prioriteringer for budsjettåret 2014. Jeg har mottatt brev fra ordfører i Stjørdal som opplyser at etter- og videreutdanningen ikke er stoppet. Grunnlaget for det konkrete spørsmålet ser derfor ut til å ha løst seg.

På generell basis vil jeg understreke at det er skoleeier som har ansvar for å gi lærerne nødvendig kompetanseutvikling, jf. opplæringsloven § 10-8, og det foregår også mye etter- og videreutdanning på initiativ fra skoleeier.

Strategien Kompetanse for kvalitet er Regjeringens bidrag til videreutdanning for lærere i prioriterte fag. Regjeringen har fra kommende studieår økt satsene for dekning av vikarutgiftene til skoleeier til 75 prosent i matematikk og naturfag. I øvrige fag økes satsen til 60 prosent. Kommunenes utgifter til vikarer er dermed sterkt redusert, og i matematikk og naturfag vil ikke kommunene ha vikarutgifter i det hele tatt.

Det er i tillegg innført en ny stipendordning, der lærere får 100 000 kr for å ta videreutdanning på 30 studiepoeng. Heller ikke med denne ordningen vil skoleeier ha vikarutgifter. Det innebærer at kommuner kan godkjenne lærernes ønsker om videreutdanning selv om de ikke har avsatt større midler til kompetanseutvikling.

For å stimulere til økt deltakelse, har jeg skrevet brev til fylkesmennene for at de skal bruke sine kontakter med skoleeiere. Sammen med lærerorganisasjonene og KS har jeg også sendt brev til lærerne, skolene og skoleeierne med oppfordring om å prioritere deltakelse i videreutdanningene.

Det er på generelt grunnlag uheldig om skoleeierne ikke prioriterer kompetanseutvikling for lærerne når vi vet hvor viktig god lærerkompetanse er for elevenes læring.

SPØRSMÅL NR. 490**Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 13. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Norge har fremmet et forslag som skal behandles på FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) sitt neste miljøkomitemøte første uken i april.

Hvorfor er Norges posisjon å gå for en utsettelse av Tier III?»

BEGRUNNELSE:

Norge har store utfordringer med å overholde sine forpliktelser om reduserte NO_x-utslipp under Gøteborgprotokollen.

IMO vedtok i 2008 den såkalte Tier III standarden som setter krav til NO_x-utslipp etter forholdsvis lange og komplekse forhandlinger over 3 år. Tier III omfatter sårbare områder, såkalte Emission Control Areas (ECA) og skal gjelde fra 2016. ECA-områder kan regulere SO_x-, NO_x- og partikkelutslipp. Per i dag er f.eks. Nordsjøen og Østersjøen en ECA for SO_x, mens de nordamerikanske ECA-områdene omfatter også NO_x-utslipp. ECA-instrumentet åpner for at Nordsjøen kan få regulering av NO_x-utslipp de nærmeste årene.

I 2008 ble partene i IMO enige om å undersøke om teknologien var tilgjengelig og moden slik at skipsfartsindustrien kan møte Tier III-kravene. Under IMO 62 miljøkomitemøte (MEPC 62) ble en korrespondansegruppe opprettet for å gjøre denne evalueringen. Denne gruppen konkluderte med at det var ingen grunn til å utsette implementeringen av Tier III-standard til etter 2016. Til tross for denne konklusjonen foreslo Russland MEPC 65/4/27 å utsette implementeringen av Tier III med fem år, til 2021. Russlands forslag vil bli diskutert på MEPC 66, fra 31. mars til 4. april.

Forslaget til Russland har vakt stor oppsikt. Land som USA, Japan og en rekke EU-land er sterkt imot dette forslaget. Det er mulig at Russlands forslag ikke vil få videre støtte, særlig med tanke på at IMO vil gå tilbake på et vedtak gjort tidligere, etter omfattende forhandlinger og entydige faglige anbefalinger.

Til tross for dette har Norge gått sammen med Marshall Islands - som er den nest største flaggstaten - for å fremme et forslag som langt på vei aksepterer Russlands tilnærming. Norges forslag medfører at kun USA vil få lov til å innføre Tier III-standard i 2016, men at ingen andre ECA får lov til å innføre Tier III før 2021.

En slik utsettelse vil medføre at det ikke vil være mulig å gjennomføre betydelige reduksjoner av NO_x i Nordsjøen før 2021. Det vil også ha konsekvenser

for andre deler av verden, inkludert Østersjøen. Med tanke på at skipsfarten utgjør om lag 15 % av verdens NO_x utslipp vil dette medføre betydelige negative helse- og miljøeffekter.

Flere bedrifter som lager motorer og katalysatorer innenfor den maritime klyngen har satsset betydelige summer på å utvikle effektive løsninger til en overkommelig kostnad. Disse risikerer at denne fremsynte satsingen er bortkastet. Dette rimer dårlig med den aktive næringspolitikken som ble presentert i Regjeringserklæringen.

Dersom klima- og miljøvernministeren deler mitt ønske om at Norge skal fremstå som en tydelig og proaktiv nasjon, vil det være rart om Norges delegasjon til IMOs miljømøte aktivt fremmer kommissforslaget.

Svar:

Norge tok i 2005 initiativet til at FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) startet forhandlinger om strengere krav til reduksjon av luftforurensning fra internasjonal skipsfart. De nye kravene ble fastsatt i 2008 i et vedlegg til MARPOL-konvensjonen (MARPOL Annex VI), og innebærer blant annet strengere krav til utslipp av nitrogenoksider (NO_x). Regjeringen vil på denne måten søke internasjonalt samarbeid i maritime spørsmål, blant annet for å forbedre miljøkravene for skip.

IMOs strengeste NO_x-krav (Tier III) vil gjelde for skip og maskineri levert etter 1. januar 2016 når de opererer i områder hvor dette kreves (NO_x Emission Control Area – NECA). Dette forutsetter at partene til MARPOL Annex VI konkluderer med at det er tilgjengelig teknologi for å opprettholde 1. januar 2016 som dato for innføring av dette kravet.

IMOs miljøkomite (MEPC) hadde spørsmålet om tilgjengelig Tier III teknologi til vurdering på forrige møte i mai 2013. Norge, i likhet med land som USA, Japan, Danmark, Tyskland og andre, mener at det er tilgjengelig teknologi for å opprettholde 2016 som dato. Flertallet av IMOs medlemsland mente derimot at det ikke i tilstrekkelig grad er tilgjengelig teknologi. Miljøkomiteen besluttet derfor å sirkulere en regelendring som foreslår en utsettelse av dette kravet til skip levert etter 1. januar 2021.

Saken skal opp til endelig vedtakelse på kommende møte i IMOs miljøkomite første uken i april 2014 (MEPC 66). I den forbindelse har vi et nært samarbeid med blant annet land som USA, Japan og en del EU-land. Dokumentet som Norge sammen

med Marshall Islands har sendt inn til MEPC 66 er utarbeidet i nær dialog med disse landene. Det er utformet i lys av den reelle forhandlingssituasjonen for å kunne gi flertall for et best mulig miljøresultat.

For at Tier III kravene skal komme til anvendelse må IMO ha en godt dokumentert søknad fra de landene som ønsker å få innført slike krav (NECA) i sine havområder. I dag har man etablert NECA på øst- og vestkysten av USA og Canada samt i deler av Karibien. Norge støttet søknaden fra disse landene, og vårt og Marshall Islands' dokument til IMO øker sjansene for at Tier III kravene kan opprettholdes i MARPOLs regelverk for disse områdene med 1. januar 2016 som anvendelsesdato. Det betyr at nye skip som skal seile internasjonalt og anløpe USA, Canada og deler av Karibien må leveres med teknologi som tilfredsstillende disse kravene, og således vil det være et marked for leverandører av Tier III teknologi.

På tilsvarende måte har Norge også arbeidet for at Tier III kravene skal innføres både i Nordsjøen og Østersjøen, og det faglige grunnlaget for en fremtidig søknad til IMO er klargjort. For at disse havområdene skal kunne etableres som NECA med de strengeste utslippskravene (Tier III), må alle Nordsjølandene og alle Østersjølandene være enige om at en slik søk-

nad skal sendes inn til IMO. Det er imidlertid en realitet at dersom 1. januar 2016 opprettholdes som anvendelsesdato også for mulige fremtidige NECA søknader, så er det lite trolig at Østersjølandene og Nordsjølandene vil bli enige om å sende inn en slik søknad. Norge vil da ikke kunne oppnå fordelene ved de største utslippsreduksjonene som ligger i IMOs regelverk, og det vil også bety at norske teknologileverandører ikke vil ha et marked for skip som utelukkende går i dette fartsområdet. Siktemålet er at det kommende møtet i IMOs miljøkomite slutter seg til forslaget fra Marshall Islands og Norge, noe som øker sannsynligheten for at Østersjø- og Nordsjølandene vil søke om NECA.

Få land har gjort mer for å redusere NO_x-utslipp fra skipsfarten enn Norge. Det er en helt klar ambisjon for denne regjeringen å lykkes i vårt internasjonale arbeid for reduserte utslipp fra skipsfarten. Derfor var det svært viktig at dokumentet fra Norge og Marshall Islands ble sendt inn til MEPC 66. Dokumentet er sendt inn for å få et miljøresultat, og ikke for å forhindre et miljøresultat. Det er også utgangspunktet for hvordan Norge i samarbeid med andre proaktive land vil arbeide for best mulig miljøresultat på kommende møter i IMOs miljøkomite.

SPØRSMÅL NR. 491

Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 10. mars 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I forbindelse med budsjettprosessen ble den forrige regjeringens forslag om å etablere et beredskapslager for matkorn stoppet. Tiltaket var utredet av Statens landbruksforvaltning. I budsjettavtalen pekes det på ytterligere utredning av spørsmålet. Siden har vi ikke hørt mer om utredningen.

Hva er status på utredningen, og hvem har fått oppdraget med å utrede saken?»

Svar:

Stortinget vedtok 26.11.13, som del av budsjettavtalen mellom regjeringen, KrF og Venstre, en anmodning til regjeringen om å utrede behovet for en ordning med kornlager. Anmodningen er oversendt Landbruks- og matdepartementet for oppfølging.

Som representanten Pollestad viser til i spørsmålet, utredet Statens landbruksforvaltning (SLF) høsten 2012 beredskapslagring av matkorn på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet. SLFs rapport ble lagt fram i januar 2013.

Etter at oppdraget fra Stortinget ble gitt, har departementet gått grundig gjennom foreliggende materiale og ser behov for å få belyst flere forhold i saken.

Landbruks- og matdepartementet anmodet i brev av 05.03.14 Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) om å utrede behovet for en ordning med kornlager.

Departementet har gitt følgende mandat for utredningen:

"Norsk matforsyning er basert på at både nasjonal produksjon og import langt på vei kan opprettholdes også i kriser, jf. St.meld. nr. 22 (2007-2008) kap. 5.8.

Utredningen skal omfatte forhold som er relevant å få belyst med tanke på sikkerhet for forsyning av matkorn. Følgende forhold skal vurderes:

- Norsk matkornproduksjon og importbehov, utvikling og framtidssutsikter.
- Verdensmarkedet for matkorn – Produksjon, forbruk, lager, markedsforstyrrelser og prisvariasjoner som følge av varierende tilbud og etterspørsel, utvikling og framtidssutsikter.
- Mest sannsynlige krisesituasjoner for norsk matkornforsyning.
- Mulige konsekvenser for norsk matkornforsyning og norske melpriser av mulige markedsforstyrrelser på verdensmarkedet.

- Beskrive beredskapslagring av matkorn i land det er relevant å sammenlikne med Norge.
- Skissere en mulig beredskapsordning i Norge, herunder størrelsen på lageret koplet til ulike krisescenarier, plassering av lagrene, samt en samfunnsøkonomisk analyse av nytte målt mot kostnader. Det må også vurderes ulike kriterier for uttak av korn fra beredskapslageret. Et alternativ med økt sikkerhet gjennom handelsavtaler med andre land eller plassering av beredskapslageret i utlandet skal også beskrives.
- Andre relevante forhold."

Frist for utredningen er 01.06.14.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit

Besvart 13. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Korleis vurderer samferdslesministeren at openheita om trafikktiltala til NSB på ulike togstrekningar bør vera, og vil eventuelt ministeren ta initiativ overfor NSB slik at trafikktiltala for togstrekninga Bergen-Arna kan offentleggjerast?»

GRUNNGJEVING:

NSB sine taloversikter over reisande på togstrekningar i heile landet er viktig for transportplanlegginga og for å utvikla eit best mogleg togtilbod. Eg er gjennom media blitt kjent med at NSB no seier nei til å offentleggjera tala for reisande på togstrekninga Bergen-Arna, mellom anna av omsyn konkurransesituasjonen. Saka er omtala på nettsidene til avisa Bygda-nytt 4. mars 2014.

Svar:

Staten v/Samferdselsdepartementet har ein 6-årig trafikkavtale med NSB. Den regulerer dei fleste forholda mellom partane, mellom anna kva slags rapporteringskrav som gjeld. I Bilag B til avtalen går det fram

at NSB skal rapportere talet på reiser for alle togprodukt kvart tertial innan gitte fristar. Dette gjeld mellom anna for nærtrafikken Bergen-Arna og Bergen-Voss. Samferdselsdepartementet gir innsyn i desse rapportane på førespurnad, med unntak av informasjon som det kan gjerast unntak for med heimel i forvaltningslova § 13. Generelt meiner Samferdselsdepartementet at tal for reisande som nyttar eit togprodukt, ikkje er konkurransesensitiv informasjon.

Samferdselsdepartementet er oppteken av openheit om kva offentlege midlar til kjøp av persontransport med tog gir av resultat i form av mellom anna tal på reisande. Såframt opplysningar om tal på reisande er tilstrekkeleg kvalitetssikra, og departementet får kopi, har departementet ingen innvendingar mot at NSB oppgir tala eksternt før dei blir tertialrapporterte til departementet.

Samferdselsdepartementet er klageorgan i klagesaker om NSB sine vurderingar etter offentleglova. Det er derfor ikkje mogeleg for meg som samferdselsminister å kommentera den konkrete saka om innsyn i trafikktiltala Bergen-Arna.

SPØRSMÅL NR. 493**Innlevert 4. mars 2014 av stortingsrepresentant Frank Bakke-Jensen****Besvart 12. mars 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«I lys av de siste dagers mediedekning av Kystaksjonen har det versert en rekke påstander om brudd på leveringsforpliktelsene. I Dagsnytt 18 (3/3-14) kom det frem at det i 2011 er avdekket en rekke brudd på leveringsforpliktelser i Finnmark.

Hva har skjedd med denne saken, hvilke sanksjonsmuligheter har departementet i slike tilfeller, og hvilken viten har man om hva som er fakta om bruddene nevnt i dagens debatt?»

BEGRUNNELSE:

I lys av de siste dagers mediedekning av Kystaksjonen har det versert en rekke påstander om brudd på leveringsforpliktelsene. Dette har også tidligere vært tema, og jeg fremmet i 2012 et forslag i Stortinget om å ta en gjennomgang av disse for å vurdere om de ble oppfylt. Den gang varslet regjeringen Stoltenberg ved statsråd Lisbeth Berg-Hansen at dette ikke var nødvendig.

Svar:

Når det konkret gjelder de forhold representanten Frank Bakke-Jensen viser til fra 2011 i spørsmålet, la Fiskeridirektoratet etter sin kontroll med gjennomføringen av leveringspliktordningen for dette året til grunn at Havfisk ASA hadde brutt leveringsvilkår ved at det var gitt uriktige opplysninger på sluttседler. Direktoratet la videre til grunn at bruddene på leveringsvilkårene var sammenfallende med brudd på bestemmelser i forskrift av 22. januar 2003 om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk.

Direktoratet la til grunn at bruddene gjaldt salg av fangst fra tre ulike fartøy og at

- 1) leveringspliktig fangst ikke var ankommet anleggene som opplyses å ha kjøpt fangstene,
- 2) andre anlegg på stedene som har førsterett til råstoff i henhold til de enkelte fartøyene sine individuelle leveringsbetingelser hadde ikke fått anledning til å kjøpe det leveringspliktige råstoffet og
- 3) bearbeidelsesplikten ikke var overholdt ettersom de aktuelle fangstene ikke var ankommet anleggene.

Fiskeridirektoratet fattet 10. oktober 2012 vedtak om å kalle tilbake ervervstillatelsene for de aktuelle trålerne for en periode på til sammen 7 måneder for

brudd på leveringsplikten og opplysningsplikten ved landing og omsetning av fisk.

Vedtaket ble påklaget av Havfisk ASA, og klagen oversendt Fiskeri- og kystdepartementet i november 2012. Saken har ligget i departementet siden uten avgjørelse, og var overført til settestatsråd Giske fordi tidligere fiskeriminister Berg-Hansen var inhabil.

Jeg setter meg nå inn i denne saken, og vil avgjøre den i henhold til regelverket.

Stortingsrepresentant Bakke-Jensen ber også om en redegjørelse for hvilke sanksjonsmuligheter man har for brudd på leveringspliktordningen. Etter forskriften av 12. september 2003 om leveringsplikt for fartøy med torsketrållatelse kan brudd på leveringsvilkår straffes eller fartøyeier kan få ervervstillatelsen kalt tilbake i medhold av deltagerloven.

Straff er en streng reaksjon, og har ikke vært nytet ved overtredelse av leveringsvilkår. Tilbakekall av ervervstillatelse er den sanksjonen som i praksis har vært benyttet. Det er en sanksjon som rammer fartøyeier, men også landindustrien som går glipp av råstoff og mannskapet om bord. Tilbakekall av ervervstillatelse har dermed en del uheldige følger for andre parter enn den ansvarlige for bruddet.

Deltagerloven gir hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr. Fiskeriforvaltningen har ikke lagt opp til å praktisere overtredelsesgebyr etter deltagerloven uten at departementet også har vedtatt en egen reaksjonsforskrift for overtredelsesgebyr under den enkelte lov, slik det nå etter lovendringer fra 31. mai 2013 også uttrykkelig fremgår av lovens § 28. En reaksjonsforskrift vil bl.a. gi nærmere bestemmelser om utmåling, saksbehandling mv i saker om overtredelsesgebyr, og bidra til å gi aktørene forutsigbarhet for når og hvordan de kan ilegges overtredelsesgebyr. Det er et eget spørsmål om denne lovendringen fra 2013 stenger muligheten for å nytte overtredelsesgebyr i den foreliggende klagesaken. Dette vil vi se nærmere på i forbindelse med behandlingen av klagesaken.

Overtredelsesgebyr vil være en sanksjonsmulighet som ikke rammer andre enn det ansvarlige redieriet. Jeg har satt i gang et arbeid med å utforme en reaksjonsforskrift.

Stortingsrepresentant Bakke-Jensen stiller videre spørsmål om hva man kjenner til vedrørende fakta om bruddene som ble nevnt i den aktuelle debatten.

Når det gjelder saken vedrørende Havfisk ASA, vil jeg ikke kommentere innholdet i denne før klage-

saken er behandlet. Det var ingen andre saker som direktoratet fant grunn til å forfølge etter kontrollen av 2011.

Fiskeridirektoratet har siden ikrafttreddelsen av leveringspliktforordningen, det vil si fra og med 2004,

kontrollert om leveringsvilkårene har vært oppfylt. Frem til nå har det vært fire tilfeller av regelbrudd hvor ervervstillatelse har vært kalt tilbake for en periode. I tillegg har Fiskeridirektoratet ved enkelte mindre overtredelser rettet en advarsel til enkelte rederi.

SPØRSMÅL NR. 494

Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Eirin Sund

Besvart 28. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke virkemidler mener samferdselsministeren er egnet for å redusere biltrafikken i de større byområdene, slik at målsettingene i Stortingets klimaforlik kan innfris?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets klimaforlik fra 2012 slår fast at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Ved tildeling av midler fra den statlige belønningsordningen, må bykommunene vise til en reell reduksjon i biltrafikken. I Kristiansand ble det sist høst innført rushtidsavgift, likevel økte biltrafikken i desember 2013. I den forbindelse uttalte samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen til Fædrelandsvennen 12.02.14 at regjeringen

"ikke er opptatt av hvilke virkemidler kommunene bruker for å unngå vekst i biltrafikken".

Svar:

I Klimaforliket og Nasjonal transportplan 2014-2023 er det et mål om at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Vekst i godstransport og

næringstransport med lette biler kan likevel føre til at biltrafikken i byene samlet sett vil øke.

Regjeringen har en ambisiøs satsing på samferdsel, deriblant bedre veier, bedre kollektivtilbud og utbygging av skinnegående infrastruktur. Vi jobber med målsetning om å bedre pendlerreisene og situasjonen for godstransport. I det må man gjøre kollektivtilbudet mer attraktivt slik at flere ønsker å reise med buss og jernbane. Vi må ha en arealpolitikk som fortetter rundt kollektivknutepunktene, slik at kundegrunnlaget øker. Vi må også bygge ut bedre forhold for syklist og gående. Samtidig vil en del velge å kjøre bil som følge av spredt bosetting rundt byene. God måloppnåelse forutsetter derfor at nasjonale, regionale og lokale myndigheter samordner virkemiddelbruken sin. Regjeringen vil legge til rette for samarbeid mellom forvaltningsnivåene i Belønningsordningen og de nye bymiljøavtalene.

Forholdene i byene varierer og det vil derfor bli brukt forskjellige virkemidler i de aktuelle byområdene. Denne regjeringen vil vise tillit til at hver by velger de virkemidler som er best tilpasset lokale forhold fremfor at sentrale myndigheter skal velge standardløsninger for alle. Jeg er først og fremst opptatt av resultatene av tiltakene, ikke hvilke virkemiddel som tas i bruk.

SPØRSMÅL NR. 495**Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 19. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Jeg registrerer at det er motstridende faglige oppfatninger mellom Gamvik Kommune og Hurtigruten ASA om hvorvidt kaiforholdene i Gamvik er gode nok for at Hurtigruta skal anløpe Gamvik, slik de er pålagt ihht. avtalen mellom Staten og selskapet.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å bruke Kystverkets kompetanse til å få en avklaring om havneforholdene i Gamvik er gode nok til at Hurtigruta skal anløpe Gamvik på en trygg og sikker måte?»

BEGRUNNELSE:

Finmarksbenken har vært i møte med formannskapet i Gamvik kommune angående situasjonen hvor Hurtigruta ikke vil legge til kai fordi de anser kaiforholdene som for usikre.

Det er viktig for oss alle å understreke at ingen vil gå på akkord med sikkerheten i forbindelse med anløp av Gamvik eller andre steder.

Men vi registrerer at det er klare faglige motsetninger mellom de vurderinger som Hurtigruten ASA har gjort og de vurderinger Havneadministrasjonen i Gamvik har gjort for at Hurtigruten skal legge til kai.

Fra vårt møte med Gamvik Formannskap er vi blitt gjort kjent med at anlegget ved Nordkynterminalen er av eldre type, og at det også har vært tatt initiativ til forlengelse av den nyere Industrikaia som alternativ i både 2006 og 2009 uten resultat.

I den forbindelse har de fått laget en utredning fra Norconsult - der også Hurtigruten har medvirket. Den konkluderer med at både Industrikaia og Nordkynterminalen i nåværende tilstand er egnet for hurtigruteanløp, men der det også fremkommer at noen tiltak må gjøres for å sikre mulighet for anløp også ved sterk vind.

Formannskapet var meget tydelig på at de er uenige i den faglige begrunnelse fra Hurtigrutens side når de nå avskriver begge kaier som usikre - uansett værforhold.

Videre hevder formannskapet i møte med oss at når Hurtigruten i sitt varsel henviser til sikkerhetsmessige årsaker for stans av Hurtigruteanløp, er det naturlig å tro at det er plutselige forandringer i fysisk tilstand eller havneforhold som er årsaken. Dette er ifølge formannskapet ikke tilfelle.

Skipene har anløpt Nordkynterminalen helt frem til 23. desember 2013, da driftsledelsen i Hurtigruten skulle ta en avgjørelse om hvilken kai som skulle brukes som anløps kai frem til ny kai seksjon på Nordkynterminalen var ferdigstilt. Slik vi har oppfat-

tet det bestemte de seg for å bruke Industrikaia. Før dette har det ikke vært noen endring i Nordkynterminalens fysiske tilstand siden rivning av skadet seksjon i midten av september 2013.

Ordfører og Formannskap var veldig tydelig på at både fra havneoperatørens og havneforetakets del så kan Hurtigruten benytte seg av begge kaiene.

Der står saken i dag - Hurtigruta anløper ikke Gamvik, mens kommunen med støtte i vurdering fra Norconsult - mener at det bør de kunne gjøre.

Av den årsak er det viktig å få en objektiv- og faglig vurdering om havneforholdene i Gamvik tilfredsstillende de krav til både sikkerhet og andre forhold som Hurtigruten krever i forhold til anløp.

Det er i denne forbindelse Finmarksbenken mener at Kystverket med sin kjennskap og kunnskap om havneforholdene i Gamvik vil kunne avklare de ulike faglige vurderinger i denne saken.

Jeg viser forøvrig til brev datert 25.02.14 til Samferdselsdep. v/Arnfinn Øyen fra Gamvik-Nordkyn Havn KF.

Svar:

Jeg viser til at også stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen i spørsmål nr. 473 til skriftlig besvarelse har stilt spørsmål om Kystverket bør ha en rolle i å avklare om Hurtigrutens skip kan anløpe Mehamn i Gamvik kommune på en sikker måte.

Som jeg har orientert om i mitt svar på representanten Ingebrigtsens spørsmål, mener jeg at det ikke er riktig at Kystverket skal gå inn i denne saken.

Jeg forstår det slik at situasjonen i Mehamn er diskutert mellom havna og Hurtigruten ASA, men at man har ulike vurderinger av sikkerheten ved anløp i havnen så lenge skaden på kaia ved Nordkynterminalen ikke er utbedret. Saken er også tatt opp i et møte mellom Hurtigruten ASA og Samferdselsdepartementet i januar i år. Hurtigruten har orientert om at de fortsatte å anløpe Mehamn en periode etter skaden på kaia ved Nordkynterminalen, men etter tilbakemelding fra kapteinene fant selskapet at det ikke var sikkerhetsmessig forsvarlig å fortsette anløp av denne kaia. I følge selskapet tilfredsstillende heller ikke Industrikaia i Mehamn kravet til sikkerhet, ut fra kapteinenes vurderinger. Selskapet har derfor vurdert det som riktig å kansellere anløp av Mehamn inntil kaia ved Nordkynterminalen er reparert.

Etter skipssikkerhetsloven har Hurtigruten ASA som rederi det overordnede ansvaret for sikker drift av sine skip og hurtigruteskipenes kapteiner har an-

svaret for sikker daglig drift, herunder at navigering av skipene ivaretar sikkerheten til skip, passasjerer og mannskap. Rederiets og kapteinens vurderinger må derfor være avgjørende når det er spørsmål om det er forsvarlig for skipene å anløpe en havn.

Jeg mener det på denne bakgrunn ikke vil være riktig at Kystverket skal gå inn i saken, siden Kystverket verken har myndighet eller rolle knyttet til sikker drift eller navigering av Hurtigrutens skip.

SPØRSMÅL NR. 496

Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiters

Besvart 19. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Store deler av befolkninga på Sørlandet er urolig for det framtidige sykehusstilbudet. Utviklingsplan Sørlandet Sykehus 2030 sendes nå ut på høring og anbefaler langt på vei å samle sykehusene til ett i Kristiansand. Mange kritiserer arbeidet som inntil nylig hadde et mandat som slo fast at det skulle være konsensusbasert og at ikke uenighet skulle protokolleres, prosessen bryter også HSØ sin prosessveileder, særlig grunnet manglende ROS-analyse.

Hvordan kan statsråden bidra til å ordne opp i dette?»

BEGRUNNELSE:

Et stort mindretall i styret er skeptisk til denne prosessen, tillitsvalgte ved sykehusene i Arendal og Flekkefjord reagerer og politikere både øst i Agder og vest i Agder er lite tilfreds med måten dette håndteres på.

Mange opplever nok at man i stor grad har bestemt seg på forhånd for hva slags sykehusstilbud og hvordan sykehusstrukturen på Sørlandet skal være. Dette kommer på toppen av en vedvarende uro på Sørlandet om sykehusstilbud de siste årene og skaper unødvendig uro i befolkninga.

Ikke minst resulterer dette i en gradvis nedbygging av kompetanse ved sykehusene i Arendal og Flekkefjord.

Svar:

Dagens styringssystem innebærer at alle regioner utarbeider strategier og at helseforetakene lager utviklingsplaner, før planlegging av større investeringstiltak kan igangsettes. Disse må også ses i lys av samfunnsmessige vurderinger. Sørlandet sykehus har Utviklingsplan fram mot 2030 på høring nå, og den beskriver flere ulike modeller for framtidig sykehusstruktur. Representanten Freddy de Ruiters viser

til at prosessen ikke er i tråd med Helse Sør-Øst sin prosessveileder. Jeg kan ikke uttale meg om interne veiledere, men prosessen som Sørlandet sykehus har gjennomført er etter det jeg erfarer i tråd med de krav og styringssignaler som er gitt av departementet. Når det gjelder ROS analyser skal nå Sørlandet sykehus og tiliggende kommuner samarbeide om å få utført ROS-analyse og samfunnsanalyse til Utviklingsplan 2030. Sørlandet sykehus har i et eget brev, som ble sendt sammen med høringen, presisert at styret ved sykehuset ikke har tatt stilling til hvilken modell som bør velges.

Jeg legger til grunn at høringen som gjennomføres, er en reell høring, og jeg viser til at investeringsbeslutninger først tas på et senere tidspunkt. Jeg vil også vise til at Helse Sør-Øst har opplyst at investeringer i Vestre Viken, Oslo universitetssykehus, Sykehuset Innlandet samt flere andre mindre investeringer, kommer før investeringer ved Sørlandet sykehus.

Helse Sør-Øst tar ikke stilling til utviklingsplanen til Sørlandet sykehus og heller ikke om planleggingen av et konkret investeringstiltak, før Sørlandet sykehus har behandlet saken endelig. Sørlandet sykehus har satt høringsfristen til 1. september, og planlegger å behandle prosjektrapporten i styret i januar 2015.

Som kjent vil jeg legge fram Nasjonal helse- og sykehusplan høsten 2015. Denne vil gi føringer for hvordan spesialisthelsetjenesten skal utvikles framover. Samtidig er virksomhetsutvikling og planlegging av nye sykehusbygg, eller større oppgraderinger av eksisterende sykehus, omfattende og tidkrevende prosesser. Derfor har jeg generelt vært opptatt av at utviklings- og planarbeid ikke skal settes på vent fram til Nasjonal helse- og sykehusplan er lagt fram. Det er generelt store behov og planer i sykehus-Norge, og vi kan ikke ha et investeringsvakuum fram til neste høst. Slik jeg har fått opplyst er Sørlandet sykehus i gang med å planlegge nytt bygg for psykiatrien i Kristiansand. Helse Sør-Øst har lagt til grunn at

denne investeringen kan igangsettes innenfor denne langtidsplanperioden.

Sørlandet sykehus har oppgitt at de vil samordne utviklingsplanen med helse- og sykehusplanen. Det forventes derfor ikke et endelig vedtak om utviklingsplanen i Sørlandet sykehus før mot slutten

av 2015/begynnelsen av 2016. Nye investeringstiltak på Sørlandet sykehus, uavhengig av hvilket alternativ som velges, ligger utenfor Helse Sør-Østs langtidsbudsjettperiode 2014-2017. Slik jeg ser det, er det lite sannsynlig at sykehusstrukturen på Sørlandet blir endret i overskuelig framtid.

SPØRSMÅL NR. 497

Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 13. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kva dekning har justisministeren for å hevde at trusselvurderinga PST la fram 04.03.14 er ei vidareutvikling av arbeidet med felles trusselvurdering frå 2013, og ikkje berre eit tilbaketog til same arbeid som er gjort dei siste ti åra?»

GRUNNGJEVING:

På Aktuelt, NRK2, 04.03.14 sa justisministeren at

«Hvis Tajik hadde lest gjennom hele trusselvurderingen og fått med seg hele presentasjonen i dag så ser hun at der er også etterretningsbildet inne.»

Eg kan glede justisministeren med at eg har lese ikkje berre trusselvurderinga til PST av 2014, men alle trusselvurderingane frå PST dei siste ti åra. I alle desse er den einaste referansen til etterretningsarbeid den faren utanlandske etterrettingsagentar kan utgjere på norsk jord. Med andre ord er innretninga på PST sin trusselvurdering for 2014 ikkje ny, ikkje vidareutvikla, ikkje meir samordna, men ei vidareføring av ein ti år gamal praksis. PST sjølv påpeikar i dokumentet som utgjer trusselvurderinga at dette er deira «årlige trusselvurdering» og at den gjeld «innenfor PSTs hovedansvarområde». Det er ingen referansar til E-tenesta eller NSM. Stortinget slutta seg i handsaminga av Meld. St. 21 (2012-13), Terrorberedskap, til at det i framtida skulle leggas fram ei samordna trusselvurdering frå dei nasjonale tenestene, og at dette skulle vidareutviklas.

Svar:

Både offentlege organ og private verksemder og personer treng kunnskap om truslar, risiko og sårbarheter i samfunnet, slik at dei kan utvikle planverk og gjennomføre førebyggjande tiltak for å vere mindre utsett for uønskte hendingar, og for å betre handsa-

minga av hendingar på eige område. Fram til og med 2012 utarbeidde PST, E-tenesta og NSM kvar si årlege vurdering til ope bruk. Med grunnlag i dei einskilde tenestene sine ansvarsområde har PST si vurdering hatt eit nasjonalt perspektiv, og lagt vekt på trugsmål på samfunnstryggleiksområdet. E-tenesta har hatt eit internasjonalt perspektiv, og pekt på internasjonale utviklingstrekk som direkte og indirekte kan ha betydning for Norge si tryggleik og for norske interesser i utlandet. NSM har utarbeidd rapporter om sikkerhetstilstanden og sårbarheter som er avdekket. Både metode og perspektiv i dei tre tenestene sine vurderingar har vore ulike.

I 2013 ble det laget en felles vurdering, «Truslar og sårbarheter», som bygde på informasjon og vurderingar frå de tre tenestene. Intensjonen var «... å gi private og offentlige aktører og virksomheter best mulig koordinert informasjon om trusselvurderinger, slik at de kan forebygge og eventuelt håndtere trusselsituasjoner.» Sitatet kjem frå Meld.St.21 (2012-2013) – Terrorberedskap i pkt. 6.7.3, slik representanten viser til. I den same melding framkjem i pkt. 10.5 at den samordna vurderinga skal vidareutviklas i 2014. Stortinget slutta seg til dette.

Eg har vurdert nytta av ei felles skriftleg vurdering frå dei tre tenestene, slik det vart gjort i 2013. Eit felles produkt kan ikkje fullt ut dekke dei einskilde tenestene sine mål med informasjon og vurderingar, fordi perspektiv og metode som nemnt er ulike. Alle dei tre tenestene ga ut kvar si opne vurdering i 2013 i tillegg til den felles vurderinga. Omsynet til å gje landet ei samordna vurdering som grunnlag for eigne vurderingar og tiltak vart difor ikkje nådd. Det framkom også at eit felles produkt skapte meir forvirring enn samordning, og at produktet vart så generelt at det ikkje klargjorde det totale biletet for brukarane.

Eg har av desse grunnar valt å vidareutvikle den samordna vurderinga i form av at tenestene i 2014

presenterer kvar si opne vurdering, men slik at det einiskilde produktet i større grad enn tidligare byggjer på felles informasjonstilfang og vurderingar som tenestene har utveksla i løpet av året. Årets vurdering frå PST byggjer på et tettare analysesamarbeid mellom tenestene enn tidligare. Dette er mellom anna eit resultat av at PST og E-tenesta har etablert eit felles kontraterrorsenter, og av det nære samarbeidet mellom NSM og PST særleg når det gjeld IKT-hendingar. Det gode samarbeidet mellom tenestene har gjort det mulig å utvikle trusselvurderingane, slik at vi i dag har komme mange skritt vidare frå der vi var tidlegare. Eg vonar at årets vurderingar frå dei tre tenestene både samla og kvar for seg vil skape større klår-

skap både for offentlege organ og private verksemder og enkeltpersonar. Dersom tenestene eller dei sentrale brukarane ønskjer det vil eg gjera ein ny vurdering av samordninga av trusselvurderingane før utforminga for 2015.

PSTs Nasjonale Trusselvurdering (NTV) byggjer på ei rekke ulike kjelder. Oppdraget frå regjeringa har vært at PSTs NTV 2014 skal ta opp i seg relevante vurderingar frå E-tenesta og NSM, og gje et heilskapleg bilde av truslane mot samfunnssikkerheten i eit nasjonalt perspektiv. Eg meiner at PSTs vurdering gjer nettopp det, og gjer eit einskapleg og heilskapleg bilde av det nasjonale trusselbildet.

SPØRSMÅL NR. 498

Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 12. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Mener statsråden at Statens Pensjonsfond Utlands investeringer i skatteparadisselskapet Delta Topco, som eier rettighetene til Formel 1, er i tråd med SPU's mandat § 3-6 og vil statsråden bidra til økt åpenhet knyttet til investeringen?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv avslørte lørdag 1.3. at Norges Bank Investment Management (NBIM) i mai 2012 investerte 1,8 mrd. kroner av Statens Pensjonsfond Utland (SPU) i skatteparadisselskapet Delta Topco, som eier rettighetene til Formel 1.

Konkret skjedde NBIMs investeringer gjennom en blanding av aksjer og lån til selskapet, fordelt på 188 millioner aksjer og et lån på om lag 1,1 mrd. kroner. Mer enn en mrd. kroner av investeringene er investeringen er et usikret lån, samtidig er investeringen og lånet er «stiftet sammen» i ett verdipapir og de to delene kan kun omsettes sammen.

Delta Topco skulle i følge opplysninger børsnoteres i Singapore sommeren 2012. Disse planene var en forutsetning for at investeringen kunne skje, i henhold til investeringsmandatet for SPU hvor det framgår av § 3-6 bokstavene b og c) at «Banken kan plassere porteføljen i finansielle instrumenter og kon-

tantinnskudd som er godkjent i henhold til § 5-10 men begrenset til:

b) aksjer notert på regulert og anerkjent markedsplass, noterte verdipapirer som kan sidestilles med noterte aksjer, og depotbevis for slike aksjer

c) verdipapirer som er nevnt i bokstav b i unoterte selskaper hvor styret har uttrykt en intensjon om å søke notering på regulert og anerkjent markedsplass.

I så måte kan det se ut som investeringen i Delta Topco rent formelt var innenfor mandatet jfr. bokstav c).

Imidlertid ble den varslede børsnoteringen skrinlagt ni dager etter at NBIMs investering ble gjort. En logisk konsekvens av dette burde etter undertegnedes syn være at NBIM trakk seg ut av selskapet igjen.

I tillegg reiser investeringen en rekke spørsmål knyttet til åpenhet og etikk. Det aller meste som har med investeringene i Delta Topco er i følge NBIM konfidensiell informasjon, bl.a. om det er mulig å selge aksjene, om NBIM har mulighet til å stemme for aksjene eller om Delta Topco betaler renter for lånet på 1,1 mrd. kroner. I tillegg er det problematisk at investeringen bl.a. et omfattende lån bidrar til betydelig skattetilpasning for et selskap som i følge internasjonale kredittbyråer knapt nok er kredittverdige. Jeg ber derfor statsråden bidra til åpenhet knyttet til disse spørsmålene.

Svar:

Jeg er opptatt av det skal utvises ansvarlighet og etisk bevissthet i forvaltningen, og at det skal være størst mulig grad av åpenhet.

Rammeverket for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) bygger på en klar ansvars- og rolledeling mellom både eier og forvalter, og mellom de ulike organene som fører tilsyn og kontroll med forvaltningen. Klarhet i ansvars- og rolledeling er nødvendig for å sikre en god forvaltning over tid. Departementets regulering av forvaltningen fremgår av departementets mandat 21. november 2010 om forvaltningen av SPU. Mandatet er overordnet, rammepreget og prinsippbasert, og det er stilt krav om at Norges Bank fastsetter mer detaljerte, interne regler.

Mandatet fra Finansdepartementet slår også fast at Norges Bank skal foreta investeringsbeslutninger uavhengig av departementet. Norges Bank konsulterer altså ikke departementet i forkant av slike beslutninger. Videre er det Stortingets eget organ, Norges Banks representantskap, som skal føre tilsyn og kontroll med at hovedstyret har tilfredsstillende styring med at mandatet for forvaltningen av SPU blir fulgt. Representantskapet rapporterer årlig til Stortinget om sin virksomhet.

Med virkning fra 1. januar 2011 ble det åpnet opp for at SPU kan investeres i unoterte selskaper hvor styret i selskapet har uttrykt en intensjon om å søke notering på regulert og anerkjent markeds plass. Adgang til å investere i selskaper med intensjon om børsnotering er omtalt i flere meldinger til Stortinget, senest i St.meld. nr. 15 (2010-2011) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2010. I mandatets § 4-10 (tidligere § 5-10) er det stilt krav til interne godkjenningssprosesser for finansielle instrumenter. Investeringen saken gjelder er omtalt både i NBIMs rapport for andre kvartal 2012 og i årsrapporten for samme år.

Jeg ønsker å respektere den ansvars- og rolledelingen som departementet, regjeringen og Stortinget har bestemt for forvaltningen av SPU. Jeg vil derfor forholde meg til representantskapets rapportering om tilsynet med Norges Banks virksomhet. Så vidt jeg har registrert har det ikke fremkommet noe om den aktuelle investeringen i rapportene som representantskapet har avgitt. Jeg har også merket meg at representantskapet i sin rapport for 2012 (Dokument 9 (2012-2013)) uttaler følgende:

«Representantskapet meiner at hovedstyret har hatt tilfredsstillende styring og kontroll med Noregs Bank. Verksemda er utøvd i samsvar med sentralbanklova, mandat og retningslinjer for forvaltninga av Statens pensjonsfond utland og risikostyringsforskrifta.»

Videre uttaler representantskapet i rapporten at:

«Det er ikkje rapportert om varsling av kritikkverdige forhold i 2012.»

Jeg har videre merket meg at lederen for representantskapet, Reidar Sandal, har uttrykt at han vil be om en god og omfattende orientering om den aktuelle investeringen.

Representanten ber om at jeg bidrar til åpenhet knyttet til det som omtales som konfidensiell informasjon. Jeg kan forsikre om at jeg ønsker størst mulig åpenhet om forvaltningen og vektlegging av etiske hensyn. Dette er temaer jeg vil komme tilbake til i den årlige meldingen til Stortinget om forvaltningen av Statens pensjonsfond, som legges fram senere denne våren. Når det gjelder SPU vil jeg på et senere tidspunkt også komme tilbake til spørsmålet om investeringer i unoterte aksjer.

Innenfor de rammer som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget krever departementet at det skal være størst mulig åpenhet om forvaltningen av SPU. Dette er særskilt uttrykt blant annet i mandatets § 6-2 første ledd som lyder:

«Banken skal utarbeide offentlige kvartals- og årsrapporter om forvaltningen av investeringsporteføljen. Ved utarbeidelsen skal det legges til grunn at det skal være størst mulig åpenhet om forvaltningen innenfor de rammer som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget.»

Dokumenter knyttet til Norges Banks kapitalforvaltning er i begrenset grad omfattet av offentlighetsloven, jf. offentlighetsforskriften § 1 tredje ledd bokstav b. Med bakgrunn i mandatet fra Finansdepartementet må Norges Bank selv vurdere hva den bør gå ut med av informasjon om konkrete investeringer utover det som er taushetsbelagt informasjon i henhold til sentralbankloven § 12 første ledd. Departementet er klageinstans i saker der Norges Banks beslutning om å nekte innsyn påklages til overordnet organ i henhold til forvaltningsloven.

Jeg har merket meg at Norges Bank har kommentert investeringen flere ganger den siste tiden. Lederen av NBIM, Yngve Slyngstad, ble intervjuet om saken i Dagens Næringsliv 11. mars.

For øvrig har jeg merket meg at lederen for finanskomiteen, Hans Olav Syversen, har uttrykt at saken vil kunne være et tema i høringen komiteen arrangerer som ledd i oppfølgingen av meldingen om forvaltningen av Statens pensjonsfond for 2013. Det vil gi Stortinget anledning til å kunne stille spørsmål til departementet om strategien for denne typen investeringer.

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 13. mars 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Flere ungdom som har vært i barnevernets omsorg ved Motivasjonskollektivet har fortalt om behandling som er brutal. Fylkesmannen har avdekket rutinemessig bruk av isolat, unødvendig og lovstridig maktbruk og annen tvang. Fylkesmannen sier de ser alvorlig på det, men vil gi kollektivet en ny sjanse.

Mener statsråden også at de bør få det eller vil statsråden gjennom BUFetat sikre at der det avdekkes gjentatte brudd og lovstridig maktbruk, raskt blir utelukket fra oppdrag for barnevernet?»

Svar:

Jeg vil først understreke at alle barn og unge skal få god og forsvarlig omsorg og hjelp. Hjelpen skal alltid være til barnets beste. Utgangspunktet er at barn og unge på institusjon i størst mulig grad skal ha et normalt liv. Adgangen til å bruke tvang i barneverninstitusjoner er regulert i barnevernloven og forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon. Det er ikke tillatt med rutinemessig bruk av tvang. Dersom tvang må benyttes, skal dette alltid vurderes konkret og individuelt og andre tiltak skal ha vært prøvd før tvang benyttes. Fysisk bruk av tvang eller makt er ikke tillatt med mindre det foreligger nødverge/nødrett.

Jeg vil påpeke at Motivasjonskollektivet er en atferdsinstitusjon som tar imot ungdommer med store utfordringer. Dette er ungdommer som ofte har vært ved andre institusjoner tidligere uten at de har lyktes i å få bukt med sine utfordringer, som blant annet rusproblemer. Ved slike institusjoner vil det til tider være nødvendig og lovlig å bruke tvang.

Det er regionene i Barne-, ungdoms- og familie-etaten (Bufetat) som treffer vedtak om godkjenning av institusjoner, bortfall av godkjenning og fastsetting av frist for retting av mangler. Statlig regional barnevernmyndighet kan når som helst og på den måten som finnes hensiktsmessig, føre kontroll med at vilkårene for godkjenning er tilstede. Dersom institusjonen ikke lenger oppfyller vilkårene for godkjenning, skal regionene fatte vedtak om bortfall av godkjenning. Per dags dato mener Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet at det ikke er grunnlag for bortfall av godkjenning av Motivasjonskollektivet.

Det stilles krav til kvalitet i barneverninstitusjonene. Institusjonene skal blant annet ha en definert målgruppe og en formulert målsetting for sin faglige virksomhet. De metoder som anvendes ved institusjonen, skal være faglig og etisk forsvarlige, tilpasset institusjonens målgruppe og målsetting og være forankret i allment anerkjent fagteori. Det stilles også krav til institusjonens bemanning og de ansattes kompetanse. Det er Bufetat som ved godkjenning vurderer om institusjonen oppfyller kravene til kvalitet.

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige ansvaret for tilsyn med barneverninstitusjoner etter barnevernloven. Det er fylkesmannen som fører tilsyn med at institusjonen drives i samsvar med gjeldende regelverk. Under tilsyn skal fylkesmannen snakke med ungdommene. Samtalene med dem er viktige ved vurderingen av om institusjonen forholder seg til regelverket.

Det har i flere år vært tett kontakt mellom Bufetat region øst, fylkesmannen og Motivasjonskollektivet. Fylkesmannen har gjentatte ganger oppdaget kritikkverdige forhold ved institusjonen. Fylkesmannen har to sanksjonsmuligheter når de avdekker slike funn under tilsyn. Institusjonen kan få pålegg om å forbedre seg. Dersom de ikke gjør de endringer de blir pålagt, kan fylkesmannen stenge institusjonen.

Departementet har fått informasjon fra Helsetilsynet om at Motivasjonskollektivet har fulgt opp alle påleggene, og at de har endret praksis. De bruker ikke lenger tvang rutinemessig – det gjennomføres individuelle vurderinger ut fra behovet hos den enkelte ungdom.

Jeg vil på generelt grunnlag påpeke at en vurdering av faglig forsvarlighet i en barneverninstitusjon må ta utgangspunkt i hvordan institusjonen driver i dag. Det er ikke anledning til å treffe vedtak om bortfall av godkjenning utelukkende på grunnlag av forhold som ligger tilbake i tid. Pr i dag har både Helsetilsynet ved fylkesmannen og Bufetat, region øst konkludert med at Motivasjonskollektivet driver faglig forsvarlig. Bufetat og fylkesmannen vil følge opp institusjonen tett fremover. Dersom institusjonen ikke følger fylkesmannens pålegg, kan den bli stengt.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 12. mars 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere om norske forbrukerar, på lik linje med andre europearar, skal få tilstrekkeleg produktinformasjon ved å merke egg frå burhøns?»

GRUNNGJEVING:

I EU er det påbod om å informere på eggekartongane om produksjonsmetode. I Noreg blir det ikkje oppgitt på pakka at egga kjem frå burhøns. Påbodet er ikkje inntatt i EØS-avtalen, noko dåverande landbruksminister Lars Peder Brekk i 2011 såg som tilstrekkeleg grunn for ikkje å innføre ei slik merkeordning. Dette som eit svar på skriftleg spørsmål nr. 593 frå stortingsrepresentant Torgeir Trædal (Frp), som gav uttrykk for at han ynskte ei slik merkeordning.

Produsentane har dermed vald å ikkje informere om driftsform på pakkane med buregg, som ofte vert kalla "Gårdsegg" og "Solegg". Det blir berre informert om driftsform på pakkene frå frittgåande og økologiske høner. Norske forbrukerar får på denne måten dårligare informasjon om egg enn andre europearar. Eit vareutval med mangfald bør også inkludere merking på dyrevelferdsområdet. Norske forbrukerar bør ha eit reelt høve til å velje vare etter produksjonsmetode, slik som i EU.

Ei utgreiing gjort av SIFO i 2013 konkluderte med at norske forbrukerar har særskilt stort behov for tydelig merking av buregg. Det er tre grunnar til dette:

- Nordmenn ynskjer å betale for betre dyrevelferd, spesielt for høner, og ser ikkje på drift med bur

som god dyreetikk.

- Nordmenn har stor tillit til at husdyrproduksjon er dyreetisk sikra av styresmaktene, og veit truleg ofte ikkje at dei kjøper buregg.
- Nordmenn er ikkje vant til å sjå etter eller å forhalde seg til merking av driftsformer for husdyrprodukt.

Nabolanda våre sel monaleg fleire egg frå økologiske høner – i Danmark er den økologiske marknadsandelen av egg på 16 prosent. I Noreg er marknadsandelen på 4 prosent (2013). Det er nærliggande å anta at den lave andelen økologiske egg kan skuldast manglande merking av driftsform for alle egg.

Svar:

Det er i dag frivillig for norske produsentar om dei vil merke eggekartongar med produksjonsform, men det er vanleg at norske eggpakkeri merkar kartongar med egg ifrå frittgåande og økologiske system.

Dei tradisjonelle nakne bura som tidlegare blei nytta i eggproduksjonen, blei forbodne i 2012. Dette har medført at mange produsentar har investert i nye og moderne bur med miljøinnreiing. Ei samanlikning mellom dei ulike driftsformene som blir nytta i dag, konkluderar med at det er fordelar og ulempar ved alle. Det er difor ikkje mogleg å utpeika ei driftsform som eintydig betre enn dei andre ut frå omsynet til dyrevelferd.

I og med at eggpakkeria frivillig har tilpassa merkinga slik at forbrukarane har eit rimeleg godt utgangspunkt for å gjere informerte val, ser eg ikkje behovet for å innføre nye regler og meir byråkrati.

SPØRSMÅL NR. 501**Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung****Besvart 13. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det er stor forskjell på de offentlige ressursene som brukes på praksisopplæring av leger i spesialisthelse kontra primærhelse. Spesialisthelsetjenesten er også langt bedre organisert. Opplæringen samsvarer ikke

med intensjonene i Samhandlingsreformen med økt fokus på tidlig innsats og kommunehelse. Dette har konsekvenser på kvaliteten i opplæringen og rekruttering.

Hva vil helseministeren gjøre for at fremtidens leger får like god opplæring i primær- som spesialisthelsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

For å nå målene i samhandlingsreformen og spesielt intensjonene med økt grad av tidlig innsats, forebygging og fokus på primærhelsetilbudet, er det avgjørende at dette også følges opp i innholdet og organisering av opplæringen av fremtidige leger. De regionale helseforetak har utdanningsoppgaver som én av fire lovfestede oppgaver, og finansiering av studentveiledningen inngår i foretakenes basisbevilgning. For Helse Vest utgjør dette ca. 150 Mill kr.

Helse- og omsorgsloven gir kommunene plikt til å medvirke til opplæring, men det er ikke tilsvarende øremerkede midler for å tilrettelegge for tilsvarende god kvalitet i opplæringen av leger i de oppgavene som ligger til primærhelsetilbudet. Jeg er kjent med at Universitetet i Bergen har brukt 3 millioner av egne midler til å styrke opplæring innen primærhelse.

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten er svært sammensatt både i innhold og organisering. Fastlegene utgjør en viktig del av primærhelsen, men består hovedsakelig av selvstendig næringsdrivende. Legevakt, sykehjem, skole- og helsetjeneste, lokalmedisinske sentre, tilsyn er eksempler på mangfoldet i oppgavene som kommunene har ansvar for. Samhandlingsreformen vektlegger også økt kompetanse på tverrfaglig samarbeid og bedre kommunikasjon med pasienter og pårørende.

Stoltenberg regjeringen satt ned to arbeidsgrupper med mandat til å vurdere opplæringen som følge av Samhandlingsreformen. Den ene er tverrdepartemental og skal gjennomgå finansielle ordninger og lovgivingen for legestudentenes praksisutdanning, spesielt med sikte på å få flere praksisplasser i kommunene. Den andre arbeidsgruppen skal se på innholdet og organisering for alle helse- og sosialfaglige profesjoner, og utarbeide forslag til kriterier for kvalitet og relevans. Det ryktes at arbeidet i gruppene har stoppet noe opp som følge av regjeringsskifte.

Svar:

La meg innledningsvis fastslå at jeg er enig med stortingsrepresentanten Grung om at det er viktig at en tilstrekkelig del av legenes praksisutdanning foregår i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Dette er viktig av flere grunner. For å realisere samhandlingsreformens ambisjoner om økt forebygging og tidlig innsats i kommunene er det viktig at kommunene har nødvendig kompetanse og personell. Praksis i kommunene er viktig for å gi studentene større kunnskap om og erfaring med de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og bidra til bedre forståelse av betydningen av god samhandling mellom de ulike nivåene i helse- og omsorgstjenestene. Det har også blitt påvist at praksis i kommunene kan virke rekrutterende.

Det er Kunnskapsdepartementet som er formelt ansvarlig for organiseringen av utdanningene, herunder innhold. Utdanningene er organisert på ulikt vis, og for medisinerutdanningene er det de medisinske fakultetene ved Universitetene som selv utvikler egne studieplaner. Jeg er kjent med at de medisinske fakultetene de siste årene har igangsatt arbeid med å revidere sine studieplaner. Noen har fullført dette arbeidet, mens andre er godt i gang. Samhandlingsreformen har vært et viktig bakenforliggende premiss for disse revisjonsprosessene, og undervisningen som har utgangspunkt i de kommunale helse- og omsorgstjenestene vil styrkes.

Det er variasjoner mellom utdanninger og tjenesteområder i hvordan praksisstudiene organiseres og hvilke rammebetingelser de opererer under. Tilskudd til utdanning for medisinerstudenter ble fra 2006 lagt inn i basisbevilgningene til de regionale helseforetakene, jf. oppfølging av Stortingets merknad i Innst. S. nr. 82 (2003-2004). Det gis ikke særskilte tilskudd til praksisundervisning i helseforetak. Kommunenes kostnader knyttet til praksisundervisning av studenter dekkes innenfor rammetilskuddet. Meld. St. 13 (2011-2012) pekte også på behovet for en nærmere vurdering av rammebetingelsene for praksisstudiene. Dette er også et arbeid som pågår, og som er forankret i Kunnskapsdepartementet.

Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd konkluderer med et behov for et nasjonalt utviklingsarbeid som kan bidra til å heve kvaliteten og sikre relevansen i praksisstudier i helse- og sosialfag, slik at utdanningene kan møte framtidens kompetansebehov i helse- og omsorgstjenestene. Kunnskapsdepartementet har allerede gitt dette arbeidet i oppdrag til Universitets- og høgskolerådet.

Et annet av tiltakene i Kunnskapsdepartementets Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd er å sette i gang et tverrdepartementalt arbeid for å vurdere styringen av de høyere helse- og sosialfaglige utdanningene, herunder muligheten for å erstatte enkeltvis rammeplaner med én forskrift om felles innhold og praksis, samt et system for profesjonsspesifikke kompetansekrav. Kunnskapsdepartementet har derfor satt ned en tverrdepartemental arbeidsgruppe, som Helse- og omsorgsdepartementet deltar i, som skal vurdere et system for hvordan kompetansekrav kan utvikles, fastsettes og formidles. Dette arbeidet pågår.

Avslutningsvis ønsker jeg å påpeke at det ikke er hensiktsmessig å sette et motsetningsforhold mellom praksis i spesialisthelsetjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Praksiserfaringen fra disse tjenesteområdene bygger på hverandre, og kompetansen og praksiserfaringen som medisinkandidatene tilegner seg i spesialisthelsetjenesten er viktige forutsetninger for god praksis- og yrkesutøvelse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

SPØRSMÅL NR. 502**Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 13. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Når kommer det innregulerte retardasjonsfeltet på Gråmyra på plass?»

BEGRUNNELSE:

I henhold til vedtatte reguleringsplan skal det bygges et retardasjonsfelt i tilknytning til avkjørselen på E6 ifra nord på Gråmyra i Levanger. Gråmyra er et viktig næringsområde i kommunen og det innregulerte retardasjonsfeltet vil imøtekomme mye av næringslivets behov. Retardasjonsfeltet er videre viktig i et trafikksikkerhetsaspekt, spesielt i dette tilfellet da sikten inn mot virksomhetene på Gråmyra er begrenset før man kommer til innkjøringen.

Tidligere distriktssjef i Statens vegvesen uttalte til Levangeravisa 29.08.2013 om at det var en ambisjon å få på plass avkjøringsfeltet i 2013, men at det ikke kom nok penger i revidert budsjett. Målet var i stedet å få det på plass i 2014. Videre har Levanger kommune sendt henvendelse til Statens vegvesen om saken.

Svar:

Det ble i 2011–2012 bygget om lag 0,9 km midtrekkverk på E6 på Gråmyra i Levanger kommune i Nord-Trøndelag. Reguleringsplanen som tiltaket er basert på, omfatter også en ytterligere om lag 0,25 km lang strekning hvor det opprinnelig var planlagt et retardasjonsfelt.

I forbindelse med planleggingen av tiltaket, ble det avdekket at grunnforholdene på den strekningen hvor det ble vurdert bygget retardasjonsfelt, var særlig utfordrende. Statens vegvesen gjennomførte derfor ekstra grunnboringer i byggefasen. Resultatene fra grunnboringen viste at det var behov for å senke veglinjen i forhold til det som var planlagt. En slik løsning ville medført vesentlige kostnadsøkninger i prosjektet, og Statens vegvesen vurderte at nytten av retardasjonsfeltet ikke lenger stod i forhold til kostnaden. Det planlagte retardasjonsfeltet ble derfor tatt ut av prosjektet.

Det planlagte retardasjonsfeltet er ikke prioritert i Statens vegvesen handlingsprogram 2014-2017. Basert på en vurdering av dagens trafikkforhold på strekningen, og med dagens nedsatte fartsgrense på 70 km/t, mener Statens vegvesen at trafikksikkerheten på nåværende tidspunkt er tilfredsstillende ivare tatt med de tiltak som er gjennomført.

Basert på tilrådninger fra konseptvalgutredningen for transportløsningen for Trondheim – Steinkjer, resultater fra ekstern kvalitetssikring (KS1) og regjeringens behandling, har Statens vegvesen startet opp et arbeid sammen med aktuelle kommuner og Nord-Trøndelag fylkeskommune for å vurdere en helhetlig utvikling av E6 fra Stjørdal til Steinkjer. Vurderinger av tiltak på den aktuelle strekningen på Gråmyra inngår i dette.

SPØRSMÅL NR. 503**Innlevert 5. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 13. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«I sak i Namdals-Avisa 5. mars 2014 omtales at en enke med to fellesbarn og 12 års samboerskap med avdøde, ikke får ektefellepensjon fordi ekteskapet hadde vært for kortvarig. I Statens pensjonskasses regelverk står det at man ikke har rett til ektefellepen-

sjon dersom ektefellen dør innen et år etter at ekteskapet ble inngått. Dette forutsetter at dødsfallet skyldes sykdom han/hun led av ved vielsen, og som minst en av partene kjente til.

Vil statsråden ta initiativ til å endre de urettferdige reglene?»

BEGRUNNELSE:

Fra artiklene.

De hadde bare vært gift i ti dager da mannen døde av kreft i 2011, 38 år gammel. Men selv om samboerne gjennom 12 år hadde to felles barn, nektes enken (36) ektefellepensjon. Årsak: Ekteskapet var for kortvarig.

Svar:

Når det gjelder den konkrete saken representanten viser til vil det ikke være riktig av meg å kommentere denne. Vedtaket som er fattet av Statens pensjonskasse er etter det som er opplyst stadfestet av Trygde retten, og kan ankes videre til lagmannsrett og eventuelt til Høyesterett.

Innledningsvis vil jeg påpeke at folketrygden er den generelle ordningen i vårt pensjonssystem som gir rett til ulike ytelser, også etterlatteytelser. I folketrygden er gifte og samboere likestilt i noen sammenhenger. Blant annet kan gjenlevendepensjon gis til samboere som har eller har hatt felles barn eller tidligere har vært gift med hverandre.

Slik er det imidlertid ikke i Statens pensjonskasse, hvor det ikke gis etterlattepensjon til samboere. Helt siden den første lov om Statens pensjonskasse kom i 1917 (lov om pensionsordning for statens tjenestemænd) har etterlatteytelsen vært forbeholdt ektefeller. Det har ikke vært fremmet noe konkret forslag om å gi etterlatteytelser også til samboere.

Når det gjelder ektefeller, har lov om Statens pensjonskasse et minstekrav til ekteskapets lengde på ett år for å kunne gi etterlattepensjon. Dette gjelder når medlemmet dør innen ett år etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av eller hadde symptomer på ved vigselen, og som en av ektefellene må antas å ha kjent til. Bakgrunnen for regelen er å unngå pensjonsmessig tilpasning i situasjoner der et medlem lider av en alvorlig sykdom som innen kort tid vil kunne utløse rett til etterlattepensjon. Dersom sykdommen ikke var kjent, verken for avdøde eller gjenlevende, gjelder ingen slike begrensninger.

Styret i Statens pensjonskasse har allikevel mulighet til å gi ektefellepensjon i disse tilfellene dersom det er særlige grunner for det. Etter det jeg har

fått opplyst har styret hatt en god del slike saker til behandling, og det er gjennom årene etablert en praksis for hvilke momenter og omstendigheter som vektlegges ved bruk av denne unntaksbestemmelsen. I vurderingen legges det blant annet vekt på ekteskapets lengde, om ekteparet hadde felles mindreårige barn, gjenlevende ektefelles økonomiske situasjon, alder og ervervsmuligheter, varigheten av et eventuelt samboerskap forut for ekteskapsinngåelsen, ekstraordinære omsorgsoppgaver i ekteskapet og under avdødes sykdomsperiode og varigheten av avdødes medlemskap.

Jeg vil tilføye at karensbestemmelsen ikke gjelder for retten til barnepensjon. Det er med andre ord ingen krav til minste tilsetningstid for at barnepensjon tilstås. Det er heller ikke krav om at foreldrene var gift. Barnepensjon ytes til hvert av barna og utgjør 15 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjenings-tid. Slik pensjons gis fram til barnet er 20 år.

Med pensjonsreformen er det som kjent nå innført ny alderspensjonen i folketrygden, og alderspensjon fra tilstøtende tjenestepensjonsordninger er tilpasset endringene i folketrygden. Fra 2015 vil også folketrygdens uførepensjon bli endret, og det er foretatt nødvendige endringer og tilpasninger i uføretrygden i tjenestepensjonsordningene som vil tre i kraft samtidig. I det videre arbeidet med pensjonsreformen er det lagt opp til at en også skal gjennomgå etterlatteytelsene i folketrygden med sikte på tilpasninger til de grunnleggende prinsippene i reformen. Dette er blant annet varslet i Prop. 1 S (2013–2014).

I en slik gjennomgang vil det etter mitt syn i utgangspunktet være hensiktsmessig å se på etterlatteytelsene i folketrygden og tjenestepensjonsordningene samlet. Det vil da kunne være naturlig å vurdere eventuelle endringer i reglene for enke- eller enkemannspensjon i Statens pensjonskasse.

Jeg vil likevel, på bakgrunn av opplysninger jeg er i ferd med å innhente, gjøre en selvstendig vurdering av om det kan være grunnlag for å foreta en eventuell regelendring, uavhengig av den større gjennomgangen av etterlatteytelsene i pensjonssystemet generelt. Jeg vil i så fall komme tilbake til Stortinget med dette på ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 504**Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 13. mars 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Brennpunkt 04.03.14 «Med tvang skal vondt fordrives» tok opp brutale metoder og ustrakt bruk av tvang på Motivasjonkollektivet på Eidsvoll. VG rapporterte om det samme i 2012 og tidligere beboere på institusjonen forteller om lignende metoder allerede på 90-tallet. Likevel har institusjonen fått fornyet sin tillatelse fra Bufetat og fylkesmannen.

Hvilken begrunnelse ligger til grunn for fornyet tillit og hvilke konsekvenser mener statsråden at gjentatte kritiske tilsynsrapporter bør få?»

BEGRUNNELSE:

Motivasjonskollektivet har vært i offentlighetens søkelys flere ganger de siste årene, og blitt kritisert for brutale metoder og ulovlig tvangsbruk. Ungdommer som har bodd på institusjonen forteller om isolering over flere dager, begrensninger av bevegelsesfrihet, innskrenkning av beboernes rettigheter, unødig bruk av fysisk makt og krenkelser av personlig integritet til beboerne. Et eget prosjekt hvor de sendes til Ullersmo Landsfengsel for å skremmes av hardbarka drapsmenn til å komme på rett kjøl. Der ble de plassert i et rom alene mens de kriminelle ropte og truet ungdommene. Fra 90-tallet forteller tidligere beboere at de ble vekket midt på natten av fremmede menn, som viste seg å være eks-militære, som tok de ut i skogen i opp til 14 dager i strekk. Denne metoden har ført til store erstatningskrav for institusjonen.

I følge informasjonen NRK har fått har fylkesmannen hatt tilsyn med Motivasjonkollektivet og gir institusjonen alvorlig kritikk for blant annet mangelfulle og sein innsending av tvangsprotokoller, mangel på politiattester, bruk av isolat for bagateller, og ingen rutiner for isolat.

15. februar 2013 kom en tilsynsrapport hvor Fylkesmannen «ser meget alvorlig» på forholdene de har avdekket ved Motivasjonkollektivet, og at de er «bekymret for om beboerne får forsvarlig og respektfull omsorg og behandling». Fylkesmannen konkluderer med å ilegge MK «pålegg om å følge sin framdriftsplan», og både fylkesmannen og Bufetat har senere valgt å gi Motivasjonkollektivet forlenget tillatelse.

Svar:

Alle barn og unge skal få god og forsvarlig omsorg og hjelp. Hjelpen skal alltid være til barnets beste. Utgangspunktet er at barn og unge på institusjon i størst

mulig grad skal ha et normalt liv. Adgangen til å bruke tvang i barneverninstitusjoner er regulert i barnevernloven og forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon. Det er ikke tillatt med rutinemessig bruk av tvang. Dersom tvang må benyttes, skal dette alltid vurderes konkret og individuelt og andre tiltak skal ha vært prøvd før tvang benyttes. Fysisk bruk av tvang eller makt er ikke tillatt med mindre det foreligger nødverge/nødrett.

Det stilles krav til kvalitet i barneverninstitusjonene. Institusjonene skal blant annet ha en definert målgruppe og en formulert målsetting for sin faglige virksomhet. De metoder som anvendes ved institusjonen, skal være faglig og etisk forsvarlige, tilpasset institusjonens målgruppe og målsetting og være forankret i allment anerkjent fagteori. Det stilles også krav til institusjonens bemanning og de ansattes kompetanse. Det er Bufetat som ved godkjenning vurderer om institusjonen oppfyller kravene til kvalitet.

Motivasjonskollektivet er en atferdsinstitusjon som tar imot ungdommer med store utfordringer. Dette er ungdommer som ofte har bodd på andre institusjoner tidligere uten at de har lyktes i å få bukt med sine utfordringer, som blant annet rusproblemer. Ved slike institusjoner vil det noen ganger være både nødvendig og lovlig å bruke tvang.

Det er regionene i Barne-, ungdoms- og familietaten (Bufetat) som treffer vedtak om godkjenning av institusjoner, bortfall av godkjenning og fastsetting av frist for retting av mangler. Statlig regional barnevernmyndighet kan når som helst og på den måten de finner hensiktsmessig, føre kontroll med at vilkårene for godkjenning er tilstede. Dersom institusjonen ikke lenger oppfyller vilkårene for godkjenning, skal regionene fatte vedtak om bortfall av godkjenning. Per dags dato mener Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet at det ikke er grunnlag for bortfall av godkjenning av Motivasjonkollektivet.

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige ansvaret for tilsynet med barneverninstitusjoner etter barnevernloven. Det er fylkesmannen som fører tilsyn med at institusjonen drives i samsvar med gjeldende regelverk. Fylkesmannen skal også snakke med ungdommene som en del av tilsynet. Samtalene med dem er viktige ved vurderingen av om institusjonen forholder seg til regelverket.

Jeg har innhentet informasjon fra Statens helsetilsyn og fra Bufdir om hvordan Motivasjonkollektivet er fulgt opp. I følge disse opplysningene har det i flere år vært tett oppfølging av Motivasjonkollek-

tivet fra Bufetat region øst og fylkesmannen. Fylkesmannen har gjennom sitt tilsyn gjentatte ganger oppdaget kritikkverdige forhold ved institusjonen. Fylkesmannen har to sanksjonsmuligheter når de avdekker slike funn under tilsyn. Institusjonen kan få pålegg om å forbedre seg. Dersom de ikke gjør de endringer de blir pålagt, kan fylkesmannen stenge institusjonen.

I henhold til informasjon fra Statens helsetilsyn får Motivasjonskollektivet fortsette sin drift fordi de har fulgt opp alle påleggene som er gitt fra fylkesmannen, og at de dermed har endret sin praksis. Det betyr blant annet at de ikke lenger bruker tvang rutinemessig, men gjennomfører individuelle vurderinger ut fra den konkrete situasjonen.

En vurdering av faglig forsvarlighet i en barneverninstitusjon skal ta utgangspunkt i hvordan institusjonen driver i dag. Det er ikke anledning til å treffe vedtak om bortfall av godkjenning utelukkende på

grunnlag av forhold som ligger tilbake i tid. Per i dag har både Helsetilsynet ved fylkesmannen og Bufetat region øst konkludert med at Motivasjonskollektivet driver faglig forsvarlig. Bufetat og fylkesmannen vil følge opp institusjonen tett fremover. Dersom institusjonen ikke følger fylkesmannens pålegg, kan den bli stengt.

Fylkesmannens tilsyn er en viktig rettssikkerhetsgaranti for barn og unge bosatt på barneverninstitusjoner. Gjentatte kritiske tilsynsrapporter må derfor tas på alvor, slik også fylkesmannen har gjort i tilfellet med Motivasjonskollektivet. Jeg forutsetter at fylkesmannen i en slik situasjon følger særlig nøye med på hvordan barna og de unge følges opp under institusjonsoppholdet og iverksetter tiltak der det er nødvendig. Barn og unge skal være trygge på at de får god omsorg og riktig hjelp når de for en periode må bo på en barneverninstitusjon.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 18. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er samferdselsministeren enig med Frp/Høyre/KrFs komitemerknader til NTP 2014-2023 (side 148) at "Dette flertallet understreker at det er en forutsetning at Østfoldbanens østre linje får en planfri påkobling til Follobanen" og at mandatet til Jernbaneverket for "oppstart av KVV Østre linjes forbindelse mot Oslo" jfr. brev av 18.02.14. dermed må gjøres om i tråd med meklingsprotokollen av 27.01.2013, med fokus på planlegging av ny kapasitetssterk forbindelse for at Østre linje kan benytte Follobanen?»

BEGRUNNELSE:

Da Follobaneprosjektets planprogram ble etablert var det en forutsetning at banen skulle kunne benyttes både av Østfoldbanens østre og vestre linje og gi kortere reisetid for alle togpendlerne sør for Oslo. Planprosessen førte til at den planfrie koblingen mellom Østfoldbanens østre linje og Follobanen nord for Ski ble fjernet. Jernbaneverket har beklaget at Indre Østfold kommunene og Østfold Fylkeskommune ved en feiltakelse ble holdt utenfor denne planprosessen. De fikk derfor kun anledning til å protestere på planene i etterkant ved å nedlegge inn-

sigelser. Et meklingsforlik ble oppnådd ved en meklingsprotokoll 27.01.2013.

Denne protokollen sier i klartekst blant annet at 1. "Innsigelsene trekkes under forutsetning av at Samferdselsdepartementet gir Jernbaneverket i oppdrag å gjennomføre en KVV som ser på hele spekteret av handlingsalternativer for en kapasitetssterk påkobling av Østre linje til Follobanen.". 3. "Partene er enige om at det skal planlegges for en kapasitetssterk forbindelse for at trafikken fra Østre linje kan benytte Follobanen jfr. planprogrammet. Partene er videre enige om at det utarbeides samlede aktivitets- og framdriftsplaner for plan- og anleggsarbeidene med kostnadsberegninger for fullføring av Follobanen og Ski stasjon samt for planlegging av ny kapasitetssterk forbindelse for at Østre linje kan benytte Follobanen. Disse utarbeides av Jernbaneverket i tett medvirkning med berørte parter.". Det går også fram av protokollen at "alle muligheter skal holdes åpne underveis til en endelig løsning er på plass." Det var derfor en stor overraskelse for kommunene i Indre Østfold da Samferdselsdepartementets mandat for KVVU ble kjent gjennom brev av 18.02.2014. Indre Østfold Regionråd oppfatter brevet som en uakseptabel reversering av en oppnådd enighet i meklingsmø-

tet og protokollen fra dette møtet. Punktene som det ble oppnådd enighet om i meklingsmøtet er overhodet ikke henvist til i nevnte brev. Dette er punkter som oppfattes som skulle være premisser for KVVU-arbeidet som nå skal starte opp. De mener videre at det er uakseptabelt at det skal "vurderes om andre kollektivløsninger er aktuelle konsepter for å dekke framtidige behov», som det står i brevet av 18.02.14. Departementet sier også at «Det er viktig at konseptene som arbeides frem er realiserbare på en slik måte at det ikke påvirker Follobaneprosjektet». Dette kan oppfattes å være i motstrid til protokollens formulering om at "alle muligheter skal holdes åpne underveis til en endelig løsning er på plass."

Mandatet er dessverre ikke helt etter Indre Østfold kommunenes forventning etter meklingsmøtet, og kan oppfattes som et klart brudd med intensjonene i meklingsprotokollen og følgelig et brudd både med det opprinnelige planprogrammet for Follobaneprosjektet og ikke minst et brudd med de føringer som Stortinget har lagt gjennom flere uttalelser i budsjettssammenheng og sist et klart brudd med daværende opposisjons merknader til NTP 2014-2023, Innst. 2012/13-450 som på side 148 i merknadene sier følgende: «Et annet flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at Østfoldbanens østre linje fra 1882 har et stort potensial ved at en betydelig del av befolkningen i Indre Østfold pendler mot Oslo. Dette flertallet viser til at det ser ut til at regjeringen og Jernbaneverket ikke følger opp flertallsmerknad fra komiteen i budsjettet for 2010 om at tog fra østre linje skal ha en tilkobling til Follotunnelen." Det oppfattes som naturlig at dagens regjering følger opp de merknadene de selv har skrevet i

gjeldende NTP. Jeg håper derfor samferdselsministeren kan bidra til en nødvendig klargjøring av denne saken.

Svar:

Som representanten Johansen er kjent med var det i forbindelse med at Stoltenberg II-regjeringen la fram Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023 at det ble varslet at Jernbaneverket vil få i oppdrag "å utarbeide en konseptvalgutredning (KVU) for å vurdere hvordan de eventuelle langsiktige kapasitetsutfordringene skal kunne håndteres for å gi en effektiv håndtering av togtrafikken på Østre linje i fremtiden." Jeg er videre kjent med de merknader som ble gitt i innstillingen fra komiteen. Flertallet, deriblant Arbeiderpartiet, uttalte i innstillingen til NTP at det imøteså en KVU. Det er dette regjeringen nå følger opp.

Samferdselsdepartementet følger nå opp innstillingen og ønsket om å sette i gang en KVU. Når KVU benyttes, skal etaten følge de faglige kravene til en slik utredning. Oppbyggingen av en KVU skal blant annet følge et sett med fastlagte krav for hva som skal utredes. Dette innebærer blant annet at alternativanalysen må inneholde et nullalternativ og minst to alternative hovedkonsepter som er tilstrekkelig brede i tilnærmingen til at det er reelle alternativer. Dersom Samferdselsdepartementet hadde gitt Jernbaneverket i oppdrag kun å se på en planfri påkobling til Follobanen, ville ikke kravene til en KVU vært oppfylt.

Nå skal det utarbeides en faglig godt fundert KVU etter de krav som gjelder for slike utredninger, med påfølgende ekstern kvalitetssikring. Deretter vil regjeringen ta stilling til konseptvalg for den videre planleggingen i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 14. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvis produktivitetsveksten skulle bli sterkere, hvordan vil det virke inn på reallønnsutviklingen, gitt uendrede priser og forutsatt at lønnsandelen blir liggende på det samme stabile nivået som de siste førti årene?»

BEGRUNNELSE:

Ut fra alminnelig økonomisk teori er det naturlig å anslå at reallønnsveksten vil bli styrket dersom produktivitetsveksten styrkes. Om lønnsandelen av bedriftenes verdiskaping blir liggende på samme nivå og bytteforholdet forblir det samme, burde dette – alt annet likt – føre til en ytterligere reallønnsvekst. Figur 5.4 A. i Meld. St. 12 (2013) viser at lønnsandelen i Norge har ligget stabil de siste 40 årene.

Svar:

For å kunne realisere gevinstene ved handel med utlandet og samtidig opprettholde full sysselsetting og tilfredsstillende balanse i utenriksøkonomien over tid må konkurranseutsatt sektor være av tilstrekkelig størrelse. Det krever at lønnsomheten ved å investere i Norge ikke avviker vesentlig fra lønnsomheten ved å investere i andre land.

Lønnsandelen angir hvordan verdiskapingen i økonomien fordeles mellom kapitaleiere og lønnstakere. Figur 2.1 i NOU 2013:13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi antyder at lønnsandelen i markedsrettet virksomhet i fastlandsøkonomien har svingt rundt et nivå på om lag 70 pst. de siste førti årene. I noen perioder har lønnsandelen ligget over dette nivået, i andre perioder under. Også for industrien peker figuren i retning av at lønnstakernes andel av verdiskapingen har svingt rundt et stabilt nivå i denne perioden, men svingningene har vært betydelig større enn for markedsrettet virksomhet i alt. Fordelingen av verdiskapingen bestemmes gjennom lønnsdannelsen. For Regjeringen er det viktig å slå fast at lønnsoppgjørene er partenes ansvar.

Dersom lønnsandelen skal være stabil over tid og vi samtidig skal ha høy sysselsetting, må lavere produktivtetsvekst etter hvert slå ut i lavere real-lønnsvekst, alt annet likt. Og omvendt. Det samme må lavere vekst i (brutto)produktprisene. Mens veksten i produktiviteten var høy på 1990-tallet og et stykke ut på 2000-tallet, har den vært lavere etter 2005. Den sterke veksten i reallønningene har imidlertid fortsatt. Når lønnsandelen likevel ligger nær gjennomsnittsverdien for de siste 40 årene og sysselsettingen har holdt seg oppe, skyldes det at mange norske bedrifter har hatt en god utvikling i prisene på sine produkter. Dette skyldes ikke minst at høy oljepris har gitt høy betalingsevne for oljevirkomheten i en periode der etterspørselen fra denne sektoren har økt kraftig. Ser vi på økonomien under ett, har både eiere og arbeidstakere fått del i de ekstra inntektene den gunstige utviklingen i norske eksport- og importpriser har gitt grunnlag for.

Prisutviklingen har imidlertid ikke vært like gunstig for alle næringer, og mange bedrifter er sårbare dersom prisene skulle gå ned eller krona styrke

seg. Kostnadsnivået er nå langt høyere i Norge enn hos våre handelspartnere. Det gir en utfordring for norsk økonomi og sysselsettingen i Norge, fordi etterspørere gradvis kan vri seg bort fra dyre norske leverandører og over mot billigere alternativer. Produsenter kan oppnå høyere fortjeneste ved å produsere i andre land.

Ifølge NHOs økonomibarometer sier halvparten av industribedriftene at svak kostnadsmessig konkurransevne er et hinder for å gjennomføre investeringer. Vi ser også at kostnadsnivået er en utfordring for næringer som leverer til petroleumsvirkomheten. I fjor tapte norske verft flere anbudskonkurranser om store prosjekter på norsk sokkel til utlandet, og det varsles nå om oppsigelser i leverandørnæringen. Også på andre områder kan etterspørselen vris mot billigere alternativer i andre land, for eksempel ved at store selskaper setter ut oppgaver innen regnskap og IKT mv. En for rask eller for stor avskalling av konkurranseutsatte virksomheter vil svekke den underliggende balansen i økonomien. Hvis dette oppdages for sent, kan kostnadene ved en kursendring bli store.

Selv om norske arbeidstakere så langt har fått del i den gode prisutviklingen, er det dermed krefter som kan trekke i motsatt retning. Det er én grunn til å være opptatt av produktivitet. Sterkere vekst i produktiviteten vil gjøre det lettere for norske bedrifter å håndtere et press nedover på egne priser. En annen grunn til å være opptatt av effektivitet er at vi ikke kan vente å opprettholde en høy vekst i levestandard, dersom vi ikke også greier å opprettholde høy vekst i produktiviteten.

Vi kan ikke basere oss på at prisene på norsk eksport skal fortsette å stige også i framtiden. Vi må tilbake til tiden rundt første verdenskrig for å se en tilsvarende forbedring av bytteforholdet, som den vi har hatt etter årtusenskiftet. Nå som da kan en periode med gunstig utvikling bli etterfulgt av at bytteforholdet utvikler seg negativt. I det lange løp må vi regne med at det er utviklingen i produktiviteten som vil bestemme levestandarden vår. Derfor vil Regjeringen prioritere tiltak som fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi. Vi har tro på at Produktivitetskommisjonen vil bidra til å styrke det kunnskapsmessige grunnlaget for dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 507**Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 13. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«På hvilken måte følger regjeringen opp initiativet om å be Konkurransetilsynet og Finanstilsynet gjennomføre en analyse av konkurransesituasjonen i norske finansmarkeder?»

BEGRUNNELSE:

6. august 2013 sendte Arbeiderpartiets daværende finanspolitiske talsperson, Torgeir Micaelsen, et brev med spørsmål om regjeringen vil be Konkurransetilsynet og Finanstilsynet gjennomføre en analyse av konkurransesituasjonen i norske finansmarkeder. I brevet vises det blant annet til at Konkurransetilsynet gjorde en vurdering av dette temaet for ti år siden, og at Finanskriseutvalget i NOU 2011:1 påpekte høy markedskonsentrasjon i det norske bankmarkedet. I svarbrevet fra finansminister Sigbjørn Johnsen og Fornyingsminister Rigmor Aasrud står det at:

"Vi er enige med stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen i at vi nå bør vurdere å gjennomgå konkurransesituasjonen i det norske bankmarkedet. Det er fornuftig å gjøre et samlet arbeid på dette feltet med noen års mellomrom. Etter vårt syn bør et slikt arbeid gjøres på bredt faglig grunnlag, der relevante myndigheter og fagmiljø inviteres til å delta. Vi vil nå se nærmere på hvordan vi kan organisere og gjennomføre et slikt arbeid."

I Dagsnytt 18, 12. desember 2013 utfordret jeg statssekretær i Finansdepartementet, Jon Gunnar Pe-

dersen, på om regjeringen ville følge opp initiativet. Han svarte at:

"Vi har allerede igangsatt et arbeid for å se på konkurransen i flere sektorer. Bankmarkedet er en av dem".

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for en velfungerende konkurranse for finansielle tjenester, og at tilsyns- og regelverksutviklingen må reflektere dette. I tildelingsbrevet til Finanstilsynet 20. desember 2013 ba Finansdepartementet derfor Finanstilsynet om å legge vekt på hensynet til konkurransen når det utøver sin virksomhet:

"Finanstilsynet skal i tillegg til tilsynet med de enkelte finansinstitusjonene også legge vekt på makrobasert tilsyn og makroøkonomisk overvåkning samt at det er tilstrekkelig konkurranse i finansmarkedet."

Også andre offentlige tilsyn er nå engasjert i arbeidet med å vurdere konkurransen i bank- og finansmarkedet, jf. pressemelding fra Konkurransetilsynet 13. mars 2014. Finansdepartementets pågående øvrige arbeid med og forslag til tiltak for å sikre god konkurranse i bankmarkedet samt vår analyse av situasjonen, vil bli bredt omtalt i Finansmarknadsmeldinga for 2013, som legges fram i vår. Jeg vil derfor kunne komme tilbake til saken i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 508**Innlevert 6. mars 2014 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 14. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor mye lavere måtte reallønnsveksten vært dersom den skulle følge produktivitetsveksten i perioden 2005-2013, alt annet likt, i prosent og i samlet tappt inntekt gjennom perioden, for en arbeidstaker med gjennomsnittslønn?»

BEGRUNNELSE:

27. februar presenterte VG en graf som viser utviklingen i reallønninger og utviklingen i produktiviteten i Fastlands-Norge de siste årene. I saken uttalte statsministeren at «Dette er et av de farligste gapene som finnes for en nasjon.

Svar:

Norske arbeidstakere har siden årtusenskiftet opplevd en reallønnsvekst langt over det vi har sett i andre land. Siden midten av forrige tiår har veksten i arbeidstakernes reallønninger også vært høyere enn veksten i produktiviteten. Mens veksten i produktiviteten var høy på 1990-tallet og et stykke ut på 2000-tallet, har den vært lavere de siste årene.

I perioden fra 2005 til 2013 var produktivitetsveksten i fastlandsøkonomien i gjennomsnitt 0,8 pst. per år. I samme periode var veksten i reallønn i gjennomsnitt 2,5 pst. per år målt ved utviklingen i årslønn, og 2,6 pst. per år målt ved utviklingen i lønnskostnader per time. Begge lønnsindikatorne er deflatert med konsumprisindeksen (KPI). I gjennomsnitt per år har reallønnen dermed vokst om lag 1³/₄ prosentenheter raskere enn produktiviteten i denne perioden. Over åtte år har denne merveksten isolert sett løftet det gjennomsnittlige reallønnsnivået med 14 – 15 pst.

Lønnsinntakernes andel av verdiskapingen ligger likevel nær gjennomsnittet for de siste 40 årene. Dette har vært mulig fordi Norge har opplevd en eventyrlig forbedring i bytteforholdet overfor utlandet. Vi må tilbake til tiden rundt første verdenskrig (se figur 1.2B i Tilleggsproposisjonen for 2014) for å se en tilsvarende forbedring av bytteforholdet som den vi har hatt etter årtusenskiftet.

Det er selvfølgelig bra og riktig at norske arbeidstakere har fått ta del i gevinstene fra den gode prisutviklingen. Vi kan imidlertid ikke basere oss på at utviklingen av bytteforholdet alltid skal gå i vår favør. Prisutviklingen har heller ikke vært like gunstig for alle næringer. Mange bedrifter som konkurrerer på de mer tradisjonelle eksportmarkedene sliter med et høyt kostnadsnivå og lav etterspørsel fra Europa.

Kostnadsnivået er nå langt høyere i Norge enn hos våre handelspartnere. Det gir en utfordring for norsk økonomi og sysselsettingen i Norge, fordi etterspørere gradvis kan vri seg bort fra dyre norske leverandører og over mot billigere alternativer. Produsenter kan oppnå høyere fortjeneste ved å produsere i andre land. Selv om norske arbeidstakere så langt har fått del i den gode prisutviklingen, er det dermed krefter som kan trekke i motsatt retning. Sterkere vekst i produktiviteten vil gjøre det lettere for norske bedrifter å håndtere et press nedover på egne priser.

OECD anbefaler også i sin siste landrapport om Norge at vi tar tak i den svake produktivitetsutviklingen de siste årene. Ifølge OECD kan mindre omfang av strukturelle reformer i årene etter 2000 sammenliknet med 1990-tallet ha bidratt til at produktivitetsveksten har avtatt (s. 27 i landrapporten). I det lange løp må vi regne med at det er utviklingen i produktiviteten som vil bestemme levestandarden vår.

Det vises også til svar på skriftlig spørsmål 506 fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen.

SPØRSMÅL NR. 509

Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 13. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Undertegnede er gjort kjent med en påstand om at statsråden skal ha tatt initiativ til at dagens spesialseksjon ved Oslo PD, hvor bl.a. beredskapstroppen er en vesentlig del, skal omorganiseres og underlegges en egen nyutnevnt visepolitimester.

Er dette korrekt og hva er i så fall statsrådets begrunnelse for en slik detaljstyring?»

Svar:

Nei dette er ikke korrekt. Jeg har ikke tatt et slikt initiativ.

SPØRSMÅL NR. 510**Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir S. Toskedal****Besvart 13. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I rapporten “Detention of Asylum Seekers – Analysis of Norway’s international obligations, domestic law and practice” har Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) gjennomgått Norges internasjonale forpliktelser ved internering av asylsøkere. Her kommer det frem at de mener at Norge blant annet bryter flyktningkonvensjonen ved å fengsle asylsøkere uten eller med falske ID-papirer ved innreise.

Hva innebærer disse bruddene for våre internasjonale forpliktelser, og hvordan vil justisministeren følge opp dette?»

BEGRUNNELSE:

I rapporten fra NOAS hevdes det at Norge bryter internasjonale konvensjoner og anbefalinger på flere punkt. Et av de mest alvorlige bruddene kan være at asylsøkere som kommer til Norge uten eller med falske ID-papirer blir bøtelagt eller fengslet for ulovlig innreise. Det må vurderes om det er i strid med flyktningkonvensjonens artikkel 31(1):

«De kontraherende stater skal ikke straffe flyktninger, som er kommet direkte fra et område hvor deres liv eller frihet var truet i den i artikkel 1 omhandlede betydning, og som uten tillatelse kommer inn eller befinner seg på deres territorium, på grunn av deres ulovlige innreise eller opphold, forutsatt at flyktningene straks fremstiller seg for myndighetene og godtgjør at de har gyldig grunn for deres ulovlige innreise eller opphold.»

I rapporten pekes det på at årsaker til dette kan være at norske myndigheter har for dårlig kjennskap til innholdet i flyktningkonvensjonen og at dermed verken politi eller forsvarere informerer asylsøkeren om hvilke rettigheter han/hun har i henhold til konvensjonen. I tillegg ble det i 2008 sendt ut retningslinjer fra riksadvokaten for hvordan påtalemyndighetene skal håndtere straffbare handlinger i utlendingssaker. Her blir det anbefalt at det skal gis

45 dagers ubetinget fengsel for å komme til Norge med falske papirer. Disse retningslinjene kan stride med artikkel 31.

Svar:

Det er viktig å verne om asylinstituttet og sikre en regulert innvandring til Norge. Det er et faktum at altfor mange reiser inn i Norge ulovlig og med uriktig identitet, og at noen misbruker asylinstituttet ved å fremsette asylsøknad på falske premisser. Det er derfor viktig at det slås ned på ulovlig innreise og bruk av falske papirer i slike tilfeller.

Jeg kan ikke se at norsk utlendingslov er i strid med flyktningkonvensjonens artikkel 31, og kan heller ikke se at dette påberopes av NOAS. Det følger av utlendingsloven § 3 at «loven skal anvendes i samsvar med internasjonale regler som Norge er bundet av når disse har til formål å styrke individets stilling».

Jeg kan ikke uten videre se at det er dokumentert at «asylsøkere ofte blir fengslet i strid med internasjonal lov», slik det hevdes i rapporten.

Ansvar for behandlingen av enkeltsaker på straffesaksfeltet ligger inn under påtalemyndigheten som ledes av riksadvokaten. Riksadvokaten har gitt retningslinjer om unnlatelse av straffeforfølgning i tråd med forpliktelsene i flyktningkonvensjonens artikkel 31. Den folkerettslige plikt ligger fast uavhengig av praktiseringen. Selve beslutningen om fengsling fattes av domstolene, som har en selvstendig plikt til å vurdere om en fengsling er i strid med Norges internasjonale forpliktelser. Jeg kjenner ikke til at det gjennom rettspraksis er konstatert at norske myndigheter har brutt flyktningkonvensjonen.

Jeg har fått opplyst at riksadvokaten er i ferd med å gjennomgå NOAS-rapporten og vurderer om ovennevnte retningslinjer bør endres på bakgrunn av det som fremkommer i den. Jeg avventer derfor riksadvokatens vurdering.

SPØRSMÅL NR. 511**Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 14. mars 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil regjeringa vurdere å innføre ei merkeordning som gjev forbrukarane reelt høve til å velje produkt ut frå omsynet til god dyrevelfer?»

GRUNNGJEVING:

Økologiske matvarer skulle i utgangspunktet borge for god dyrevelferd og legge til rette for dyra sine naturlege behov. Men økomerket Debio har gradvis blitt dårlegare på dyrevelferd. I dag er det lovleg at økologiske kyr står fastlenka på båsen mesteparten av året, medan det er tillat at økologisk sau oppheld seg på ei metallrist gjennom heile vinteren, utan rett til å kome ut.

Strengare dyrevelferdskrav enn dette har LMD fjerna frå det økologiske regelverket. Beitebehov er i mange tilfelle heller ikkje stetta på ein god måte, då luftegardane for økologisk okse og gris ikkje treng å ha anna dekke enn eit betonggolv. I følgje ein kronikk frå Dyrevernalliansen på NRK Ytring 5. mars er det LMD som har stått i vegen for å sørge for ei velfungerande merkeordning som kan ta tilstrekkeleg omsyn til god dyrevelferd.

Stadig fleire forbrukarar stiller spørsmål ved om dyra dei et har hatt eit godt liv. Merking av den meirverdien bonden legg inn for å gje dyra eit godt liv gjev forbrukaren eit reelt høve til å velje i tråd med sitt eige samvit.

I Sverige har ein oppretta merkeordninga KRAV, som i langt større grad enn Debio tek omsyn til dyra sine naturlege behov i krava som vert stilt.

KRAV dekker 80 prosent av økosalget i Sverige. Det ville vore eit viktig steg for dyrevelferden dersom LMD tok initiativ til å opprette ei liknande merkeordning i Noreg.

Svar:

Eg er oppteken av dyrevelferd. Regelverket for økologisk produksjon gjeld i tillegg til anna regelverk, også når det gjeld dyrevelferd. Økologiregelverket stiller ei rekkje krav som legg til rette for betre dyrevelferd.

Også innan økologisk produksjon er det mogleg å bli betre. Eg trur ikkje forbetringpunkt knytt til dyrevelferd let seg løyse med å innføre fleire merkeordningar. Slik eg ser det, er verken forbrukaren eller næringa tent med ytterlegare regelsett med tilhøyrande byråkrati og kostnader på dette området.

SPØRSMÅL NR. 512**Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 17. mars 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«Det vart gjeve dispensasjon frå deltagerlova til Nergård og Aker Seafoods - nå Havfisk mot inngåelse av leveringsplikt. Det står i fleire mediar at delar/heile konsesjonane er vidareselt. Etter det eg kjenner til skal departementet godkjenne slike sal også viss det er delsal.

Kan statsråden gje ein oversikt over gjennomførte sal og om forpliktelsane følgjer med salget?»

GRUNNGJEVING:

I henhold til deltagerlova er det berre aktive fiskarar som har adgang til å disponere fiskekvoter. Det er imidlertid gjeve unntak frå deltagerlova til to industriselskap Nergård og Aker Seafoods-nå Havfisk. Desse selskapa får disponere trålkvoter, men er til gjengjeld omfatta av leveringsplikt for fisken til nærmare bestemte lokalsamfunn. Det vert omtalt i media at delar av konsesjon eller heile er vidaresendt i enkelte høve. Difor ber eg om ei oversikt over gjennomførte sal, også delsal og om kva som har skjedd med forpliktelsane.

Svar:

Nergård AS og Havfisk ASA har fått dispensasjon etter deltakerloven frå kravet om at ervervsløyve berre kan bli gitt til aktive fiskarar.

I følgje deltakerloven sitt system kan fartøyeigar ikkje selje konsesjonar. Fartøy kan ein selje og ny eigar kan, dersom vedkommande tilfredsstillar vilkåra i deltagerlova, bli tildelt ny konsesjon.

Ein kvar søknad om sal av fartøy, utskifting av fartøy med brukt eller nytt fartøy krev handsaming av styresmaktane.

Dersom Nergård AS og Havfisk ASA skal selje fartøy til ein som også må ha dispensasjon, er det Nærings- og fiskeridepartementet som skal handsame søknaden. Er det tale om å selje fartøy til ein som er aktiv fiskar, kan i utgangspunktet Fiskeridirektoratet gje slikt løyve, men også i slike høve vert saka lagt fram for departementet dersom det er stilt leveringsvilkår. Fast praksis er at leveringsvilkår vert vidareført ved slike sal for fortsett drift.

Eg har bedt Fiskeridirektoratet om å gå gjennom sal av fartøy for fortsett drift for dei siste fem år. Nergård AS har i løpet av denne perioden ikkje selt fartøy for fortsett drift til andre. Dette selskapet har berre strukturert fartøy internt i konsernet. I desse tilfella vert det stilt leveringsvilkår for den årlege strukturkvoten.

Nærings- og fiskeridepartementet mottok nyleg ein søknad frå Havfisk ASA om å få selja eit fartøy frå Nordland Havfiske AS til Finnmark Havfiske AS. Denne søknaden er no trekt attende.

Fiskeridirektoratet opplyser at det ikkje er selt fartøy med konsesjonar frå Havfisk ASA eller frå nokon av reiarlaga knytt til dette selskapet, dvs. frå Nordland Havfiske AS, Finnmark Havfiske AS eller AS Hammerfest Industrifiske, dei siste fem år. Fiskeridirektoratet opplyser at det berre har vore interne utskiftingar av fartøy og strukturering internt i dei ulike reiarlaga. I slike høve vert leveringsvilkåret også vidareført.

SPØRSMÅL NR. 513

Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 17. mars 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Fiskeriministeren har uttalt at Røkke skal granskast vedrørende om leveringsforpliktelsane er oppfylgt eller ikkje.

Sidan det er to industriselskap som har fått dispensasjon frå deltagerlova, så ønsker eg å få rede på om denne granskinga opp imot oppfylgt leveringsplikt også omfattar Nergård?»

GRUNNGJEVING:

Fiskeriministeren har uttalt at Røkke skal granskast vedrørende om leveringsforpliktelsane er oppfylgt eller ikkje. Det var to industriselskap som fekk dispensasjon difor ønsker eg å få ei stadfesting på om denne granskinga også omfattar Nergård. Det er også aktuelt viss delar eller heile konsesjonar er vidaresele og leveringsforpliktelsane følger med å få ei oversikt over om desse vert overholdt eller ikkje.

Svar:

Det er slik stortingsrepresentant Ingrid Heggø skriv, to industriselskap som har fått dispensasjon frå deltagerlova, Nergård AS og Havfisk ASA.

Leveringsvilkår betyr for fartøyeigar at 80 prosent av fartøyet sin fangst av torsk og 60 prosent av fartøyet sin fangst av hyse må tilbydas i tråd med leveringsvilkåret. Fangsten kan leverast fersk eller fryst. Slik har forskrifta sin regel vore sidan den kom i 2003.

Som eg tidlegare har uttala vil Regjeringa sjå til at leveringsvilkåra blir etterlevde. Det gjeld alle fartøy med leveringsvilkår, både fartøy som er eigd av industrien og fartøy eigd av aktive fiskarar. Det vil seie at også fartøy eigd av Nergård AS blir kontrollerte.

Fiskeridirektoratet kontrollerer kvart år gjennomføringa av leveringspliktordninga. Kontrollen gjeld sjølv sagt alle fartøy som har leveringsvilkår knytt til sine torsketrålkonsesjonar. Kontrollane som Fiskeridirektoratet har gjort etter at forskrift om leveringsplikt blei vedteke, viser at leveringsvilkåra i all hovudsak blir overholdne.

Eg har bedt Fiskeridirektoratet om å få oversendt kontrollane, og i tillegg har eg bedt direktoratet utarbeide ei oversikt over kor stort kvantum og kor stor del av leveringspliktig fangst som faktisk er levert til tilgodesette anlegg og regionar.

Påstanden om at eg granskar Røkke er media sin presentasjon. Eg har ikkje uttalt at dette handlar om

gransking eller at det er knytt til enkeltpersonar. Det er oppfylld av leveringsforpliktelsane i tidsromet 2006 og fram til no for fartøy med leveringsforpliktelsar som eg har bedt Fiskeridirektoratet gjere greie for korleis har blitt oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 514

Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 14. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Norge har i perioden 2008-2012 kjøpt klimakvoter tilsvarende i snitt 8,4 mill. tonn hvert år. I tillegg til en rekke eksterne aktører, har imidlertid både departementet og senest Miljødirektoratet 7. mars 2014 konkludert med at kvotesystemet ikke fungerer som det skal. Likevel brukes kvotekjøpene til å hevde at Norge overoppfyller Kyotoavtalen, og utgjør en sentral del av Klimaforliket frem mot 2020.

Hvor mye CO₂ kan statsråden dokumentere at de norske kvotekjøpene i utlandet har bidratt til å kutte?»

BEGRUNNELSE:

Norge har i perioden 2008-2012 i følge Nasjonalbudsjettet for 2014 kjøpt i snitt 8,4 mill. klimakvoter hvert år, fordelt på 4,1 mill. tonn kvoter kjøpt av norske bedrifter i EUs kvotesystem, og 4,3 mill. tonn CDM-kreditter kjøpt av staten. I Nasjonalbudsjettet og andre steder brukes kvotekjøpene i utlandet til å hevde at Norge har overoppfyllt Kyotoavtalen, og at summen av norsk klimapolitikk er mye mer enn utslippene fra norsk territorium. Forutsetningen for at kvotehandel skal fungere, er at kvotene som blir kjøpt i utlandet selges av selskaper som har gjennomført utslippskutt, og som ikke sitter med et overskudd av kvoter av andre årsaker.

I tillegg til en rekke eksterne kritikere, konkluderer nå senest statens egen fagmyndighet for klima, Miljødirektoratet, med at det europeiske kvotesystemet ikke fungerer som det skal. I rapporten «Faglig grunnlag for videreutvikling av den nasjonale og internasjonale klimapolitikken: Klimatiltak mot 2020 og plan for videre arbeid» som ble offentliggjort 7. mars 2014, heter det at

«Kvotepriene er heller ikke høye nok til å utløse tiltak som ikke krever store kapitalinvesteringer som for eksempel overgang fra fossile til fornybare brens-

ler. De aller fleste av tiltakene beskrevet under vil derfor kreve ytterligere virkemidler eller en enda bedre utnyttelse av eksisterende virkemidler.»

I Norges siste rapport til FNs klimakonvensjon fra 2009, fremgår det at Miljøverndepartementet selv anslår at effekten av deltakelse i EUs kvotesystem til mellom 0 og 0,3 millioner tonn CO₂ per år både i 2010 og i 2020.

Svar:

Det norske klimagassregnskapet er basert på regelverket som er utviklet i FN-regi med utgangspunkt i Kyotoprotokollen. Kvoter som er kjøpt av staten og av levert inn av kvotepliktige virksomheter i perioden 2008-2012 inngår i dette regnskapet. Slike kvoter må være godkjent av FN, og utslippsreduksjonene er dermed godt dokumentert i henhold til det system som ligger til grunn for klimagassregnskapet.

I begrunnelsen for spørsmålet blir det vist til at det europeiske kvotesystemet ikke fungerer som det skal, ved at lave kvotepriser ikke utløser tiltak som krever store kapitalinvesteringer.

Det europeiske kvotesystemet fungerer godt i den forstand at man er sikker på at utslippene holder seg innenfor den fastsatte kvotemengden. En kvote i systemet representerer ett tonn med utlipp. Utslippene i kvotepliktig sektor i EU er lavere enn lagt til grunn da kvotemengden ble fastsatt. Det er bra. Ulempen ved denne utviklingen er at det har bygget seg opp et overskudd av kvoter, noe som har ført til vedvarende lave priser. Dette gir svake insentiver til omstilling og teknologiutvikling. Det er uheldig. EU har over lang tid arbeidet med tiltak som permanent eller midlertidig reduserer den samlede kvotemengden. Dette har bidratt til en relativt kraftig oppgang i prisene på EU-kvoter i det siste. Norge har støttet slike tiltak.

SPØRSMÅL NR. 515**Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 17. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Human Rights Watch rapporterer at menneskerettighetssituasjonen i Etiopia er problematisk. En rekke journalister og medlemmer av opposisjonen har blitt fengslet under en bredt definert antiterrorlov, og store folkegrupper blir tvangsmessig omplassert. Norge inngikk i 2012 en returavtale med Etiopia, som den gang ble møtt med kritikk fra flere norske organisasjoner.

Hva gjør statsråden for å forsikre seg om at de grunnleggende menneskerettighetene til etiopierne som blir tvangsreturnert fra Norge blir ivarettatt?»

Svar:

Norge mottar asylsøkere fra svært mange land hvor menneskerettighetssituasjonen er vanskelig. Dette

gjelder også Etiopia. Det at det foregår brudd på menneskerettighetene i disse landene tilsier imidlertid ikke at alle rammes likt, dvs. at det eksisterer et generelt beskyttelsesbehov for borgere av Etiopia.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som vurderer om asylsøkere fyller vilkårene for beskyttelse etter flyktningkonvensjonen og utlendingsloven. Opplysninger gitt av asylsøkeren sammenholdes med oppdatert og tilgjengelig landinformasjon om hvert land. Landinfo er en uavhengig enhet for landinformasjon, som gir UDI og UNE oppdatert informasjon basert på ulike kilder, herunder Human Rights Watch.

Personer som har fått avslag på sin søknad om asyl har plikt til å forlate landet, jf. utlendingsloven § 90.

SPØRSMÅL NR. 516**Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 13. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden følge opp Personskadeerstatningsutvalget og gjøre det enklere for forbruker å kreve kompensasjon for ikke-økonomisk tap ved helseskader som oppstår etter bruk av forbruksprodukter eller inntak av mat?»

BEGRUNNELSE:

Helseskader forårsaket av produkter kan gi forbrukerne store påkjenninger, både fysiske og psykiske. E.coli utbrudd med nyresvikt og påfølgende dialysebehandling, eller tap av hår etter bruk av hårfarge er eksempler på ulemper og smerter som kan oppstå.

Dagens erstatningsregler gir i liten grad mulighet til å kreve kompensasjon for ikke-økonomisk tap ved helseskader som oppstår etter bruk av forbruksprodukter eller inntak av mat. Dersom en forbruker får helseskader av et produkt, vil vedkommende i dag normalt ha krav på å få dekket sine direkte økonomiske utgifter, for eksempel til lege og medisiner. Ikke-

økonomisk tap, såkalt menerstatning er svært vanskelig å få. Skadeerstatningsloven krever 15 % medisinsk invaliditet eller mer for å få menerstatning. Til sammenligning er det ingen nedre grense i verken i Finland eller på Island.

Personskadeerstatningsutvalget ledet av professor Bjarte Askeland ble nedsatt av Regjeringen Stoltenberg II, 27. juni 2008. Utvalget skulle utarbeide forslag til endringer i utmåling av personskadeerstatninger. Utvalget leverte sin innstilling til justisminister Storberget 27.09.2011.

Utvalgets forslag til ny erstatningspost i norsk erstatningsrett for smerteerstatning og forslag om å senke terskelen for menerstatning til 5 % vil være i tråd med forbrukernes rettsfølelse.

En mer ansvarliggjort bransje som vil risikere å stå økonomisk ansvarlig i saker der det er påvist årsakssammenheng, vil bidra til å bedre sikkerheten for norske forbrukere.

Svar:

NOU 2011: 16 Standardisert personskadeerstatning er til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet. Utredningens forslag til endringer i reglene

om menerstatning samt innføring av såkalt «smerteerstatning» som en ny erstatningspost vil på linje med utredningens øvrige forslag inngå i vurderingen av den videre oppfølgingen av saken.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 7. mars 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 13. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Er det i den nye ordningen som skal innføres fra 2015 aktuelt å legge vekt på den enkelte flyktnings nasjonalitet som kriterium for hvilke kvoteflyktninger som får komme til Norge?»

BEGRUNNELSE:

I punkt 24 i avtalen om utlendingsfeltet fremforhandlet av Venstre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre heter det at flertallspartiene vil

"Prioritere kvoteflyktninger med størst sjanse for vellykket integrering".

Videre står det i gjennomføringspunktet at departementet vil innføre nyordning for prioritering av kvoteflyktninger med størst sjanse for vellykket inte-

grering fra budsjettåret 2015. I en debatt i regi av Bergens Tidende i Bergen 6. mars ble det spurt om hva dette innebærer. Både statssekretær Himanshu Gulati og stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn nevnte i debatten nasjonalitet som eksempel på et kriterium som kan bli brukt til utvelgelse av flyktninger.

Svar:

Regjeringen har ikke endelig tatt stilling til hvilke kriterier som skal ligge til grunn for uttak av kvoteflyktninger. Vi setter nå i gang et arbeid hvor vi blant annet ser på tidligere retningslinjer, andre lands erfaringer og annen kunnskap om integrering av overføringsflyktninger. Målet er å ha nye retningslinjer klare i høst. De vil erstatte gjeldende rundskriv (G-14/2010) og blir førende for uttak av flyktninger i 2015.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 10. mars 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 18. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Fredag 7. mars 2014 kunne NRK Buskerud melde at det igjen var sådd tvil om anleggsstart på E-134 mellom Saggrenda og Damåsen faktisk kan skje som planlagt, høsten 2014. Kilden til oppslaget var Statens vegvesen. Begrunnelsen var blant annet at kvalitetssikringen av prosjektet, som må skje før Stortinget får saken til behandling, tar tid.

Kan statsråden bekrefte at disse opplysningene medfører riktighet, eller kan statsråden forsikre om at saken kommer til Stortinget i tide til anleggsstart høsten 2014?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:208 (2013-2014), der statsråden på skriftlig spørsmål fra undertegnede forrige gang det ble sådd tvil om framdriften i prosjek-

tet, da ved politisk ledelse i Samferdselsdepartementet, svarte at regjeringen la til grunn at prosjektet skulle startes opp raskest mulig, og at statsråden ville arbeide for rask framdrift i saken.

Svar:

Jeg er opptatt av at prosjektet E134 Damåsen – Saggrenda startes opp så raskt som mulig. Jeg står fast ved at anleggsstart vil være mulig høsten 2014.

Før en sak om finansiering og utbygging av prosjektet E134 Damåsen – Saggrenda kan fremmes for Stortinget, må det gjennomføres ekstern kvalitetssikring av styringsunderlag og kostnadsoverslag (KS2) for prosjektet. Ekstern kvalitetssikring vil i dette tilfellet også omfatte trafikkgrunnlaget. I tillegg må det foreligge en lokalpolitisk tilslutning til det foreslåtte finansieringsopplegget.

Samferdselsdepartementet har mottatt grunnlagsdokumentene til ekstern kvalitetssikring, og KS2 er under oppstart. I tillegg er det forventet at det vil kunne foreligge lokalpolitiske vedtak om finansieringsopplegget i løpet av våren.

Jeg vil følge framdriften for KS2 tett og arbeide for at en proposisjon fremmes for Stortinget så raskt som mulig. Jeg forutsetter at også lokale myndigheter og Statens vegvesen bidrar til rask framdrift i saken.

Forutsatt at det foreligger tilstrekkelige avklaringer fra den lokalpolitiske behandlingen av finansieringsopplegget og ekstern kvalitetssikring, vil det være mulig å fremme en proposisjon høsten 2014. Anbud kan deretter lyses ut med forbehold om Stortingets godkjenning. Med velvilje fra alle berørte parter vil det være mulig med anleggsstart før årsskiftet 2014/2015.

SPØRSMÅL NR. 519

Innlevert 10. mars 2014 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 19. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden det er behov for presisering og/eller ytterligere forenkling i reglene for utlevering av pasientjournaler til pasienter - eller deres pårørende - når man trenger sine egne helseopplysninger for å la seg behandle i et annet land?»

BEGRUNNELSE:

Fra tid til annen opplever pasienter at norsk helsevesen ikke strekker til, og søker til utlandet for livreddende eller livsforlengelse helsehjelp.

Med kjennskap til en slik sak, der en mann rammet av hissig og alvorlig prostatakreft, og hans nærmeste pårørende, opplevde lite imøtekommenhet fra Servicesenteret ved Radiumhospitalet for å få utlevert mannens journal for å kunne la seg behandle i Tyskland, kan det være grunn til å reise spørsmål omkring hvilke regler og frister som gjelder for utlevering av en journal til pasienten eller hans nærmeste pårørende.

Svar:

Når det ytes helsehjelp skal det opprettes en journal for den enkelte pasient, jf. helsepersonelloven §§ 39 og 40. Av lovens § 41 fremgår at den som yter helse-

hjelp, skal gi innsyn i journalen til den som har krav på det etter reglene i pasient- og brukerrettighetsloven § 5-1. Pasienten har rett til innsyn i sin journal med bilag, og har også rett til kopi. Ved utlevering av kopi eller utskrift av journal kan det kreves en viss betaling. Dette fremgår av forskrift 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal § 12. Regler om pårørendes innsynsrett er også inntatt i pasient- og brukerrettighetsloven § 5-1.

Begrunnelsen for journalføringsplikten er blant annet at pasientjournalen skal tjene som et arbeidsverktøy for helsepersonell som skal videreføre eller overta behandling som annet personell har påbegynt. Dette vil typisk gjelde i de tilfellene hvor en pasient som er til behandling ved et sykehus henvises til et annet sykehus for videre undersøkelse eller behandling. Av den grunn er det også viktig at sykehus eller helsepersonell har gode rutiner for utlevering av pasientjournal når det etter regelverket er adgang til dette.

Pasientens rett til innsyn i egen pasientjournal er en viktig pasientrettighet. Slik innsynsrett er viktig for tillitsforholdet mellom pasient og helsepersonell, og er en del av prinsippet om pasientmedvirkning og retten til informasjon. Som klar hovedregel har pasienten krav på innsyn i hele journalen og som nevnt også rett til å få kopi eller utskrift. I henhold til regel-

verket behøver ikke pasienten angi noen begrunnelse for hvorfor han eller hun ønsker kopi eller utskrift av egen journal. Slik angivelse vil imidlertid i noen tilfeller bidra til at helsepersonellet, i samråd med pasienten, enklere kan ta stilling til hvilke opplysninger det vil være relevante å utlevere. Dersom pasienten ønsker at annet sykehus eller helsepersonell skal fortsette eller overta ansvaret for en igangsatt behandling, vil pasienten normalt ikke ønske at utleveringen også skal omfatte pasientopplysninger som er unødvendige for den planlagte undersøkelsen eller behandlingen.

Regelverket angir ingen eksplisitt frist for hvor raskt det skal utleveres kopi eller utskrift av journalen. Slik utlevering bør skje innen rimelig tid, samtidig som det bør være adgang til et visst individuelt skjønn når det gjelder hvor raskt pasientjournal kan eller skal utleveres. Her vil det blant annet være relevant å se hen til hvor mye det haster for pasienten å få utlevert journalen og det vil også være relevant å se hen til helsepersonellens øvrige arbeidsoppgaver. Dersom det er snakk om omfangsrrike pasientjournaler med mange bilag eller andre skriftlige nedtegnel-

ser som ikke i sin helhet er tatt inn i journalen, må det også aksepteres at det kan ta noe lenger tid å utlevere kopi eller utskrift av relevante opplysninger, sammenlignet med en kortfattet og enkel pasientjournal.

Slik jeg vurderer det må regelverket på dette området i all hovedsak sies å være godt nok. Pasientens rett til innsyn og utlevering er tydelig fastslått i regelverket. Slik jeg vurderer det vil det ikke være hensiktsmessig å fastsette eksplisitte frister i disse sakene. Som nevnt kan det være stor forskjell mellom de ulike pasientjournaler, og utlevering vil i noen tilfeller være mer tids- og arbeidskrevende enn i andre tilfeller. På den annen side må tiden det tar å utlevere pasientens journal også sees i sammenheng med formålet med utleveringen. I de tilfellene hvor det av hensyn til annen helsehjelp er nødvendig å få kopi eller utskrift av pasientens journal, vil helsepersonell og helsetjeneste måtte bestrebe seg på å utlevere opplysningene så raskt at annet helsepersonell får de opplysninger som er nødvendig for at de kan yte helsehjelp på en forsvarlig måte. Etter min vurdering ivaretar dagens regelverk disse ulike hensynene.

SPØRSMÅL NR. 520

Innlevert 10. mars 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 20. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Multiresistente bakterier (MRSA) er en utfordring i verden og en økende utfordring i vårt land.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre utbredelse av MRSA i Norge og da spesielt innenfor norske sykehus og institusjoner?»

BEGRUNNELSE:

Multiresistente bakterier er en utfordring verden over, både innenfor helse og innenfor landbruk. Bruken og overforbruket av antibiotika kan være en årsak. I tillegg til at folk reiser mer og kan dra med seg bakterier/smitte over landegrensene. Import av kjøtt og kontrollrutiner kan være annen årsak. Nå viser det seg også at det er MRSA i noen norske grisebesetninger, og både Mattilsynet, Landbruksdepartementet og Helse og Omsorgsdepartementet har satt i gang målinger for å få en oversikt over problemet, tiltak og konsekvenser. MRSA koster det norske samfunn store summer.

Svar:

Resistens mot legemidler/antibiotika (antibiotikaresistens) er i dag et raskt voksende problem og utgjør en alvorlig trussel mot global helse. Framveksten av slik resistens mot viktige legemidler kommer samtidig med en nedgang i utviklingen av nye antimikrobielle legemidler. Verden står dermed overfor muligheten for en framtid uten effektive antibiotika og dermed et scenario der infeksjoner som i dag regnes som ufarlige, igjen kan bli et alvorlig helseproblem og en viktig dødsårsak. Verdens helseorganisasjon (WHO) slo i 2012 fast at resistens mot antibiotika er en av de tre største helsetruslene verden står overfor.

Siden økningen i slik resistens nå er erkjent som en alvorlig trussel for framtidig medisinsk behandling, er denne utfordringen høyt oppe på dagsorden i en rekke internasjonale organisasjoner som Norge deltar i – Verdens helseorganisasjon (WHO), Den europeiske smitteverninstitusjonen (ECDC), Den europeiske legemiddelmyndigheten (EMA), i samar-

beidet innen Nordisk ministerråd, innenfor den internasjonale dyrehelseorganisasjonen (OIE) mv.

Overvåkingen av resistens mot legemidler/antibiotika skjer i Norge ved Norsk overvåkningssystem for resistente mikrober (NORM) og gjennom Meldesystem for infeksjonssystemer (MSIS). Resultater fra denne overvåkingen viser at Norge fortsatt er et lavprevalensland. Utviklingen globalt er imidlertid svært foruroligende. Det er viktig å minne om at Norge ikke er en isolert øy i verdenssamfunnet og at import av resistente mikrober, ved for eksempel turistreiser, lett kan endre situasjonen også i Norge i nær framtid.

Vi vet at forbruket av antibiotika er viktig for forekomsten av resistens, men vi vet lite om hvordan mennesker og dyr erverver antibiotikaresistente mikrober. Som en konsekvens av dette er det internasjonalt en sterk prioritering av forskning innen dette området, og Norge deltar i og bevilger midler til et forskningsprogram i EU – der 19 land deltar – om antibiotikaresistens ("Joint Programme Initiative on Antimicrobiell Resistance").

Det kan videre nevnes at fire departementer – Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Miljødepartementet våren 2013 satte ned en tverrsektoriell ekspertgruppe med eksperter fra hvert av de fire områdene fiskeri, landbruk, helse og miljø som fikk som mandat å oppsummere kjent kunnskap på området antibiotikaresistens med sikte på å identifisere kunnskapshull og virkemidler for å bli best mulig rustet til en felles målrettet innsats på dette området i årene framover. Denne ekspertgruppa skal etter planen legge fram sin rapport sommeren 2014.

MRSA er gule stafylokokker som har utviklet resistens mot flere typer av legemidler/antibiotika. Ervervet resistens hos slike bakterier er i stor grad et resultat av forbruket av slike legemidler i samfunnet. Dette gjelder både for det totale forbruket av ulike typer antibiotika, men risikoen for å bli funnet MRSA-positiv er også forhøyet hos den enkelte pasient som får slik behandling. Som nevnt foran er MRSA-infeksjon i dag et forholdsvis lite infeksjonsproblem i Norge. Blant land som overvåker MRSA har Norge sammen med Island den laveste forekomsten i verden.

Forebygging av infeksjoner i helsetjenesten (herunder MRSA) og tiltak for å bedre bruken av antibiotika generelt er derfor et overordnet politisk mål også i Norge. For å bidra til en bedre bruk av antibiotika i helsetjenesten ga Helsedirektoratet i 2013 ut Nasjonale retningslinjer for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten og Nasjonale retningslinjer for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten, herunder sykehjem.

Andre tiltak er fylkesvise smittevernkonferanser og årlige håndhygienekampanjer. Det kan også nevnes at det de senere årene er etablert kompetansesentre for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten (Oslo) og i spesialisthelsetjenesten (Bergen). Felles for alle disse aktivitetene er et mål om en mer bevist holdning til denne utfordringen med sikte på en mer ansvarlig og moderat bruk av antibiotika – også i Norge.

Forebyggende tiltak mot gule stafylokokker – spesielt MRSA – er viktig både i helseinstitusjoner og i helsetjenesten for øvrig. Sentrale tiltak er håndhygiene og tildekking av sår for å unngå overføring til andre. Ved innleggelse og før pasienttrettet arbeid i sykehus og sykehjem tas MRSA-prøve av alle som de siste 12 månedene har vært i en situasjon som er assosiert med risiko for å bli smittet av MRSA. Pasienter i somatiske avdelinger i sykehus kan også isoleres, dersom de er mistenkt eller påvist MRSA-positiv.

Multiresistente bakterier kan også spres gjennom matvarer som for eksempel kjøtt. En dyreassosiert variant av MRSA – såkalt LA-MRSA – er påvist i flere norske svinebesetninger som har hatt kontakt via omsetning av smågriser. LA-MRSA er ikke spesielt sykdomsfremmende hos gris, men kan smitte både fra gris til menneske og fra menneske til gris. Mattilsynet starter om kort tid opp arbeidet med å kartlegge forekomsten av MRSA i norske svinebesetninger. Det er også påvist tarmbakterier som er resistente mot antibiotika, også kalt ESBL, i fjørfeprodukter som stammer fra dyr i norsk besetninger. ESBL i norsk slaktekylling har mest sannsynlig kommet i fjørfepopulasjonen ved import av avlsdyr.

Generelt brukes det lite antimikrobielle midler i norsk dyrehold, og det legges stor vekt på ansvarlig bruk. Det er en klar målsetting å holde forbruket av antibiotika til dyr så lavt som mulig. I Norge er det for eksempel forbudt å bruke antibiotika som vekstfremmende middel til dyr. Statens legemiddelverk har utarbeidet retningslinjer (terapi anbefalinger) for bruk av antimikrobielle midler både til produksjonsdyr og selskapsdyr (hund og katt).

Avslutningsvis understrekes at det er viktig med godt samarbeid mellom ansvarlige myndigheter innenfor folkehelse, dyrehelse, mattrygghet og miljø for å forebygge resistens mot viktige legemidler. Også internasjonalt legges det stadig større vekt på behovet for et slikt samarbeid mellom ulike sektorer av samfunnet, gjerne under begrepet "One Health" som understreker betydningen av et sektorovergripende samarbeid for bedre å kunne forebygge og håndtere den store utfordring som resistens mot legemidler/antibiotika stiller samfunnet overfor.

SPØRSMÅL NR. 521**Innlevert 10. mars 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 17. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Når vil finansministeren i samarbeid med klima- og miljøministeren sette ned en grønn skattekommisjon, og vil kommisjonen få et bredt mandat til å vurdere alle relevante skatte- og avgiftsvirkemidler?»

BEGRUNNELSE:

I Solbergregjeringens plattform slås det fast at skatte- og avgiftssystemet skal stimulere til mer miljøvennlig adferd. Regjeringen varsler konkret at den vil sette ned en grønn skattekommisjon som skal fremme forslag om grønne skatteskiift for å bidra til å nå målene i klimaforliket.

Skatte- og avgiftssystemet kan gi vesentlige bidrag til å styre norsk økonomi i en mer miljøvennlig retning. Den forrige kommisjonen som la fram sitt forslag om grønt skatteskiifte i 1996, viste til at et en slik endring vil ha gunstige langsiktige virkninger på viktige makroøkonomiske størrelser. Et grønt skatteskiifte innebærer endringer i miljøavgifter, som vil stimulere til mer miljøvennlig adferd. Et slikt skatteskiifte gir enda mer positiv virkning for økonomien når skattenivået på arbeidsinntekt samtidig reduseres. Derfor er det viktig å se på hele skattesystemet når man vurderer et grønt skatteskiifte.

Regjeringen har varslet større omlegginger og endringer i det norske skatte- og avgiftssystemet. Når disse forslagene skal fremmes, er det vesentlig at relevante faglige vurderinger foreligger, både i utarbeidelsen av regjeringens fremlegg, og for Stortingets behandling av saken. En utredning fra en grønn skattekommisjon er blant de mest sentrale vurderingene i så måte.

Svar:

Som det går fram av regjeringserklæringen, skal det settes ned en ny grønn skattekommisjon. Kommisjonen skal fremme forslag om grønne skatteskiift for blant annet å bidra til å nå målene i klimaforliket. En hovedoppgave blir å vurdere om og hvordan økt bruk

av klima- og miljøbegrunnede avgifter, og reduksjoner i andre skatter og avgifter, kan bidra til både lavere utslipp av klimagasser, et bedre miljø og en god økonomisk utvikling. Utvalget bør, med utgangspunkt i prinsippene om kostnadseffektivitet og forurenser betaler, også vurdere bruk av grønne skatter opp mot både eksisterende og nye virkemidler i miljø- og energipolitikken. Sammen med blant annet Klima- og miljødepartementet ser Finansdepartementet nærmere på utformingen av mandatet og hvordan kommisjonen kan settes sammen.

Et hovedmål med den forrige kommisjonens utredning, jf. NOU 1996: 9 Grønne skatter – en politikk for bedre miljø og høy sysselsetting, var å vurdere nærmere hvilken rolle skatte- og avgiftspolitikken kunne spille for å oppnå både økt sysselsetting og et bedre miljø i et langsiktig perspektiv. Den forrige kommisjonens analyser tydet på at en grønn skatteomlegging vil kunne ha positive langsiktige virkninger på miljø og sysselsetting. Jeg er enig med representanten Andersen Eide i at en slik omlegging kan få en mer positiv virkning for økonomien når skattenivået på arbeidsinntekt samtidig reduseres og vi også tar hensyn til virkningene på norske bedrifters konkurransevne.

Jeg er også enig med representanten Andersen Eide i at det er viktig å se på skattesystemet som en helhet når man vurderer et grønt skatteskiifte. Regjeringen har satt i gang flere store utredninger og varslet større endringer i skatte- og avgiftssystemet i årene fremover. Scheel-utvalget ser på behovet for endringer i det norske skattesystemet som følge av den internasjonale utviklingen, og produktivitetskommisjonen skal gi råd om hvordan produktivitetsveksten kan økes.

Produktivitetskommisjonens anbefalinger kan også få betydning for hvordan skatte- og avgiftssystemet bør innrettes. Det er derfor hensiktsmessig at oppfølging av grønn skattekommisjon ses i sammen med de andre større utredningene og oppfølgingen av disse.

SPØRSMÅL NR. 522**Innlevert 10. mars 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 14. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden konkret følge opp tiltakene, som Miljødirektoratet mener er helt avgjørende, for å nå målet om å redusere Norges klimagassutslipp med 30 prosent innen 2020?»

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å estimere effekten av klimagassutslippene i 2020 for allerede iverksatte klimatiltak og virkemidler, og vurdere avstand mellom dagens utslippsforventning og det nasjonale målet.

Gjennomgangen av forventet utvikling av utslipp og effekt av iverksatte tiltak viser at det vil være et gap på åtte millioner tonn utslipp av klimagasser i 2020. Dette betyr at klimaforlikets mål om å redusere Norges klimagassutslipp med 30 prosent sammenlignet med 1990 ikke vil være mulig å nå dersom det ikke gjøres drastiske tiltak på en rekke områder.

Ifølge direktøren i Miljødirektoratet er det «mulig å nå det nasjonale målet om reduksjon i klimagassutslippene innen 2020, men det blir krevende».

Direktoratet peker på mange nødvendige tiltak, blant annet økt overgang til mer drivstoffgjerrige biler og til el- og hybridbiler, økt satsning på kollektivtransport, elektrifisering av nye felt med kraft fra land og økt bruk av biodrivstoff framfor fossile drivstoff vil kunne bidra betydelig.

Jeg mener det er prisverdig at regjeringen har bedt om en slik vurdering. Samtidig er det nå avgjørende at regjeringen tar gjennomgangen på alvor og raskt følger opp tiltakene som Miljødirektoratet har foreslått.

Svar:

Arbeidet med å følge opp og forsterke klimaforliket har høy prioritet, og vi mente det var naturlig med en statusrapport nå som vi har overtatt stafettpinnen fra de rødgrønne. Rapporten viser at klimapolitikken virker, men samtidig at det går for sakte. Samtidig er

2020 bare en mellomstasjon. Vi må kutte videre mot 2030 og 2050 for å kunne bli et lavutslippssamfunn i tide. Miljødirektoratet tar nå fatt på et arbeid som dreier seg om kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken etter 2020. Dette vil pågå i hele år og danne grunnlaget for Norges nye klimaforpliktelse, som skal meldes inn i første kvartal 2015 og vedtas på klimatoppmøtet i Paris samme år.

Klimaforliket skal følges opp med konkret handling og gjennomføring av det som allerede er vedtatt. Konkrete forslag vil legges fram fortløpende for Stortinget, blant annet gjennom budsjettprosessene. I revidert nasjonalbudsjett i vår vil det, i tråd med Stortingets ønske, bli gitt en redegjørelse for vårt internasjonale klimaarbeid. Olje- og energiministeren vil også gi en status for arbeidet med regjeringens strategi for CO₂-håndtering.

Olje- og energidepartementet har nå avholdt oppstartsmøte for arbeidet med en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk, hvor energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng. Denne meldingen vil være en del av regjeringens helhetlige politikk. Regjeringen arbeider også nå med en strategi for økt tilplanting av skog på nye arealer og en strategi for biogass. Dette er en konkret oppfølging av Sundvolden-plattformen og klimaforliket. Regjeringen vil sette ned en ny grønn skattekommisjon som skal fremme forslag om grønne skatte-skift for å bidra til nå målene i klimaforliket.

Stortinget vil, i tråd med det som er sagt over, på ulike måter holdes orientert om og involveres i arbeidet med å følge opp og forsterke klimaforliket. For regjeringen er det avgjørende at ulike prosesser ses i sammenheng og at Stortinget involveres fortløpende til å diskutere veivalg og ta stilling til konkrete budsjettforslag. Vi vil i større grad inkludere næringslivet i politikktutforming og arbeide for å utvikle grønn konkurransekraft i norsk næringsliv. Den 12. mars arrangerte regjeringen klimasamråd med næringslivet for å få innspill til hvordan målene kan nås.

SPØRSMÅL NR. 523**Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 19. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvordan blir arbeidsinnvandring til Norge inkludert utenlandske arbeidstakere som arbeider i Norge men der arbeidsgiver ikke er norskregistrert, er et bemanningselskap eller der hvor arbeidstakerne er utstasjonert arbeidskraft, registrert av norske myndigheter og hvilke svakheter er det ved og følger det av disse registreringene, og hva er grunnlaget for EØS-borge-re for å motta sosiale ytelser i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Departementet skriver i Prop. 1 S (2013-2014) at arbeidsinnvandrere etter 2006 har utgjort den største innvandringsgruppen til Norge og at det av europeiske land bare er Kypros og Luxemburg som de siste årene har opplevd større relativ befolkningsvekst enn Norge. Arbeidsinnvandrere utgjorde ifølge nevnte proposisjon 2/3 av alle innvandrere i 2012. Av proposisjonen går det videre fram at departementet har en flerårig avtale om forskning av konsekvensene av arbeidsinnvandring med Fafo i samarbeid med Frischsenteret. Departementet skriver om dette:

"Forskningsavtalen omhandler faktorer som påvirker tilgangen av arbeidsmigranter til Norge, hvordan deres lønns- og arbeidsvilkår er, og hvordan arbeidsmarkedets virkemåte, økonomien og samfunnet i Norge påvirkes av arbeidsmigrasjon. (...) Flere studier ser på betydningen av bedriftenes strategiske tilpassning i valget mellom ansettelse, innleie og bruk av underleverandører og finner at rekrutteringen av utenlandsk arbeidskraft er nært knyttet både til bemanningsbyråenes virksomhet og til endrede arbeidskrafts strategier i norske bedrifter. Frischsenteret har fått i oppdrag å beskrive og analysere innvandreregruppers langsiktige tilpasninger i arbeidsmarkedet og i velferdssystemet relativt til andre sammenliknbare grupper i befolkningen, med henblikk på å avdekke årsaksforklaringer til forskjeller i sysselsettingsrater."

En viktig forutsetning for å foreta slike analyser må være at omfanget av arbeidsinnvandrere, enten gjennom ansettelse, innleie eller som utstasjonert arbeidskraft, er en løpende kjent størrelse.

Svar:

Arbeidsinnvandrere registreres i flere registre

Det er flere kilder for å fange opp arbeidsinnvandrere som kommer til Norge og som kan gi grunnlag for statistikk. Ved den mest vanlige formen for arbeidsinnvandring; de som bosetter seg i Norge ut over seks måneder og tar arbeid hos en norsk arbeids-

giver, skal arbeidsgiver melde disse inn i NAVs Arbeidstaker- og arbeidsgiverregister (Aa-registeret). Disse arbeidstakerne blir tildelt norske identifikasjonsnummer (fødselsnummer) av Det sentrale folke-registeret.

Arbeidsinnvandrere som kommer på kortere opphold enn seks måneder vil få et såkalt D-nummer som identifikasjonsnummer fra Det sentrale folkeregisteret. Hvis arbeidsinnvandrerne tar arbeid i en virksomhet som er hjemmehørende i Norge (driver fast virksomhet i Norge), skal også disse meldes inn Aa-registeret. Hvis de i stedet kommer sammen med sitt utenlandske foretak som har oppdrag i Norge, skal de av sin arbeidsgiver meldes inn i et register hos Sentralskattekontoret for utenlandssaker.

Alle arbeidsgivere eller oppdragsgivere som i året har utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til arbeidstakere eller mottakere av oppdrag, skal også sende lønns- og trekkoppgave til kommunekasserer/Skattedirektoratet. Lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO) er Skattedirektoratets register over lønns- og trekkoppgaver. LTO-registeret inneholder lønnstakerforhold der personer kommer til Norge som individuelle arbeidstakere eller som utstasjonerte arbeidstakere.

I primærstatistikkene over sysselsetting hos Statistisk sentralbyrå (SSB) har man ulike statistikker basert på om de sysselsatte er bosatt i Norge eller ikke. Registerbasert sysselsettingsstatistikk dekker alle sysselsatte som er registrert som bosatt i Norge. De viktigste kildene er Aa-registeret (fanger opp de fleste lønnstakere) og registre fra Skatteetaten (fanger opp selvstendig næringsdrivende og en mindre gruppe lønnstakere som ikke er meldepliktige til Aa-registeret). For de som ikke er registrert bosatt i Norge lager SSB en egen statistikk; Sysselsatte på korttidsopphold. Her brukes flere datakilder med registre fra Sentral-skattekontoret for utenlandssaker, Aa-registeret og LTO-registeret som de viktigste. Statistikken dekker ikke selvstendig næringsdrivende som ikke er bosatt i Norge. Dette på grunn av problemer med kvalitet på data.

I Enhetsregisteret/Bedrifts- og foretaksregisteret registreres opplysninger om bedrifter, for eksempel næring og arbeidssted. Ved å koble dette registeret mot individregistre kan det produseres statistikk om sysselsatte arbeidsinnvandrere etter næring (bl.a. utleienæringen) og arbeidssted, herunder om selvstendig næringsdrivende for de som bosetter seg.

Arbeidsinnvandrere fra EØS-området skal registrere seg i utlendingsforvaltningens registreringsordning. Registrering gjøres ved oppmøte hos politiet.

Her må det oppgis grunnlaget for oppholdet, og arbeid er én slik grunnlagskategori.

Informasjon om arbeidsledighet blant innvandrede registreres av Arbeids- og velferdsetaten i Arbeidssøkerregisteret (ARENA).

Kvaliteten på registreringene

Kvaliteten på statistikken vil selvsagt avhenge av hvor nøyaktig registreringen i de ulike registrene er. De som kommer hit og ikke følger lovverkets krav om registrering blir ikke fanget opp. For å sikre best mulig kvalitet på statistikken sammenstiller SSB informasjonen fra flere ulike registre. Samkjøring av registre har også bidratt til å minimere problemet med dobbelttelling. De senere års arbeid i SSB har bidratt til å øke kvaliteten på statistikken betydelig.

SSB opplyser at sysselsettingstallene for arbeidsinnvandrere som arbeider hos norske arbeidsgivere holder høy kvalitet. Dette utgjør også de store volumene i arbeidsinnvandringen. For svært mange arbeidsgivere skjer meldingene til Aa-registeret og skatteetaten gjennom maskinelle rutiner som tilsier at alle ansatte behandles likt. Både den ansatte og arbeidsgiver har en del insitamer for at dette blir gjort. En viss underrapportering er man likevel kjent med for visse bransjer, herunder restaurantnæringen.

SSB opplyser at det er større mangler ved rapporteringen av ikke-bosatte arbeidsinnvandrere i virksomheter som ikke er hjemmehørende i Norge. Omfanget på mangler ved rapportering er vanskelig å anslå. Både innmelding av ansatte og utmelding når oppdraget er utført kan være noe mangelfullt. Det siste får SSB i noen grad kontrollert for ved samkjøring av ulike registre. Der hvor de utenlandske foretakene har oppdrag for store norske foretak, ligger det en

kontroll i at også den norske oppdragsgiveren er ansvarlig for at det skjer en rapportering. SSB mener mye tyder på at manglene er størst der hvor også rapporteringen blant norske arbeidsgivere er dårligst, herunder private husholdningers kjøp av håndverks- og renholdstjenester.

God kvalitet på statistikken er viktig for troverdigheten av den empiriske forskningen knyttet til arbeidsinnvandring som blant annet departementet finansierer. Departementet har derfor trukket SSB med i referansegruppen til det store forskningsprogrammet i regi av Fafo og Frischsenteret som du omtaler i ditt brev.

Det er et løpende arbeid å bidra til bedre kvalitet i statistikken. Arbeidet til SSB er særlig viktig. Departementet har de senere årene bidratt til bedre statistikk gjennom finansiering av flere statistikkutviklingsprosjekt i SSB. Ny sysselsettingsstatistikk som vil komme fra neste år som følge av det såkalte EDAG-prosjektet, bør bidra til enda bedre sysselsettingsstatistikk, også om arbeidsinnvandrere.

Retten til sosiale ytelser for EØS-borgere

EØS-borgere uten arbeidsavtale, arbeidsinntekt, opparbeidede stønadsrettigheter og med svak tilknytning til Norge, vil ikke ha krav på stønad til livsopphold (sosialhjelp) fra NAV-kontoret. Når tilknytning til Norge vurderes, legges det blant annet vekt på om ektefelle/barn er bosatt her, vedkommendes bosituasjon, eventuell registrering i folkeregisteret og eventuelle skattemessige forpliktelser her i landet. Uten tilknytning til Norge av en viss varighet og karakter og uten egne midler, vil EØS-borgeren kun ha rett til nødhjelp i den tiden det tar å ordne tilbakereise til hjemlandet eller til å få hjelp fra kilder i hjemlandet.

SPØRSMÅL NR. 524

Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung

Besvart 20. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kommunikasjon og utvikling av brukervennlige IKT verktøy er avgjørende for å utvikle et helhetlig helsetilbud til pasientens beste. Helse Vest har fått ansvar for å utvikle IKT i spesialisthelsetjenesten, mens kommunehelsetjenesten fremstår som fragmentert.

Hvilke grep kan vi forvente at helseministeren tar for å samordne IKT satsingen, eller er alt utsatt til den store nasjonale helseplanen som skal komme høsten 2015?»

BEGRUNNELSE:

Pålitelig og god kommunikasjon er avgjørende for å gi et helhetlig helsetilbud til pasientene. Helse Vest

har fått ansvar for å utvikle IKT for spesialisthelsetjenesten, men det har vært lite fokus på hvordan dette skal samordnes med tilsvarende koordinering av IKT for kommunehelsetjenesten. Jeg har registrert at Helse-Stavanger har startet et samarbeid med utvalgte kommuner og at tilsvarende arbeid skjer i Trøndelag.

Kommune-Norge fremstår som fragmentert i forhold til IKT og det er problemer med å skaffe finansiering for utvikling av systemer og knapphet på programmeringsressurser i norsk IKT industri. Det snakkes om utvikling av kjernejournal, men fortsatt skjer det lite med å tilrettelegge for oversendelse av elektronisk journal fra fastleger, helsekort for gravide er fortsatt på papir fra 1986 og ikke oppdatert for nye retningslinjer for svangerskapsomsorg fra 2005, epikriser og polikliniske notater sendes ofte feil med det resultat at viktige helsedata kommer på avveier eller blir utilgjengelig.

Helseministeren har signalisert at IKT skal bli en del av den nasjonale helseplanen som kommer høsten 2015, men det er behov for at det tas grep før det. Det er også uklart om helseministeren vil tillate at det enkelte helseforetak får bestemme hvilke IKT system de vil ta i bruk og dermed fortsette med systemer som ikke kommuniserer med hverandre.

Samhandlingsreformen forutsetter god samhandling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Kommunikasjon er helt avgjørende for pasientsikkerhet og rask og riktig behandling til pasientens beste. IKT vil også ha stor betydning for mer effektiv bruk av helseressursene. I møte komiteen hadde med KS ble det vist til at de måtte ta hensyn til lokal medbestemmelse samtidig som de innså at det var behov for en felles strategi.

Svar:

Regjeringens mål er å skape pasientenes helsetjeneste, og IKT er et avgjørende virkemiddel som vil gjøre hverdagen enklere for pasientene. IKT en høyt prioritert sak for regjeringen. Visjonen om "én innbygger – én journal" ligger fast, og Helsedirektoratet jobber nå sammen med sektoren for å konkretisere hvordan visjonen kan nås.

Jeg varslet i sykehustalen en full gjennomgang av IKT-organiseringen i sektoren. Denne gjennomgangen har allerede startet. Det har lenge vært slik at hovedansvaret for investeringer og utvikling av IKT i helse- og omsorgssektoren er virksomhetenes eget ansvar. Dette har medført at vi har et mangfoldig sys-

temlandskap som kommuniserer for dårlig. Jeg ser et behov for bedre styring av IKT-utviklingen. Det må tydeliggjøres hvem som har ansvar for hva.

Jeg har fokus på å øke den elektroniske utvekslingen av helseopplysninger, slik som henvisninger og epikriser, mellom kommuner, sykehus og fastleger. Målet er at alle kommuner skal ha kommet i gang med elektroniske meldinger innen utgangen av året. Norsk Helsenett SF er gitt et særskilt ansvar for å gi kommunene bistand. Sykehusene har i år fått 250 millioner til blant annet å få fortgang i meldingsutveksling.

Vi utvikler nå digitale tjenester som gjør hverdagen enklere for innbyggere. Pasienter skal lett komme i kontakt med helse- og omsorgstjenesten for å bestille time og ha dialog med helsepersonell. Den nasjonale helseportalen helsenorge.no skal være en inngangsport til disse tjenestene. Et eksempel er "Vestlandspasienten", en tjeneste hvor pasientene ved Helse Stavanger HF kan få oversikt over sine timeavtaler.

Et annet pågående samhandlingstiltak er kjernejournalen som nå testes ut i noen kommuner i Trøndelag og Rogaland. Kjernejournal er en trygg og sikker elektronisk løsning som gir helsepersonell tilgang til et begrenset sett med viktige helseopplysninger. Pasientene har elektronisk tilgang til egen kjernejournal via helsenorge.no.

Nasjonalt utvalg for IKT-prioritering i helse- og omsorgssektoren (NUIT) er et tiltak som bidrar til bedre samordning av IKT-utviklingen. I utvalget sitter blant annet Nasjonal IKT og KOMMIT. Nasjonal IKT HF er etablert med hovedkontor i Bergen. Dette er spesialisthelsetjenestens nasjonale samordningsarena for IKT. KOMMIT er opprettet av KS og skal blant annet bidra til IKT-samordning i kommunal helsetjeneste.

Jeg vil stille strengere krav til bruk av IKT i sektoren. Forslag til forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgssektoren har vært på høring. Forskriften skal etter planen tre i kraft 1.1.2015 og vil blant annet angi plikt til elektronisk føring av behandlingsrettede helseregister og plikt til bruk av standardisert meldingsutveksling.

Jeg kan også nevne at regjeringen i løpet av våren vil fremme et lovforslag om ny pasientjournallov og ny helseregisterlov for Stortinget. Lovendringene er en forutsetning for at helseopplysningene kan følge pasienten gjennom behandlingsforløpet.

SPØRSMÅL NR. 525**Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 17. mars 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Deler utenriksministeren tidligere utenriksminister Barth-Eides vurdering av at det ikke er aktuelt med norske sanksjoner mot enkeltland eller enkeltpersoner som ikke er basert på bindende vedtak gjort av FNs sikkerhetsråd?»

BEGRUNNELSE:

Våren 2013 sendte stortingsrepresentanter fra Frp, Høyre, KrF og Venstre – herunder undertegnede – et brev til utenriksminister Espen Barth-Eide vedr. muligheten for å vurdere muligheten for å innføre sanksjoner i kjølvannet av Sergej Magnitskij-saken i Russland. I svaret fra utenriksminister Barth Eide fremkom bl.a. følgende:

«Når det gjelder spørsmålet om sanksjoner og frys av midler, viser jeg til at norsk sanksjonspolitikk bygger på at sanksjoner bør baseres på bindende vedtak gjort av FNs sikkerhetsråd. Slike beslutninger er også folkerettslig forpliktende for alle FNs medlemsstater. Ensidige tiltak mot enkeltland eller enkeltpersoner har Norge ikke tradisjon for, og har etter vår mening heller ikke nødvendig legitimitet og rettslig virkning til å kunne være effektivt.»

Undertegnede viser til at dette fortsatt er en aktuell problemstilling – bl.a. sett i lys av at Europarådets parlamentarikerforsamling (PACE) nylig har åpnet for å anbefale medlemsstater sanksjoner i «ytterste konsekvens» – og ønsker en avklaring på utenriksministerens syn på saken.

Svar:

Spørsmålet stilles i lys av den russiske Magnitskij-saken. Jeg ser med uro på hvordan saken har blitt håndtert i det russiske rettsvesenet. Både denne saken, så

vel som andre saker de senere årene, gir grunn til bekymring. Jeg har med interesse fulgt behandlingen av Magnitskij-saken i Europarådets parlamentarikerforsamling, og jeg har merket meg forsamlingens resolusjon 1966 av 28. januar i år. Resolusjonen holder døren åpen for at Parlamentarikerforsamlingen, under gitte forutsetninger, vil kunne anbefale medlemslandene å vedta målrettede tiltak mot enkeltpersoner forbundet med Magnitskij-saken.

La meg så slå fast at jeg deler tidligere utenriksminister Barth Eides vurdering av hvilket grunnlag som bør kreves før det innføres sanksjoner i Norge mot enkeltland eller enkeltpersoner, slik representanten Skei Grande spør om. Imidlertid oppfatter jeg ikke Barth Eides syn som så kategorisk som spørsmålet til meg kan gi inntrykk av. Jeg mener at sanksjoner bør baseres på bindende vedtak av FNs sikkerhetsråd. Et slikt grunnlag, som baserer seg på vedtak fra FNs fremste organ for ivaretagelse av fred og sikkerhet, gir sanksjonene den sterkeste legitimitet og effektivitet.

Over de senere år har EUs aktivitet på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området hatt en markant økning. EU har vedtatt en rekke restriktive tiltak mot stater, enheter og enkeltpersoner. Disse tiltakene kan gå videre enn hva som følger av vedtak fra FNs sikkerhetsråd eller gjelde situasjoner der Sikkerhetsrådet ikke har kommet til enighet om å innføre sanksjoner. Etter en konkret vurdering vil norske myndigheter kunne slutte opp om EUs restriktive tiltak, og gjennomføre disse i Norge. Dette har skjedd ved en rekke anledninger, f.eks. tiltakene mot Syria, der FNs sikkerhetsråd ikke har kommet til enighet om vedtak av sanksjoner. Ensidige norske tiltak har det imidlertid ikke vært tradisjon for.

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes****Besvart 20. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Fleire norske nyutdanna sjukepleiarar med utdanning frå Australia melder om at dei ikkje får norsk autorisasjon på tross av at utdanninga er godkjent for lån/stipend i Statens Lånekasse. Det vert også meldt om at det er ulik handsaming på autorisasjonssøknaden.

Kan statsråden ta initiativ til at regelverket for sjukepleiarutdanning frå utlandet vert vurdert på ny slik at ein sikrer lik handsaming, og at dei som ynskjer å studere i utlandet veit om utdanninga er god nok for norsk autorisasjon?»

GRUNNGJEVING:

Fleire og fleire ungdomar vel å ta si utdanning i utlandet. Dette gjeld også innafor helsefag. Australia er eit land som mange vel å studere i, då landet har eit godt og velfungerande helsevesen, og legg stor vekt på kvalitet og kompetanse i helsefaga. Mellom anna er fleire universitet kjent for sine fag som "Communication in Nursing Practise". Fleire av desse universiteta som gjev tilbod om sjukepleiarutdanning er godkjente for lån/stipend i lånekassen. Ungdomane har også fått lovnader om at utdanninga blir godkjent i Norge på det grunnlaget.

Diverre melder fleire om at når dei kjem tilbake til Norge etter end utdanning – 3-årig sjukepleiarutdanning og ytterlegare spesialisering, og skal søkje om norsk autorisasjon, så får dei avslag. Avslaget går på at utdanninga ikkje er god nok, at den ikkje er jevngod med den norske. Andre melder om at dei får utdanninga godkjent utan problem, men at det kjem an på kven som er sakshandsamar for søknaden.

Sakshandsamingstida er svært lang, fleire månader, nokre melder om fleire år før dei har fått eit svar og då etter ei lang klagehandsaming, og i mens går desse nyutdanna sjukepleiarane som pleieassistentar på sjukehus og sjukeheimar utan å kunne bruke sin kompetanse der den så sårt trengs.

Det vert difor uforståeleg at Statens autorisasjonskontor ikkje kan godkjenne desse sjukepleiarane, dvs. at nokre får sin autorisasjon, andre får det ikkje. Det verkar tilfeldig korleis søknaden vert vurdert og dette på tross av at Lånekassen fullt ut gjev både lån/stipend til utdanninga.

Norske utdanningsinstitusjoner som bla Høgskulen i Bergen har utveksling med Australia i 2. utdanningsår ved Queensland University of Technology (QUT). HIB har kvalitetssikra studiet og anser det som likeverdig med det norske. Ungdomar som har tatt si utdanning ved QUT opplever at Statens autori-

sasjonskontor avviser utdanninga med grunnlag at den ikkje er god nok. Også Høgskulen i Østfold har ei slik utveksling og viser til gode erfaringar der. Det som autorisasjonskontoret foretar seg er difor uforståeleg, og praksisen heng ikkje i hop med det studentane har fått informasjon om.

Vi veit at det er mangel på sjukepleiefagleg kompetanse i Norge, og mangelen på helsepersonell vil vere aukande i åra som kjem. Det er difor viktig å oppmode unge til å ta helsefagleg høgare utdanning, og om denne skjer i utlandet gjennom anerkjente universitet, så bør det vere forusigbarhet i å få autorisasjon ved fullført og bestått utdanning.

Når ungdom søker råd ved Lånekassen om godkjente utdanningsinstitusjoner i utlandet, så bør det også samsvara med den norske praksisen ved Statens autorisasjonskontor. Ein må ikkje her tale med to tunger og villeie ungdomane til å ta ei utdanning gjennom fleire år, og som ikkje er verdt noko når ein kjem heim att.

Eg håper statsråden kan ta initiativ til å gå igjennom dette regelverket slik at det er forutsigbart og at det samsvarer med informasjonen og opplysningar om godkjente institusjonar, og at det ikkje kjem an på kven som er sakshandsamar på statens autorisasjonskontor.

Svar:

Jeg ønsker innledningsvis å si at det har stor verdi for norsk arbeidsliv at mange norske studenter velger å ta hele eller deler av utdanningen i utlandet. Dette gjelder også i helse- og omsorgstjenestene, hvor det er nyttig med helsepersonell som har forskjellige perspektiver, erfaringer og bakgrunn. Derfor er det i utgangspunktet positivt at vel 16 000 personer studerte i utlandet med støtte fra Statens Lånekasse i skoleåret 2012/2013. Av disse vet vi at nesten en tredjedel studerte helsefag. Sykepleiere er den største personellgruppen i helse- og omsorgstjenestene. Samtidig er det bare 150 nordmenn som har valgt å studere sykepleie i utlandet, av disse studerer 23 i Australia.

Jeg kan forstå at nyutdannede utenlandsstudenter som returnerer til Norge med en utdanning som de opplever ikke blir godkjent, opplever frustrasjon. Som representanten er kjent med er det Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK) som er ansvarlig for godkjenning av sykepleiere i Norge. SAK skal etter helsepersonelloven vurdere om søkers eksamen er jevngod med norsk eksamen. Dette av hensyn til pasientsikkerhet og kvalitet i helse- og om-

sorgstjenestene. SAK må være sikker på at sykepleiere som søker om autorisasjon i Norge på bakgrunn av utdanning fra andre land, har en jevn god utdanning og er like godt kvalifisert som norskutdannede sykepleiere – uavhengig av om søker er norsk eller utenlandsk statsborger. Sykepleierutdanningen er harmonisert i EØS-området, derfor er godkjenningen av sykepleiere med utdanning fra dette området enklere. Godkjenning av utdanning fra land utenfor EØS er langt mer komplisert.

Jeg er kjent med at det er stor variasjon i innhold og lengde på ulike sykepleierutdanninger internasjonalt. Innad i enkelte land kan det også være store ulikheter i både fagsammensetning og praksis, for eksempel mellom ulike delstater eller forskjellige utdanningsinstitusjoner. Som i Norge, blir det også tidvis gjort endringer i studieplaner. Dette innebærer at det er vanskelig å ha oversikt over alle utdanninger i ulike land til en hver tid. Av hensyn til pasientsikkerheten og kvalitet i tjenestene er det ikke hensiktsmessig at SAK gir generelle forhåndstilsagn eller gjør vurderinger av om enkeltutdanninger vil bli godkjent før eller under et utdanningsløp.

Hver enkelt søknad om autorisasjon fra søkere med utdanning fra land utenfor EØS-området må behandles individuelt på en god og grundig måte, basert på den faktiske utdanningen som søkeren har fullført. Dette innebærer at SAK må ha omfattende dokumentasjon av innholdet og omfanget på utdanningen.

Målsetningen er å levere forutsigbarhet, likebehandling og effektivitet i saksbehandlingen. Samtidig kan det som nevnt være store variasjoner både i innhold og utdanningslengde. Kandidater fra samme lærested kan også ha ulike fagsammen-setninger som vil kunne ha betydning for vurdering. Jeg er enig med representanten i at vi må tilstrebe å ha et godkjenningssystem som er forutsigbart og sikrer likebehandling av søkere. Helse- og omsorgsdepartementet har til vurdering en ny og forbedret godkjenningssystem for personell utdannet utenfor EØS, som vil bidra til en bedre kvalitetssikring av hvorvidt søkerne har nødvendige kvalifikasjoner. Samtidig vil kravene til jevn godhet med norsk utdanning ligge fast. Derfor er det viktig med god informasjon til studenter, slik at de er bedre kjent med hva som kreves for å bli godkjent som helsepersonell i Norge, og kan ta dette med i sine vurderinger av eventuelle utenlandsstudier og jobbmuligheter.

Jeg er enig med representanten om at det er behov for å tydeliggjøre overfor studentene at Lånekassen og SAK har forskjellige roller. Jeg oppfatter at Lånekassen nå er tydelige på sine hjemmesider om at personer som vurderer å studere helsefag i utlandet må sette seg inn i hva som skal til for å få autorisasjon. Lånekassen understreker også at det ikke er slik at en utdanning som er støtteberettiget i Lånekassen automatisk vil gi autorisasjon fra SAK.

SPØRSMÅL NR. 527

Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 19. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Dagens regelverk knyttet til dagpenger ved permittering gir manglende incentiv til å arbeide i permitteringsperioden. Bakgrunnen for det er avkortning i utbetaling av dagpenger ved arbeid som overstiger en viss størrelse.

Vil statsråden vurdere å endre regelverket, for å sikre incentiver til å arbeide under permitteringsperioden?»

BEGRUNNELSE:

Permittering av arbeidstakere kan komme brått på den enkelte, og kan medføre at man står uten arbeid, samt mindre inntekt på svært kort tid. Fremtiden kan

også fremstå usikker for den permitterte fordi man ikke vet hvor lenge en slik periode vil vare. Selv om den permitterte kan ha rett på dagpenger, kan det likevel forekomme mange gode grunner for arbeidstakeren å sikre seg tilleggsinntekt i permitteringsperioden. Dagens regelverk medfører at dagpengene under permittering kan bli avkortet om man tar seg arbeid i permitteringsperioden. Det kan i noen tilfeller oppleves svært urettferdig, og dessverre velger da også noen svart arbeid. I andre tilfeller kan det bety at man takker nei til en ekstra jobb fordi det ikke medfører økt inntekt, noe som igjen vil være uheldig med tanke på å sikre tilknytning til arbeidslivet.

Svar:

En permittert arbeidstaker kan få dagpenger etter den særlige bestemmelsen i folketrygdloven § 4-7, gitt at også de generelle vilkårene for rett til dagpenger er oppfylt, bl.a. vilkårene om arbeidstidsreduksjon på minst 50 prosent og om tidligere minsteinntekt. I utgangspunktet gjelder også det generelle kravet om å være reell arbeidssøker. Permitterte er fortsatt bundet av arbeidsavtalen med permitterende arbeidsgiver. Kravet om å være reell arbeidssøker må derfor tilpasses permitterte, især når det gjelder delvis permitterte. Permitterte kan dermed få innvilget dagpenger under permittering uten at det for eksempel kan stilles krav om at de skal kunne ta arbeid hvor som helst i landet. Men samtidig må det kunne kreves at permitterte aktivt søker og tar annet arbeid i permitteringsperioden.

Generelt er det et vilkår for rett til dagpenger, at arbeidstiden er redusert med minst 50 prosent. For å regne ut hvor stor arbeidstidsreduksjonen er, tas det utgangspunkt i den faktiske arbeidstiden søkeren hadde før ledigheten eller permitteringen. Alle dagpenge-mottakere som tar arbeid, enten de er arbeids-

løse eller er helt eller delvis permitterte, vil dermed få dagpengene avkortet i forhold til antall timer i arbeid. Det er prosentandelen de faktisk arbeidede timer utgjør av den tidligere arbeidstiden som legges til grunn ved avkortningen. Det betyr at jo lavere vanlig arbeidstid man har, jo færre arbeidstimer skal det til før arbeidstiden ikke lenger er redusert med minst 50 prosent, og dagpengene faller bort. Dette gjelder uansett om man mottar dagpenger som arbeidsledig eller som permittert.

Jeg mener regelverket bør være utformet med sikte på at det må lønne seg å arbeide fremfor å motta trygd. På dette punktet mener jeg også at reglene må være like for permitterte og øvrige mottakere av dagpenger. Generelt gir avkortingsreglene insentiv for å ta annet arbeid i dagpengeperioden. Jeg ser imidlertid at det i noen tilfeller er utfordrende å utforme avkortingsregler som ivaretar hensynet til inntektssikring og samtidig gir tilstrekkelige incentiver til å ta arbeid. Slik vil det være når man opererer med terskelverdier, uansett hvor terskelen legges og hvordan man ellers utformer avkortningsreglene.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 11. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 19. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden i den kommende stortingsmeldingen om Statens Pensjonsfond Utland sikre at beslutninger på bakgrunn av etikkrådets anbefalinger fortsatt blir tatt av et uavhengig organ, og i den sammenheng vurdere endringer i Norges Banks styringsform?»

BEGRUNNELSE:

I november kom Strategirådet med sine anbefalinger til forvaltningen av Statens Pensjonsfond Utland. Strategirådet anbefalte å legge etikkrådet og vurderinger om utelukkelse av uetiske investeringsobjekter inn i Norges Bank. Strategirådets anbefaling inneholder imidlertid ingen forslag til hvordan beslutningsprosessen knyttet til uttrekk av uetiske investeringer skal være. Uavhengighet og åpenhet er to vesentlige faktorer for å sikre de etiske retningslinjenes posisjon, og at etikkrådet arbeider godt.

Styret i Norges Bank har mindre grad av uavhengighet fra bankens daglige ledelse enn det som er

praksis i land det er naturlig å sammenligne seg med, eksempelvis Sverige og Storbritannia. Det kan være utfordrende for et styre å skulle opptre uavhengig av den daglige ledelsen når leder- og nestledervervet i Norges Banks tilfelle dekkes av sentralbanksjefen og visesentralbanksjefen. I kjølvannet av finanskrisen har OECD analysert hvordan styrer bør settes sammen slik at de blir kompetente og kan hjelpe virksomheten med å unngå risikoer og nå målene sine på en mer effektiv måte. Norges Banks styrestruktur tilfredsstiller ikke disse kravene i dag. Når det gjelder viktigheten av å sikre objektive vurderinger av etiske forhold i investeringene, kan det også legges til at de svenske AP-fondenes Etikkråd opererer helt uavhengig av fondsledelsen.

Norges Bank opererer i dag heller ikke med samme grad av åpenhet som øvrige statlige organer, noe som kan utgjøre en svakhet dersom uttrekksmekanismen flyttes inn i banken, dersom det ikke gjøres strukturelle endringer.

Svar:

Jeg er opptatt av det skal være et godt rammeverk for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, både generelt og i arbeidet med ansvarlig investeringspraksis.

Rammeverket for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) bygger på en klar ansvars- og rolledeling mellom både eier og forvalter, og mellom de ulike organene som fører tilsyn og kontroll med forvaltningen. Overordnet følger arbeidsfordelingen av Lov om Statens pensjonsfond.

Klarhet i ansvars- og rolledeling er nødvendig for å sikre en god forvaltning over tid. Departementets regulering av forvaltningen framgår av departementets mandat 21. november 2010 om forvaltningen av SPU. Mandatet er overordnet, rammepreget og prinsippbasert, og det er stilt krav om at Norges Bank fastsetter mer detaljerte, interne regler.

Åpenhet, ordninger for tilsyn og kontroll og jevnlig rapportering fra de forskjellige nivåene i forvaltningshierarkiet er vesentlige premisser for den organiseringen som er valgt for forvaltningen av SPU. Et

viktig ledd i dette er den årlige meldingen til Stortinget. Stortinget oppnevner også Norges Banks representantskap. Andre eksempler er tradisjonen en har for at grundige og bredt kommuniserte vurderinger ligger til grunn når en fatter vesentlige endringer i hvordan en innretter arbeidet med fondet.

Utelukkelse på basis av etiske kriterier er et av flere virkemidler i forvaltningen av fondet. I dagens system for etiske utelukkelse fattes ikke beslutninger av et uavhengig råd, men av Finansdepartementet etter råd fra Etikkrådet for SPU. Samtidig vil jeg si meg enig i representantens vurdering om at det også framover må vises tilstrekkelig åpenhet om de etiske vurderingene som ligger til grunn for utelukkelse av selskaper fra fondets investeringsunivers. Jeg vil også framheve at Strategirådet ikke har gitt råd om noen endring av kriteriene som ligger til grunn for etiske utelukkelse.

Departementet vil behandle forslagene fra Strategirådet og de mange innspillene som er mottatt under høringen av rapporten i den årlige Stortingsmeldingen om Statens pensjonsfond senere i vår.

SPØRSMÅL NR. 529

Innlevert 12. mars 2014 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 20. mars 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Som forebyggende tiltak mot skader fra beitende tamrein på innmark, gis det støtte til inngjerding. Støtten gis etter generell forskrift, eller etter avtale mellom stat, grunneier- og reinbeitelag. En grunneier har fått avslag med henvisning til at det ikke foreligger gjeldende avtale. Dette til tross for at det er søkt i henhold til gjeldende protokoll.

Vil statsråden medvirke til at grunneiers søknad blir behandlet etter gjeldende avtale slik at tiltak kan iverksettes før beitesesongen for å unngå konflikter?»

BEGRUNNELSE:

Innovasjon Norge har avslått en søknad om støtte til inngjerding av innmark for å unngå skader for beitede tamrein med henvisning til at de ikke kan se at det er enighet mellom grunneiere og reinbeitedistrikt om tiltaket.

Det foreligger en inngått avtale mellom staten, grunneierlagene og reinbeitedistriktet for det aktuelle

området, Haltdalen. Avtalen bestemmer at skader på innmark fra tamrein skal søkes unngått ved at de berørte områder gjerdes inne. Avtalen ble inngått i 2001 med 10 års varighet.

Innenfor den gjeldende 10 årsperioden har grunneier søkt om støtte til oppsett av gjerde rundt et innmarksområde. Søknad om full dekning av gjerdekostnader er gjort i henhold til protokollens bestemmelser. Innovasjon Norges avslag oppleves som å bygge på feil forutsetninger og saken er derfor anket inn for Landbruks- og matdepartementet.

Anken er sendt i brev av 14. oktober 2013 fra grunneier, men enda ikke behandlet. For å unngå konflikt når beitesesongen starter, er det viktig at grunneier får klarhet i om det gis støtte til inngjerding, eller om vedkommende må søke støtte etter generelle retningslinjer. Spørsmålet reises for å få statsrådets vurdering av sakens fakta og for å få nødvendig framdrift i behandlingen av anken.

Svar:

I 2001 ble det gjennomført mekling mellom Riast/Hylling reinbeitedistrikt og grunneiere i Holtålen kommune. Meklingen ble gjennomført etter retningslinjene for meklingsråd i reinbeiteområde fastsatt av Landbruksdepartementet 4. september 1997. Meklingen ble ledet av Aage Rundberget som på den tiden var fungerende fylkesmann i Sør-Trøndelag.

Meklingen resulterte i en omforent protokoll som bl.a. innebar enighet om at konflikter som oppstår ved at tamrein tidvis kommer inn på innmark/utmark, skal søkes løst ved at berørte områder skal gjerdes inn. Videre at oppføring og vedlikeholdet av slike gjerder skal dekkes av staten. Under forutsetning om statlig økonomisk bidrag, forpliktet partene seg i henhold til protokollen i en periode på 10 år fra underskriftstidspunktet. Dette innebar at protokollens funksjonstid utløp i desember 2011.

Ifølge retningslinjene for meklingsråd i reinbeiteområde, kan det søkes om midler til konfliktforebyg-

gende tiltak i henhold til forskriften for denne ordningen, nå forskrift av 19. juni 2008. De regionale meklingsråd kan, i samarbeid med partene, fremme søknad om tilskudd direkte overfor Innovasjon Norge.

Fra departementets side har det vært forutsatt at utgifter til meklingsrådene skal behandles etter forskriften om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak. Dersom det foreligger særlige tilfeller, kan Landbruks- og matdepartementet etter søknad dispensere fra bestemmelsene i forskriften.

På bakgrunn av de nevnte forhold skal altså søknader om oppføring av gjerder med bakgrunn i omforent meklingsprotokoll behandles etter forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

Når det gjelder den aktuelle klagen som er foranledningen til spørsmålet fra stortingsrepresentant Greni, er denne fortsatt til behandling i departementet. Det legges til grunn at klagen vil være ferdigbehandlet innen kort tid.

SPØRSMÅL NR. 530

Innlevert 12. mars 2014 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 20. mars 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«I behandlingen av statsbudsjettet for 2014 ble det gjort vedtak om økt egenfinansiering av kommunale utgifter til barnevernstiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger. Vedtaket får tilbakevirkende kraft siden støtten gis etterskuddsvis.

Vil statsråden bidra til at kommuner som har fått redusert sine refusjonskrav for 2012 og 2013 på grunn av innføring av økt egenandelskrav i statsbudsjettet for 2014, får kompensert sitt inntektsbortfall gjennom skjønnsmidler?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen fikk Stortingets tilslutning til at refusjonen av kommunale utgifter til barnevernstiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger ble kuttet med 240 millioner kroner ved at refusjonssatsen for kostnader utover egenandel ble redusert fra 100 prosent til 80 prosent. I P rop. 1 S Tillegg 1 framgår det at den reduserte refusjonen også vil gjelde eventuelle krav fra foregående år som behandles i 2014.

Endringene i refusjonssatsene for 2014 vil kunne få vesentlige konsekvenser for kommunenes forutsetninger til å ta i mot enslige, mindreårige flyktninger som trenger tett oppfølging fra barnevernet. Dette vil utlendingsmyndighetene, Bufetat og kommunene måtte ta konsekvensene av for inneværende år. For årene 2012 og 2013 er imidlertid tiltakene gjennomført og kostnadene påløpt. Flere kommuner opplever nå at de får et nedtrekk i refusjonen for foregående år som følge av at budsjettvedtaket for 2014 har tilbakevirkende kraft. Dette skaper uforutsette og til dels store underskudd i kommunenes regnskap for disse årene.

Salangen kommune har i brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 21. januar 2013 redegjort for konsekvensene av endringene i refusjonsordningen for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger for sin del. Bufetat har i henhold til forutsetningene i statsbudsjettet, redusert kommunens refusjonskrav. Til sammen vil tapte inntekter for 2012 og 2013 utgjøre 5 567 000 kroner som må belastes regnskapet for 2013. For 2014 vil endrede refusjonssatser medføre inntektsreduksjoner på ca. 4

mill. kroner forutsatt gjennomføring av inngått avtale om bosetting av den aktuelle gruppen.

Innenfor rammeoverføringene til kommunene, inngår også et skjønnstilskudd som fylkesmennene fordeler videre etter retningslinjer fra departementet. Skjønnstilskuddet til kommunene for 2014 er i følge gul bok satt til 2.141 millioner kroner.

Jeg ber ut fra overstående om at statsråden tar initiativ til at kommuner som er rammet av redusert refusjon til barnevernstiltak for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger i 2012 og 2013, får kompensert sitt utforutsatte inntektstap gjennom skjønnsmiddelordningen. Dersom det er avtaler som ikke kan endres for 2014, bør skjønnsmidler brukes for å kompensere inntektsbortfallet også for inneværende år.

Svar:

Storingsrepresentantens spørsmål gjelder konsekvensene av endringer i en refusjonsordning som hører inn under barne-, likestillings- og inkluderingsmi-

nisterens ansvarsområde. Jeg er orientert om saken, og gjort kjent med at noen få kommuner ikke har fått sendt inn refusjonskrav fra før 2014 og dermed ikke fått utbetalt 100 pst. refusjon for dette.

Formålet med skjønnsmidlene er å fange opp forhold som ikke blir ivaretatt av inntektssystemet og andre faste tilskuddsordninger. Hoveddelen av skjønnstilskuddet fordeles av fylkesmannen etter retningslinjer gitt av departementet. I retningslinjene for 2014 står det blant annet at fylkesmennene i fordelingen av skjønnsmidlene bør ta hensyn til utgiftskrevende forhold av betydning som kommunene selv ikke kan påvirke, og som ikke er fanget opp av inntektssystemet. Fylkesmannen har samtidig ansvaret for å komme fram til en god og rettferdig fordeling av skjønnsmidlene mellom kommunene i fylket, og det er opp til fylkesmannen å foreta en helhetlig vurdering av hvilke utgiftskrevende forhold og utfordringer blant kommunene i fylket som skal veie tyngst ved tildeling av skjønnsmidler.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 12. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 17. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mange kvinner og barn må leve under kode 6 og få hele sitt liv begrenset pga. trusler og vold. Det er uakseptabelt. Loven om elektronisk kontroll ved kontaktforbud trådte i kraft 1. februar 2013. Loven innebærer at retten kan idømme elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) i voldssaker som har funnet sted etter denne datoen.

I hvor mange saker er det idømt bruk av omvendt voldsalarm, og vil justisministeren åpne for bruk av omvendt voldsalarm også ved straffeprosessuelle besøksforbud?»

BEGRUNNELSE:

Formålet med ordningen er særlig å gi bedre beskyttelse til personer som utsettes for vold eller trusler om vold fra nåværende eller tidligere samlivspartner, men elektronisk kontroll vil kunne idømmes alle som blir idømt kontaktforbud. Ved de fleste beskyttelsestiltak er det personer som er utsatt for vold og trusler om vold som må bære byrden ved tiltakene, som for eksempel gjennom sperret adresse eller mobil voldsalarm. Omvendt voldsalarm bidrar til å begren-

se trusselutøverens frihet, og er med på å plassere ansvaret der det hører hjemme - hos volds- eller trusselutøveren.

Her er fra innstillinga i stortinget. Der går det fram at regjeringa vurderer å utvide til å gjelde også for besøksforbud:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Odelstinget/2008-2009/inno-200809-068/#a2>

Svar:

Loven om elektronisk kontroll ved kontaktforbud trådte i kraft 1. februar 2013. Ett år etter, er dette virkemiddelet fremdeles ikke tatt i bruk. Det er beklagelig. Elektronisk kontroll er et beskyttelsestiltak som jeg forutsetter skal brukes aktivt.

Jeg vil nå se nærmere på hva som kan være årsakene til at dette beskyttelsestiltaket ikke benyttes. Vi må bringe på det rene hvor utfordringene ligger. Det vil være aktuelt å se nærmere på praksisen både i politiet, hos påtalemyndigheten og i domstolene. Det høye antallet brudd på besøksforbud tyder ikke på at mangel på saker er en del av forklaringen.

Riksadvokaten har i mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i politiet og statsadvokatene for 2014, minnet landets påtalemyndigheter om muligheten til å påstå idømt elektronisk kontroll ved kontaktforbud.

I forbindelse med behandlingen av lovforslaget som regulerer bruk av elektronisk kontroll ved kontaktforbud ba Stortinget regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av å åpne for bruk av elektronisk kontroll også ved straffeprosessuelt besøksforbud. Dette skulle sees opp mot forpliktelsene som følger av Den europeiske menneskerettskonvensjon

(EMK). Spørsmålet ble drøftet i Ot.prp. nr. 25 (2008-2009) og departementet vurderte den gang at bruk av elektronisk kontroll ved et straffeprosessuelt besøksforbud ville være problematisk i forhold til EMKs artikkel 5, men at man ikke kunne se bort fra at dette kunne sees i et annet lys på et senere tidspunkt, når man hadde innhentet noe erfaring med ordningen.

Ettersom vi foreløpig ikke har det nødvendige erfaringsgrunnlaget vil jeg avvente en nærmere utredning av dette spørsmålet noe. I en slik utredning vil vi også måtte se nærmere på utviklingen i, og erfaringene fra, andre land.

SPØRSMÅL NR. 532

Innlevert 13. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir S. Toskedal

Besvart 20. mars 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«I 2011 ble det satt ned en arbeidsgruppe som skulle følge opp tiltak 25 i Handlingsplan mot menneskehandel (2011-2014), som omhandler forebygging og oppklaring av barn som forsvinner fra omsorgssenter eller asylmottak.

Hva har denne gruppen kommet frem til og er det iverksatt tiltak for å forebygge og oppklare forsvinninger som en konsekvens av dette arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

I 2013 kom det 1070 enslige mindreårige asylsøkere. Samme året forsvant 93 fra mottaket eller omsorgssenteret de bodde på. Per nå er det 275 barn som har status som savnet. Denne gruppen er spesielt sårbar for å bli offer for menneskehandel.

Tiltak 25 i handlingsplanen mot menneskehandel (2011-2014) sier at man skal "fortsette innsatsen for å forebygge og oppklare at barn forsvinner fra omsorgssenter eller asylmottak".

I statusrapporten som kom i 2012 ble det nevnt konkrete tiltak som at samtlige omsorgssentre har utarbeidet interne rutiner for hvordan håndtere forsvinninger, og et rundskriv som tar for seg barnevernets ansvar for blant annet enslige mindreårige asylsøkere på mottak. Det ble også rapportert at i 2011 ble det satt ned en ny arbeidsgruppe med representanter fra Barne- og likestillings- og Justis- og beredskapsdepartementet (ledet av BLD) som skulle følge opp tiltak 25 videre. Gruppen hadde per april 2012 hatt møter med mottak, barnevernet, politiet og UDI for å kartlegge og vurdere

gjeldene rutiner, utfordringer og erfaringer for å forebygge og oppklare ev. forsvinninger.

Etter denne statusrapporten kan vi ikke finne noen rapporter eller liknende for hva gruppen kom fram til eller hvilke tiltak som er satt i gang som en konsekvens av arbeidet.

Svar:

Problemstillinger knyttet til barn som forsvinner fra et omsorgssenter eller et asylmottak berører ansvarsområdet til både Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Enslige mindreårige asylsøkere under 15 år er under barnevernets omsorg, mens det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som har omsorgsansvaret for de som er mellom 15 og 18 år. Politiet har en sentral rolle når det gjelder oppfølging av forsvinningssaker. Dette svaret er derfor utarbeidet med innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Etatenes arbeid med spørsmål knyttet til forsvinninger følges og drøftes i en interdepartemental arbeidsgruppe som nevnt i spørsmålet fra stortingsrepresentant Toskedal. Arbeidsgruppen møtes ved behov for å koordinere innsatsen på området og sikre et godt tverretattlig samarbeid. Gruppen har videre besøkt aktuelle institusjoner og avholdt møter med representanter fra politiet og andre etater som arbeider på dette feltet.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har jevnlig kontaktmøter med Oslo kommune om arbeidet for å følge opp mindreårige som påtref-

fes i kriminelle miljøer og i rusmiljøer og som kan være utsatt for menneskehandel. Alle omsorgssentrene har utarbeidet klare rutiner for å håndtere forsvinninger av barn. Det kan også nevnes at rundskrivet Barneverntjenestens ansvar for enslige mindreårige asylsøkere og andre mindreårige personer i mottak, omsorgssentre og kommuner spesifikt omtaler hvordan barneverntjenesten skal håndtere saker hvor enslige mindreårige forsvinner fra asylmottak.

UDI har utarbeidet egne retningslinjer for å identifisere og gi oppfølging til denne gruppa. Når enslige mindreårige forsvinner fra mottak, har Utlendingsdirektoratet (UDI) rutiner for oppfølging, som blant annet innebærer at barnevern, verge, advokat og politi blir varslet. Det er i samarbeid med både politi og barnevern utviklet detaljerte oppfølgingsrutiner. Mottakene skal melde fra til nærmeste politimyndighet senest innen 24 timer om en enslig mindreårig asylsøker er savnet fra mottaket. Politiet vurderer i hvert enkelt tilfelle hvordan saken skal følges opp.

Som en oppfølging av tiltak 26 i Handlingsplanen, har Stortinget vedtatt nye bestemmelser i barnevernloven §§ 4-29 og 4-30 om beskyttelse av barn utsatt for menneskehandel. De nye bestemmelsene trådte i kraft 1. august 2012, og åpner for plassering i institusjon uten barnas samtykke i inntil seks måneder. For å ivareta barnas rettssikkerhet settes det samtidig klare og strenge vilkår for tiltakene. Det ble i statsbudsjettet for 2012 bevilget 17 mill. kroner til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Oslo kommune for å bygge opp et særskilt og tilrettelagte tilbud til denne gruppen utsatte barn. Dette ble økt til 20 mill. kr i 2013 og 2014. Disse midlene har konkret gått til økte personalressurser, kompetansebygging og utvikling av sikkerhetssystemer knyttet til de tilrettelagte tilbudene.

Mange av de som forsvinner fra mottak eller omsorgssentre gjør det etter svært kort tid. Ettersom norske myndigheter vet lite om søkerne på det tidspunktet, er disse sakene utfordrende å følge opp. Vi vet at en del av de som forsvinner dukker opp igjen, enten på mottak eller at de påtreffes av politiet.

Både politiet, barnevernet og utlendingsmyndighetene har et ansvar for å sikre at mulige mindreårige utsatte får tilrettelagt oppfølging. Den tilbakemeldingen vi har fått fra interesseorganisasjoner, Oslo kom-

mune og Bufetat, er at det er behov for et enda bedre samarbeid mellom berørte instanser i disse sakene. Her vet vi at det er en del utfordringer, både når det gjelder mottaks- og politisiden, men også når det gjelder barnevernets sektoransvar overfor denne gruppen. Disse sakene er ofte kompliserte og det er mange aktører som er involvert. Da blir det særlig viktig med et godt og strukturert tverretatlig samarbeid.

UDI igangsatte nylig et prosjekt som har som mandat å foreta et større kartleggingsarbeid for å få en oversikt over sammenhenger og utfordringer når det gjelder barn som forsvinner fra mottak. Kartleggingen har vist at forsvinninger fra mottak er en sammensatt problemstilling, der mistanke om menneskehandel er ett av flere forhold som må belyses. Problemstillingen handler i stor grad også om aldersfastsettelse, annen identitetsfastsettelse, tilrettelagt botilbud, oppfølging av personer med særskilte behov, kriminalitetsbekjempelse og informasjonsflyt mellom sektorene.

I noen kommuner er det opprettet tverretatlige operative team (TOT). Disse fungerer som et koordineringsteam som tar ansvar for å koordinere oppfølgingen mellom etatene etter å ha fått melding om at et barn antas å være offer for menneskehandel. Her vil ansvar, oppgaver, fremdrift og hvordan informasjon bør utveksles, bli avklart.

Vi vil gjennomgå dagens rutiner på nytt med tanke på å identifisere hvor det kan finnes ytterligere forbedringspotensial og samtidig bygge videre på god praksis, slik som opprettelsen av TOT er et eksempel på. Samtidig vet vi at det er et behov for økt kompetanse og bevissthet rundt disse sakene. Derfor vil vi blant annet oppdatere rundskrivet Barnevernets ansvar for mindreårige som er utsatt for menneskehandel og samarbeid med andre etater i løpet av 2014. Rundskrivet ble sendt ut årsskiftet 2010/2011 til landets kommuner, fylkesmenn, omsorgssentre og asylmottak.

Det er alvorlig når barn forsvinner fra et omsorgssenter eller et asylmottak. Utnyttelse av barn til menneskehandel krenker menneskerettighetene på det groveste, og er en alvorlig form for kriminalitet. Regjeringen vil derfor fortsette arbeidet med bekjempelse av menneskehandel og overgrep mot barn.

SPØRSMÅL NR. 533**Innlevert 13. mars 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 26. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden følge Finansdepartementets retningslinjer for konseptvalgutredning og ekstern kvalitetssikring, og hvordan vil statsråden sørge for at utredningene er kvalitetsmessig gode nok og at allmennheten har innsyn i prosessene?»

BEGRUNNELSE:

KVU - KS1 - KS2-systemet er innført for å sikre større økonomisk forutsigbarhet i infrastrukturprosjekter. Dette har ført til gode prosesser og økonomiske løsninger.

I stadig flere prosjekter varsler regjeringen at de vil fravike den ordinære prosedyren med konseptvalgutredning og eksterne kvalitetssikringer for prosjekter etter gitte størrelser. Tre eksempler på dette:

1. Vi er kjent med at det i Larvik og Vestfold er stor frustrasjon og usikkerhet om hvordan større infrastrukturprosjekter skal finansieres og administreres. I Larvik må riksveg, fylkesveg, stamnetthavn og jernbane bygges ut som ett samlet prosjekt for byutvikling og smarte transportløsninger for byen. Det har vært ønskelig med en konseptvalgutredning, noe som også er krav for å kunne få bymiljøpakke eller belønningsordningsmidler. Vi er kjent med at samferdselsdepartementet i et brev av 26.02.2014 avviser ønsket om KVU for Larvik. Det er etter Venstres syn uheldig at en slik utredning avvises uten noe alternativ som sikrer en helhetlig utredning av de mange statlige, fylkeskommunale og kommunale utviklingsprosjektene i kommunen.
2. På Helgeland har vedtaket om ny flyplass på Mo i Rana skapt uroligheter da konsekvensene for øvrig flyplasstruktur i regionen ikke er utredet.
3. Ved E39-utbyggingen i Sogn og Fjordane foreligger det svært ulike data for de ulike trasevalgene og noen helhetlig kvalitetssikring er ikke ferdigstilt.

Svar:

Jeg vil vise til at det er Finansdepartementets retningslinjer for konseptvalgutredninger (KVU) og ekstern kvalitetssikring (KS1) som legges til grunn for slike utredninger i samferdselssektoren. Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet er begge

oppdragsgivere for det enkelte KVU/KS1-oppdraget. Formålet med KVU/KS1 er å sikre et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for regjeringens beslutning om valg av konsept som ramme for videre planlegging. Ordningen gjelder i hovedsak store statlige investeringer der det foreligger konseptuelt ulike måter å løse transportutfordringene på.

Utredningene utarbeides av transportetatene bl.a. på grunnlag av innspill fra lokale myndigheter og interesser. Utredningen sendes på høring og kvalitetssikres av eksterne konsulenter som har rammeavtale med Finansdepartementet. Samferdselsdepartementet baserer sin endelige beslutning på KVU- og KS1-rapporten sammen med høringsuttalelsene. Til sammen mener jeg dette gir et bredt og godt grunnlag for å fatte politiske beslutninger om videre planlegging.

I utarbeidelsen av KVUene ivaretas hensynet til medvirkning på flere måter. Det skjer gjennom informasjon, innhenting av innspill og synspunkter, arbeid i medvirkningsverksteder og gjennom oppretting av samarbeidsgrupper. Likevel vil jeg presisere at KVU er en statlig, faglig utredning, og at det er transportetatenes ansvar å utarbeide anbefaling om videre planlegging.

Som begrunnelse for spørsmålet viser Stortingets representant Raja bl.a. til Larvik, Helgeland og E39 i Sogn og Fjordane.

Når det gjelder spørsmålet om KVU i Larvik, vil jeg vise til at Larvik ikke er blant byområdene som omfattes av ordningen med bymiljøavtaler/belønningsordningen. Samferdselsdepartementet vurderer det slik at det ikke foreligger konseptuelle problemstillinger i tilknytning til riksvegnettet som tilsier at det er behov for en KVU. Larvik er på denne bakgrunn gitt unntak fra kravet om KVU. Utredning og planlegging av evt. tiltak på riksvegnettet i Larvik kan skje gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven i samarbeid med lokale myndigheter.

Samferdselsdepartementet har besluttet at det ikke skal gjennomføres en konseptvalgutredning (KVU) eller en kvalitetssikring av konseptvalget (KS1) i forbindelse med planleggingen av en ny lufthavn ved Mo i Rana.

Beslutningen er fattet med bakgrunn i Stortingets føringer fra stortingsbehandlingen av Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023, jf. Innst 450 S (2012-2013), og Meld. St. 38 (2012-2013) Verksemda til Avinor AS, jf. Innst 492 S (2012-2013). Nordland fylkeskommunes vedtak

om beliggenhet for en ny lufthavn og en klar anbefaling fra etatene og Avinor har også dannet bakgrunn for vedtaket.

Departementet er godt kjent med at det er lokal uenighet i denne saken. Samferdselsdepartementet skal bl.a. derfor gjennomføre en ekstern utredning av regionale konsekvenser av en endring av lufthavnstrukturen, inkludert oppdaterte samfunnsøkonomiske analyser. Departementet vil søke å inkludere Nordland fylkeskommune i dette arbeidet.

For E39 i Sogn og Fjordane i retning Ålesund er det utarbeidet KVVU, og denne er kvalitetssikret på vanlig måte gjennom Finansdepartementets kvalitetssikringssystem, KS1. Det er også kommet inn en rekke høringsuttalelser i denne saken. Dette materia-

let vil samlet sett være et godt grunnlag for regjeringens vedtak om trasévalg og videre planlegging.

Avslutningsvis vil jeg vise til at grunnen til at denne regjeringen har gitt unntak fra KVVU/KS1 i en del saker, er å bidra til effektivisering av planprosessene. Det betyr at i en del saker hvor det ikke foreligger konseptuelle problemstillinger mener jeg at det ikke er nødvendig å gjennomføre KVVU/KS1. I slike saker kan man gå direkte til planlegging etter plan- og bygningsloven. I saker hvor det derimot foreligger konseptuelle problemstillinger, mener jeg KVVU/KS1 er et godt egnet planverktøy. Derfor har også Samferdselsdepartementet for kort tid siden gitt Statens vegvesen i oppdrag å gjennomføre flere nye KVVUer på riksvegnettet.

SPØRSMÅL NR. 534

Innlevert 13. mars 2014 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 28. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan samferdselsministeren opplyse om i hvilke dokumenter det fremkommer at den forrige regjeringen ga "klar beskjed" til Jernbaneverket om at det ikke skal bygges innfartsparkeringsplasser ved jernbanestasjoner?»

BEGRUNNELSE:

I en debatt i Stortinget 4. mars i år uttalte samferdselsministeren blant annet følgende:

"Det andre er innfartsparkering. Ja, da burde jo forrige regjering gitt andre signaler til Jernbaneverket. For Jernbaneverket sier til oss at de har fått klar beskjed om at folk ikke skal kjøre inn til tettsteder og byer. Derfor bygger de heller ikke flere parkeringsplasser. Det ville jo bety at folk kjørte inn til jernbanestasjonen, og folk skal komme seg til jernbanestasjonen med buss eller sykkel. Hvis de rød-grønne partiene nå har ombestemt seg og vil legge til rette for at folk kan kjøre til jernbanen og parkere, er det veldig bra."

Svar:

Representanten Myrli's gjengivelse av mitt budskap er ikke veldig presist i spørsmålet. Jeg hevdet ikke at Jernbaneverket har fått beskjed om ikke å bygge parkeringsplasser, men at man har oppfattet klare politiske signaler fra forrige regjering om at biltrafikken ikke skal øke i byer og tettsteder.

Jeg tok for gitt at representanten Myrli var kjent med retorikken og den politiske tilnærmingen fra forrige regjering om å begrense bilbruken, og at trafikkvekst i byer og tettsteder skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Den rødgrønne regjeringen var også tydelig på at de skulle ta i bruk restriktive tiltak vedrørende parkering. I det ligger et klart signal om at man ikke utvider parkeringsmulighetene.

Dette ble da også kommunisert i stortingsmeldingen Nasjonal transportplan 2014-2023 som ble lagt fram av den forrige regjeringen. Kapittel 9.9 i meldingen har tittelen «Restriktive tiltak er ofte nødvendig for å endre reisevanene». Parkeringsrestriksjoner (avgiftsbelegge, eller begrense antallet, parkeringsplasser) presenteres som ett slikt restriktivt tiltak rettet mot å gjøre det mer attraktivt å reise kollektivt, sykle og gå heller enn å bruke privatbil, og det sies at:

«Parkeringsavgifter og tilgang til parkeringsplasser har stor betydning for bilbruken. Parkeringsbegrensning bør derfor i større grad brukes som trafikkregulerende virkemiddel».

Under kap. 9.5.5 «Utvikling av knutepunkt» sies det videre at:

«Det skal være attraktivt å sykle og gå til knutepunktene [...] Innfartsparkering er særlig godt egnet ved stasjoner og holdeplasser som ligger i nærheten av hovedveger med god framkommelighet og utenfor tettsteder. Arealene i nærheten av store stasjoner og

kollektivknutepunkt i byene og tettbygde områder bør først og fremst benyttes til bolig- og næringsformål [...]»

Jeg kan også nevne at det i Samferdselsdepartementets brev av 10.11.2008 til Jernbaneverket om «strategi for parkering ved stasjoner» står blant annet:

«[...] det er Jernbaneverket som er ansvarlig for at det er et tilfredsstillende parkerings- tilbud ved stasjonene, basert på en overordnet plan [...]. Dette innebærer også at Jernbaneverket har ansvaret for å fastsette parkeringsavgiften. Dette er særlig relevant for parkeringsplasser for pendlere [...]. En alternativ parkeringsordning kan innebære at man får et mindre antall plasser sentralt, men flere plasser på en alternativ tilbringer- stasjon samt en differensiering av parkeringsavgiften ut fra hvor attraktive plassene er [...] Sykkelparkering må også vurderes som et element i en alternativ parkeringsløsning».

Det er altså både nye og eldre eksempler fra regjeringperioden til den rødgrønne regjeringen om

at innfartsparkeringsplasser skal nedprioriteres i byer og tettbygde områder. Jeg håper dette er opplysende om hvilke signaler og hvilken politikk forrige regjering har ført, og vil med interesse følge eventuelle utspill fra representanten Myrli eller hans parti om eventuelle kursjusteringer.

Regjeringen vil stimulere til økt bruk av kollektivtilbudet. Det er viktig å legge til rette for et mangfoldig og fleksibelt samferdselstilbud. Regjeringen vil forsterke satsingen på kollektivtransport i storbyene, jf. «Sundvolden-erklæringen» og samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, V og KrF. Vi mener imidlertid at bedre kvalitet og tilgjengelighet er nødvendig for å styrke jernbanen som et konkurransedyktig alternativ i persontrafikken. Innfartsparkeringer bedrer i mange tilfeller jernbanes tilgjengelighet. Derfor har regjeringen i sin politiske plattform på side 68 sagt at den vil stimulere til bygging av parkeringsplasser for innfartsparkering.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 13. mars 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 20. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Eg viser til Prop. 1 S (2013-2014), kap. 601, der arbeidsdepartementet si deltaking i PROGRESS-programmet og EURES er omtalt. Disse programma er no erstatta av det nye EaSI-programmet, og i proposisjonen kan ein lese at ei eventuell deltaking i dette programmet er til vurdering i departementet.

Vil statsråden syte for at Noreg held fram med å bidra i dette viktige internasjonale arbeids- og sosialpolitiske samarbeidet gjennom å løyve dei naudsynte midlane?»

Svar:

Det er Regjeringa sitt syn at det er viktig for Noreg å ta del i det europeiske samarbeidet på det arbeidslivspolitiske og sosialpolitiske området. Regjeringa ønskjer at Noreg skal vere ein bidragsytar til arbeidet med å skape eit solidarisk, inkluderande og trygt Europa.

EU-programmet for sysselsetting og sosial innovasjon (EU programmet for Employment and Social Innovation - EaSI) for perioden 2014-2020 har til føremål å hjelpe til med gjennomføringa av Europa

2020-strategien ved å gje støtte til oppfylling av EU sine mål om å fremje eit høgt sysselsetningsnivå, sikre gode arbeidsvilkår og kjempe mot sosial utstøying og fattigdom.

EaSI-programmet (2014-2020) samlar og vidarefører dei tre eksisterande programma PROGRESS (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet), EURES (EUROPEAN EMPLOYMENT SERVICES) og mikrofinansieringsordninga (EUROPEAN PROGRESS MICROFINANCE FACILITY). Fram til utgangen av 2013 deltok Noreg i PROGRESS som støttar opp om EU sin politikk og fremjar tiltak på dei arbeidslivs- og sosialpolitiske områda, og EURES som er arbeidsmarknadsetatane sin europeiske arbeidsformidlingsteneste. I tillegg omfattar det nye programmet mikrofinansieringsordninga som ikkje tidlegare har vore open for deltaking frå EØS/EFTA-landa. Mikrofinansieringsordninga gjev midlar og rettleiingstenester til oppstart av verksemd for utsette grupper på arbeidsmarknaden og til sosialt entreprenørskap.

Frå 2014 velgjer Noreg ei delvis tilslutning gjennom EURES. EURES er eit nettverk mellom EU-kommisjonen og dei offentlege arbeidsformidlingsetatane i EU sine medlemsland, EØS/EFTA-landa og

Sveits. Dette nettverket gjev informasjon, rettleiing, rekrutterings- og formidlingstenester til arbeidsgjevarar og arbeidssøkarar.

Ei eventuell deltaking i det totale EaSI-programmet er framleis til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 536

Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 21. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Den 1. februar 2013 vart ordninga om såkalla «omvendt valdsalarm» innført.

Kan ministeren svara på korleis ordninga har funget, og om dette tvangsmidlet har vorte forsøkt nytta av påtalemakta?»

GRUNNGJEVING:

"Omvendt valdsalarm" er eit viktig verkemiddel i kampen mot vald i nære relasjonar. Det har kome fram opplysningar om at ordninga ikkje har vorte teken i bruk. Det er viktig at ein avdekkjer årsaka til dette. Formålet med ordninga var jo at ein skulle påføre den sikta byrden ved å nytte alarm, for med det klårt å plassere ansvaret for å unngå nye valdsepisodar på vedkomande i staden for på den fornærma.

Svar:

Loven om elektronisk kontroll ved kontaktforbud trådte i kraft 1. februar 2013. Ett år etter, er dette virkemiddelet fremdeles ikke tatt i bruk. Det er beklagelig. Elektronisk kontroll er et beskyttelsestiltak som jeg forutsetter skal brukes aktivt.

Jeg vil nå se nærmere på hva som kan være årsakene til at dette beskyttelsestiltaket ikke benyttes. Vi må bringe på det rene hvor utfordringene ligger. Det vil være aktuelt å se nærmere på praksisen både i po-

litiet hos påtalemyndigheten og i domstolene. Det høye antallet brudd på besøksforbud tyder ikke på at mangel på saker er en del av forklaringen.

Riksadvokaten har allerede tatt grep, og har i mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i politiet og statsadvokatene for 2014, skiftelig minnet landets påtalemyndigheter om muligheten til å påstå idømt elektronisk kontroll ved kontaktforbud

I forbindelse med behandlingen av lovforslaget som regulerer bruk av elektronisk kontroll ved kontaktforbud ba Stortinget regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av å åpne for bruk av elektronisk kontroll også ved straffeprosessuelt besøksforbud. Dette skulle sees opp mot forpliktelsene som følger av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Spørsmålet ble drøftet i Ot.prp. nr. 25 (2008-2009) og departementet vurderte den gang at bruk av elektronisk kontroll ved et straffeprosessuelt besøksforbud ville være problematisk i forhold til EMKs artikkel 5, men at man ikke kunne se bort fra at dette kunne sees i et annet lys på et senere tidspunkt, når man hadde innhentet noe erfaring med ordningen.

Gitt at vi foreløpig ikke har det nødvendige erfaringsgrunnlaget vil jeg avvente en nærmere utredning av dette spørsmålet noe. I en slik utredning vil vi også måtte se nærmere på utviklingen i, og erfaringene fra, andre land.

SPØRSMÅL NR. 537**Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 20. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Har justisministeren planer om å følge opp St.meld. nr. 26 (2008-2009) "Om offentlig rettshjelp", og viss ja, kor står arbeidet og viss nei korleis vil justisministeren forbetre den offentlege rettshjelpsordninga?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 341 (2008-2009) ga ein samla justiskomiteé uttrykk for at det var behov for å reformere rettshjelpstilbodet i Noreg, blant anna for å bekjempe fattigdom og å fremje sosial velferd. Det var vidare semje om at førstelinere rettshjelp var eit godt bidrag for å betre rettshjelpsordninga, fordi det sikrar tilgjenge for folk og breidde i saksområda.

Komiteens medlemmar frå Framstegspartiet gjorde i innstillinga framlegg til Regjeringa om å vurdere ein modell for rettshjelp utan å krevje eigenandel, samt å ta utgangspunkt i ein nettomodell og ikkje basere ordninga på bruttoinntekt. Vidare ønskte

FrP at det på nytt vart vurdert å innføre den finske modellen for rettshjelp i Noreg.

Representantane framheva i samband med den finske ordninga at rettshjelpa bør bli gjevne etter kor mykje den enkelte treng det, og ikkje etter ei rigid inntektsgrense. Vidare gjorde medlemmane frå Høgre og Framstegspartiet framlegg om at alle innsette i Noreg fullt ut skal få ivareteke rettighetene sine, så lenge den innsette ikkje er frådømt desse.

Svar:

Eg vil følge opp Innstilling S. nr. 341 (2008-2009), jfr. St. meld. nr. 26 (2008-2009) for å forbetre den offentlege rettshjelpsordninga. I arbeidet er det planlagt å ha dialog med blant anna Advokatforeningen og Juss-buss. Arbeidet er i startgropa og det er ikkje klart når arbeidet vil vere ferdig, men målet er å sende ut høyringsnotat i 2014.

SPØRSMÅL NR. 538**Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 21. mars 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvilke kompenserende tiltak vil regjeringen forslå for disse næringene og når vil eventuelle tiltak legges frem?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la 13. mars fram forslag om differensiert arbeidsgiveravgift. Med regjeringens forslag vil transportsektoren, energisektoren, produksjon av stål og syntetiske fiber, finans og forsikring ikke omfattes av ordningen.

Svar:

Dagens ordning med differensiert arbeidsgiveravgift må revideres som følge av at EU-kommisjonen og ESA har vedtatt nye retningslinjer for regionalstøtte. ESAs vedtak kom 23. oktober 2013 og bygger på EU-kommisjonens vedtak av 19. juni samme år.

I dagens ordning er bl.a. produksjon av stål og skipsbygging unntatt fra de generelle reglene om differensiert arbeidsgiveravgift. Etter de nye retningslinjene fra EU/ESA må vi ekskludere flere nye sektorer og virksomhetsområder fra ordningen. De nye områdene som faller utenfor den notifiserte ordningen er energisektoren, transportsektoren, syntetiskfibersektoren, finans- og forsikringssektoren, samt hovedkontorfunksjoner og visse rådgivningstjenester. Samtidig tillater de nye retningslinjene at skipsbygging blir omfattet av ordningen fra 1. juli.

I 2014-budsjettet er det bl.a. bevilget midler over kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift til utvikling av næringsliv og arbeidsplasser i områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift i 2007, eller som fikk gjeninnført ordningen med en høyere sats enn før 2004. Vi har også en så

kalt fribeløpsordning, sone 1a, der foretak med virksomhet i denne sonen kan betale arbeidsgiveravgift med en sats på 10,6 pst. inntil fordelene av redusert sats når opp i et gitt årlig fribeløp på 450 000 kroner (for veitransportforetak 225 000 kroner). Videre er det bevilget midler til kommuner og fylkeskommuner over kap. 571/572, post 64. Disse ordningene krever ikke godkjenning av ESA og er derfor ikke del av ordningen som notifiseres.

Differensiert arbeidsgiveravgift er et viktig distriktpolitisk virkemiddel. Det bidrar til å sikre vekst og arbeidsplasser i Distrikts-Norge. Regjeringen er i

gang med å vurdere behovet for tiltak som kan dempe virkningene for de som blir berørt av endringene på best mulig måte. De eksisterende kompenserende tiltakene videreføres. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til tiltak som kan iverksettes i forbindelse med Revidert Nasjonalbudsjett og i den videre budsjettprosessen. I våre vurderinger er det naturlig å ta med seg erfaringer fra dagens kompenserende tiltak, samtidig som regjeringen vil vie spesiell oppmerksomhet mot de sektorene som nå får økte avgifter som følge av regelverksendringene i EU.

SPØRSMÅL NR. 539

Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 24. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan kommunal- og moderniseringsministeren avklare hvorfor det på visse vilkår var mulig å gi regionalstøtte til disse næringene den 5.2.2014, mens det 13.3.2014 i følge regjeringen ikke er lovlig?»

BEGRUNNELSE:

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner har flere steder hevdet at det var klart allerede i juni 2013 hvilke sektorer som ikke ville kunne gis regionalpolitisk begrunnet støtte og dermed ikke omfattes av ordningen med regional differensiert arbeidsgiveravgift.

Dette står i kontrast til et svar Finansminister Siv Jensen ga den 5.2.2014 på et skriftlig spørsmål fra Liv Signe Navarsete. Der skriver ministeren:

«Dei nye retningslinjene set visse nye vilkår til å gi regionalstøtte til bl.a. energi-sektoren, finans- og forsikringssektoren samt transportsektoren. Omfanget av dei nye vilkåra er noe usikre, og regjeringa arbeider aktivt for å få rask avklaring i EU-kommisjonen og ESA.»

Vilkårene som var klare for Sanner allerede sommeren 2013, virker ikke å være like klare for finansministeren i februar 2014.

Regjeringen la fram sitt forslag til regional differensiert arbeidsgiveravgift 13.3.2014. Der fremkommer det at blant annet transportsektoren, energisektoren, finans og forsikring med regjeringens forslag

ikke vil omfattes av ordningen med regional differensiert arbeidsgiveravgift.

Svar:

I forrige uke offentliggjorde regjeringen forslaget om videreføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Der foreslår vi at alle kommunene som i dag er omfattet av ordningen beholder differensiert arbeidsgiveravgift. I tillegg foreslår vi at 31 nye kommuner blir omfattet av ordningen. De nye kommunene er spredt på ti fylker fra Nord-Trøndelag til Aust-Agder. Disse kommunene har hatt en svak utvikling i folketall, sysselsetting eller økonomisk vekst siden 2006.

EUs nye retningslinjer for regionalstøtte ble vedtatt i juni 2013, mens tilsvarende retningslinjer fra ESA ble vedtatt 23. oktober 2013. De nye retningslinjene har bestemmelser som begrenser adgangen til å gi regionalstøtte til flere sektorer som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.

Det er altså riktig at det allerede sommeren 2013 var klart at retningslinjene inneholdt bestemmelser om sektorbegrensninger. Bestemmelsene er imidlertid til dels uklare, og det har tatt lang tid å få avklart hvilket handlingsrom Norge har. Regjeringen har helt frem til slutten av februar arbeidet aktivt overfor EU-kommisjonen og ESA for å beholde et størst mulig handlingsrom innenfor det regelverket som ble fastsatt av EU og ESA i 2013. Vi har argumentert for å begrense omfanget av sektorunntakene fra ordningen. ESA har imidlertid vært klare på at de aktuelle

sektorene ikke kan omfattes av den differensierte arbeidsgiveravgiften. Det for øvrig fortsatt noe usikkerhet om de sektordefinisjonene som er lagt til grunn i notifikasjonen vil bli akseptert av ESA. Det kan derfor bli endringer før ESA kan godkjenne ordningen og regjeringen vil fortsette å arbeide aktivt overfor ESA fram til endelig avklaring.

Som statsminister Erna Solberg redegjorde for i Stortingets muntlige spørretime 19. mars 2014, ar-

beider regjeringen nå med å finne fram til målrettede tiltak for å dempe virkningene av EUs nye regelverk. Regjeringen tar sikte på å presentere tiltak og nærmere anslag for provenyvirkningene når endringene i den differensierte arbeidsgiveravgiften legges fram for Stortinget i forbindelse med revidert budsjett for 2014.

SPØRSMÅL NR. 540

Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 24. mars 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Regjeringen varslet nylig nye regler for differensiert arbeidsgiveravgift, hvor flere sektorer i Nord-Norge får økt arbeidsgiveravgift. Det anslås at den samlede avgiftsøkningen vil være mellom 1 - 1,5 milliarder norske kroner. Mange av de rammede bedriftene utfører viktige støtteoppgaver for annet næringsliv i regionen, og konsekvensene kan dermed være omfattende for en hel landsdel.

Har regjeringen utredet hvilke konsekvenser avgiftsøkningen vil få for nordnorsk næringsliv?»

Svar:

I forrige uke offentliggjorde regjeringen forslaget om videreføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Der foreslår vi at alle kommunene som i dag er omfattet av ordningen beholder differensiert arbeidsgiveravgift. I tillegg foreslår vi at 31 nye kommuner blir omfattet av ordningen. Disse kommunene har hatt en svak utvikling i folketall, sysselsetting eller økonomisk vekst siden 2006.

EUs nye retningslinjer for regionalstøtte ble vedtatt i juni 2013, mens tilsvarende retningslinjer fra ESA ble vedtatt 23. oktober 2013. De nye retningslinjene har bestemmelser som begrenser adgangen til å gi regionalstøtte til flere sektorer som i dag har redusert arbeidsgiveravgift. Skipsbygging, som er utenfor ordningen i dag, vil derimot bli tatt inn i ordningen. Begrunnelsen for endringene i regelverket er at EU for tiden moderniserer sitt regelverk for statsstøtte og da ønsker å samle støtte til enkeltsektorer under sektorspesifikke regelverk.

Bestemmelsene er imidlertid til dels uklare, og det har tatt lang tid å få avklart hvilket handlingsrom

Norge har. Regjeringen har helt frem til slutten av februar arbeidet aktivt overfor EU-kommisjonen og ESA for å beholde mest mulig av handlingsrommet innenfor det regelverket som ble fastsatt av EU og ESA i 2013. Vi har argumentert for å begrense omfanget av sektorunntakene fra ordningen. ESA har imidlertid vært klar på at de aktuelle sektorene ikke kan omfattes av den differensierte arbeidsgiveravgiften. Det er for øvrig fortsatt noe usikkerhet om de sektordefinisjonene som er lagt til grunn i notifikasjonen vil bli akseptert av ESA. Det kan derfor bli endringer før ESA kan godkjenne ordningen.

Foretak med aktiviteter som omfattes av sektorunntakene i den notifiserte ordningen må betale en arbeidsgiveravgift på 14,1 pst. av lønnskostnadene ved de unntatte aktivitetene. Det innebærer at arbeidskraftkostnadene isolert sett vil øke for slike foretak som er lokalisert i sone 2-5. Hvor stor den isolerte avgiftsøkningen blir, er avhengig av hvilken sone foretaket ligger i. For en gitt lønnskostnad vil økningen bli størst for foretak i sone 5, som i dag har en avgiftsats på 0 pst. Tilsvarende vil økningen bli minst for foretak som ligger i sone 2, som i dag har en avgiftsats på 10,6 pst.

Hvordan endringene i EUs regelverk isolert sett vil påvirke bedriftene avhenger bl.a. av konkurranse-situasjonen for den enkelte bedrift. Bedrifter som produserer for hjemmemarkedet vil til en viss grad kunne motvirke de økte kostnadene ved å øke prisene på produkter og tjenester. For bedrifter som konkurrerer på eksportmarkedet vil det være vanskeligere å øke prisene. Dersom kostnadsøkningen ikke fullt ut kan veltes over i økte priser, kan økningen i arbeidsgiveravgift føre til lavere overskudd og lavere lønns- evne i bedriften.

Basert på svært usikre anslag vil avgiftsøkningen kunne berøre arbeidsgivere som sysselsetter i underkant av 10 pst. av de sysselsatte i sone 2-5. Det tilsvarer om lag 42 000 personer. Det er særlig transportsektoren som blir berørt av endringene i regelverket. Transportselskaper som har avtale med staten, kan kreve kompensasjon i henhold til avtalen.

Ordningen som er notifisert ESA er utvidet med 31 nye kommuner. Med forslaget kan arbeidsgivere i disse kommunene beregne arbeidsgiveravgift med lavere satser. På svært usikkert grunnlag anslås dette å gi en årlig lettelse i arbeidsgiveravgiften på opp mot 0,5 mrd. 2014-kroner.

På svært usikkert grunnlag anslås virkningen av endringene i sektorer å gi en årlig økning i brutto inn-

betalt arbeidsgiveravgift for sone 2-5 på i størrelsesorden 1-1,5 mrd. 2014-kroner. Virkningene for bedriftene vil imidlertid være mindre, siden betalt arbeidsgiveravgift er fradragsberettiget ved beregning av overskuddsskatt. Som statsminister Erna Solberg redegjorde for i Stortingets muntlige spørretime 19. mars 2014, arbeider regjeringen nå med å finne fram til målrettede tiltak for å dempe virkningene av EUs nye regelverk. Regjeringen tar sikte på å presentere tiltak og nærmere anslag for provenyvirkningene når endringene i den differensierte arbeidsgiveravgiften legges fram for Stortinget i forbindelse med revidert budsjett for 2014.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 24. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Regjeringen jobber nå med å gjennomføre forsøksordning for lokal forvaltning av snøskuter.

Vil kommunene kunne bruke ekspropriasjon for å få gjennom snøskuterløyper eller er løypene avhengig av at grunneierne gir sitt samtykke?»

Svar:

Forsøksordningen er etablert som et forsøk etter lov om forsøk i offentlig forvaltning (forsøksloven). Det er utarbeidet nærmere regler for gjennomføring av

forsøket i form av en standardisert forskrift som kommunene som deltar i forsøket må vedta.

Det fremgår av denne forskriften at kommunene ikke kan treffe vedtak om snøscooterløyper før de aktuelle grunneierne har samtykket.

Det er ikke lagt opp til ekspropriasjonsadgang for å få etablert snøskuterløyper i forsøksordningen. Det er ifølge Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justisdepartementet heller ikke hjemmel for ekspropriasjon til snøscooterløyper etter plan- og bygningsloven eller oreigningslova.

SPØRSMÅL NR. 542

Innlevert 14. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvor mange nye bompengestasjoner (ikke bompengeprosjekter) vil bli åpnet fra 1. januar 2014 og til ut-

gangen av 2017 om man tar utgangspunkt i statens vegvesen sitt handlingsprogram?»

Svar:

Etter min vurdering er bruk av bompenger en ekstraskatt som pålegges bilistene. Bruken av bompenger økte betydelig under den rødgrønne regjeringen, og bompengegjelden ble doblet i perioden 2010 til 2013. I Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023 ble det vedtatt ytterligere økninger i bruken av bompenger. Statens vegvesens handlingsprogram for perioden 2014-2017 (2023) er en detaljering av prioriteringene i Nasjonal Transportplan, og legger dermed til grunn de samme bompengeprojektene som i stortingsmeldingen. Antallet bompengestasjoner burde derfor vært kjent for representanten Pollestad all den tid han var statssekretær i Samferdselsdepartementet da omfanget av bompengestasjoner ble lagt.

Siden status for prosjektene varierer, er det knyttet noe usikkerhet til hvor mange nye bomstasjoner som vil bli etablert i løpet av perioden 2014-2017. Under den rødgrønne regjeringen ble det vedtatt 14 bompengeprojekt/-pakker som etter planen vil føre til etablering av til sammen 46 nye bomstasjoner i denne perioden. Dette er prosjektene/pakkene (antall bomstasjoner per prosjekt i parentes):

- E18 Melleby – Momarken (1)
- E18 Knapstad – Retvet (2)

- E18 Riksgrensen – Ørje (1)
- E6 Minnesund – Skaberud (2)
- E16 Kongsvinger – Slomarka (3)
- E6 Frya – Sjoa (6)
- E16 Fønhus – Bagn (1)
- Rv 4 Lunner grense – Jaren, inkl. Lygna sør (2)
- Rv 7 Sokna – Ørgenvika (1)
- E18 Gulli – Langåker (4)
- E18 Bommestad – Sky (1)
- Miljøpakke Trondheim, trinn 2 (16)
- E134 Tresfjordbrua og Vågstrandstunnelen (4)
- E6 Hålogalandsbrua, inkl. skredsikring E10 Trældal – Leirvik (2).

Videre tilsier prioriteringene i Nasjonal transportplan 2014-2023 oppstart på bompengennektingen for ytterligere 6 prosjekter/pakker i løpet av perioden 2014-2017, med ca. 44 bomstasjoner.

Hvor mange bomstasjoner som faktisk åpner gjenstår å se. Dagens regjering har en annen politikk enn den rødgrønne regjeringen, og vil redusere bompengandelen fremover. Under dagens regjering har bompenger på 6 prosjekter blitt vedtatt fjernet gjennom statlige bevilgninger. På to prosjekt er bompengegjelden betydelig redusert. Det er en god målestokk for ny, politisk tilnærming med redusert bruk av bompenger sammenlignet med forrige regjering.

SPØRSMÅL NR. 543

Innlevert 17. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 20. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«NOAS' rettshjelpsarbeid og Advokatforeningens prosedyregruppe har dokumentert behovet for uavhengig, gratis rettshjelp i asylsaker. Prosedyregruppen er nedlagt og NOAS må fra 1. mai halvere sitt rettshjelpstilbud. Regjeringen vil utrede bedre veiledning til asylsøkere og forbedringer i klageordningen.

Hvordan vil justisministeren sikre tilgang til gratis rettshjelp i asylsaker inntil de varslede forbedringer i asylprosessen er på plass?»

BEGRUNNELSE:

I de drøyt syv år Prosedyregruppen har vært i virksomhet har gruppen fått medhold ved dom, eller ved omgjøring av UNE, i ca. 70 prosent av sakene de har

gått videre med. NOAS har i perioden 2010-2013 fått mellom 1200 og 1350 saker til vurdering årlig, og har sett grunnlag for å gå videre med om lag 15 prosent av dem. De siste årene har organisasjonen oppnådd positivt resultat i rundt 40 prosent av sakene de har involvert seg i. I 2013 fikk NOAS positivt vedtak i 31 av 36 nemndsmøter med personlig fremmøte for klient. Resultatene viser behovet for et uavhengig rettshjelpstilbud til asylsøkere.

Advokatforeningens aksjons- og prosedyregruppe er nedlagt fra sommeren 2013. Avviklingen av prosedyregruppen innebærer at NOAS nå er den eneste organisasjonen som tilbyr gratis rettshjelp i asylsaker. NOAS får svært lite støtte til å gi rettshjelp, og rettshjelpstilbudet er basert på at organisasjonen fra år til år kan skaffe prosjektmidler. Som føl-

ge av kutt i prosjektstøtte fra UDI til veiledningsarbeid, må NOAS halvere rettshjelpskapasiteten fra 1. mai, tilsvarende fem stillinger.

Etter endrede rammebetingelser i tildelingsbrev fra Justisdepartementet til UDI, velger UDI fra mars i år å bruke egne ansatte til å gjennomføre realitetsorienterende samtaler med asylsøkere i mottak. Dette innebærer at UDI ikke lenger ser behov for NOAS' besøksprogram med avklarings- og veiledningssamtaler til asylsøkere med avslag. Med bortfall av prosjektmidler, fjernes grunnlaget for fem av stillingene som bidro i NOAS' rettshjelps- og veiledningsarbeid. Uten tilgang på nye prosjektmidler og økt støtte fra Justisdepartementet, vil asylsøkere oppleve mer en halvering av NOAS' kapasitet til uavhengig, kvalifisert vurdering av deres sak og situasjon.

Dette skjer samtidig som Utlendingsnemnda skriftlig anbefaler asylsøkere som skal i nemndsmøte å kontakte NOAS for «å høre om de kan hjelpe deg eller skaffe en advokat til deg». Asyladvokater henviser personer med avslag til NOAS for en «second opinion» og mottaksansatte råder beboere til å kontakte organisasjonen for en vurdering av sin asylsak.

I samarbeidsavtalen for utlendingsfeltet mellom KrF, Venstre og regjeringspartiene står det at det skal foretas «en evaluering av informasjonen og veiledningen asylsøkere får under hele asylprosessen, særlig med sikte på å forbedre veiledningen asylsøkere får før mottaks- og ankomstsamtalen». Videre forplikter regjeringen seg til å arbeide for å sikre en bedre klageordning for utlendingssaker. Samtidig kuttes støtten til det eksisterende, gratis rettshjelpsarbeidet i asylsaker før evalueringen er foretatt og tiltak for å styrke asylsøkeres rettssikkerhet er iverksatt.

Svar:

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at rettshjelploven skiller mellom «fritt rettsråd» og «fri sakførsel». Fri rettshjelp er et fellesbegrep for begge typer rettshjelp. «Fritt rettsråd» er advokatbistand utenfor domstolsbehandling, typisk ved en forvaltningsmessig behandling av en sak, og «fri sakførsel» er advokatbistand når det er fremmet en sak for domstolene.

Rettshjelplovens bestemmelser gjelder også for utlendingssaker, men utlendingsloven har en særbestemmelse om rettshjelp for utlendinger som har en sak til behandling. Når det gjelder asylsøkere, har de rett til fritt rettsråd uten behovsprøving i klageomgangen for Utlendingsnemnda (UNE). Det finnes noen unntak hvoretter det gis fritt rettsråd også i første instans, dvs. mens saken behandles av Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette gjelder saker som involverer grunnleggende nasjonale interesser, utenrikspolitiske hensyn, eksklusjon fra flyktningsstatus og enslige, mindreårige asylsøkere.

Utlendingsloven har ikke bestemmelser som gir asylsøkere adgang til fri sakførsel etter endelig avslag i asylsaken; her er det rettshjelplovens bestemmelser som gjelder. Etter rettshjelploven gis fri sakførsel uten behovsprøving til utlendinger som har rett til slik bistand. Det gjelder blant annet saker om fengsling ved iverksettelse av vedtak som innebærer at asylsøkeren må forlate riket.

I andre saker gis det bare unntaksvis fri sakførsel etter rettshjelploven dersom de økonomiske vilkårene for fri rettshjelp er oppfylt og saken objektivt sett berører søkeren i særlig sterk grad. Det føres en restriktiv praksis etter bestemmelsen, siden asylsøkerens grunnleggende rettigheter anses tilstrekkelig ivaretatt ved den forvaltningsmessige behandlingen av saken. Fri sakførsel gis bare dersom det foreligger helt spesielle grunner, jf. Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-12/05 pkt. 6.5.2 side 47.

Jeg nevner også at Justis- og beredskapsdepartementet gir tilskudd til spesielle rettshjelptiltak med grunnlag i bevilgningen over budsjettkapittel 470, post 72, i Prop. 1 S (2013–2014) etter retningslinjer fastsatt av departementet. Formålet med ordningen er å legge til rette for kostnadseffektive rettshjelpstilbud rettet mot særlig utsatte grupper og mennesker i en spesielt vanskelig situasjon, som kan oppfatte at terskelen for å oppsøke ordinær juridisk bistand er høy. Søknadsfristen i år var 1. februar, og NOAS var blant søkerne. Det er per nå ikke tatt stilling til søknadene.

Jeg har foreløpig ikke konkrete planer om å innføre tiltak som vil utvide adgangen til fri sakførsel for domstolene for asylsøkere som har fått endelig avslag på sin søknad om beskyttelse av UDI og UNE.

SPØRSMÅL NR. 544**Innlevert 17. mars 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 26. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren ta initiativ overfor Akershus Universitetssykehus for å stanse nedleggelse av palliativ sengepost ved Ski sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Akershus Universitetssykehus (Ahus) har foreslått å legge ned Palliativ avdeling på Ski sykehus for å utvide sitt eget palliative senter på Ahus Nordbyhagen. Dette har skapt sterke reaksjoner blant innbyggerne i Follo som har svært gode erfaringer med Palliativ avdeling. Nedleggelse av de palliative sengeplassene på Ski sykehus vil svekke en viktig del av helsetilbudet for Follo sine innbyggere. Palliativtilbudet ble etablert i 2006, etter et sterkt ønske og behov fra befolkningen om en lokal enhet med lindrende behandling til alvorlig syke pasienter i Follo. I dag er palliativ sengeenhet Ski, veletablert med solid kompetanse i palliasjon.

Lokalsykehuset på Ski har vært truet av nedleggelse, blitt fratatt oppgaver og pasienter, for så å bli rustet opp til full sykehusdrift igjen, men trues nå igjen av nedskjæringer. Store endringer i lokalsykehusets tjenestetilbud skaper stor usikkerhet for befolkningen i Follo.

Samhandlingsreformen, skal gi innbyggerne flere og bedre tjenester nærmest mulig der de bor. Dette gjelder også for pasienter i livets slutfase. For å styrke fagkunnskapen på palliative tjenester skal Helse- og omsorgsdepartementet utarbeide en egen fagrapport innen 1. desember 2014 som legger grunnlaget for hvordan vi skal organisere og utforme palliative tjenester i framtiden. Samhandlingsreformen vil føre til vesentlige endringer i pasientbehandlingen i de nærmeste årene, blant annet skal lokalmedisinske sentra være etablert innen 2016.

Helseministeren har varslet en nasjonal helse- og sykehusplan, og har selv ved flere anledninger sagt at han inntil den er på plass vil frede lokalsykehusene.

Svar:

Det er foreløpig ikke gjort endelig vedtak i saken. Styret ved Akershus universitetssykehus vedtok 5. mars 2014 at det skal arbeides videre med en utredning av flytting av palliative senger fra Ski til Nordbyhagen.

Akershus universitetssykehus oppgir at de har som målsetning å styrke det palliative tilbudet og har

derfor etablert et palliativt senter på Nordbyhagen og økt kapasiteten med etablering av 9 senger til palliativ behandling på Nordbyhagen fra 2013 til 2014.

Akershus universitetssykehus opplyser følgende om tilbudet på Nordbyhagen:

- syvdøgnspost
- har akuttberedskap og bemannes med leger og sykepleiere med spesialkompetanse
- innen palliativ behandling
- gir spesialisert palliativ behandling både til pasienter med kreftsykdommer og andre
- sykdomsgrupper (lunge-, hjerte- og nevrologiske sykdommer)
- gir tilbud til pasienter med kompliserte forløp og pasienter i terminal fase
- tilbyr korttidsopphold, vurdering, tilrettelegging og overføring til lavere kompetansenivå (palliative enheter i sykehjem mv.) eller til hjemmet
- poliklinisk tilbud
- palliativt team

Akershus universitetssykehus opplyser at et godt tilbud til pasienter med behov for lindrende behandling vil være sammensatt og kreve god samhandling mellom kommunehelsetjenesten og sykehuset. Tilbudet vil bl.a. omfatte hjelp og støtte hjemme av hjemmesykepleier eller sykehusets palliative team, palliative senger på kommunalt nivå og spesialisert palliativ behandling på sykehusnivå, både poliklinisk og i sengepost.

I det videre utredningsarbeidet opplyser Akershus universitetssykehus at det vil bli lagt vekt på å tilrettelegge for et godt palliativt tilbud til befolkningen også i Follo, i samarbeid med kommunene i området.

Jeg legger til grunn at Akershus universitetssykehus fatter en beslutning som ivaretar pasientene og de pårørende på en god måte. Jeg har vært helt klar på at utviklingsarbeid i helseforetakene må fortsette som før, selv om vi holder på med en nasjonal helse- og sykehusplan. Representanten Raja feilsiterer meg når han opplyser at jeg ved flere anledninger har sagt at inntil nasjonal helse- og sykehusplan er på plass vil frede lokalsykehusene. Det pågår daglig endringsprosesser ved våre sykehus. Jeg har ingen planer om å gripe inn i beslutningene som gjelder palliativ behandling ved Akershus universitetssykehus HF.

SPØRSMÅL NR. 545**Innlevert 17. mars 2014 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 26. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener helseministeren dette er i tråd med hans egne uttalelser om at loven skal følges, og hvordan vil helseministeren sikre at fastlegene følger gjeldende lov?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren har ved flere anledninger slått fast at fastleger skal følge gjeldende lov og henvise kvinner til abort, frem til en eventuell lovendring trer i kraft. Til tross for dette fortsetter flere reservasjonsleger som før, og i enkelte tilfeller uten at helsemyndighetene følger det opp. Til Dagbladet 9. mars uttaler blant annet fylkeslege Hans Tomter i Oppland at han kjenner til en reservasjonslege i Oppland, men at det ikke er åpnet sak. Fylkeslegen i Oppland uttaler videre, «jeg velger kort og godt ikke å prioritere ressursene vi har på det».

Svar:

Jeg forutsetter at fastlegene forholder seg til det som er gjeldende regelverk og at kommunene påser at dette skjer. Dersom en fastlege fortsetter å nekte å utføre arbeidsoppgaver som hører under hans eller hennes listansvar, jf. fastlegeforskriften § 32, bør kommunen vurdere å si opp fastlegeavtalen.

Fylkesmannen og Statens helsetilsyn fører tilsyn med helse- og omsorgstjenester og med alt helsepersonell. Statens helsetilsyn har myndighet til å gi administrative reaksjoner til fastleger og pålegg til kommuner. Statens helsetilsyn har fått oversendt flere tilsynssaker mot fastleger som reserverer seg mot

å henvise til abort og tilsynssaker mot kommuner. Disse sakene er under behandling.

Videre er det slik at det forslaget som regjeringen har på høring vil gi kommunene en mye bedre oversikt over hvilke fastleger som ønsker å reservere seg og gjøre det lettere for kommunene å sørge for at ingen fastleger praktiserer reservasjon i strid med regelverket.

Etter forslaget som er på høring, skal fylkesmannen få tilsendt kopi av alle reservasjonsavtaler som inngås. Dermed vil også fylkesmennene få bedre oversikt over praksis og mulighet for å føre tilsyn med at fastleger ikke reserverer seg for eksempel mot å forskrive prevensjon eller sette inn spiral.

Jeg vil vurdere om reservasjonspraksis bør være tema for et landsomfattende tilsyn i 2015.

Når det gjelder den konkrete saken som representanten Stine Renate Håheim viser til, opplyser fylkeslege Hans Tomter i Oppland at det ikke er korrekt når det i Dagbladet fremstilles som om Fylkesmannen ikke fulgte opp den aktuelle reservasjonssaken.

Fylkesmannen opprettet tilsynssak på bakgrunn av den aktuelle fastlegens uttalelser i media og avsluttet denne 17. desember 2013. Fylkeslegen opplyser at han har tillit til at Gjøvik kommune, gjennom kontakt med sine fastleger – og den aktuelle legen spesielt – sikrer at gjeldende lov blir fulgt. Fylkesmannen har fulgt dialogen mellom kommunen og fastlegen.

Fylkesmannen har ikke kjennskap til andre leger i Oppland som har gitt uttrykk for at de ikke vil henvise kvinner til abort.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 17. mars 2014 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 24. mars 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hvilke planer har statsråden for fremtidig bruk av lokalene som i dag huser Nasjonalgalleriet?»

Svar:

Representanten Syversen vil være kjent med at da Stortinget 6. juni 2013 behandlet saken om nybygg for Nasjonalmuseet på Vestbanen, uttalte en samlet

komité seg om etterbruken av Nasjonalgalleribygningen på denne måten:

”K o m i t e e n vil understreke viktigheten av at dette bygget ivaretas, og at staten finner frem til gode løsninger som kler de rike tradisjonene dette bygget bærer med seg.” (Innst. 337 S (2012-2013), s. 3; jf. Prop. 108 S (2012-2013).

Jeg kan forsikre representanten Syversen om at denne regjeringen vil sørge for en planleggingsprosess for bruken av Nasjonalgalleri-bygningen som vil ivareta de hensynene som en samlet komité gir uttrykk for.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ga i brev av 21. februar 2011 Statsbygg i oppdrag å utarbeide en mulighetsstudie for den framtidige bruken av bygningsmassen og utvikling av Tullinløkka med omkringliggende områder. Statsbyggs oppdrag inkluderer også å vurdere den aktuelle bygningen i et større byplanperspektiv og som del av hele Tullinløkka-området. I brevet heter det blant annet:

”FAD er enig med Statsbygg i at etterbruksarbeidet bør ta for seg et område som også inkluderer Universitetets sentrumsbygninger (som er under omfattende rehabilitering), Universitetsplassen, Universitetshagen, Nasjonalgalleriet, Historisk museum (Frederiks gate 2), Den gamle kjemibygningen (Frederiks gate 3), og i tillegg St. Olavs gate 32 (tidligere Kunstakademiet og Norges geografiske oppmåling). Staten bør i utgangspunktet tilstrebe en helhetlig tilnærming til utviklingen av området, der ulike planer og funksjoner kan ses i en større sammenheng. Det geografiske området kan eventuelt justeres, f. eks. dersom politiske beslutninger om etablering/flytting av institusjoner tilsier det.”

Det vil ikke være mulig å starte med rehabilitering og oppgradering av Nasjonalgalleri-bygningen før bygningen blir ledig i 2020, når Nasjonalmuseet har flyttet ut sin virksomhet. Vi har med andre ord tid til å gjennomføre et grundig planarbeid før vi bestemmer oss for hvilke funksjoner og aktiviteter som det er mest hensiktsmessig å ha i Nasjonalgalleri-bygningen. Alle gode forslag som lanseres vil bli vurdert i det arbeidet som pågår.

SPØRSMÅL NR. 547

Innlevert 18. mars 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 26. mars 2014 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Viser til svar fra næringsministeren på mitt spørsmål angående innkjøpsportalen doffin.no og leverandørskifte som har ført til en rekke problemer ifølge brukerne. Næringsministeren hevder i sitt svar til meg at tjenesten fungerer, ifølge brukerne er løsningen imidlertid langt mindre brukervennlig og fører til langt mer tidsbruk.

Hvordan vil statsråden hindre at nye doffin forblir en tidstyv for brukerne?»

BEGRUNNELSE:

Etter at næringsministeren svarte på mitt forrige spørsmål om temaet er det framkommet reaksjoner på svaret. Det er tydelig at departementet har en annen virkelighetsforståelse av dette enn brukerne. Jeg har ingen grunn til å tro at brukerne av doffin.no skulle ha noen som helst interesse av å "svartmale" situasjonen og imøteser at departementet tar brukerne på alvor.

Svar:

Doffin skal bidra til effektiv kunngjøring av offentlige virksomheters anskaffelsesbehov og gi leverandører enkel tilgang til informasjon. Med dette som utgangspunkt er det viktig at Doffin har god og effektivitetsfremmende funksjonalitet og oppleves som brukervennlig. Jeg har fått opplyst at Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har et kontinuerlig samarbeid med brukere og tjenesteleverandør for å utvikle og forbedre Doffin i samsvar med brukernes behov.

Difi har mottatt og følger kontinuerlig opp skriftlige henvendelser og muntlige tilbakemeldinger i møter med innkjøpere og leverandører. En del tilbakemeldinger dreier seg om opplevde feil i løsningen, og disse har brukerne også meldt direkte til leverandør av Doffin-tjenesten, EU Supply. Andre innspill dreier seg om forslag til forbedringer og alternative måter å løse oppgaver på. Det er laget et opplegg for en systematisk oppfølging av tilbakemeldingene. Rettinger er gjennomført fortløpende, og det er også gjennomført flere funksjonsforbedringer.

Arbeidet med funksjonsforbedringer fortsetter, og Difi legger opp til tett kommunikasjon med brukere gjennom nyhetsbrev, deltakelse på brukersamlinger og i direkte dialog for å avklare behov og prioriteringer. Disse tiltakene kommer i tillegg til brukerinvolveringen som ble gjennomført i spesifisering

av dagens løsning og testingen av løsningen, før den ble satt i drift i januar 2014.

Jeg kan forsikre om at brukerne tas på alvor og at departementet i tiden fremover vil ha dialog med Difi for å sikre at arbeidet med forbedring og brukerretting av Doffin fortsetter med uforminsket styrke.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 18. mars 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 26. mars 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Er det akseptabelt for statsråden at Sogn og Fjordane fylke no står i fare for å miste sitt einaste barn- og familiesenter?»

BEGRUNNELSE:

Det statlege barnevernet på Vestlandet, Bufetat region vest, la onsdag 12. mars fram forslag om å legge ned Sogn og Fjordane barn- og familiesenter i Førde og sentralisere tilbodet til Bergen. I følgje avisa Firda skal saka opp på eit møte allereie 19. mars, utan at lokalsamfunnet har blitt konsultert på førehand. Fleire lokale folkevalde, mellom anna ordføraren i Førde, har reagert kraftig på prosessen rundt nedlegginga.

Barn- og familiesentra er viktige tilbod til ei svært sårbar gruppe, og det bør etter undertekna sitt syn leggjast stor vekt på at slike tilbod skal finnast i rimeleg reiseavstand til der folk bur. Det er vanskeleg å sjå at ei sentralisering til Bergen, noko som for folk i Sogn og Fjordane vil kunne medføre ei reisetid på opp mot seks timar, vil medføre eit betre tilbod.

Slik undertekna vurderer det, går også denne saka inn i eit større bilete der statlege etatar, med kvar si regionale inndeling og organisering, set i gong sentraliseringsprosessar utan folkevald forankring eller styring. Minst av alt frå lokale folkevalde. Dette bør vere ein tankevekkar for regjeringa, og ei viktig påminning om behovet for betre samordning mellom ulike folkevaldnivå og oppgåveløysing i samband med den varsla kommunereforma.

Svar:

Stortinget har slutta seg til forslaga i Prop. 106 L (2012-2013). Ein konsekvens av dette er at Bufdir nå

utviklar dei lovpålagte oppgåvene og at dei oppgåvene som ikkje er lovpålagte blir tilbydd eller finansiert i den grad dei følgjer av instruks eller tildelingsbrev.

Bufdir omstiller sitt tilbod for å nå måla i Prop. 106 L (2012-2013). Ei effektiv ressursutnytting kan i nokre tilfelle bety at tilbod må sentraliserast og relokalisert. For eksempel føreset utviklinga av eit godt tilbod til dei minste barna eit samarbeid med mange ulike spesialiserte fagmiljø som ein ikkje så lett finn i dei mindre kommunane. Gjennom tildelingsbrevet for 2014 har Bufetat fått tydelege signal om å samarbeide med kommunane i si omstilling av tilbodet. Dette har blitt gjort av etaten.

Opphald i senter for foreldre og barn er eit hjelpetiltak i barnevernet og ikkje eit lovpålagt tiltak som staten skal tilby. Bufetat sitt ansvar er å bistå kommunane med å fordele dei eksisterande plassane i senter for foreldre og barn. Bufetat skal som hovudregel dekke den delen av kommunen sine utgifter som er større enn ei fastsett eigenbetaling.

Eit godt tilbod til dei minste barna og deira familiar er viktig for å kunne gje tidleg hjelp og førebygge seinare problem. Bufdir har utgreia korleis det faglege innhaldet i eit slik tilbod bør vere. Eg har no bedt Bufdir vurdere dei økonomiske, administrative og juridiske konsekvensane av vurderingane som er gjort i utgreiinga.

Før dei venta tilrådingane frå direktoratet kjem, er eg oppteken av at det tilbodet vi har i dag ikkje blir omstilt for fort. Eg er også uroa over om alle kommunane sjølv klarar å gje eit like godt tilbod som det mange senter gjev i dag. Eg har derfor bedt etaten stoppe omstillinga av tilbodet inntil vidare. Det inneber at Region vest ikkje går vidare med å legge ned dagens tilbod til denne gruppa i Sogn og Fjordane.

SPØRSMÅL NR. 549**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 26. mars 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hvordan ser kulturministeren for seg at regjeringen kan bidra til å sikre en tilfredsstillende gjennomføring av sjakk-OL i Tromsø, blant annet med tanke på merkostnader som har gjort økonomien til arrangørselskapet krevende?»

BEGRUNNELSE:

Det er nå mindre enn seks måneder igjen til Norge skal være vertsnaasjon for verdens 4. største idrettsarrangement med 160 deltakernasjoner: I august 2014 skal den 41. sjakkolympiade avholdes i Tromsø. Det forventes et sted mellom 50 og 100 millioner tv-seere til arrangementet. Det er første gang noensinne at sjakkolympiaden arrangeres i Norge, og sist gang arrangementet ble avholdt i Norden var i Helsinki i 1952.

Stortinget bevilget i 2010 70 mill. kroner til arrangementet. Etter at søknaden om arrangementet ble sendt endret verdens sjakkforbund (FIDE) spillereglene slik at aktuelle arrangørbyer også måtte forplikte seg til å arrangere et World Cup-arrangement året før for å kunne bli vurdert. World Cup ble arrangert i Tromsø i 2013, og har ført til merkostnader på rundt 15 millioner kroner. Arrangementet i fjor ble etter det undertegnede forstår oppfattet som en veldig god prøve på å arrangere et sjakk-OL, men har også gjort økonomien for arrangørselskapet – som eies av Tromsø kommune og Norges sjakkforbund – meget krevende. Dette kan føre til at et allerede nøkternt arrangement – slik sjakk-OL er planlagt – blir arrangert på sparebluss og at arrangørselskapet risikerer et millionunderskudd.

Svar:

Stortinget vedtok 8. juni 2010 å gi et statstilskudd på 70 mill. kroner til å arrangere sjakk-OL i Tromsø i 2014. Tilskuddet skal gå til planlegging og gjennomføring av arrangementet. Både Verdens Sjakkforbunds (FIDEs) krav om et verdenscuparrangement og merkostnadene ved arrangementet har vært kjent lenge. Ved behandlingen av Innst. 239 S (2009-2010) var Stortinget kjent med at det ikke var tatt høyde for merkostnader til et verdenscuparrangement i søknaden. Stortinget bevilget likevel ikke mer enn de omsøkte 70 mill. kronene.

I tillegg til de omsøkte 70 mill. kronene har Stortinget i statsbudsjettet for 2014 vedtatt en tilleggsbevilgning på 5. mill. kroner til åpnings- og avslutningsseremonier og andre kulturtiltak.

Det er derfor gitt betydelige tilskudd til sjakk-OL. Det er imidlertid arrangørselskapet, sammen med eierne, som er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av sjakk-OL. En forutsetning for statstilskuddet var at eventuelle kostnader utover vedtatte budsjetter ville være et ansvar for selskapet og eierne.

Kulturdepartementet har tidligere presisert at det er viktig at selskapet forholder seg til de økonomiske rammene som er til disposisjon. Med tanke på at selskapet ønsker å arrangere et mesterskap preget av nøkternhet, samt holde kostnadene nede bør dette være et minimumskrav.

Statlige tilskudd utgjør hovedfinansieringen av sjakk-OL. Chess Olympiad Tromsø 2014 AS har søkt Kulturdepartementet om en tilleggsbevilgning på 15,1 mill. kroner. Søknaden er begrunnet med at gjennomføringen av verdenscuparrangementet i fjor har medført en utfordrende økonomisk situasjon for selskapet. Denne søknaden er nå til behandling.

SPØRSMÅL NR. 550**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 28. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Arbeids- og sosialdepartementet la på nyåret ut eit prosjekt på anbod, der oppdraget var å vurdere føremoner og ulemper ved å endra dei pensjonsrelaterte aldersgrensene.

Er dette første steg i regjeringa sitt arbeid med å innføre høgare aldersgrense for AFP- og folketrygdpensjon, og kvifor er ikkje partane i arbeidslivet informerte om at dette utgreiingsprosjektet er sett i gang?»

Svar:

Utgreiinga "Aldersgrenser i pensjonssystemet" er eit ledd i Arbeids- og sosialdepartementet sitt arbeid med å få betre kunnskap om område som departe-

mentet har ansvaret for. Det er av stor verdi at Arbeids- og sosialdepartementet har god kunnskap om ansvarsområda sine. Det bidrar til å sikre eit godt grunnlag for politiske val.

Det er for tida ikkje planar om å innføre høgare aldersgrenser for AFP og alderspensjon i folketrygda. Dersom det seinare skulle bli aktuelt å vurdere endringar i aldersgrensene i pensjonssystemet, vil dette skje i samråd og samforståing med partane i arbeidslivet, slik som pensjonsreformen elles er gjennomført.

Partane i arbeidslivet blei informerte om utgreiingsprosjektet i eit møte 18. desember 2013.

SPØRSMÅL NR. 551**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 27. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Er det riktig at regjeringa ikkje vil kompensere kommunene for den underbudsjetteringen av barnehagene flertallet på Stortinget har ansvaret for?»

BEGRUNNELSE:

På grunn av økningen i kontantstøtten har kunnskapsdepartementet for inneværende år regnet med synkende etterspørsel etter barnehageplasser, og dermed redusert overføringene til kommunene til dette formålet. Søkertallene for barnehageplasser i Bergen har nå kommet, og det viser seg at departementets anslag var helt feil. Flere søker om plass i år enn i fjor. Ansvarlig byråd i Bergen sier til Bergens Tidende 19. mars at han forventer at kommunene får dette kompensert, for å unngå kutt i barnehagene eller i andre velferdstjenester. Til samme avis opplyser imidlertid statssekretær Birgitte Jordahl at regjeringa ikkje har noen planer om noen slik kompensasjon.

Svar:

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2014 å øke kontantstøtten for ettåringer til 6 000 kroner per måned. Siden økt kontantstøtte øker den relative prisen for en barnehageplass, ble det lagt til grunn at tiltaket ville medføre redusert etterspørsel etter barnehageplasser. Reduksjonen i etterspørsel ble anslått til om lag 4 100 heltidsplasser.

I 2012 økte Stoltenberg II-regjeringa kontantstøtten for barn i alderen 13-18 måneder fra 3 303 kroner til 5 000 kroner per måned. Barnehagestatistikken til Statistisk sentralbyrå viser at andelen ettåringer i barnehage har gått ned fra 70,9 prosent i 2011 til 68,9 prosent i 2013. I årene før kontantstøtteøkningen økte dekningsgraden for ettåringene. Disse erfaringstallene viser at økt kontantstøtte medfører lavere etterspørsel etter barnehageplasser.

Uttrekket fra kommunerammen som følge av økt kontantstøtte i 2014, var basert på beste tilgjengelige anslag da vedtaket ble fattet. Siden det er anslag som legges til grunn, vil det kunne oppstå avvik mellom anslåtte endringer i kommunenes utgifter og faktiske

utgiftsendringer. Disse går i begge retninger, og det er ikke vanlig praksis å foreta etterberegninger basert på faktiske utgiftsendringer. Det er for eksempel mye som tyder på at kommunene ble overkompensert for endringene i kontantstøtten for ett- og toåringer i 2012, men deler av kompensasjonen er likevel ikke trukket tilbake fra kommunene.

Anslaget for redusert etterspørsel etter barnehageplasser som følge av økt kontantstøtte i 2014, er beregnet ut fra samme metode som da Stoltenberg II-

regjeringen anslo effekten av økt kontantstøtte for ettåringer i 2012.

Søkningen til hovedopptaket i august 2014 kan gi en indikasjon på hvordan økningen i kontantstøtte påvirker etterspørselen etter barnehageplasser. Erfaringen fra kontantstøtteomleggingen i 2012 viser imidlertid at det kan ta et par år før man ser den fulle effekten av økt kontantstøtte. Det er derfor for tidlig å konkludere med at anslaget er helt feil slik representanten Lysbakken gjør.

SPØRSMÅL NR. 552

Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 28. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva mener helseministeren om de arbeidsforhold og manglende kontrakter for yngre leger som er avdekket ved OUS, og hva slags signal vil statsråden gi til ledelsen ved OUS om dette?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere artikler har Dagens Næringsliv de siste dagene avdekket arbeidsforhold for yngre leger ved Oslo Universitetssykehus som er egnet til å vekke bekymring. Det rapporteres om en kultur hvor det er vanlig å gi unge leger kortvarige arbeidsavtaler, og det gis eksempler på at elementære forhold som arbeidskontrakt ikke er i orden. En overlege har trukket seg fra sin rolle som stedlig leder i protest mot disse forholdene, og mot det legen mener er manglende muligheter til å komme i dialog med ledelsen ved OUS om både arbeidsforhold og kvalitet i pasientbehandlingen. Påstandene som framsettes er så alvorlige at saken ikke kan overlates til OUS alene, og det er derfor naturlig å be om helseministerens vurdering.

Svar:

Jeg tar disse spørsmålene på største alvor. Jeg er svært opptatt av at det skal være ordnede arbeidsforhold for alt personell i sykehusene. Dette er viktig både ut i fra et arbeidsmiljøperspektiv, ut i fra et pasientsikkerhetsperspektiv og ut fra den enkelte medarbeiders behov.

Jeg forventer at sykehusene organiserer sin virksomhet i tråd med lovverket og kravet om forsvarlig drift. I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene 7. januar i år stilte jeg krav om at sykehusene skal

føre en ansvarlig arbeidsgiverpolitikk. Ifølge arbeidsmiljøloven § 14-5 skal det inngås skriftlig arbeidsavtale i alle arbeidsforhold. Ved arbeidsforhold av mer enn en måneds varighet skal skriftlig arbeidsavtale foreligge senest en måned etter at arbeidsforholdet begynte.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at alle ansatte ved OUS skal ha arbeidsavtale. OUS sine rutiner krever at arbeidsavtale må være på plass før lønn utbetales. Videre må leger i spesialisering (LIS-leger) ha arbeidskontrakt for å få tellende utdanningstjeneste.

Alle de regionale helseforetakene har informert departementet om at sykehusene søker å følge opp styringskravet om at flest mulig av LIS-legene bør tilsettes fast. Når det gjelder spørsmålet om faste stillinger for LIS-legene, så har Spekter og Legeforeningen kommet frem til en modell om hvordan implementering av faste stillinger skal kunne skje. Partene har imidlertid ikke kommet til enighet om og hvordan tariffavtalen eventuelt skal endres. Dette er bakgrunnen for at arbeidet med å tilby flere LIS-leger faste stillinger har stoppet opp. Helse- og omsorgsdepartementet har ingen arbeidsgiverfunksjon for ansatte i helseforetakene og er heller ikke part i tariffavtalene i sykehusene.

Som helse- og omsorgsminister er jeg overste ansvarlig for at helse- og omsorgstjenesten leverer god helsehjelp og trygge tjenester – god kvalitet og pasientsikkerhet. Det er alltid den øverste lederen i sykehuset som har det overordnede administrative og faglige ansvaret for sykehusets virksomhet, både for arbeidsforholdene for de ansatte og for kvaliteten i pa-

sientbehandlingen. Det er etablert mange kvalitetsindikatorer knyttet til pasientbehandling ved OUS.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at OUS har gjennomført en prosess for å få på plass stedlig ledelse innenfor dagens klinikkstruktur, slik at alle ansatte i det daglige har en stedlig leder der hvor man arbeider. Dette er med noen unntak på plass. Jeg har også fått informasjon om at administrere-

rende direktør ved OUS gjennomfører systematisk møter med ledelsen for de ulike klinikkene. Dette gjelder også med ledelsen for Klinikk for nevrofag.

Avslutningsvis vil jeg nevne at departementet har dialog med de regionale helseforetakene hver måned, hvor kvalitet og HR-området inngår som sentrale tema.

SPØRSMÅL NR. 553

Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Frank J. Jensen

Besvart 27. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan vurderer kunnskapsministeren man kan få til en forsvarlig og samtidig smidig forvaltning av innsamlede FAU-midler, og vil kunnskapsministeren ta initiativ til å se på lov- eller regelverk knyttet til foretaksregistrering, slik at FAU kan få mulighet til å opprette bankkonti i FAUs navn?»

BEGRUNNELSE:

FAU ved Eberg Skole i Trondheim har gjennom mange år forestått innsamling av økonomiske midler som brukes til å gjennomføre arrangementer og tiltak til beste for elevene ved skolen. Eksempelvis familiearrangement 17. mai, elevkvelder, foreldreforedrag om nettvett, skolemelkordning og etablering av skaterampe.

FAU ser på dette som positive tiltak i tråd med formålet med FAU etter opplæringsloven, og lignende foregår ved mange skoler i Trondheim og ellers i landet. Eberg har et aktivt FAU, og har kommet i en situasjon hvor de innehar en bankbeholdningen som tidvis er på 100-150.000,- kroner.

Med bakgrunn i bankenes hvitvaskingsreglement oppstilles krav til at FAU må ha et organisasjonsnummer for kunne opprette konti i FAU sitt navn. Etter reglene i foretaksregisterloven oppfyller imidlertid ikke FAU som lovpålagt organ vilkårene for å få eget organisasjonsnummer i foretaks-/enhetsregisteret i Brønnøysund. Konsekvensen er at bankkonti må opprettes i kassererens eller andres personlige navn. Dette eksponerer den til enhver tid valgte kassereren for potensielle skattemessige problemstillinger, de innsamlede midlene for underslag, samt avstedkommer særskilte problemstillinger ved dødsfall.

FAU ved Eberg skole har undersøkt alternative muligheter:

- Opprette en konto i Trondheim kommunes navn. Da mister FAU rådigheten over kontoen, fakturaer mv må håndteres via skolen og kommunens fakturasystem. Kommunen kan videre ikke garantere for at midlene ikke inndras eller omdisponeres ved driftsmessig underskudd i kommunen.
- Opprette en stiftelse, jf. stiftelsesloven. Denne kan ikke lovlig kobles til FAU og må fungere som en økonomisk frittstående stiftelse på siden av FAU. Utfordringen er dels hvordan ett slikt arrangement skal kommuniseres og forvaltes av løpende nye medlemmer av FAU og foreldregruppe ved skolen.
- Videreføre dagens praksis med FAUs bankkonti i til enhver tid valgte kasserers rådighet.
- Ingen av de ovenstående valgmulighetene fremstår som egnede. Saken har antagelig allmenn interesse utover Trondheim kommune og Eberg skole.

Svar:

Foreldrearbeidsutvalg (FAU) er et lovpålagt organ for brukermedvirkning i grunnskolen.

På Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) sin hjemmeside ligger det en orientering om ulike måter å opprette konto for FAU-er på. En løsning FUG peker på er å få FAU godkjent som egen forening i Brønnøysundregisteret. På hjemmesiden ligger det lenker til eksempler på hvordan dette kan gjøres. En annen mulighet FUG peker på er å knytte FAU sin økonomi til skolens/kommunens økonomi for eksempel ved at FAU organise-

res som et eget prosjekt og hvor skolen eller kommunen kan føre regnskap. FUG peker videre på at det er mulig å ha en egen konto som heter FAU og disponeres av to i styret.

Jeg mener det enkelte FAU må finne løsninger innenfor det mulighetsrommet som FUG har pekt på, slik at innsamlede midler forvaltes på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 26. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Antall og andel unge uføre øker. 59 pst. av unge uføre har diagnoser som psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser. Nye tall viser at i tillegg til unge uføre, er nær 40 000 personer under 30 år registrert med nedsatt arbeidsevne hos Nav.

Kan statsråden med bakgrunn i statistikk eller forskning si noe om hvor stor andel av disse personene som har vært eller er ofre for vold i nære relasjoner, omsorgsvikt og andre typer overgrep?»

BEGRUNNELSE:

For å forebygge at unge faller ut av skole og arbeidsliv, er det viktig med tidlig innsats. Vi vet at ulike typer av overgrep i barndom og ungdom fører til psykiske problemer. Det er viktig at slike overgrep avdekkes tidlig. Det er viktig å forebygge at overgrep skjer, blant annet med tidlig inngripen i familier med problemer. For å kunne sette inn rette tiltak tidlig nok, enten det er på generelt eller individuelt nivå, er det viktig med kunnskap om årsakene til at så mange unge faller ut av skole og arbeidsliv.

Svar:

I Arbeids- og velferdsetatens registerstatistikk over uføre og personer med nedsatt arbeidsevne finnes det ingen diagnosekategori for ofre for vold i nære relasjoner, omsorgsvikt og andre typer overgrep. Vold i nære relasjoner, omsorgsvikt og andre typer overgrep vil dessuten kunne føre til ulike psykiske og fysiske syk-

dommer og skader, og den oppgitte medisinske årsaken til uføretrygd vil derfor i de ulike sakene kunne være kategorisert i ulike diagnosegrupper.

Vi vet at mange av de som faller fra videregående opplæring har sammensatte utfordringer, og har behov for bistand fra flere ulike instanser for å nå målet om å kunne gjennomføre utdanning eller delta i arbeidslivet. Det er viktig at skolen er i stand til å tilby opplæring som er tilpasset den enkelte, for å sikre at flest mulig kan fullføre. Samtidig kan frafallet for enkelte skyldes utfordringer som ligger helt eller delvis utenfor skolen, for eksempel knyttet til psykisk helse, rus og vanskelige hjemmeforhold.

En undersøkelse gjennomført av Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2012 viste at den delen av ungdomsgruppen som har behov for mer omfattende oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen ofte har falt ut av videregående opplæring. Undersøkelsen viste også at mange av disse i tillegg har helseproblemer, særlig knyttet til psykiske lidelser og rus. Helseproblemer kan være en medvirkende årsak til at til enkelte ikke mestrer skolehverdagen. Disse problemene kan videre være en utfordring i møtet med arbeidslivet.

Regjeringen er svært opptatt av å øke gjennomføringen i videregående opplæring, og å bidra til et tettere samarbeid mellom ulike instanser med et ansvar for barn og unge. Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet samarbeider tett om disse problemstillingene.

SPØRSMÅL NR. 555**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 28. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mange rusavhengige og psykisk syke melder om at tilbudene de mottar i sine kommuner ikke bidrar til noen bedring av deres livssituasjon, men at kommunene likevel er motvillige til å se på andre tilbud som kan være mer hensiktsmessige.

Hvordan mener statsråden at det kan legges bedre til rette for at hver enkelt bruker får det tilbudet som passer best for han eller henne?»

Svar:

Etter helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. I samsvare med kommunelovens prinsipper bygger helse- og omsorgstjenesteloven på at den enkelte kommune selv avgjør hvordan tjenesten skal organiseres ut fra lokale forhold og behov. Det er videre den enkelte kommune som selv avgjør i hvilken utstrekning den ønsker å benytte seg av private aktører til å utføre ulike oppgaver som lavterskeltilbud eller oppfølgings-tjenester i hjemmet.

Mennesker med rusproblemer og/eller psykiske problemer har de samme pasientrettighetene på lik linje med alle andre pasientgrupper. Etter pasientrettighetsloven § 2-1a har alle pasienter og brukere rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Videre heter det i loven at tjenestetilbudet så langt som mulig skal utformes i samarbeid med pasienten, og at det skal legges stor vekt på hva pasienten mener. Kommunene har et omfattende ansvar for tjenester til personer med rusproblemer og eller psykiske lidelser. Ansvaret følger av helse- og omsorgstjenesteloven. Tjenestene kan omfatte legetjenester, hjemmesykepleie, praktisk bistand, rådgivning og veiledning, støtteopplegg, bolig og evt. oppfølging i bolig, oppsøkende arbeid, tiltak for sosial- og arbeidsrettet rehabilitering, arbeid med Individuell plan og oppfølging før, under og opphold i spesialisthelsetjenesten eller fengsel mv.

Som representanten Kjønås Kjos viser til er det fortsatt slik at mange med rusproblemer og/eller psykiske lidelser som opplever at de ikke får de tjenestene de har behov for og krav på, og at tjenestene ikke i tilstrekkelig grad er tilpasset de problemer den enkelte har. Samtidig viser også erfaringene at mange får god hjelp.

Brukerperspektivet er helt sentralt i utviklingen av tjenestene. Mens brukermidvirkning på systemnivå er godt etablert, blant annet gjennom helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven, tror jeg det fortsatt er en vei å gå før brukerne alltid får medvirke reelt på individnivå i møte med tjenesten. Jeg mener at pasienter, brukere og pårørende er like viktige som fagfolk og politikere i arbeidet med å utvikle tjenestene. Vi må sette de det gjelder i sentrum. Dette vil være førende i vårt arbeid med å utvikle tjenester for alle brukergrupper.

I tråd med regjeringsplattformen, satser vi på området psykisk helse. Vi vil bl.a. bygge ut gode og tilgjengelige lavterskeltilbud i kommunene. Regjeringen vil legge frem en melding til Stortinget om primærhelsetjenesten i kommunene. Meldingen skal bygge på samhandlingsreformens mål og ses i sammenheng med kommunereformen. Psykisk helsearbeid og rusarbeid vil være sentrale tema i denne meldingen.

Vi har tatt initiativ til å utarbeide en ny opptrappingsplan, og er nå inne i en oppstartsfasen av arbeidet. Tiltak for å bedre rettighetene for personer med rus og eller psykiske lidelser er åpenbart et tema vi vil vurdere i arbeidet med en ny opptrappingsplan. Vi må sikre at informasjon om den enkeltes rettigheter og kvaliteten på tjenestene er lett tilgjengelig, blant annet på portalen helsenorge.no. Videre skal vi satse sterkere på å utvikle kvalitetsindikatorer og medisinske kvalitetsregistre, og vi trenger flere mål på resultater av behandling og oppfølging. Pasient- og brukeropplevd kvalitet må være en naturlig og integrert del av dette arbeidet.

Videre er det behov for å understøtte kommunenes arbeid på feltet. Reversering av innlemmingen av tilskudd til kommunalt rusarbeid som ble gjennomført i Prop 1 S Tillegg 1 (2013-2014), er et sentralt tiltak for å styrke kommunene i den kommende opptrappingsplanen. I tilskuddet til kommunalt rusarbeid er det i regelverket for ordningen krav om brukermidvirkning på både individ og systemnivå knyttet til tildelingen av tilskudd. Helsedirektoratets veileder for lokalt rusarbeid og psykisk helsearbeid for voksne i kommunen vil også være et viktig verktøy for kommunene i deres arbeid med målgruppen.

Det tar noe tid å utarbeide en ny opptrappingsplan, og arbeidet vil kreve en tett dialog med brukere og pårørende, fagmiljøene og interesseorganisasjonene.

SPØRSMÅL NR. 556**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 26. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Til Klassekampen 18/3 uttalar statsråden at han er uroa for unge som fell ut av arbeidslivet. På spørsmål om kva konkrete tiltak statsråden ser føre seg for å møte denne utfordringa, trekk han fram eitt tiltak: bransjeskulane i næringslivet. Statsråden seier at han vil sjå på om desse kan nyttast til å gje naudsynt kompetanse i framtida og finne betre løysingar.

Meiner statsråden at private yrkesfagskular er betre eigna enn offentlege til å få unge ut i arbeidslivet, og vil han fremje fleire tiltak enn dette eine?»

Svar:

Som representanten Bjørdal peikar på, så meiner eg at vi som samfunn har ei stor utfordring når det gjeld å motverke at unge fell ut av arbeidslivet. Ein betydeleg del av dei som er brukarar av NAV sine tenester har ikkje fullført vidaregåande skole. Mi otte er dei mange som manglar kompetanse for å få eit fast fotfeste i arbeidslivet, ikkje kven som leverer kompetansen.

Spørsmålet til meg er om private yrkesfagskolar. Dette er Kunnskapsministeren sitt ansvarsområde. Mitt svar er difor gjeve i samråd med han. Ei rekkje bransjar har tilbod om opplæring, nokre også i form av eigne skolar, som til dømes varehandelen, byggebransjen, norsk industri og frisørbransjen. Ein føresetnad for å kunne ta del i mange av desse opplæringstilboda er at ein er tilsett i ei verksemd i den aktuelle bransjen, og at deltaking i opplæringa er anbefalt eller godkjend av overordna. Desse tilboda er difor ikkje opne for alle.

Ein del av tilboda er knytt opp til det formelle utdanningssystemet og bruker nasjonale læreplanar for faga. Men det er også mange tilbod kor arbeidsgjevarane definerer innhald og rammer for opplæringa. Det er tilfelle ved ein del av kjedeskolane i varehandelen. Fafø hadde ein gjennomgang av desse kjedeskolane i 2010. Dei peika på at skolane i store trekk driv ei ”produktretta” opplæring, som har liten overføringsverdi både til andre verksemder i bransjen og til det formelle utdanningssystemet.

I Sundvolden-erklæringa har regjeringa varsla at ho vil arbeide for ei ny friskolelov. Skolar som fyller krav til innhald og kvalitet vil kunne ha rett til godkjenning, med mindre dette vil gi negative konsekvensar for det offentlege skoletilbodet. Kunnskapsdepartementet har satt i gang eit større arbeid med sikte på heilskaplege lovendringar for å gjennomføre regjeringa sin politikk.

Kunnskapsdepartementet har nyleg hatt på høring eit forslag om at det i særlege tilfelle kan gi dispensasjon og godkjenne einskilde private skolar som er nyskapande samanlikna med eksisterande offentlege og private skolar. Slik vil ein kunne godkjenne einskilde skolar innan ny lov kan tre i kraft. Skolar som vil kunne falle inn under dispensasjonsordninga kan til dømes vere somme private realfagsgymnas og yrkesfagskolar. Med forslaget om ei dispensasjonsordning vil ein også vinne erfaring med søknadar om nye skolar som er nyskapande, og som kan ha generell nytte. Kunnskapsdepartementet vil leggje vekt på om søknaden vert støtta av den aktuelle bransjeorganisasjonen ved søknader om godkjenning av yrkesfagskolar.

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 19. mars 2014 av stortingsrepresentant Jenny Følling****Besvart 26. mars 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Av omsyn til barna sine behov, må det takast naudsynpte grep for at Barne og familiesenteret i Sogn og Fjordane, Rogaland og Hordaland vert oppretthalde.

Vil statsråden ta initiativ til å stoppe prosessen vedrørende nedbygging av foreldre/barntilbodet, og vil Statsråden ta initiativ til å forankre dette tilbodet til den mest sårbare gruppa i lover og forskrifter?»

GRUNNGJEVING:

Senterpartiet er sterkt uroa over at det statlege barnevernet region Vest vil legge ned tilbodet Sogn og Fjordane Barne- og familiesenterert i Førde. I dag er dette einaste tilbodet i fylket det vanskelegstilte gravide og familiar med barn i alderen 0-6 år får hjelp og rettleiing i situasjonar der det er stor risiko for at foreldra av ulike årsaker ikkje klarar å ta hand om egne barn.

Ut i frå det ministeren sjølv har teke til orde for, stiller vi spørsmål ved om nedleggjaga strir mot politiske styringssignal, faglege tilrådingar og krav om forsvarlege tenester i nærområdet. Eit allereie pressa barnevernsmiljø vil få ekstra belastning. Døgntilbodet ved barne- og familiesenteret representerer høgt spesialiserte tenester som små og mellomstore kommunar ikkje vil kunne klare å drifte sjølv.

Av omsyn til barna sine behov, ber vi om at det vert tatt naudsynte grep og gjeve økonomisk rom for at barne og familiesentera vert oppretthaldne.

Det ligg klare politiske føringar som er gitt av noverande regjering mellom anna gjennom disponeringsbrevet 2014, og statsråden sitt svar til Stortinget 13. februar i år. Sitat frå disponeringsbrevet 2014:

"Delmål 2.4 Forusigbarhet ved omstilling av ikke-lovpålagde oppgåver

Bufdir skal utvikle lovpålagde oppgåver. Ikke-lovpålagde oppgåver skal bare tilbys og finansieres i den utstrekning det følger av instruks eller tildelingsbrev. I den grad måloppnåelse krever omstillinger som fører til reelle endringer i tilbudet til kommunene skal departementet varsles før iverksetting. Staten skal i sitt omstillingsarbeid, så langt som mulig ta hensyn til kommunenes ulike forutsetninger for å ivareta nødvendig kompetanse, tiltak og tjenester. Berørte kommuner skal gis anledning til å uttale seg om planlagte endringer i tilbudet til kommunene, og skal varsles i god tid før endringene trer i kraft. Dette for at kommunene skal erfare størst mulig forutsigbarhet i tilbudet til statlig barnevern."

Det kan verke som at Bufetat ikkje har ivaretatt informasjonsplikt to samarbeidsavtaler. Meldinga om at Bufetat vil halvere tilbodet til dei mest sårbare og sentralisere attverande tilbodet til Bergen slo ned som lyn frå klar himmel for dei berørte kommunane.

Bufetat sine egne kvalitetskrav blir også utforda på samanhengande kvalitetskrav. Ved manglande nærleik mellom dei ulike aktørar i barnevernet, vil dette kvalitetskravet bli utforda. Det er vanskeleg med oppfølging kvar veke av brukarar som er plasserte så langt unna at det tek ein heil dag berre på reise.

Det er ikkje berre Sogn og Fjordane som vert ramma av dei økonomiske innsparringane som BUF-

etat Vest gjennomfører. Tilbodet i Stavanger vert lagt ned og tal plassar i Hordaland vert redusert til 6 plassar. Dette rammar den mest sårbare gruppa innan barnevernet.

All forskning på området viser at tidleg innsats gjev berte utviklingstilhøve for barn i risiko. Det er svært urovekkande at Bufetat brått varslar at dei vil legge ned Sogn og Fjordane Barne og familiesenter grunna økonomiske årsaker.

Svar:

Stortinget har slutta seg til forslaga i Prop. 106 L (2012-2013). Ein konsekvens av dette er at Bufdir nå utviklar dei lovpålagte oppgåvene og at dei oppgåvene som ikkje er lovpålagte blir tilbydd eller finansiert i den grad dei følgjer av instruks eller tildelingsbrev.

Bufdir omstiller sitt tilbod for å nå måla i Prop. 106 L (2012-2013). Ei effektiv ressursutnytting kan i nokre tilfelle bety at tilbod må sentraliserast og relokalisert. For eksempel føreset utviklinga av eit godt tilbod til dei minste barna eit samarbeid med mange ulike spesialiserte fagmiljø som ein ikkje så lett finn i dei mindre kommunane. Gjennom tildelingsbrevet for 2014 har Bufetat fått tydelege signal om å samarbeide med kommunane i si omstilling av tilbodet. Dette har blitt gjort av etaten.

Opphald i senter for foreldre og barn er eit hjelpetiltak i barnevernet og ikkje eit lovpålagt tiltak som staten skal tilby. Bufetat sitt ansvar er å bistå kommunane med å fordele dei eksisterande plassane i senter for foreldre og barn. Bufetat skal som hovudregel dekke den delen av kommunen sine utgifter som er større enn ei fastsett eigenbetaling.

Eit godt tilbod til dei minste barna og deira familiar er viktig for å kunne gje tidleg hjelp og førebygging seinare problem. Bufdir har gjort ei vurdering av korleis det faglege innhaldet i eit slikt tilbod bør vere. Eg har no bedt Bufdir vurdere dei økonomiske, administrative og juridiske konsekvensane av desse vurderingane. Dette vil også gje eit grunnlag for å sjå på om ein bør lovfeste dette tilbodet.

Før dei venta tilrådingane frå direktoratet kjem, er eg oppteken av at det tilbodet vi har i dag ikkje blir omstilt for fort. Eg er også uroa over om alle kommunane sjølv klarer å gje eit like godt tilbod som det mange senter gjev i dag. Eg har derfor bedt etaten stoppe omstillinga av tilbodet inntil vidare. Det medfører blant anna at Region vest ikkje går vidare med å legge ned dagens tilbod til denne gruppa i sin region.

SPØRSMÅL NR. 558**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiters****Besvart 28. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Jeg registrerer at helse og omsorgsministeren i sitt svar til meg på spørsmål om utviklingsplan 2030 på Sørlandet Sykehus og prosessen rundt denne, ikke vil kommentere hvordan disse prosessene drives med hensyn til innhold, involvering og ikke minst at det fremgår at uenighet ikke skal protokolleres.

Hvordan kan helseministeren sørge for demokratiske og åpne prosesser på Sørlandet Sykehus og i helse Norge for øvrig?»

BEGRUNNELSE:

Jeg forventer at statsråden som øverste ansvarlig for sykehusene tar tak i disse problemstillingene og ikke skyver helseforetakene foran seg.

Svar:

Sørlandet sykehus startet høsten 2012 arbeidet med en langsiktig utviklingsplan. En foreløpig prosjektrapport er nå ute på bred høring. Et planutkast ventes å foreligge ved neste årsskifte, men planen vil ikke bli endelig vedtatt før etter at den nasjonale helse- og sykehusplanen er behandlet i Stortinget.

Helse Sør-Øst har orientert meg om at prosessen for Utviklingsplan 2030 er lagt opp med bred involvering, full åpenhet og god anledning til medvirkning. I tillegg til sykehusets fagfolk, tillitsvalgte og verneombud deltar brukere og kommunerepresentanter i arbeidsgruppene. Det gjennomføres et omfattende informasjonsarbeid. Analyser, utredninger, møtereferater og annen dokumentasjon offentliggjøres fortløpende før konklusjoner er trukket. Internett, sosiale media, nyhetsbrev og avisinnlegg benyttes aktivt for å informere om prosjektets fremdrift. Det er mange kanaler for innspill og påvirkning fra publi-

kum. Prosjektledelsen har et stort antall informasjons- og diskusjonsmøter med brukerorganisasjoner, kommuner, politiske partier, lag og foreninger. Sørlandsbenken har ved besøk på sykehuset fått informasjon om planarbeidet to ganger siste året. Hittil er det arrangert to store dialogkonferanser med alle kommunene i Aust- og Vest-Agder, fylkeskommuner, brukere og fagfolk fra sykehuset. For å sikre mulighet for medvirkning fra alle interessenter og grundige analyser og vurderinger, har man valgt å strekke planarbeidet over flere år.

Når representanten de Ruiters oppgir at det er lagt topp til en prosess hvor "...uenighet ikke skal protokolleres" er det litt uklart for meg hva han refererer til. På forespørsel til Helse Sør-Øst opplyses at det antagelig henvises til et notat om arbeidsmetoder for en av prosjektets arbeidsgrupper hvor det bl.a. står at "Arbeidet er konsensusbasert, det fattes ikke beslutninger og det protokolleres ikke dissenser".

Det er viktig å presisere at arbeidsgrupper i dette prosjektet ikke er besluttende organ – men har en oppgave med å analysere, drøfte og vurdere - og å gi anbefalinger. Jeg er imidlertid gjort kjent med at det føres referat fra alle møter. Referatene er offentlige og publiseres på prosjektets nettsider. Arbeidsgruppenes drøftinger, ulike innspill og evt. uenigheter er tydelig beskrevet i møtereferatene, i tillegg til arbeidsgruppenes konklusjoner. Referatføring av argumentasjon og ulike syn er i prosjektarbeid en vanlig og god dokumentasjonsform.

For meg framstår prosessene som Sørlandet sykehus har gjennomført med Utviklingsplan 2030 som et involverende og grundig arbeid.

SPØRSMÅL NR. 559**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 28. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Jernbaneverkets handlingsprogram 2014 – 2017 som nylig ble godkjent av Samferdselsdepartementet. Under behandlingen av NTP i Stortingets var det bred enighet om å planlegge elektrifisering av gjenværende dieselstrekninger, også Rørosbanen/ Solørbanen. Allikevel er denne strekningen ikke med i programmet. SV forutsetter at regjeringen sørger for at den kommer inn i planprogrammet nå.

Vil statsråden sikre at så skjer?»

BEGRUNNELSE:

Mengden gods på bane går ned. Skal mengden gods på bane økes, må lange strekninger som er egnet for godstransport. Dette er nødvendig ikke minst for å øke sikkerheten for at godset kommer fram i tide. I dag sliter godstrafikk på bane, ikke minst på grunn av linjebrudd og andre forsinkelser.

Rørosbanen/ Solørbanen er viktig for å kunne overføre store mengder gods fra vogntog på utrygge veier til miljøvennlig jernbane i Sør-Norge.

Elektrifisering av Røros og Solørbanen vil gi i praksis to spor mellom Midt Norge og Østlandet (Dovrebanen og Rørosbanen) og kunne gi muligheter for nødvendig avlastning av Alnabruterminalen, ved å ha terminal på Kongsvinger. På den måten vil en kunne unngå at store mengder gods som ikke trenger å være innom Osloområdet, kan gå direkte til og fra Sverige/kontinentet via denne linjen.

Jeg viser også til at nåværende statsminister Erna Solberg har uttalt følgende:

<http://www.ostlendingen.no/nyheter/elverum/erna-kom-fra-oven-1.8030969>

Sitat Erna Solberg:

«– Ja, vi er for elektrifisering av Røros- og Solørbanen, men først må hele prosjektet utredes. Vi må få kostnadene på bordet. Både for skognæringen, passasjertrafikken og miljøet er elektrifisering en god løsning. Men jeg kan ikke love at elektrifiseringen vil være gjennomført i kommende fire årsperiode.»

Denne saken handler nettopp om å få konsekvensutredet slik Erna Solberg sier må gjøres.

Svar:

Jernbaneverkets handlingsprogram for perioden 2014-2023 ble fastsatt av etaten 13. februar d.å.

Handlingsprogrammet er Jernbaneverkets egen plan for å følge opp og detaljere ut føringene og prioriteringene som ble gitt i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2014-2023 og Stortingets behandling av meldingen. For ordens skyld vil jeg derfor presisere at dokumentet ikke har vært til godkjenning i Samferdselsdepartementet. Det er riktig at elektrifisering av Røros- og Solørbanen ikke er omtalt i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet er i første rekke et dokument for å sikre helhetlig styring og prioritering av de midler som transportplanen legger opp til å benytte i tiårsperioden. Som representanten Andersen er kjent med prioriterte ikke regjeringen Stoltenberg II midler til elektrifisering av disse strekningene i tiårsperioden. Handlingsprogrammet omtaler derfor i noe mindre grad det brede spekter av ulike utrednings- og planaktiviteter som er i gang eller vil bli startet opp i etaten. Slik representanten Andersen peker på, er argumentene for en elektrifisering av de ikke-elektrifiserte banene i Norge i sterk grad knyttet til ambisjonen om å styrke gods-transport med jernbane. Samferdselsdepartementet ga våren 2013 transportetatene og Avinor AS i oppdrag å gjennomføre en bred samfunnsanalyse om godstransport. Hensikten er å øke kunnskapen om logistikk og godstransport i Norge og om tiltak og virkemidler for å nå målene i transportpolitikken. Dette arbeidet skal være ferdig medio 2015. Parallelt med den brede godsanalysen har Jernbaneverket etter dialog med departementet startet arbeidet med en utredning av alle de ikke-elektrifiserte banestrekningene. Jernbaneverket er godt i gang med dette arbeidet, og utredningen koordineres med godsanalysen. Disse utredningene vil utgjøre et viktig grunnlagsmateriale for transportetatene og Avinor AS sitt arbeid med neste Nasjonale transportplan. Samferdselsdepartementet vil vurdere relevante funn og anbefalinger fra ovennevnte utredninger, og på den bakgrunn vurdere videre oppfølging og eventuell videre planlegging av de ulike ikke-elektrifiserte banestrekningene. Jeg mener at elektrifisering er et interessant prosjekt på jernbaneområdet, og da først og fremst som et tiltak som kan bidra til mer godstransport på jernbane. Elektrifisering av disse banene vil koste flere milliarder kroner. Det er derfor naturlig at en eventuell prioritering av elektrifisering skjer i forbindelse med at regjeringen legger fram neste transportplan.

SPØRSMÅL NR. 560**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Bjørn Erik Hollevik****Besvart 26. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil justisministeren ta særskilte grep for å sikre helikopterberedskapen langs kysten i påvente av nye redningshelikoptre?»

GRUNNGJEVING:

Brennpunkts «Utredningshelikopter» dokumenterte i si fulle breidde konsekvensane av seindrekthet hos den no avgåtte raudgrønne regjeringa. Utreiingsarbeid som tok altfor lang tid, saman med beslutningsvegving, har gjort til at dei aldri redningshelikoptra krev betydeleg vedlikehald for å kunne haldast operative.

Eg er svært nøgd med at justisministeren etter få månader i departementet, har signert kjøp av nye redningshelikopter. Det som skaper uro frametter kysten, er at medan ein ventar på at helikoptra vert leverte, vert beredskapen med dei over 40 år gamle maskinene, svekka. Justispolitisk talsmann for FRP, Jan Arild Ellingsen, har uttalt at ein må kraftsamle maskinene på færre basar, og vurdere å kjøpe beredskapsskapasitet i den private marknaden, fram til nye helikopter er på plass. Parallelt med dette, vart det peika på at redningshelikoptera må unngå å ta på seg ambulanseoppdrag. Til det siste må ein merke seg at mange oppdrag som i utgangspunktet er reine ambulanseoppdrag fort vert redningsoppdrag som krev større maskinkraft og betre utstyr, grunna vær og vanskeleg tilgjengelege områder. Florø har, som einaste helikopterredningsbase, berre eitt helikopter, og basen er organisert som eit detasjement. Eg er svært nøgd med at statssekretær i Justisdepartementet med ansvar for beredskap, Hans Røssjorde, har slått fast at Florø vil

få to faste helikopter når dei nye maskinene er på plass. Men kraftsamling av redningshelikoptra til færre basar medan ein ventar på nye maskiner, vil gjere det store området denne basen dekkjer, mellom Sola og Ørland, svært utsett.

Svar:

Det er ei målsetjing for Regjeringa at beredskapen skal vere god fram til dei nye helikoptera er på plass, også for dei som ferdast langs kysten. Trass i ein utfordrande driftssituasjon er tilgjengeleghetsgraden og responstida høg over heile landet. Tal frå 330-skvadronen i Forsvaret viser at beredskapen i 2013 var på 98.3 %, om lag på same nivå som året før.

Det er kjent at det er utfordringar på vedlikehaldsida for Sea King. Det er difor sett i verk ei rekkje tiltak for modifisering og vedlikehald av Sea King-flåten. Tiltaka skal medverke til å sikre at beredskapen er på eit redningsfagleg forsvarleg nivå fram til dei nye helikoptera er fasa inn i 2020. Tiltaka omfattar i første rekkje oppbygging av lager med reservedelar og komponentar, utskifting av aldri utsette delar, og ei viss modernisering av helikoptera for betre å harmonisere med teknologisk utvikling og nye krav.

I tillegg til kjende utfordringar, kan uventa hendingar sette helikopter ut av drift i kortare eller lengre periodar. Når Sea King ikkje er tilgjengeleg, vert andre ressursar som Hovedredningssentralen har til disposisjon, sett inn, også sivile ressursar. Justis- og beredskapsdepartementet følgjer situasjonen fortløpande saman med Forsvaret, for å vurdere om det er naudsynt med fleire særskilte tiltak for å oppretthalde beredskapen på eit godt nivå fram til 2020.

SPØRSMÅL NR. 561**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Gry-Anette Rekanes Amundsen****Besvart 7. april 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Tror statsråden det er noen muligheter for at staten kan være positiv samarbeidspartner for å finne en løs-

ning på utfordringen knyttet til rv 36 og fv. 359, eller vil det, etter statsrådets fortolkning av regjeringsplattformen, være rom for å finansiere "Lannaveien" med bompenger?»

BEGRUNNELSE:

25.02.2014 vedtok Telemark Fylkesting, at Rv 36 Slåttekås - Årnes skal utbedres og finansieres ved bompenger.

Det er vist til i rapport fra Statens Vegvesen at det forventes en avvisning av trafikken på ca. 20 % beregnet til 800 kjt/d.

Alternativ kjørerute vil da være fv. 359 Lannaveien. Dette er en fylkesvei som er smal, har dårlig grunn og har store trafikksikkerhetsutfordringer ved seg.

Det er grunn til å tro at avvisningen av trafikk over Lannaveien vil starte allerede i anleggsperioden.

I følge Statens Vegvesen sine tall vil det, etter bompengeinnkrevningen starter, være mer trafikk på denne fylkesveien enn det er på Rv 36.

Det er et ferdig prosjektert bruprosjekt som vil løse utfordringene på Lannaveien. Dette har en kostnad på ca. 210 millioner men er ikke så langt finansiert.

Nome kommune har behandlet muligheter for bompengefinansiering av denne parsellen tidligere, men kommet til at kostnadene ved bompengeinnkrevningen vil bli uforholdsmessig høy. I tillegg vil denne bommen dele kommunen i to, der den ene delen av kommunen må passere bommen for å komme til kommunale tjenester som lege, sykehjem osv.

De siste beregninger fra statens vegvesen viser at med 50 % bompenger over 15 år vil bilistene betale 282 mill for å finansiere 105 Mill "vegkroner."

Dette viser at hvis dette enkeltprosjektet skal finansieres ved bompenger vil det ha uforholdsmessig høye innkrevingskostnader.

Svar:

Det er Telemark fylkeskommune som har ansvaret for investeringer, drift og vedlikehold av Fv 359 Lannavegen. Regjeringen ønsker å gjøre fylkeskommunene bedre i stand til å ivareta sine veger, blant annet ved å øke statsbudsjettets bevilgninger til fylkesveier, og ved å videreføre ordningen med rentekompensasjon for transporttiltak i fylkeskommunene. Forrige regjering foreslo å fjerne denne ordningen, men

nåværende regjering gikk inn for å videreføre den. I Prop. 1 S (2013-2014) ble det i den forbindelse foreslått å øke rammetilskuddet med 500 mill. kr. Den nye regjeringen gikk inn for å øke rammetilskuddet med ytterligere 280 mill. kr, slik at samlet ramme for 2014 knyttet til opprustning nå er på 780 mill. kr. I tillegg kommer statlige tilskudd til skredsikringstiltak på fylkesvegnettet.

Regjeringen vurderer flere endringer i rammevilkårene for bompengefinansiering. Dette vil også innebære forbedringer for bompengeprojekt på fylkesvegnettet. Jeg er for øvrig kjent med at Telemark fylkeskommune i forbindelse med behandlingen av foreslått opplegg for delvis bompengefinansiert utbygging av rv 36 på strekningen Slåttekås – Årnes har vedtatt at fylkeskommunen skal arbeide sammen med Nome kommune for å finne en løsning på finansieringen av fv 359 på strekningen Kaste – Stoadalen. Departementet er ikke kjent med hva fylkeskommunen ønsker å gjøre med Lannaveien. Jeg er kjent med at Statens vegvesen i forbindelse med utarbeidelsen av opplegg for mulig bompengefinansiering av rv 36 på strekningen Slåttekås – Årnes har påpekt at en av konsekvensene av utbyggingen antakelige vil bli at mange av bilistene vil velge å kjøre Lannaveien for å slippe å betale bompenger på rv 36. Denne veien er i dag antakeligvis i for dårlig stand til å tåle en kraftig trafikkvekst. Jeg forutsetter derfor at Telemark fylkesting i forbindelse med behandlingen av utbyggingen av rv 36 har dette med seg og kommer med et forslag til hvordan dette skal tas hensyn til.

Jeg ser helt klart utfordringene som skisseres i spørsmålet fra representanten Rekanes Amundsen. Med bakgrunn i alle de åpne spørsmålene rundt hvordan man skal løse dette, så kan jeg ikke nå, før departementet har fått oversendt et konkret opplegg, ta stilling til eventuell bompengefinansiering av tiltak på Lannaveien. Jeg vil påpeke at det ikke kan herske noen tvil om at denne regjeringen er opptatt av kostnadene, og hvor mye penger som kan brukes på vei og hvor mye som forsvinner i innkreving og rentekostnader. Dette er faktorer som spiller inn når vi vurderer hvordan vegprosjekter skal finansieres.

SPØRSMÅL NR. 562**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen****Besvart 27. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva er risikoen ved å fortsette forhandlingssporet med ESA om differensiert arbeidsgiveravgift for de sektorene som regjeringen nå har varslet skal ha ordinær arbeidsgiveravgift?»

BEGRUNNELSE:

I den muntlige spørretimen 19.3 advarte statsministeren mot å gå videre på forhandlingssporet med ESA. Hun sa at det da påløp en risiko for antidumping sak mot bedriftene fra EU med begrunnelse i statsstøtteregelverket. Det er på grensen til oppsiktsvekkende at statsministeren med dette aksepterer at det å ha differensiert arbeidsgiveravgift for blant annet transportsektoren, er ulovlig statsstøtte. Videre er dette et annet argument enn det statssekretær Jardar Jensen i Kommunal- og moderniseringsdepartementet har hevdet. Han har uttalt i et møte med de tre nordnorske NHO foreningene at risikoen ved å ikke akseptere dette nå, er at alle bedriftene i Nord-Norge vil få full arbeidsgiveravgift. For alle de bedriftene dette gjelder er det svært viktig å få avklart handlingsrommet, og ikke minst risikoen knyttet til alternativene.

Svar:

EUs retningslinjer for regionalstøtte ble vedtatt av EU 19. juni 2013. Disse retningslinjene inneholder bestemmelser som innskrenker hvilke typer virksomhet som kan motta støtte etter regionalstøtteretningslinjene. I vår høringsuttalelse 12. mars 2013, før disse retningslinjene ble vedtatt av EU, ble det fra norsk side argumentert for at slike begrensninger i minst mulig grad skulle hindre regionalstøtte under horisontale ordninger, herunder regionalstøtte til foretak i unntatte sektorer. Norske myndigheter la også frem et konkret forslag til ordlydsendring i EUs utkast til retningslinjer, for uttrykkelig å slå dette fast. EU etterkom dessverre ikke de norske innspillene på dette punktet.

I august 2013 sendte ESA et utkast til retningslinjer for regionalstøtte i EFTA-statene på høring. Sektorbegrensningene i dette utkastet stemte innholdsmessig overens med EUs vedtatte retningslinjer. Norske myndigheter ga 28. august tilsvarende uttalelse til dette utkastet som til EUs retningslinjer. Heller ikke ESA etterkom de norske innspillene knyttet til det saklige virkeområdet. ESA vedtok 23. oktober, altså kun få dager etter at Solbergregjerin-

gen tiltrådte, retningslinjer med samme sektorunntak som i EUs retningslinjer. Regelverket som Norge har måttet forholde seg til, har altså i realiteten ligget fast siden 19. juni 2013.

Etter regjeringsskiftet måtte den nye regjeringen ta stilling til hvilke posisjoner Norge skulle ha overfor ESA i arbeidet med å notifisere ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift etter de nye retningslinjene. Et vesentlig moment regjeringen har måttet ta hensyn til, er at den har hatt svært lite tid til disposisjon for å sikre at ordningen kunne videreføres uten opphold fra 1. juli 2014, jf. nedenfor om prosessen. I tillegg har det altså etter norske myndigheters syn vært betydelig usikkerhet om hvilket handlingsrom de nye retningslinjene gir for horisontale støtteordninger, slik som den differensierte arbeidsgiveravgiften.

Før jeg forklarer hvordan vi har jobbet med spørsmålet om handlingsrommet innenfor sektorbegrensningene, vil jeg si noe om prosessen knyttet til notifikasjon av og godkjenning av statsstøtte etter EØS-avtalen.

Proessen for notifikasjon og godkjenning av statsstøtte

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift anses etter EØS-avtalen som statsstøtte, jf. EFTA-domstolens avgjørelse 20. mai 1999 i sak som ESA hadde reist mot Norge. EFTA-domstolen slår fast at den differensierte arbeidsgiveravgiften er statsstøtte etter EØS-avtalens art. 61. For at denne støtten skal være lovlig, må den notifiseres (meldes) til ESA, og ESA må godkjenne den før den settes i kraft. Hvis ordningen settes i kraft før den er godkjent, vil støtten anses ulovlig i tiden frem til godkjenningen.

Dagens ordning ble godkjent i 2006 for perioden frem til 31. desember 2013. På grunn av betydelige forsinkelser knyttet til EUs arbeid med revisjon av statsstøtteretningslinjene for perioden 2014 til 2020, ble EUs og ESAs regionalstøtteretningslinjer for 2006–2013 og godkjenningen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift forlenget frem til og med 30. juni 2014. Disse forsinkelsene har gjort at Norge har hatt svært lite tid til å gjennomføre de nødvendige prosessene og samtidig sikre godkjenning fra ESA i tide til at ordningen kan videreføres uten opphold etter 30. juni 2014.

Fra 1. juli 2014 gjelder de nye retningslinjene for regionalstøtte. Alle statsstøtteordninger som krever notifikasjon etter de nye retningslinjene, må følgelig være godkjent før de settes i kraft. For å kunne vide-

reføre ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift fra 1. juli 2014, er vi altså avhengige av at ESA innen den tid godkjenner ordningen etter de nye retningslinjene. I motsatt fall kan vi ikke videreføre ordningen for noen del av norsk næringsliv etter utløpet av juni i år. Selv et kortvarig opphold i ordningen som følge av forsinket godkjenning kunne fått store konsekvenser for næringslivet i distriktene som i dag nyter godt av redusert avgift. Det har derfor vært lagt betydelig vekt på å redusere risikoen for slike forsinkelser fra norsk side.

Ettersom det er endringer i hva som kan godkjennes etter de nye retningslinjene sammenlignet med dagens ordning, er en uavbrutt videreføring av ordningen også avhengig av at Stortinget fastsetter et nytt vedtak om avgifter til folketrygden før 1. juli i år. Regjeringen legger til grunn at forslaget til nytt avgiftsvedtak bør legges frem for Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 14. mai.

Etter artikkel 4 nr. 5 i avtale mellom EFTA-staterne om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol (ODA-avtalen) har ESA en frist på to måneder for å ta stilling til en fullstendig notifisert regionalstøtteordning. Vi har derfor jobbet intenst i tiden etter at ESA vedtok sine retningslinjer 23. oktober for å kunne sende formell notifikasjon i tide til at ESA kan ferdigbehandle denne før fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett. Målsetningen har vært å sende notifikasjonen rundt månedsskiftet februar/mars.

Sektorbegrensningene

De to mest sentrale problemstillingene i dette arbeidet har knyttet seg til behovet for en utvidelse av det geografiske virkeområdet for ordningen og for å begrense omfanget av sektorunntak. Vi har lyktes meget godt med det første, og mener å ha dokumentert at det er grunnlag for en utvidelse av ordningen til 31 nye kommuner.

For sektorbegrensningene har det derimot vært vanskeligere å få aksept for vår fortolkning av de nye regionalstøtteretningslinjene.

For begrensningene knyttet til stål, syntetfiber, finans, forsikring og hovedkontorfunksjoner er ordlyden i de vedtatte retningslinjene utformet slik at det i praksis er lite rom for ulike fortolkninger. Når verken EU eller ESA tok vårt forslag om modifikasjon av disse begrensningene i retningslinjene til følge, er det ikke grunnlag for å fortolke bestemmelsene slik at det likevel skulle være åpning for at de aktuelle sektorene kunne motta regional driftsstøtte i form av differensiert arbeidsgiveravgift.

For energi og transport er dette imidlertid annerledes, bl.a. fordi ingen av disse sektorene er klart definert i retningslinjene. Fra norsk side har det derfor vært argumentert for at begrensningene for energi- og transportsektorene i retningslinjene ikke er til hin-

der for at også disse sektorene kan få regionalstøtte, når det gis under en bred horisontal ordning, som ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

Vi har fra norsk side tatt opp dette med ESA ved flere anledninger. I dialogen med ESA har vi imidlertid fått stadig klarere signaler om at de mener at retningslinjene ikke kan tolkes slik at de åpner for verken vertikal eller horisontal regionalstøtte til de aktuelle sektorene. Samtidig har det som nevnt vært usikkert hvilke aktiviteter energisektoren og transportsektoren omfatter.

I januar ba vi derfor om et møte med Europakommisjonen for å forsøke å få mer klarhet i hvordan sektorbegrensningene skulle fortolkes og hvordan sektorene skulle defineres. Det ble avholdt et møte mellom EU-kommisjonen og norske myndigheter 23. januar, der også en representant fra ESA deltok. Fra norsk side ble det argumentert for at det burde være mulig å gi horisontal regionalstøtte også til bl.a. energisektoren. Møtet ga dessverre ikke de ønskede og nødvendige avklaringene av spørsmålene knyttet til sektorbegrensningene.

Vi utarbeidet deretter et notat med argumentasjon for at det må være anledning til å gi generell, horisontal regionalstøtte også til energi- og transportsektorene. Norges prinsipale synspunkt var her at retningslinjene måtte kunne tolkes slik at de ikke er til hinder for å gi horisontal regionalstøtte også til energi- og transportsektorene. På grunn av at det var så kort tid igjen til vi var nødt til å sende den formelle notifikasjonen til ESA, presenterte vi også et subsidiært synspunkt (som samsvarte med de signalene vi hadde fått fra ESA) om hvordan en eventuell avgrensning av ordningen kunne gjennomføres. Dette ble oversendt til EU-kommisjonen med anmodning om et nytt møte. Kommisjonen avsto denne gangen vår anmodning, under henvisning til at våre spørsmål burde rettes til og besvares av ESA. Det ble da avtalt et møte mellom ESA og norske myndigheter 24. februar. Dette var kun få dager før vi måtte notifisere ordningen for å kunne ha forventning om godkjenning av ordningen før fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett.

24. februar 2014 møttes ESAs president Oda Helen Sletnes og Norges ambassadør til Belgia og nestleder ved den norske EU-delegasjonen, Niels Engelschjøn, for å diskutere spørsmålene knyttet til sektorbegrensningene. Diskusjonen i møtet bygget på det samme notatet som tidligere i februar var oversendt til EU-kommisjonen.

ESA ga i møtet uttrykk for at de ikke kunne se at det var grunnlag for å fortolke retningslinjene slik at det skulle være mulig å gi horisontal regionalstøtte også til energi- og transportsektoren. Det ble presisert at det er ESAs kollegium som skal ta beslutningen om den notifiserte ordningen kan godkjennes el-

ler ikke. ESA ga likevel klare signaler om at det er betydelig risiko for at kollegiet ikke ville kunne godkjenne en notifikasjon som bygger på at energi- og transportsektorene skal motta støtte i form av differensiert arbeidsgiveravgift. ESA pekte videre på at konsekvensen av eventuell tvil knyttet til et så sentralt punkt i en notifikasjon, vil være at ESA må åpne formell undersøkelse, og at notifikasjonsprosessen forsinkes betydelig.

Videre ga ESA tydelige signaler om at definisjonene av energi- og transportsektorene, etter deres oppfatning, må forstås å omfatte alle de vesentlige aktivitetene knyttet til hhv. produksjon av energi og transporttjenester. For energi ble det pekt på bl.a. leting, utvinning, produksjon og transport mv. av alle former for energi. Videre ble det gjort klart at en notifikasjon basert på snevre definisjoner at energi- og transportsektorene også ville kunne føre til tvil om rettmessigheten av ordningen, og derved forsinkelser i ESAs prosess med å behandle notifikasjonen.

Risikoen ved å notifisere i strid med ESAs signaler

Finansdepartementets vurdering etter møtet med ESA 24. februar var at det var en høyst reell og betydelig risiko for at vi ikke ville få godkjent noen del av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i tide til å videreføre ordningen uten opphold etter 30. juni dersom vi holdt fast på vår prinsipale fortolkning og notifiserte støtte også til energi- og transportsektorene.

Vi sto altså overfor to handlingsalternativer. Det ene var å ikke bøye av for ESAs signaler og ta med energi og transport i notifikasjonen, hvilket med stor sannsynlighet ville føre til at vi ikke fikk godkjent ordningen i tide. Det andre var å ta ut de to sektorene fra den notifiserte ordningen, slik at ordningen for øvrig med stor sannsynlighet kan videreføres uavbrutt også etter 1. juli.

Risikoen ved det første alternativet var altså at ESAs behandling av notifikasjonen kunne trekke ut i tid, anslagsvis opptil 18 måneder, og at vi denne perioden måtte avvikle ordningen eller legge den om til en ren ordning med bagatellmessig støtte fra 1. juli.

Risikoen ved det handlingsalternativet som ble valgt, er at sektorbegrensningene vi har lagt opp til i

den notifiserte ordningen er mer omfattende enn det som er nødvendig for å overholde våre forpliktelser etter EØS-avtalen. Basert på den dialogen vi har hatt med Europakommisjonen og ESA, anser vi denne risikoen som begrenset. Etter det vi kjenner til, legger eksempelvis svenske og finske myndigheter, etter dialog med EU, til grunn at det ikke lenger kan gis regionalstøtte til disse sektorene. Usikkerheten knytter seg særlig til definisjonene av energi- og transportsektorene. Dette har blant annet sammenheng med at miljø- og energiretningslinjene fortsatt er under revisjon i EU. Det er ikke endelig fastlagt hvilket anvendelsesområde disse vil få og hvilket handlingsrom de eventuelt vil gi.

Videre er det slik at det ikke er noe som hindrer oss fra å notifisere endringer i DA-ordningen på et senere tidspunkt dersom det viser seg at sektorbegrensningene er for omfattende. Vi har derfor påpekt denne usikkerheten i notifikasjonen, og varslet at vi vil følge utviklingen i EU for å kunne justere ordningen dersom rettsutviklingen i EU/EØS viser at våre sektordefinisjoner er for omfattende. I mellomtiden jobber regjeringen med å finne frem til avhjelpende tiltak for konsekvensene av de nye sektorbegrensningene.

Som det ovenstående viser, har regjeringen måttet håndtere denne saken innenfor rammene av et regelverk for regionalstøtte som var fastsatt uten at denne regjeringen har hatt mulighet til å påvirke innholdet. Videre har vi hatt svært lite tid til rådighet for å gjennomføre en omfattende prosess mot EU og ESA, både med hensyn til det geografiske virkeområdet, støtteintensitetene og de nye sektorbegrensningene. Vi har så langt god grunn til optimisme knyttet til ordningens geografiske virkeområde og støtteintensitet. For sektorbegrensningene ser det derimot ut å være mindre handlingsrom enn vi hadde ønsket. Jeg mener likevel at regjeringen har gjort alt som er mulig for å notifisere en best mulig ordning med differensiert arbeidsgiveravgift uten å risikere forsinkelser som kunne være skadelig for store deler av næringslivet i distrikts-Norge.

SPØRSMÅL NR. 563**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 28. mars 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hva gjør regjeringen for å få på plass et menneskerettighetsmandat, og hvordan arbeider regjeringen for at Frankrike skal slutte å blokkere mandatets vedtakelse i sikkerhetsrådet?»

BEGRUNNELSE:

Menneskerettighetssituasjonen i okkuperte Vest-Sahara er prekær. FN-styrken i området, MINURSO, er den eneste av sitt slag siden 1970 som ikke har mandat til å overvåke og rapportere på menneskerettighetsbrudd. Det er et stort behov for en permanent overvåkningsmekanisme i området for å avdekke og sette lys på overgrep som finner sted. Dette ble også fremhevet av FNs generalsekretær i hans rapport av 2013.

Svar:

Norges konsekvente linje i Vest-Sahara-konflikten er å støtte FNs arbeid for en politisk løsning på konflikten. En slik løsning må ivareta den saharaviske befolkningens rett til selvbestemmelse og sikre at alle parter respekterer menneskerettighetene. Denne politikken ligger fast.

Situasjonen i Vest-Sahara gir grunn til bekymring. Det rapporteres jevnlig om menneskerettighetsbrudd, spesielt knyttet til forsamlings- og organisasjonsfrihet og ytringsfrihet. Det skal ikke herske tvil om at Norge ikke aksepterer slike brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

Det er per dags dato enighet i Sikkerhetsrådet om at FN, blant annet gjennom MINURSO, skal fortsette å arbeide for å opprettholde våpenhvilen.

Det er imidlertid ikke enighet om å utvide FN-styrkenes mandat til å inkludere menneskerettighetsrapportering.

Norge støtter en utvidelse av MINURSOs (United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara) mandat til å inkludere menneskerettighetsovervåking og – rapportering. Det er vår prinsipielle holdning at overvåking av menneskerettigheter bør inngå i alle FN-operasjoner. Vi arbeider med dette sammen med likesinnede land. Norge vil ta opp dette

spørsmålet med franske myndigheter, både på hovedstadsnivå og gjennom våre FN-delegasjoner i Genève og New York.

Så lenge det ikke er enighet i Sikkerhetsrådet, fremmer vi menneskerettighetsspørsmålet gjennom andre kanaler for å bidra til en forbedring av menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara.

Menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara er et fast element i samtalene mellom Norge og Marokko og marokkanske myndigheter er godt kjent med Norges synspunkt i saken. Vår ambassade i Rabat gjennomfører regelmessige feltbesøk til Vest-Sahara, og etter disse turene tas det hver gang kontakt med marokkanske myndigheter for å diskutere både enkeltsaker og mer generelle menneskerettighetsspørsmål som gir grunn til bekymring. Norge støtter også organisasjoner i Marokko som arbeider for menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara.

I FNs menneskerettighetsråd har vi fulgt opp Marokkos håndtering av menneskerettighetsspørsmål i Vest-Sahara. Sist Marokko gjennomgikk landhøring i menneskerettighetsrådet oppfordret Norge Marokko til å sikre forsamlings- og organisasjonsfrihet for den saharaviske befolkningen. Vi anbefalte også at Marokko inviterte FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforkjempere og FNs spesialrapportør mot tortur til å gjennomføre landbesøk. Marokko har de siste årene gitt tilgang til flere internasjonale menneskerettighetsmekanismer. Spesialrapportøren mot tortur gjennomførte et landbesøk i Vest-Sahara i 2012. Siden den gang har også FNs arbeidsgruppe mot vilkårlig fengsling avlagt et besøk til Vest-Sahara. Gruppen skal avlevere sin rapport til FN i løpet av våren.

Dette bidrar til å få fakta på bordet om menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara. Dette er også i tråd med FNs generalsekretærs rapport, som understreker behovet for uavhengig og selvstendig overvåking av situasjonen i Vest-Sahara, både i marokkansk kontrollerte områder og i leirene i Algerie.

Mye av vårt menneskerettighetsengasjement i Vest-Sahara skjer gjennom dialog med de berørte partene. Norge vil fortsette å arbeide for at partene samarbeider med FN om å gjennomføre tiltak for å bedre situasjonen for lokalbefolkningen i Vest-Sahara.

SPØRSMÅL NR. 564**Innlevert 20. mars 2014 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 28. mars 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren sikre at aldersgrensen på barnebillett ved kollektivreiser heves til 18 år?»

BEGRUNNELSE:

I dag må barn ned i 16 års alderen kjøpe voksenbillett på kollektivreiser, og det er ulik praksis ute i fylkene. Ofte er prisforskjellen mellom barnebillett og voksenbillett veldig stor og det er ingenting som tilsier at en 16 år gammel ungdom har mer penger til rådighet enn en 15 år gammel ungdom. Ungdom under 18 år er i størst grad skoleelever eller lærlinger og har dermed ikke de samme økonomiske forutsetningene som ungdom over 18 år.

Svar:

La meg først minne om at det er fylkeskommunene som har ansvaret for kollektivtransporten. Dagens al-

dersgrense på 16 år for barnebillett gjelder på transportmidler med offentlig tilskudd. Dette er minstekrav, og det er ikke noe i veien for at fylkeskommunene hever aldersgrensen. En slik justering vil ha økonomiske konsekvenser som fylkeskommunen selv må dekke. Staten kompenserer dog fylkeskommunene for at de skal tilby et ungdomskort fra og med 16 år til og med 19 år. Kortet gir rett til et ubegrenset antall reiser innen et fylke, normalt for en måned. Det ivaretar intensjonen i spørsmålet fra representanten Hussaini.

En generell heving av aldersgrensen for barnebillett vil kunne føre til krav om kompensasjon fra fylkeskommuner og selskaper med offentlig tilskudd. Jeg har ikke registrert at noe parti i Stortinget ved behandlingen av statsbudsjettet for 2014 fremmet forslag om endrede bevilgninger til kollektivtransport for å finansiere kostnaden ved å heve aldersgrensen for barnebillett.

SPØRSMÅL NR. 565**Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 28. mars 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor mye lavere måtte reallønnsveksten vært dersom den skulle følge produktivitetsveksten i perioden 2005-2013, alt annet likt, i samlet tappt inntekt gjennom perioden, for en arbeidstaker med gjennomsnittslønn?»

BEGRUNNELSE:

Det virker etter hvert å være en felles forståelse av at den eneste måten man kan redusere avstanden mellom utviklingen i reallønninger og produktivitet på, er å endre fordelingen av verdiskapningen mellom arbeidstakere og eiere. Med det til grunn kan en føre en redelig debatt om hvor store disse andelene bør være. Sist spørsmålet ble tatt opp i skriftlig spørsmål til finansministeren (fra representanten Jonas Gahr Støre, av 6. mars 2014) ble bare deler av problemstillingen besvart. Denne delen av spørsmålet er nå tatt

ut, og jeg ber om at resten av spørsmålet også besvares. Om finansministeren ikke har tilstrekkelig informasjon om hva gjennomsnittslønna i Norge har vært i perioden 2005-2013 kan en for enkelthets skyld ta en forutsetning om at denne var 400 000 kroner i 2005 og legge til lønnsveksten.

Svar:

Veksten i produktiviteten i fastlandsøkonomien har vært svakere i årene etter 2005 enn i årene før. Samtidig har den høye veksten i reallønningene siden første halvdel av 1990-tallet blitt videreført. I figur 2.13 i Nasjonalbudsjettet 2014 sammenliknet regjeringen Stoltenberg II vekst i reallønn og produktivitet i Norge og hos Norges viktigste handelspartnere for perioden 2001 til 2011. Det framgår av figuren at mens produktiviteten vokste noe raskere enn reallønnen hos våre handelspartnere i perioden, vokste realløn-

nen betydelig raskere enn produktiviteten i Norge. I tilleggspolisjonen fra i fjor høst ble deler av dette saksforholdet omtalt som følger: «Gjennom en årrekke har reallønningene økt raskere enn produktiviteten. Selv om høye produktpriser har bidratt til å skjerme lønnsomheten i privat sektor, er norske bedrifter svært sårbare, ikke minst dersom oljeprisen skulle falle.» Det viktigste bidraget til å skjerme næringslivets lønnsomhet er kommet fra bedringen i Norges bytteforhold, herunder den kraftige oppgangen i oljeprisen etter århundreskiftet.

Regjeringen har understreket at lønnsoppgjørene er partenes ansvar. Finansdepartementet har ikke foretatt beregninger som viser hvilken inntekt en arbeidstaker med gjennomsnittslønn ville gått glipp av gjennom perioden 2005-2013 sett under ett, dersom partene i arbeidslivet hadde kommet fram til andre resultater i lønnsoppgjørene.

Noen prøver å framstille det som om Regjeringen vil redusere folks lønn. Det vil vi ikke. Vi bør likevel være opptatt av at lønnskostnadene i Norge nå er svært høye sammenliknet med nivået hos våre handelspartnere, slik det også framgår av den forrige regjeringens budsjett dokumenter. Det gjør norske bedrifter utsatte. Vi kan ikke basere oss på at utviklingen av bytteforholdet alltid skal gå i vår favør. Prisutviklingen har heller ikke vært like gunstig for alle

næringer. Mange bedrifter som konkurrerer på de mer tradisjonelle eksportmarkedene sliter med et høyt kostnadsnivå og lav etterspørsel fra Europa. Regjeringen vil legge vekt på tiltak som kan heve produktivitsveksten og bedre næringslivets konkurransekraft, for eksempel ved å prioritere bygging av samfunnsøkonomisk lønnsom infrastruktur.

Som jeg minnet om i mitt svar på stortingsrepresentant Marianne Marthinsens skriftlige spørsmål av 6. mars, merker også andre bedrifter virkningen av det høye kostnadsnivået. Dette er trolig noe av bakgrunnen for at Holden III-utvalget pekte på at den kostnadmessige konkurranseevnen ikke bør svekkes, dersom vi skal redusere risikoen for en for sterk nedbygging av konkurranseutsatt virksomhet. Ifølge utvalget vil det trolig være nødvendig med en forbedring av den kostnadmessige konkurranseevnen på lengre sikt.

I Økonomisk Utsyn over året 2013 skriver Statistisk sentralbyrå bl.a. følgende: «På lang sikt er det produktivitsvekst, det at vi får mer ut av en gitt mengde med innsatsfaktorer, som er den viktigste kilden til vekst.» I det lange løp må vi regne med at det også er utviklingen i produktiviteten som vil bestemme levestandarden vår. Derfor vil Regjeringen prioritere tiltak som fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 566

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 27. mars 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å sikre at ingen barnehager drives etter metoder som ikke er tilstrekkelig utprøvd, og kan være skadelige for barns utvikling?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med en ny rammeplan for barnehagen er inntil videre utsatt, fordi regjeringen ønsker å se rammeplanarbeidet i sammenheng med en lovrevisjon. Det er gode faglige argumenter for dette. Målet må være å få på plass et regelverk som kan kvalitetssikre barnehagenes virksomhet i like sterk grad som tilfellet er for skolen i dag, der det blant annet finnes en egen godkjenningssystem for unntak og forsøksvirksomhet. Inntil et slikt regelverk er på plass, vil

det fortsatt gjelde svært stor metodefrihet for barnehagene.

I det siste har forskere gjennom media stilt store spørsmålstegn ved metodene som anvendes i flere barnehager. Inntil et nytt regelverk er på plass, kanskje ikke før i 2016, hva vil kunnskapsministeren gjøre for å sikre at ingen barnehager drives etter metoder som kan være skadelige for barns utvikling.

Svar:

Det følger av barnehageloven § 7 at barnehageeier skal drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Dette innebærer at det også er barnehageeier som konkret bestemmer hvordan barnehagedriften skal innrettes og organiseres for å oppfylle regelverket.

Forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver gir retningslinjer for det pedagogiske arbeidet i barnehagene. Det følger av barnehageloven at barnehageeier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold, dvs. at barnehageeier er gitt en frihet og et stort ansvar i vurderingen av hvordan barnehageeier ønsker å følge opp de enkelte delene av rammeplanen. Jeg vil i denne forbindelse understreke at det er barnehageeiers ansvar at personalet har tilstrekkelig kompetanse, bl.a. for å sikre en forsvarlig bruk av ulike pedagogiske metoder i det pedagogiske arbeidet. Nødvendig kunnskap om samarbeidet med foreldrene og hvordan barnehagen skal ivareta personvern hensyn er videre noe eier skal sørge for at de ansatte har. Jeg har tillit til at eier og personalet driver et barnehagetilbud i tråd med lov og rammeplan.

Samtidig vil jeg understreke at der det kan stilles spørsmål ved barnehagenes praktisering av rammeplanen skal kommunen som barnehagemyndighet følge opp med veiledning og tilsyn. Praksis som kan være skadelig for barns utvikling vil være brudd på lov og forskrift, og kommunen kan med hjemmel i barnehageloven § 16 i slike tilfeller gi pålegg om retting av uforsvarlige og ulovlige forhold.

Rammeplangruppen leverte sitt forslag til revidert rammeplan til Utdanningsdirektoratet den 15. fe-

bruar 2014. I tråd med mandatet den forrige regjeringen utarbeidet for gruppen, ble behovet for å gjøre endringer i rammeplanens del en og to utredet. Rammeplanens del tre om planlegging og samarbeid var gruppen derimot ikke bedt om å vurdere. Jeg mener at oppdraget gruppen ble gitt dermed ikke var egnet til å avklare utfordringen representant Torgeir Knag Fylkesnes peker på. Jeg mener at også endringer i rammeplanens del tre må utredes som del av rammeplanarbeidet for å sikre helhet og kvalitet i arbeidet. Målet må være å revidere rammeplanens ulike deler samlet, ikke å gjøre en begrenset revidering så raskt som mulig. En slik helhetlig revidering vil gi oss den nødvendige muligheten til å sikre tydelige rammer for barnehagenes pedagogiske arbeid.

For å få til en helhetlig revidering av rammeplanen er det nødvendig å gjøre et lovarbeid som tydeliggjør rammene for barnehagens arbeid med bl.a. vurdering og dokumentasjon. En slik tydeliggjøring av plikten til vurdering og dokumentasjon etter dagens regelverk vil sikre et godt utgangspunkt for en helhetlig revisjon av rammeplanens ulike deler. Før jeg går i gang med den helhetlige revideringen av rammeplanen vil jeg derfor legge fram for Stortinget forslag til nødvendige endringer i barnehagelovens innholdsbestemmelse (§ 2).

SPØRSMÅL NR. 567

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 31. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilke kriterier ligger til grunn for prioritering av saker som gjelder hhv. familieetablering/familiegjenforening, og hvilke grep vil statsråden ta for å få ned saksbehandlingstiden samt forbedre informasjonen til søkerne?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av et halvt år har saksbehandlingstiden for søknad om familieetablering i Norge økt fra 6 til 9 måneder. Dette er en frustrerende situasjon for de som venter på å få avklart sin situasjon, og det er også kommet klager over dårlig informasjon om saksbehandling fra UDI sin side.

Svar:

I Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev til UDI for 2014 er det stilt krav om at 80 prosent av

familiesakene skal behandles innen 6 måneder. Ingen saker skal bli eldre enn 12 måneder, med mindre det foreligger særskilte grunner. Når det gjelder familiesaker hvor referansepersonen er en arbeidsinnvandrere, skal 80 prosent av sakene behandles innen 2 måneder. Det er opp til UDI å finne de beste tiltakene for å tilfredsstille de kravene som er satt.

UDI har opplyst at økningen i forventet saksbehandlingstid for familiesaker er midlertidig og skyldes intern omorganisering i UDI. Omorganiseringen består i at UDIs veiledningstjeneste integreres i den ordinære saksbehandlingen. Hensikten med tiltaket er både å gi bedre brukerservice og å få redusert saksbehandlingstiden. I en overgangsperiode vil imidlertid saksbehandlingstiden gå noe opp, og UDI har derfor oppjustert omtalen av hva som kan være forventet saksbehandlingstid på sine nettsider.

SPØRSMÅL NR. 568**Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 31. mars 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Ekebergområdet i Oslo er unikt i norsk og europeisk sammenheng, men er under stadig press på grunn av mangel på en helhetlig forvaltning. Lokaldemokratiet har kommet med et rungende krav om vern av Ekebergsletta, for å bevare det sammenhengende friområdet til både organisert og uorganisert idrett og friluftsliv.

Deler statsråden lokalpolitikernes bekymring for slettas framtid, og hva vil statsråden foreta seg for å sikre en helhetlig forvaltning av den unike Ekebergsletta?»

BEGRUNNELSE:

Ekebergområdet er ved siden av Bygdøyområdet det største og viktigste park- og friluftsområdet for Oslo by. I likhet med Frognerparken er området ikke bare av lokal eller regional betydning, men en sentrumslokalisert storpark av europeisk format. Her foregår store idrettsarrangementer som ellers har få områder å ta av på grunn av utbygginger eller dårlig tilgjengelighet.

Området har vært under et kontinuerlig press for nedbygging i mange tiår, og er over de siste 50-60 år blitt betydelig redusert av nybygg og diverse anlegg og installasjoner. Et samlet lokalpolitisk miljø har nylig gått sterkt inn for vern av området mot fysiske installasjoner, slik at det fritt kan brukes av alle til rekreasjon, masseidrett og alle slags fritidsaktiviteter også i fremtiden. Følgende ble vedtatt 19.12.2013 av de politiske partiene i bydel Nordstrand i Oslo:

1. Ekebergsletta vernes mot utbygging.
2. Friområdene på Ekeberg er unike og skal bevares for fremtidige generasjoner. De politiske partiene i Nordstrand bydel er enige om at sletteområdet på begge sider av Ekebergveien skal vernes mot fysiske installasjoner. Bydelsutvalget ønsker å bevare den åpne sletta, slik at den fritt kan brukes av alle til rekreasjon og alle slags fritidsaktiviteter også i fremtiden.
3. Det vesentligste av det omsøkte arealet er regulert til friareale, til beste for byens befolkning. Bydelsutvalget går imot at det omsøkte arealet skal bygges ned.
4. Boligbygging på det omsøkte området bør ikke godkjennes i noen form. Boligblokker i inntil 5 etasjer vil representere et stort inngrep i stedets landskapsprofil og i strid med landskapets åpne karakter.

Videre har det vært rekordoppslutning om et innbyggerinitiativ som ber om bevaring av Ekebergsletta og områdets unike landskapsprofil. På bare en drøy uke er dette blitt den største underskriftskampanjen i Oslo.

Oslo kommunes egen gjeldende Bruks- og skjøtelsesplan for Ekeberg fra 1983 sier:

"En overordnet målsetning er å bevare og videreutvikle områdets eksisterende landskapskarakter."

Planen sier videre at:

"All opparbeidelse, bruk og skjøtsel må underordnes denne målsetting. ... Organiserte grupper og lag må ikke legge så sterkt beslag på arealene gjennom særlige rettigheter at området får karakter av arena for konkurranseidrett."

Svar:

Ekebergsletta er et svært viktig område i Oslo med stor verdi for både organisert og uorganisert idrett og friluftsliv. Sitatene i stortingsrepresentanten Hansson sin begrunnelse, er hentet fra Nordstrand bydelsutvalg sitt vedtak til uttalelse i forhold til et planinitiativ fra KFUM om nytt arenaanlegg kombinert med boliger, barnehage, med mer. Dette private reguleringsforslaget har Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten avslått med blant annet følgende begrunnelse: "Forslaget er i strid med overordnede planer som skal sikre at friområder ikke skal nedbygges. Forslaget er i strid med kommuneplan 2008 og 2009, kommunedelplan for grøntstruktur i Oslo, kommunedelplanen for torg og møteplasser samt forslag til kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone, der det i alle planene forutsettes videreført friområde. Forslaget er videre i strid med RPR for barn og unge som skal styrke barn og unges interesser, noe nedbygging av friområde til boliger ikke gjør. I tillegg er planforslaget i strid med forslag til områdeprogram for Ekeberg by- og idrettspark som legger opp til å opprettholde Ekebergsletta som et åpent område som benyttes til organisert og uorganisert idrettsvirksomhet og rekreasjon."

Hovedprinsippet i plan- og bygningsloven er at det er kommunen som er planmyndighet og forvalter de områdene som ikke er fredet ut fra særlige natur- eller kulturhistoriske verdier.

Alle plan- og regulerings saker avgjøres dermed normalt av kommunen. Departementet avgjør eventuelle innsigelsaker som ikke løses lokalt, og kan i tillegg om nødvendig endre eller oppheve vedtatte

planer om de strider mot nasjonale interesser eller regional plan. I denne saken er det så langt jeg kan se ikke vedtatt noen plan som truer Ekebergsletta sin funksjon som idretts- og friluftsområde.

Jeg oppfatter situasjonen dit at Oslo kommune har handlet helt i samsvar med de lokale ønskene og avvist det private planforslaget. Dette viser at kommunen har det nødvendige grunnlag for å kunne avvise den typen initiativ som her ble fremmet av KFUM huset AS.

Slik det framkommer av Plan- og bygningseta- tens avslag, arbeider Oslo kommune med et område-

program for Ekeberg by- og idrettspark. Dette har i følge Plan- og bygningsetaten som hovedintensjon å verne landskap, vegetasjon, kulturminner og kultur- landskap, samt sikre at området forblir et område for idrett, friluftsliv og rekreasjon. Kommunen har som mål at Ekebergsletta skal videreutvikles med et mangfold av idretts- og friluftaktiviteter, og at alle arealer i planområdet skal være offentlige formål.

Jeg er derfor ikke bekymret for Ekebergslettas framtid og ser ikke behov for å gripe inn når kommunen selv ivaretar en helhetlig forvaltning av Ekebergsletta.

SPØRSMÅL NR. 569

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 31. mars 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Skal det oppnås varig utvikling i områder som lenge har vært rammet av konflikt og uro, er reintegrering av flyktninger, internt fordrevne og tidligere soldater viktig. Et aktuelt eksempel er DR Kongo, der vi ikke må miste det «tidsvindu» vi nå har for blant annet å rehabilitere de mange barnesoldatene som sårt trenger å bli tilbakeført til et normalt liv i DR Kongo.

Hvordan vil utenriksministeren sikre norsk finansiering til dette viktige arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Kapittel 162 for Overgangsbistand (GAP) ble innført i statsbudsjettet for 2002 med det

«formål å bidra til å lukke gapet mellom virkemidlene innen det langsiktige utviklings-samarbeidet og det humanitære hjelpearbeidet».

I den sammenheng ble arbeidet for «varig reintegrering av flyktninger, internt fordrevne og tidligere soldater» framhevet som en av de tunge utfordringer som krever betydelig bistand. På kort tid er budsjett- trammen for kap. 162, Overgangsbistand, som hjemler støtte til slikt arbeid, blitt redusert fra 420 til 216 millioner kroner. Mens det i statsbudsjettet vises til mulig støtte via andre budsjettkapitler, medfører det i praksis mindre forutsigbarhet og senere avklaring av finansieringsløsninger. For å hindre at dette får ødeleggende virkninger for pågående og planlagte prosjekter, trengs en rask avklaring av hvordan videre finansiering skal skje, enten ved å styrke budsjett-

kapittel 162, Overgangsbistand, i løpet av året eller ved å hente midler fra andre budsjettkapitler som har hjemmel for slik bistand. Det bes derfor om en avklaring fra Utenriksdepartementets side av hvordan det akutte finansieringsproblemet tenkes løst.

Svar:

I februar i fjor undertegnet en rekke afrikanske land et rammeverk der de forpliktet seg til å arbeide for fred, sikkerhet og samarbeid i Den demokratiske republikken Kongo og regionen rundt. Avtalen representerer den kanskje beste muligheten på flere år til å løse denne svært langvarige konflikten. Det er derfor viktig at partene etterlever de forpliktelsene som avtalen pålegger dem. Det internasjonale samfunnet støtter opp om avtalen, og gjennomføringen av den.

Økt stabilitet og sikkerhet og styrking av menneskerettighetene er en viktig målsetning for det norske engasjementet i DR Kongo. I 2013 gikk over 200 millioner kroner til ulike humanitære programmer samt tiltak for stabilisering, fred og forsoning. Innsatsen har særskilt fokus på hjelp til mennesker på flukt, styrking av kvinners rettigheter og bekjempelse av seksualisert vold. Støtten kanaliseres gjennom FN og frivillige organisasjoner. Behovene i landet er enorme, og bistandsaktørene er mange. Fra norsk side legger man derfor vekt på en koordinert og spisset innsats.

Norge har et betydelig humanitært engasjement i landet, hovedsakelig i øst. Dette inkluderer blant annet støtte til ICRCs nødhjelpsappell der nasjonal-

foreningens (Røde Kors DR Kongo) arbeid med re-integrering av tidligere barnesoldater og gjenforening med familiemedlemmer er en del av innsatsen, i tillegg til forebyggende arbeid for å hindre rekruttering av barnesoldater. I tillegg til den humanitære innsatsen, har Regjeringen for 2014 satt av 50,5 millioner kroner over kap. 162.70 (Overgangsbistand) til innsats i DR Kongo. Dette er en økning fra 44,5 millioner kroner i 2013. Også noe støtte over andre budsjettposter går til innsats i DR Kongo.

Sårbare stater og land i eller på vei ut av konflikt står overfor mange og store utfordringer, og behovene kan endre seg raskt. Ulike landsituasjoner krever ulike tiltak. Tilsvarende er det behov for ulike typer støtte. Dette fordrer fleksibel bruk av de budsjettpostene en har til rådighet. Overgangsbistanden er ett av flere virkemidler. Når det gjelder DR Kongo, vil utviklingen i landet og innretningen i UDs engasjement være avgjørende for hvilke budsjettposter støtten finansieres over, og hvor mye av den norske innsatsen som dekkes over kapittelpost 162.70.

SPØRSMÅL NR. 570

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 28. mars 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helsedirektoratet lyste i 2013 ut tilskot til styrking av helsestasjon og skulehelsetenesta i kommunane på bakgrunn i bl.a. satsing på folkehelse. Dette blei godt motteke og kommunar som fekk tilskot satte i gong prosjekter. No melder fleire om at helsedirektoratet ikkje lyser ut midlar for 2014, men omfordeler midlane til å gjelde helsestasjon på vidaregåande skule.

Kan statsråden gjere noko for å sikre at prosjekta som er igangsatt i 2013 også kan få midlar i 2014 for å vidareføre eit sårt tiltrent tiltak?»

GRUNNGJEVING:

Når helsedirektoratet i 2013 lyste ut prosjektmidler til styring av helsestasjons tilbudet og skulehelsetenesta i kommunane, så blei dette godt motteke. Tilskotet har også vore lyst ut tidlegare. Midlane hadde si bakgrunn i bla ei større satsing på folkehelsa. Ein av dei kommunane som fekk midlar i 2013 er Meland kommune i Hordaland. Dei fekk 400.000 til prosjektet « helsestasjon i eit folkehelseperspektiv ». For desse midlane blei det tilsatt helsesøster, og denne kommunen har utarbeida eit godt kunnskapsdokument innan folkehelse.

No svarer helsedirektoratet at det i 2014 ikkje lenger er midlar til denne styrkinga, men at der er midlar til ei satsing i den vidaregåande skule. Dette er såleis beklageleg. Når kommunane legg opp til å få i gong gode prosjekt, så treng ein ofte meir enn eitt år, og ein treng forutsigbarhet. Det er trist at ein kun får tilskot eitt år, når signalene har vore at dette skal fortsetje. Meland kommune som også

er ein Robek kommune risikerer nå at prosjektet/tenesta må avviklast pga. bortfall av desse prosjektmidlene.

Eg vonar statsråden kan sjå nærare på kva verkemidler helsedirektoratet har til dei kommunane som nettopp har satt i gong prosjekter utifrå tilskotsmidler til det føremålet slik at prosjekta som er iverksatt i alle fall kan få midlar til ut prosjektperioden.

Svar:

Det er eit mål for denne regjeringa å styrke dei førebyggjande tenestene til barn og unge i kommunane, og vi har sagt i regjeringserklæringa at vi vil betre skulehelsetenesta og helsestasjonstenesta. Mykje tydar på at tenesta i mange kommunar ikkje fungerer slik ho bør. Mellom anna peikar ein rapport frå Helseilsynet på manglande planlegging og styring av tenesta. At tenesta ikkje fungerer som ho bør, er bekymringsfullt, og det vil vi gjere noko med. Eit viktig virkemiddel er ei god finansiering av tenesta, men faglege retningslinjer og ei god organisering av tenesta er vel så viktige virkemiddel for å nå måla om god helse hjå barn og unge i befolkninga.

Tilskotet til helsestasjons- og skulehelsetenesta er eit oppstartstilskot og ikkje eit driftstilskot. Dette gjeld uavhengig av endringa i tilskotsregelverket, og kommunar som mottok tilskot i 2013 ville uansett ikkje ha motteke tilskot for 2014 for det same prosjektet.

Regjeringa har valt å vidareføre satsinga frå den førre regjeringa på 180 mill. kroner i rammetilskotet til kommunane tiltenkt helsestasjons- og skulehelse-

tenesta. For 2014 er det i tillegg satt av 16 mill. kroner i ei tilskotsordning som skal rettast inn mot ei styrking av skulehelsetenesta i den vidaregåande skulen med fokus på der det er særlege levekårsutfordringar. 4 mill. kroner skal prioriterast til områdesatsinga i Oslo indre øst til styrking av helsestasjons- og skulehelsetenesta i dette området. Det er opp til den enkelte kommune å syte for at helsestasjons- og skulehelsetenesta er tilstrekkeleg dimensjonert med omsyn til behovet i kommunen. Dei 180 millionane til

kommunane er såleis eit viktig tilskot for å møte dette kravet.

Vi har varsla at vi skal fremme ei melding til Stortinget om framtidens primærhelseteneste. Eit viktig tema i denne meldinga vil være gode primærhelsetenester til barn og unge. I tillegg jobbar Helsedirektoratet med ei revidering av retningslinene for helsestasjons- og skulehelsetenesta. Arbeidet skal vere ferdig i løpet av våren 2015. Meldinga til Stortinget og retningslinjene vil peike ut retning og seie kva vi kan og skal forvente av denne tenesta i åra framover.

SPØRSMÅL NR. 571

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 31. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«I 2008 fredet Riksantikvaren Skansen brannstasjon i Bergen med tilhørende park og damanlegg, men fredningen ble opphevet av Miljøverndepartementet. Vernegruppen for Skansedammen mener Bergen kommune ga ensidig informasjon for å få opphevet fredningen, blant annet ved at det ikke er gitt informasjon om alternativer for det aktuelle parkeringsanlegget. Nå er det gitt tillatelse for igangsetting av bygging.

Vil miljøvernministeren se nærmere på opphevingen av Riksantikvarens fredning, og stoppe bygging inntil videre?»

BEGRUNNELSE:

Da Miljøverndepartementet gjorde om fredningsvedtaket, ble det to ganger referert til Kommunedelplan av 2001 som viktig delgrunnlag for avvisning av fredningsbestemmelsen fra Riksantikvaren. Under Sakens bakgrunn, side 1, skriver de "...er hjemlet i kommunedelplan for Sandviken-Fjellsiden nord, vedtatt i 2001". Under Departementets merknader, side 4, gjentar de at "Departementet merker seg at planvedtaket som tiltaket er hjemlet i, ikke ble imøtegått av kulturminneforvaltningen." Departementet henviser altså til at et hovedgrunnlag for avvisning av fredningen er at det ikke kom protester fra antikvariske myndigheter mot markeringen av Skanseanlegget som inngangsport til garasjeanlegget.

Kommunedelplanens kart, både på sidene 30, 43 og spesielt i delplan B, side 48 i planen gir imidlertid ikke noe grunnlag for innsigelser mot planen fra an-

tikvariske myndigheter sin side eller fra andre. Alle tre kart viser tunnelinnslag fra Tordenskjoldsgate og inn i den bratte skråningen bak dammen og derfor at dette ikke vil ha noe vesentlig innflytelse på det totale anlegget, iallfall ikke når det gjelder selve dammen. Det var ikke noe grunnlag i kommunedelplanen for å protestere fra et kulturminneståsted.

I tillegg sier reguleringsstatus, side 32, at R-nummer 5330000, Øvre Blekevei nr. 1 (Tidl. Skansen brannstasjon), skal opprettholdes. Det var ingen samlet grunn til å protestere da kommunedelplanen ble lagt fram i 2001 og det er derfor heller ingen grunn til at Miljøverndepartementet skulle bruke dette i sin argumentasjon for avslag. Vernegruppen vil påpeke at kommunen, i sitt klagebrev til Miljøverndepartementet, bare har presentert Skansen og ikke alternative innslag i fjellet, slik som Kommunedelplanen fra 2001 gir muligheter for. Årsaken til dette er ikke offentliggjort. Vernegruppen mener Miljøverndepartementet har blitt villedet av Bergen Kommune i arbeidet med avslaget til sin egen fagetat og vil stille spørsmålet ved om dette er forvaltningsmessig etisk eller lovlig. Vernegruppen kan både forstå og akseptere at det er frister for innsigelse mot vedtak der forskjellige interesser står mot hverandre. Men innsigelser og følgende avgjørelser må være faktabasert i den grad dette er mulig. I tilfeller som dette, der plangrunnlaget bestemmelsen er hjemlet i er tilside-satt på et meget vesentlig punkt og datagrunnlaget ellers er ufullstendig for en objektiv evaluering, håper vi på ny vurdering.

Det gjøres oppmerksom på at Riksantikvaren er Miljøverndepartementet sin fagetat. Miljøverndepart-

tementet fant det imidlertid riktig å overprøve fageta-ten, ikke med hjemmel i miljøvernloven, der fageta-ten sto på trygg grunn, men i forvaltningsloven.

Miljøverndepartementet har et objektivt grunnlag for å se bort fra fristen for protest, se på sakens realiteter og revurdere sitt vedtak vedrørende avvisningen om fredning.

Svar:

Riksantikvarens vedtak om fredning av Skansen brannstasjon og Skansedammen, ble påklaget til departementet. Daværende Miljøverndepartement opphevet vedtaket i 2008. I avgjørelsen ble det lagt av-

gjørende vekt på at Bergen kommune hadde hjemmel for det planlagte parkeringsanlegget, samt at de samfunnsmessige hensynene veide tyngre enn de kulturhistoriske verdiene.

Riksantikvaren fant det ikke aktuelt å frede kun deler av anlegget og det var derfor ikke grunnlag for å opprettholde deler av fredningen.

Jeg kan ikke se at departementet ikke hadde tilstrekkelige opplysninger for å kunne fatte avgjørelsen i 2008 og anser derfor ikke at det er grunnlag for å se nærmere på opphevingen av Riksantikvarens fredningsvedtak.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 27. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Det ble i fjor innført en karanteneordning for vertsfamilier som misbruker au pair-ordningen. Formålet var å motvirke misbruk og hindre sosial dumping. Ifølge JURK har UDI foreløpig ikke ilagt noen vertsfamilier karantene, til tross for at de har blitt varslet om flere kritikkverdige forhold. Statsråden har uttalt at han vil følge nøye med på om tiltakene fungerer, som den forrige regjeringen innførte.

Hvordan vil statsråden sikre at karanteneordningen skal være et reelt virkemiddel for å hindre misbruk av au pair-ordningen?»

BEGRUNNELSE:

UDI kan fatte vedtak om karantene ved grove eller gjentatte brudd på au pair-kontrakten, eksempelvis der vertsfamilien ikke utbetaler lommepenger. Det er et ønske fra samfunnets side at au pairere skal beskyttes mot de vertsfamiliene som bryter formålet med kulturutveksling og utnytter au paireren som billig arbeidskraft. Det siste året har det vært flere saker i mediene som tydelig viser behovet for en karanteneordning, heriblant tilfeller av grovt seksuelt misbruk av au pairer og en sak hvor to au pairer måtte jobbe opptil 96 timer i uken uten ekstra betaling.

Allerede i august 2011 informerte justisdepartementet om at de ikke hadde systemverktøy til å registrere og behandle saker om karantene. Dette ble også

gjentatt i april 2012. På spørsmål fra JURK i februar 2014 bekrefter UDI at nødvendig systemverktøy fortsatt ikke foreligger. Dersom det er slik at manglende systemverktøy bidrar til at UDI ikke ilegger karantene i de tilfellene vilkårene er klart oppfylt er dette sterkt kritikkverdige.

Videre er det bekymringsfullt om terskelen i praksis blir minst like høy som i Danmark, hvor kun to vertsfamilier så langt har blitt ilagt karantene etter lange og alvorlige rettssaker. Per i dag gir karanteneordningen inntrykk av å kun eksistere på papiret. Tiltak uten konsekvenser mister sin betydning.

Svar:

Bestemmelsen om karantene for vertsfamilier trådte i kraft 1. juli 2013; den er med andre ord relativt ny. Jeg kjenner til at UDI både har forhåndsvarslet om ileggelse av karantene i flere saker i påvente av rettskraftig dom, og at de p.t. vurderer karantene i andre saker. På bakgrunn av den praksisoversikten UDI nå har skaffet seg, er direktoratet i disse dager dessuten i ferd med å ferdigstille retningslinjer for håndteringen av bestemmelsen. Jeg vil følge nøye med på bruken av ordningen for å sikre at den fungerer etter sin hensikt. Som det fremgår av regjeringsplattformen ønsker Regjeringen Solberg å fortsette arbeidet mot sosial dumping.

SPØRSMÅL NR. 573**Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 2. april 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Når vil statsråden informere Stortinget om han tenker å følge opp Stortingets mål om fullelektrifisering av hele Utsirahøyden ved å stille krav til at Johan Sverdrup skal bygges ut med tilstrekkelig strømkapasitet fra land til å sikre fullelektrifisering av hele Utsirahøyden, inkludert Ivar Aasen, Gina Krogh og Edvard Grieg, fra dag en i Johan Sverdrups operasjonstid?»

Svar:

Det er Stortinget og regjeringen som legger rammene for virksomheten på norsk sokkel. Dette gjelder også forhold knyttet til kraftløsning for en utbygging. Klimaforliket og Stortingets behandling av proposisjonene om utbygging og drift av feltene Grieg, Aasen og Krog danner rammer for departementets arbeid med denne saken. Kraft fra land skal vurderes for nye felt og ved større ombygginger av eksisterende felt på norsk sokkel.

Stortinget vedtok i klimaforliket styrket virkemiddelbruk overfor petroleumssektoren. Blant annet ble CO₂-avgiften på sokkelen betydelig økt. I klimaforliket la man til grunn at tiltakene vil bidra til økt bruk av kraft fra land ved nye utbygginger på norsk sokkel, videre at regjeringen vil ta stilling til spørs-

målet om bruk av kraft fra land ved behandlingen av de enkelte utbyggingene. Det fremgår videre av klimaforliket at regjeringen vil følge opp de pågående utredningene og ha som mål at den sørlige delen av Utsirahøyden forsynes med kraft fra land.

Hovedvirkemidlet for å begrense CO₂-utslippene fra sokkelen er den høye utslippskostnaden selskapene står overfor gjennom det europeiske kvotesystemet og CO₂-avgiften, i dag samlet på om lag 450 kr/tonn CO₂.

Departementet har, i tråd med klimaforliket, fulgt opp de pågående utredningene av kraft fra land til Utsirahøyden og hatt som mål at felt/funn i området skal forsynes med kraft fra land. Forutsetninger for bruk av kraft fra land, som fremkommer i klimaforliket, er at det ikke oppstår regionale ubalanser på land og at hensynet til tiltakskostnader og naturmangfold ivaretas.

Det valgte konseptet for Sverdrup-feltet medfører at feltet vil drives med kraft fra land fra produksjonsstart. Selskapenes tidsplan for utbyggingen er innlevering av en plan for utbygging og drift tidlig i 2015. Ut fra dette tar regjeringen sikte på å forelegge Stortinget en stortingsproposisjon om feltutbyggingen til behandling våren 2015.

SPØRSMÅL NR. 574**Innlevert 21. mars 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 2. april 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Når og på hvilken måte har Olje- og energidepartementet gitt Statoil klarsignal til å legge frem et konseptvalg for energiløsning for Johan Sverdrup-feltet som ikke innebærer fullelektrifisering av hele Utsirahøyden, inkludert Edvard Grieg, Gina Krogh og Ivar Aasen, fra dag en av Johan Sverdrups operasjonstid?»

Svar:

Det er Stortinget og regjeringen som legger rammene for virksomheten på norsk sokkel. Dette gjelder også

forhold knyttet til kraftløsning for en utbygging. Klimaforliket og Stortingets behandling av proposisjonene om utbygging og drift av feltene Grieg, Aasen og Krog danner rammer for departementets arbeid med denne saken. Kraft fra land skal vurderes for nye felt og ved større ombygginger av eksisterende felt på norsk sokkel.

Stortinget vedtok i klimaforliket styrket virkemiddelbruk overfor petroleumssektoren. Blant annet ble CO₂-avgiften på sokkelen betydelig økt. I klimaforliket la man til grunn at tiltakene vil bidra til økt bruk av kraft fra land ved nye utbygginger på norsk

sokkel, videre at regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om bruk av kraft fra land ved behandlingen av de enkelte utbyggingene. Det fremgår videre av klimaforliket at regjeringen vil følge opp de pågående utredningene og ha som mål at den sørlige delen av Utsirahøgden forsynes med kraft fra land.

Hovedvirkemidlet for å begrense CO₂-utslippene fra sokkelen er den høye utslippskostnaden selskapene står overfor gjennom det europeiske kvotesystemet og CO₂-avgiften, i dag samlet på om lag 450 kr/tonn CO₂.

Selskapene er ansvarlig for å gjennomføre aktiviteten på kontinentalsokkelen – om det er innen leting, utbygging eller drift. Basert på de rammebetingelser

som er gitt, må selskapene på forretningsmessig grunnlag blant annet etablere en utbyggingsløsning, herunder vurdere hvilken kraftløsning som er best for den enkelte utbygging. Dette gjelder også for Sverdrup og feltene på Utsirahøyden, og er kommunisert til operatøren for Sverdrup-utbyggingen, Statoil.

Det valgte konseptet for Sverdrup-feltet medfører at feltet vil drives med kraft fra land fra produksjonsstart. Hvordan resten av kraftbruken skal dekkes blir ikke besluttet nå. Regjeringen jobber for å kunne realisere kraft fra land til de tre andre feltene på Utsirahøyden, og forventer også at selskapene jobber for å kunne realisere dette. Departementet vil følge viktige veivalg for framtidig kraftløsning til området tett.

SPØRSMÅL NR. 575

Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 27. mars 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Nyere forskning viser at en betydelig del av sjukefraværet skyldes sosiale årsaker. Dette er også bekräftet fra andre kilder. Det er i dag ikke noe organisert offentlig hjelpetilbud for å avhjelpe disse problemene, enten det skyldes mobbing på arbeidsplassen, dårlig ledelse, eller problemer i privatlivet.

Vil arbeids- og velferdsministeren sette i gang tiltak som kan redusere sjukefravær av sosiale årsaker?»

BEGRUNNELSE:

Sjukefravær av sosiale årsaker.

Jeg viser til et stort svensk-norsk forskningsprosjekt, finansiert av Norges forskningsråd og ledet av professor Rolf Rønning, Østlandsforskning og Høgskolen i Lillehammer og fra svensk side bidrar forskere fra Stockholms universitet og Karolinska Institutet. I dette prosjektet svarer vel halvparten av de spurte langtidssjukemeldte at sosiale årsaker en hovedgrunn til sjukefraværet:

Grunner til sjukemelding (Gjelder sjukemeldte i Norge):

Langvarige fysiske belastninger	28%
Langvarige psykiske belastninger	19%
Dårlig ledelse	15%
Mobbing, omstilling, konflikter med kolleger	20%

Ikke arbeidsrelatert

19%

(her er samlivsproblemer og omsorg for barn det som nevnes hyppigst)

Forskerne påpeker sjøl at nok en del av de som oppgir sosiale årsaker også ville ha vært sjukemeldte av andre grunner om det sosiale var løst, men at det likevel blir svært mye igjen, som koster samfunnet milliardbeløp, og mange arbeidstakere dårligere livskvalitet.

Etter at tallene ble kjent har forskerne fått mange tilbakemeldinger på at sosiale forhold, som dårlig ledelse og problemer i privatlivet, i dag faktisk utgjør en betydelig del av sjukefraværet. Mange konsulentfirmaer som arbeider med problemer i arbeidslivet har henvendt seg til forskerne og gitt uttrykk for at dette stemmer med den situasjonen de opplever, og leder i allmennlegeforeningen, Kari Sollien, mener funnene stemmer godt overens med hennes egne erfaringer (nrk.no).

Forskerne mener tallene ikke er veldig overraskende, men at de dokumenterer godt at mye av sjukefraværet i dag skyldes forhold som i utgangspunktet ikke dekkes av regelverket, og hvor en derfor heller ikke har systematiske tiltak som kan redusere problemene.

Det er behov for å se systematisk på dette, hvordan dette kan reflekteres i IA arbeidet og i den faktiske hjelpen folk får i slike situasjoner.

Svar:

Regjeringen jobber sammen med partene i arbeidslivet for å få ned sykefraværet. Regjeringen og hovedorganisasjonene i arbeidslivet underskrev 4. mars en ny Intensjonsavtale for et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen). Avtalen innebærer betydelige forenklinger i reglene for oppfølging av sykmeldte. Gode resultater fra IA-arbeidet sørger for at flere kommer inn i arbeidslivet, og hindrer at de som er innenfor faller ut.

IA-avtalen bygger på tillit mellom myndigheter, arbeidstakere og arbeidsgivere. Sentralt i avtalen er en felles erkjennelse av at aktivitet gjennom arbeid fremmer helse og at tidlig iverksetting av aktive tiltak vil kunne forebygge frafall fra arbeid. Samtidig vil det alltid være en del personer som er for syke til å jobbe. Disse skal sikres en anstendig og forutsigbar inntekt.

I henhold til Folketryktdloven ytes sykepenger til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade. Arbeidsuførhet som skyldes sosiale eller økonomiske problemer o.l., gir ikke rett til sykepenger. Det står

også at for å få rett til sykepenger, må arbeidsuførheten dokumenteres med legeerklæring.

Sosiale problemer gir i seg selv ikke grunnlag for sykmelding. Men det kan i mange tilfeller være slik at bakenforliggende årsaker til sykefravær og behov for sykmelding har sammenheng med relasjonelle forhold, blant annet sosiale problemer. Det er derfor viktig å jobbe godt med forebygging gjennom et godt arbeidsmiljø. Og det er viktig at de som blir sykmeldt får god oppfølging og tilrettelegging på arbeidsplassen.

Arbeidsplassen er den beste arenaen for å få sykefraværet ned. Derfor er det viktig at det opprettes en kontakt mellom den sykmeldte og arbeidsplassen. Tilrettelegging på arbeidsplassen for eksempel gjennom lettere arbeidsoppgaver og/eller kortere arbeidsdager i en periode kan være en bedre løsning enn full sykmelding.

Jeg vurderer at det ikke er grunnlag for å iverksette tiltak rettet mot sykefravær av sosiale årsaker. God tilrettelegging på arbeidsplassen herunder tidlig og tett dialog mellom den sykmeldte, arbeidsplassen og sykmelder er aktuelle og gode tiltak.

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 26. mars 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er viktig at Norge, i Dublinsaker hvor det er barn involvert, gjør undersøkelser og kontakt med mottakerlandet slik at de uttransporterte barna sikres nødvendig hjelp ved ankomst?»

BEGRUNNELSE:

På NRK.no kan vi fredag 21. mars lese om en asylsøker som ble uttransportert sammen med sine barn til Frankrike fra Norge i henhold til dublinregelverket. En uke etterpå lever de på flyplassen i Frankrike.

Svar:

I alle saker der Norge overfører en asylsøker til et annet land i Europa i henhold til Dublin samarbeidet, er det viktig at den enkelte blir ivaretatt på en tilstrekkelig god måte. Dette er spesielt viktig når barn er involvert.

Norsk deltakelse i Dublin samarbeidet er basert på at alle medlemsstater etterlever forpliktelsene som følger av Dublin forordningen og andre internasjonale rettsregler, som kommer til anvendelse i en asylsak. Blant annet vil det alltid i forkant av en uttransport være dialog mellom Norge og mottakerlandet om selve uttransporten, herunder om tid og sted.

Avsenderlandet må også oversende all relevant informasjon om vedkommende, i god tid før overføringen skal finne sted, slik at mottakerlandet er i stand til å forberede en god mottakelse. Forordningens artikkel 32 regulerer oversendelse av helseopplysninger dersom der er nødvendig.

Hvis mottakerlandet gir tilbakemelding om at de eksempelvis trenger mer tid til å forberede mottakelsen, vil politiet, som har ansvaret for å gjennomføre uttransporten, innrette seg etter det.

Når asylsøkeren(e) er overlevert mottakerlandet opphører Norges forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 577**Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 31. mars 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«På Studietur til Tyskland og Brussel fikk Energi- og miljøkomiteen klar tilbakemelding om at kvoteprisene på CO₂ var alt for lave til at gass kunne utkonkurere gass i EUs elektrisitetsproduksjon, selv med Kommisjonens forslag til utslippsreduksjoner på 40 % i forhold til 1990-nivå og innstramminger i kvotesystemet.

Kan statsråden anslå hvilket utslippsreduksjonsnivå for EU hun vurderer må til for å sikre at det blir lønnsomt å erstatte elproduksjon fra kull med gass?»

Svar:

Jeg ønsker et strammere kvotesystem i EU for å få sterke og forutsigbare insentiver til en lavutslippsutvikling. Noen anslag viser at en kvotepris på 60 euro er nødvendig for å utløse en overgang fra kull til gass. Jeg har, sammen med olje- og energiministeren og utenriksministeren, sendt flere innspill til EU i for-

bindelse med arbeidet om den foreslåtte klima- og energipakke for 2030. Her framhevet vi at et ambisiøst mål for samlede utslippsreduksjoner vil gi en høy CO₂-pris i EU dersom målet følges opp av effektiv virkemiddelbruk. Vi støtter Kommisjonens arbeid med å stramme inn kvotemarkedet, og har også påpekt at det bør vurderes å starte tiltakene tidligere enn foreslått.

Samtidig er det også andre forhold enn kvotesystemet som påvirker kraftsektoren, og dermed valget mellom kull og gass. Omleggingen til gasskraft i USA, basert på ny teknologi for å utvinne skifergass, har ført til en kraftig reduksjon i prisen på kull. Dette har forsinket den omstillingen vi ønsker.

Regjeringen vil fortsette å være en pådriver for et stramt kvotesystem i EU, i tråd med de ambisjonene togradersmålet krever. I samarbeid med mine kolleger vil jeg følge opp mulighetene for å innføre tiltak i det europeiske kvotesystemet tidligere enn foreslått.

SPØRSMÅL NR. 578**Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 2. april 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at han er enig i at han har det konstitusjonelle ansvaret for å redusere CO₂-utslippene fra oljesektoren?»

Svar:

Jeg er ansvarlig for å forestå rammeverket for petroleumssektoren. Dette er bredt forankret i Stortinget. Videre er også klimapolitikken bredt forankret i Stortinget gjennom klimaforliket. Klimapolitikken må innrettes slik at den gir størst mulig utslippsreduksjon for innsatsen og gir utslippsreduksjoner både i Norge og internasjonalt. Bruk av sektorovergripende økonomiske virkemidler legger grunnlag for desentraliserte, kostnadseffektive og informerte tiltak, der forurenser betaler, jf. Meld. St. 21 (2011-2012) Norsk

klimapolitikk. I samsvar med disse overordnede prinsippene er petroleumssektoren omfattet av sterke økonomiske virkemidler herunder CO₂-avgift og EUs klimakvotesystem (EU-ETS). Kombinasjonen av både CO₂-avgift og klimakvoter betyr at petroleumssektoren står overfor en betydelig pris på utslipp som dermed legger til rette for kostnadseffektive utslippskutt. Den totale prisen på CO₂-utslipp i petroleumssektoren er opp mot 450 kroner per tonn CO₂ avhengig av kvoteprisen. Det er i petroleumssektoren det er størst dokumentert effekt av CO₂-avgiften. I Norges sjette nasjonalrapport til FNs klimakonvensjon anslås det at utslippene i dag er redusert med mer enn 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter årlig i petroleumssektoren sammenliknet med hva de ville vært uten CO₂-avgift og kvoter.

SPØRSMÅL NR. 579**Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 3. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Pasient- og brukerombudet peker på at utskrivningsklare pasienter fra sykehusene har større behov for oppfølging i kommune enn før, og at kommunenes prioritering av disse pasientene kan synes å gå ut over rehabiliterings- og avlastningstilbudet til hjemmeboende i kommunene.

Hva vil regjeringen foreta seg for å unngå en slik uheldig konsekvens av Samhandlingsreformen?»

BEGRUNNELSE:

Pasient- og brukerombudets nasjonale årsmelding for 2013 viser til at det er store utfordringer knyttet til prioriteringene i den kommunale helsetjenesten. I rapporten under kapitlet om samhandlingsreformen skriver de:

«Våre saker viser at terskelen for å få langtids sykehjemsplass i mange kommuner er svært høy, og at avlastnings- og rehabiliteringstilbud er lite tilgjengelig. Det kan se ut som om pasienter som blir utskrevet fra sykehus blir prioritert fremfor hjemmeboende med behov for avlastning og rehabilitering.»

Det ombudet her skriver er en bekymring tidligere fremstilt av blant annet Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO). Kommunene er nå under sterkt press, og må prioritere tjenester som haster mest – eller det som gir høyest kostnader om det ikke prioriteres. Det gir grunn til å tro at en har en utilsikket konsekvens av samhandlingsreformen, hvor rehabiliterings- og avlastningstilbudet i kommunen blir dårligere.

Dette er en virkning som vi tror verken regjeringen eller kommunene ønsker seg. Likevel er det svært alvorlig for de innbyggerne i kommunene som rammes av dette. Det å ikke få rehabilitering i rett tid er dårlig for den enkelte – men er også svært dårlig samfunnsøkonomi på sikt. Det kan gi høyere helseutgifter, og føre til at flere står utenfor arbeidslivet lengre.

Svar:

Da Stortinget behandlet stortingsmeldingen om samhandlingsreformen i 2009, var det bred politisk enighet om at reformen var nødvendig og viktig, og at den peker ut riktig retning. Reformen startet opp 1. januar 2012 og vi har nå, to år inn i reformen, begynt å få verdifulle erfaringer. Disse erfaringene skal vi ta med oss i den videre utviklingen av reformen.

Vi erfarer at mange kommuner bekymrer seg for økonomien og de prioriteringsmessige vridningseff-

ektene de økonomiske virkemidlene kan ha. Det er imidlertid først og fremst kommunal medfinansiering som har skapt denne usikkerheten. Når det gjelder betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter, har kommunene fått tilført 560 millioner kroner. Disse pengene kan kommunen enten bruke til å bygge opp lokale tilbud, eller kommunen kan velge å betale sykehusene for at pasienten kan være der, inntil kommunen har etablert et faglig forsvarlig tilbud.

Målene i samhandlingsreformen skal nås med flere virkemidler. Her er de økonomiske virkemidlene viktig, men også de pedagogiske virkemidlene som kompetanseheving i kommunene, juridiske virkemidler som samarbeidsavtalene og spesialisthelsetjenestens veiledningsplikt overfor kommunene. Regjeringen har også varslet en opptrappingsplan på rehabiliteringsfeltet.

Kommunene er selv ansvarlige for å tilby sine innbyggere de tjenestene de er i behov av, og det er opp til den enkelte kommune å sørge for at tjenestene er riktig dimensjonert med hensyn til innbyggerne i kommunen.

Et mål med samhandlingsreformen er riktiger oppgavefordeling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Det betyr at spesialisthelsetjenesten i større grad skal konsentrere seg om oppgaver der de har fortrinn, nettopp de spesialiserte helsetjenestene. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal fokusere på å gi tilbud der folk lever sine liv – i kommunene.

Regjeringen mener at samhandlingsreformen må sikre god kompetanseoverføring. Samhandlingsreformens intensjon er at faglig, teknologisk og medisinsk utvikling, strukturelle endringer og kompetanseoppbygging skal føre til at flere oppgaver kan løses i kommunen. For at kommunen skal settes i stand til å utføre helse- og omsorgstjenester som er mer kompliserte, kan det være nødvendig at spesialisthelsetjenesten gir veiledning. Kommuner og regionale helseforetak har en lovpålagt plikt til å inngå samarbeidsavtaler. Samarbeidet skal ha som målsetting å bidra til at pasienter og brukere mottar et helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenester. Rehabiliteringstjenester inngår i avtaleverket. Samarbeidsavtalene vil være viktige for å få avklart behovet for veiledning og retningslinjer for kunnskapsoverføring. Regjeringen vil også gjennomføre et kompetanseløft for å styrke kvaliteten i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. God kompetanseoverføring og robuste fagmiljøer er vesentlig for å kunne tilby brukerne gode tjenester nær der de bor og lever sine liv.

Gjennom samhandlingsreformen får kommunene også et tydeligere mål for sine habiliterings- og rehabiliteringstjenester. De må legge større vekt på tjenester som ivaretar brukernes mål og innsats, og den faglige bredden og kvaliteten skal bedres. Det vi ser i dag er at rehabilitering i større grad enn tidligere foregår i nærmiljøbaserte tiltak, i hjemmet og som dagtilbud i institusjon.

Stortingsmeldingen om morgendagens omsorg ser på hvordan vi kan åpne for nye tilnæringer, fra passiv pleie til mer aktivisering og fokus på brukernes egne ressurser. Vi vil bidra til en faglig omstilling i omsorgstjenestene som gir disse tjenestene flere verktøy å arbeide med. Et eksempel på dette er hverdagsrehabilitering, hvor tjenestene tar utgangspunkt i å avdekke hvilke muligheter brukeren selv har til å bidra aktivt med å gjenopprette eller øke tidligere funksjonsnivå. Dette bidrar til økt livskvalitet og

bedre funksjonsnivå hos brukerne. Det er brukerens helse- og omsorgstjeneste og det er derfor brukerens egne ressurser, ønsker og individuelle mål som er utgangspunktet for tjenesten som leveres. Brukerne og deres nærpersoner er med på å beskrive og definere hva som er vesentlig.

Regjeringen har varslet at vi skal utarbeide en opptrappingsplan for rehabiliteringsfeltet og hindre nedbygging av rehabilitering i spesialisthelsetjenesten før tilsvarende kapasitet og kompetanse er bygget opp i kommunene. Denne opptrappingsplanen skal ha sitt tyngdepunkt rettet mot kommunene.

Helsetjenesten redder stadig flere liv, men helse-tjenesten har også et ansvar for å gi folk muligheten til å mestre livet og å være i aktivitet etter endt behandling. Ved å styrke habiliterings- og rehabiliteringstilbudet vil vi gi flere mulighet til å delta i samfunnet og i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 580

Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 8. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I sitt forslag til vedtak går administrasjonen i Helse Nord inn for å legge ned traumetilbudet hos Nordlandssykehuset for å gi de distriktpspsykiatriske sentrene ansvar for å ivareta gruppen. I samme saksfremlegg synes det tydelig at kompetansen til å ivareta dette ikke er på plass i dag.

Hvordan vil statsråden sikre et fullt ut forsvarlig behandlingstilbud til den svært utsatte gruppen pasienter som i dag får behandling ved traumetilbudet til Nordlandssykehuset?»

BEGRUNNELSE:

I et brev til statsministeren skriver Landsforeningen mot seksuelle overgrep om hvorfor dagtilbud på DPS ikke er et tilstrekkelig tilbud for denne gruppen:

"Traumebehandling innenfor rammene av dagtilbud ved DPSene er i mange tilfeller svært uhensiktsmessig og kan i en del tilfeller være direkte skadelig. Det kan føre til økt redsel, spiseforstyrrelser, selvska-ding og selvmord. Vi vil påpeke at et dårligere behandlingstilbud ikke bare rammer de utsatte, men også deres partnere og barn. Behandling og bearbeidelse av traumeerfaringer kan gi sterke fysiske og følelsesmessige reaksjoner hvor det er nødvendig å være i trygge rammer innenfor rammene til en døgnavde-

ling med traumekompetanse. Skjerming fra hverdagen rapporteres som svært viktig av brukerne, både av hensyn til dem selv og til deres familier. Vi vil derfor be regjeringen om å innføre et unntak for traumeenheter i de nasjonale føringene om å organisere alle behandlingstilbud i distriktpspsykiatriske sentre."

I forslaget til vedtak skriver administrasjonen i Helse Nord:

"Styret ber adm. direktør om å sørge for at det planlegges og gjennomføres et grunnleggende treårig traumekompetanseprogram i alle deler av spesialisthelsetjenesten for at både DPS-ene og sykehusavdelingene skal kunne gi denne pasientgruppen en samordnet tjeneste av høy kvalitet."

Med denne begrunnelsen synes det tydelig at Helse Nord vurderer situasjonen slik at DPS-ene i dag ikke har den nødvendige kompetansen til å ivareta mennesker som har så alvorlige traumer som den gruppen det her er snakk om.

Svar:

Styret i Helse Nord RHF gjorde 27. mars 2014 følgende vedtak i saken om organisering av traumetilbudet i Helse Nord:

"1. Styret i Helse Nord RHF utsetter behandling av denne saken til neste styremøte, den 29. april 2014.

2. Styret anmoder Nordlandssykehuset HF om å utsette iverksettelsen av vedtaket av 7. november 2013 (jf. styresak 94-2013)."

Generelt vil jeg understreke at ved behandling for alvorlige psykiske traumer vil det som ved behandling av andre alvorlige psykiske lidelser være behov for et bredt spekter av tilbud. Tilbudene kan for eksempel omfatte døgnbehandling, poliklinikk, ambulante tjenester fra spesialisthelsetjenesten og lokale tiltak fra kommunene i form av legehjelp, oppfølging, bolig, støtte og veiledning, bistand for å stå i skole og arbeid mv. Det ordinære ansvaret hos kommuner og regionale helseforetak for å sørge for forsvarene tjenester gjelder for denne gruppen som for andre brukere og pasienter. Det innebærer at de regionale helseforetakene har ansvaret for å sørge for planlegging, organisering og drift av de spesialiserte tjenestene til mennesker med alvorlige traumelidelser. Det fremkommer tydelig av oppdragsdokumentet at Helseregionene skal sørge for at det er etablert nye tilbud til berørte pasientgrupper, før eksisterende spesialisttilbud legges ned. Nye tilbud kan gis i samarbeid med kommunene, der vanlig arbeidsfordeling tilsier det.

Helse Nord opplyser at arbeidet med planlegging av et grunnleggende traumekompetanseprogram i alle deler av spesialisthelsetjenesten er igangsatt. Det skal gjelde både for DPS- og sykehusavdelingene i Helse Nord. RVTS Nord (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) arbeider med et kompetansehevingsprogram innen traumeforståelse og traumebehandling. Dette arbeidet intensiveres og vil tilpasses behovet for et differensiert behandlingsbehov. Det opplyses videre at man vil trekke på erfaringer fra andre steder i landet, spesielt Oslo universitetssykehus og Alna DPS som siden 2007 har arbeidet systematisk for å heve kompetansen på området i samarbeid med RVTS Øst.

Behandlingen av alvorlige psykiske traumer må skje over hele landet og så langt som mulig i DPS og psykisk helsevern for barn og ungdom (BUP), som kjenner lokale forhold og lokale samarbeidspartnere og som lettere kan følge opp brukerne over tid. Avslutningsvis vil jeg nevne at Helsedirektoratet er i ferd med å starte et arbeid for å vurdere kompetansesvake områder i spesialisthelsetjenesten. Traumebehandling er et av områdene som vil bli vurdert. Behov for eventuelle tiltak må vurderes på grunnlag av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 581

Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 3. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«For å sikre likebehandling av vikarer og faste ansatte er bemanningsbyråer avhengig av at de får nødvendig informasjon fra innleier. Det kan virke som at helseforetakene ikke vil oppgi lokale arbeidsplaner, og på den måten hindrer de bemanningsbyråene i å kunne påse at loven følges.

Vil statsråden påse at helseforetakene gir utleier den informasjon de har krav på – og i så fall når vil dette skje?»

BEGRUNNELSE:

01.02.2013 inngikk de regionale helseforetakene to års rammeavtaler med bemanningsbyråene – uten at helseforetakenes informasjonsplikt om lokale arbeidsplaner iht. AML § 14 – 12 b) ble etterlevd. Denne informasjonen er nødvendig for å sikre likebehandling av

vikarer og faste ansatte iht. Vikarbyrådirektivet. Undertegnede er kjent med at informasjonen ble purret opp i september, uten resultat. Og i forbindelse med bestilling fra Helse Stavanger HF av helgevakter sist helg ble informasjonen igjen etterspurt. Helse Stavanger HF svarte da at de ikke ville oppgi disse. Med dette ser det ut til at helseforetakene bryter loven, og at de hindrer bemanningsbyråene i å følge den.

Svar:

Jeg er opptatt av at det skal være ordnede arbeidsforhold for alt personell i sykehusene, også de som leies inn fra vikarbyrå. Dette er viktig både ut i fra et arbeidsmiljøperspektiv, ut i fra et pasientsikkerhetsperspektiv og ut fra den enkelte medarbeiders behov.

Jeg forventer at sykehusene organiserer sin virksomhet i tråd med lovverket og kravet om forsvarlig

drift. I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene 7. januar i år stilte jeg krav om at sykehusene skal føre en ansvarlig arbeidsgiverpolitikk.

Representant Ropstad viser til Vikarbyrådirektivet og hevder at helseforetakene ikke følger opp arbeidsmiljøloven § 14-12 b) om utleiers informasjonsplikt. De regionale helseforetakene har informert departementet om at rammeavtalene med vikarbyråene har tatt hensyn til likebehandlingsprinsippet og har lagt opp til rutiner for å etterleve bestemmelsene i arbeidsmiljøloven.

I det konkrete tilfellet mener helseforetaket at de har gitt de opplysninger som vikarbyrået har krav på, opplysninger som skal sikre en likebehandling mellom vikarer og fast ansatte. Det er etablert rutiner og krav til dokumentasjon for bruk av innleide helsepersonellvikarer. Vikarbyrået har tilgang til tariffavtaler og lokale avtaler som regulerer arbeidsforholdene i det enkelte foretaket, og informasjon om etablert arbeidstid på den enkelte avdeling. Dette er i overensstemmelse med rammeavtalene om vikartjenester som er inngått av HINAS. Kravet, som de mener er i tråd med arbeidsmiljølovens regler, er at leverandør skal få all informasjon om når vekten skal utføres,

lengde og plassering av vekten. Konkret vil den enkelte leverandør få en bestilling som omfatter når vekten skal utføres, stillingskategori, vaktkode, tidspunkt og avdeling som vekten skal utføres på. I tillegg bekrefter helseforetaket at vekten inngår som en del av lovlig etablert arbeidsplan.

Dersom et vikarbyrå mener at rammeavtalen bryter arbeidsmiljøloven, må dette tas opp med kontraktspartene, i dette tilfelle HINAS og de regionale helseforetakene, som et kontraktsrettslig spørsmål. Jeg vil også vise til tvistebestemmelsene i arbeidsmiljølovens kapittel 17 som blant annet gjelder for tvister med bakgrunn i disse bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Hvert av de regionale helseforetakene har inngått de enkelte rammeavtalene, og HINAS forvalter avtalene på vegne av og sammen med de regionale helseforetakene.

Jeg som helse- og omsorgsminister oppfatter ikke at denne saken gir grunn til å gi noen ytterligere styringskrav til de regionale helseforetakene, utover det generelle kravet som jeg stilte i foretaksmøtene den 7. januar i år – at sykehusene skal føre en ansvarlig arbeidsgiverpolitikk.

SPØRSMÅL NR. 582

Innlevert 24. mars 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 2. april 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Statsråden har ved flere anledninger begrunnet endringene i permitteringsreglene gjort i statsbudsjettet 2014 med at en vil motvirke unødige permitteringer. Kan statsråden utdype og eksemplifisere hvilke unødige permitteringer det vises til?»

BEGRUNNELSE:

I svarbrev fra Arbeidsdepartementet til Rosenberg Verfts Klubb datert 20/12/2013 begrunner statsråden endringen i permitteringsregelverket blant annet med at «det kan gi unødige permitteringer og lede til at arbeidstaker blir gående uvirksomme». Flere bedriftseiere i den landbaserte industrien jeg har snakket med kjenner seg ikke igjen i statsrådets virkelighetsbeskrivelse om «unødige permitteringer», som om det vises til et misbruk av ordningen. Ved permittering kreves en omfattende dokumentasjon, blant annet fra NAV, som sikrer at unødig permittering ikke fore-

kommer. Permitteringsregelverket, også slik det var før regjeringen endret det i statsbudsjettet 2014, fremstår som solid nettopp for å unngå unødige permitteringer og misbruk av ordningen.

Svar:

Fra 1. januar 2014 har arbeidsgiver lønnsplikt under permittering i en arbeidsgiverperiode på 20 dager i starten av en permitteringsperiode. De permitterte kan få dagpenger under permittering i den perioden arbeidsgiver er fritatt fra lønnsplikt, dvs. i inntil 26 uker. Som vilkår for rett til dagpenger under permittering må den permitterte i utgangspunktet fylle de generelle vilkårene for rett til dagpenger, og permitteringen må skyldes mangel på arbeid eller andre forhold arbeidsgiver ikke kunne påvirke, jf. folketrygdloven § 4-7. Ved forskrift 30. januar 2014 er det fastsatt at vilkårene iht. folketrygdloven § 4-7, som hovedregel skal anses oppfylt når det kan dokumenteres

enighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om at grunnlaget for permittering foreligger, og det på denne måten godtgjøres at virksomheten har gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permittering og at årsaken ligger utenfor det som arbeidsgiver kan påvirke.

Mitt klare mål er at bedriftenes rammebetingelser skal være slik utformet at bedriftene ved å være bedriftsøkonomisk rasjonelle, også er rasjonelle i samfunnsøkonomisk forstand. Dette gir klare føringer for hvordan vi skal utforme virkemidlene våre, også permitteringsreglene. Bedriftene bør dekke en betydelig del av de samfunnsøkonomiske kostnadene som det innebærer at deler av arbeidsstyrken går uvirksom samtidig som andre bedrifter har behov for arbeidskraft. Med en for kort arbeidsgiverperiode og/eller en for lang periode med fritak fra lønnsplikt under permittering vil bedriftene ikke ha sterke nok insitamenter til å finne alternativ sysselsetting som kan hindre permittering. Resultatet av et for sjenerøst permitteringsregelverk kan føre til ”unødvendige permittering”.

”Unødvendige permittering” vil dermed være permittering som følger av at for mye arbeidskraft blir rettet inn mot bransjer og aktivitet med for stor

usikkerhet, permittering som følger av at bedrifter gjør for lite for å motvirke bedriftsstans og permittering som følger av at bedrifter ikke gjør nok for å utnytte sin arbeidsstokk på en alternativ måte.

”Unødvendige permittering” gir store samfunnsøkonomiske kostnader: Permitterte er bundet av sin kontrakt med arbeidsgiveren og søker derfor i liten grad annet arbeid. Dette bidrar til å redusere det samlede arbeidstilbudet. I stedet for bruk av omfattende permittering, kan arbeidskraften frigjøres til andre virksomheter som trenger den og slik gi høyere avkastning for samfunnet.

Permitteringsregelverket innebærer at myndighetene bærer deler av bedriftenes risiko knyttet til svingninger i aktiviteten. Siden knappheten på arbeidskraft varierer med konjunktorene, er det ikke urimelig at også arbeidsgivers andel av kostnadene ved permittering (arbeidsgiverperioden) varierer med konjunktorene. Selv med en arbeidsgiverperiode på 20 dager, bærer fortsatt staten en betydelig andel av kostnadene ved permittering, gjennom dagpengeordningen. Også under tidligere regjeringer har regelverket vært strammet inn i gode tider og når konjunktorene har tilsagt det, som under finansuroen i 2008-2009, gjort mer sjenerøst.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 2. april 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I Nasjonal transportplan 2014-23, som regjeringen har sagt de vil overoppfylle, er målsettingen å øke sykkelandelen fra dagens 4 pst. til 8 pst. innen utgangen av planperioden.

Hvordan vil statsråden sikre at Statens vegvesens regionvegkontorer får inn i sine planer bygging av sammenhengende sykkelveger over lengre strekninger?»

Svar:

Jeg vil vise til at vegprosjekter planlegges med utgangspunkt i Håndbok 017 Veg- og gateutforming, som igjen er en del av vegnormalene. I Håndbok 017 er det kriterier for når det er behov for egne gang- og sykkelveger langs hovedvegnettet. Kriteriet er; når forventet gang- og sykkeltrafikk er over 50 gående og syklende i døgnet, eller det er skoleveg. Statens vegvesen kan velge å anlegge gang- og sykkelvegen

langs lokalvegnettet istedenfor langs riksvegen dersom dette gir den beste løsningen for gang- og sykkeltrafikken. For gater gjelder andre krav. Dette betyr at når det bygges nye riksveger, og det forventes en viss gang- og sykkeltrafikk, skal gang- og sykkeltrafikken ha en løsning som henger sammen på lik linje med motorisert trafikk. For vegtunneler er det litt mer komplisert. Dette velger jeg ikke å gå inn på her, ettersom det er et eget spørsmål fra representanten Eirin Sund om dette. Prioriterte gang- og sykkeltiltak langs eksisterende riksveger i HP 2014 – 2017 er utbygging av sammenhengende hovednett for sykkeltrafikken i byer og tettsteder, skoleveger, andre sykkelveger, sikring av krysningspunkter og utbedringer etter sykkelveginspeksjoner. Jeg kan vise til at det i handlingsprogrammet for 2014 – 2017 er planlagt å bygge 220 km gang- og sykkelveg, hvorav 47 km er en del av sammenhengende sykkelnett i byer og tettsteder.

SPØRSMÅL NR. 584**Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 4. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan er dette i tråd med regjeringens ønske om mer heltidsarbeid ved norske sykehus, ønsket om økt kompetanse og riktig bruk av fagpersonell, her spesialisyskepleiere, ved norske sykehus, hvordan mener statsråden denne praksisen motiverer ansatte til å ta spesialutdanning, og hva vil statsråden gjøre overfor sykehusene som opptrer på denne måten overfor sine ansatte?»

BEGRUNNELSE:

I Avisa Nordland kunne vi 19. mars lese om en sykepleier som fikk stipend og permisjon fra Nordlandssykehuset for å ta etterutdanning i barnesykepleie. Da hun kom tilbake etter endt utdanning, fikk sykepleieren kun 45 prosent stilling, og arbeidsplikt i to år. I høringen på Stortinget onsdag 19. mars refererte også NSF til saken.

I 2012 jobbet sykepleieren i 50 prosent vikariat ved Nordlandssykehuset Bodø. Hun flyttet fra full jobb i Tromsø til vikariat i Bodø for å komme nærmeste hjemstedet Rognan. Så ble hun oppfordret av arbeidsgiver til å ta utdanning som barnesykepleier og fikk tilbud om å starte på utdanning ved Universitetet i Nordland. Med permisjon og stipend fra Nordlandssykehuset, på til sammen 200 000 kroner per år, startet hun utdanningen i august 2012. Ifølge henne ble hun fortalt at hun skulle prioriteres til faste nye stillinger etter endt utdanning. Etter endt studietid fikk hun 45 prosent fast stilling som spesialisyskepleier ved nyfødtintensiv avdeling.

Sykehuset stiller krav om arbeidsplikt på to år for ansatte som får denne typen stipend. Slutter hun før to år er gått, må hun betale tilbake deler av stipendet – opptil 200 000 kroner. Det er mye penger.

Sykepleieren fikk ikke full lønn under utdanning, noe som betyr at hun under utdanningsperioden, ifølge henne selv, har tapt rundt 300 000 kroner i lønn det halvannet året hun gikk på universitetet. I tillegg har hun tatt opp studielån.

Sykepleieren mener det blir feil å krevne arbeidsplikt når sykehuset ikke tilbyr full stilling. Ifølge Norsk Sykepleierforbunds foretakstillitsvalgte var det fem sykepleiere som tok samme utdanning, uten at noen fikk fulle stillinger i etterkant. NSF's foretakstillitsvalgte hevder at å tilby spesialisyskepleiere med inntil fem års universitetsutdanning, 45 prosent stilling, er kritikkverdigg.

Saken dreier seg om mulighet for heltidsstillinger framfor deltidsstillinger, den dreier seg om å sikre

flere spesialisyskepleiere til norske sykehus og den dreier seg om hva som er god arbeidsgiverpolitikk på den enkelte arbeidsplass.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å redusere bruken av deltid og midlertidighet i helse- og omsorgssektoren, samt å arbeide for å etablere en heltidskultur. Vi er også opptatt av at sykehusene har en god og riktig utnyttelse av de samlede personellressursene, sikrer god rekruttering og iverksetter tiltak for å beholde og utvikle kompetanse hos medarbeidere i sykehusene.

Når det gjelder å dekke behovet for spesialisyskepleiere, så inngår dette i det samlede arbeidet i regionene og på sykehusene for å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse. Jeg er informert om at det for sykepleiere iverksettes løpende tiltak på dette området. Det er etablert ulike former for permisjonsordninger både med delvis lønn og stipendier. Det har likevel vært en utfordring å sikre god nok søknad til enkelte videreutdanninger, men sykehusene og de regionale helseforetakene arbeider systematisk både på kort og på lengre sikt for å bedre denne situasjonen.

Representant Torgeir Micaelsen viser i sitt spørsmål til en konkret sak fra Nordlandssykehuset HF. Han viser til en sykepleier som etter endt etterutdanning ble tilbudt en deltidsstilling (45 prosent) og to års bindingstid pga. av permisjon og tildelt stipend. Jeg har fra Helse Nord RHF fått opplyst at den aktuelle sykepleieren hadde en 25 prosent fast stilling før videreutdanningen og at hun hadde krav på å få samme stillingsandel etter to års utdanning. Dette aksepterte sykepleieren og skrev under på en kontrakt som ga stipend og to års bindingstid. Videre er det et faktum at den aktuelle sykepleier nå har fått 45 prosent fast stilling pluss 35 prosent vikariat, totalt 80 prosent stilling. At sykepleieren har fått utvidet sin stillingsprosent etter videreutdanningen viser at sykehuset har behov for at sykepleierne tar etterutdanning for å ivareta sykehusets behov for spesialkompetanse. I tillegg fikk sykepleieren lik stipend som om hun hadde hatt en full stilling.

Eksempelet illustrerer noen av utfordringene som både ansatte og sykehusene har som et resultat av deltid. Ifølge arbeidsmiljøloven § 12-11 har arbeidstakere som har vært i arbeidslivet i tre år og ansatt hos arbeidsgiver siste to år rett på hel eller delvis permisjon til etterutdanning. Dette er en rett til permisjon uten lønn, men flere sykehus har likevel innført stipendordninger som gir sykepleierne kompensasjon

for tap av lønn under utdanning. Med en slik etterutdanning vil arbeidstakeren styrke sin mulighet på arbeidsmarkedet, og arbeids-giverne vil få økt kompetanse blant sine ansatte. Bestemmelsen gir kun en rett til hel eller delvis permisjon til etterutdanning, men ingen rett til å få utvidet stillingsprosent etter endt etterutdanning. En eventuell automatisk rett til å få utvidet stillingsprosent ville medføre at arbeidsgiver vil kunne få mer arbeidskraft enn det som det er behov for, og som virksomheten har økonomi til. En slik rett ville også kunne komme i konflikt med arbeidsmiljølovens bestemmelser om fortrinnsrett til utvidet stilling (jf. arbeidsmiljøloven § 14-3).

I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene 7. januar i år stilte jeg krav om at sykehusene skal føre en ansvarlig arbeidsgiverpolitikk. Jeg sa også at

viktige forbedringstiltak som er igangsatt, må videreføres. Dette gjelder blant annet å fortsette arbeidet med å øke andelen faste stillinger, redusere bruken av deltid og etablere en heltidskultur i sektoren. Det er viktig for meg å være klar på at flest mulig ansatte i hele stillinger øker kontinuiteten i arbeidet med pasientene, øker kvaliteten på pasientbehandlingen, og gjennom dette også økt pasientsikkerhet.

I oppdragsdokumentene til de regionale helseforetakene for 2014 har jeg stilt krav om bedre utnyttelse av de samlede personellressursene, sikre god rekruttering og tiltak for å beholde og utvikle kompetanse hos medarbeidere i sykehusene. Dette er avgjørende for å sikre god diagnostikk og behandling, god kvalitet og pasientsikkerhet, og i tillegg effektiv bruk av ressursene.

SPØRSMÅL NR. 585

Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 3. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at Kunnskapssenteret og eventuelt Nasjonalt Råd for Kvalitet og prioritering vurderer saken for å sikre at norske pasienter får enhetlig og best mulig behandling?»

BEGRUNNELSE:

Både Drammens Tidende 17.2.14. og Landsforeningen for Nakkeskadde (LFN) i brev til meg 28.2.14 har satt fokus på at det er faglig uenighet og ulik diagnose og behandling av det Landsforeningen omtaler som alvorlige leddbåndskader i nakken.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Micaelsen har vært forelagt Helsedirektoratet, som i brev av 26. mars 2014 redegjør for problematikken rundt diagnostikk og behandling av nakkeskader. Denne problematikken har for øvrig vært tatt opp i en rekke spørsmål til skriftlig besvarelse de siste fem – seks år.

Av Helsedirektoratets brev går det frem at nakkeskader er vanlig i befolkningen. Det angis at 27 – 47 prosent av den yrkesaktive befolkningen opplever nakkesmerter i løpet av et år. Nakkesmerter graderes fra 1 til 4 etter alvorlighet, der grad 4 innebærer symptomer på alvorlig patologi.

Diskusjonen om håndtering av pasienter med alvorlige nakkeskader har vært knyttet til både diagnostikk og behandling. Spesielt har det vært oppmerksomhet om muligheten for å påvise instabilitet i øvre nakkeledd og spørsmål om eventuell operativ behandling av dette.

Helsedirektoratet opplyser at det er sparsom dokumentasjon om sammenheng mellom kliniske symptomer og funn ved bildediagnostikk ved nakkelidelser. Det er ikke godt samsvar mellom radiologiske funn og sykdomstilstand. I en oppsummering fra nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten fra 2006 ble det ikke funnet grunnlag for at bildediagnostiske metoder viste forandringer som kunne knyttes til nakkeslengskade og ha terapeutisk betydning.

De senere år har det vært interesse for undersøkelser med såkalt ”dynamisk MRI” og ”funksjonell MRI”, som innebærer MR-undersøkelse av nakken i ulike posisjoner. Det mangler internasjonale retningslinjer for slik diagnostikk. Helsedirektoratet ba i november 2013 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten om å foreta en kunnskapsoppsummering (status og oppdatering) om diagnostikk av nakkeskader med spesiell fokus på bruk av MRI og ”dynamisk MRI” eller ”funksjonell MRI” for å belyse eventuell instabilitet/ligamentskader i nakken. Når kunnskapsoppsummeringen foreligger, kan det bli aktuelt for Helsedirektoratet å be Kunnskapssenteret om gjøre

en ”metodevarsling”, dvs. en oppsummering av studier på et tidlig stadium, knyttet til aktuelle behandlingsformer på området.

En eventuell foreleggelse av saken for Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helse- og omsorgstjenesten bør komme i etterkant av kunnskapsoppsummeringen og et eventuelt metodevarsel.

Hva angår operativ behandling av nakkeskader, opplyser Helsedirektoratet at operasjoner på andre

indikasjoner enn de som brukes innenfor det norske helsevesenet ikke har vitenskapelig dokumentert effekt. Praksis i Norge er lik den i våre naboland. Det er kjent at det ved enkelte institusjoner i Mellom-Europa legges større vekt på bildediagnostikk og at det er utført operativ fiksasjon av nakken hos en rekke pasienter, også enkelte pasienter fra Norge. I følge Helsedirektoratet er slik diagnostikk og behandling omstridt.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 3. april 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til retningslinjer som opnar for at Nav kan utbetale stønad etter kapittel 15 i folketrygdlova sjølv om medlemen av folketrygda er gift, når stønadsmottakar i praksis er åleineforsørgar fordi ektefellen er utenlandsk statsborgar som ikkje har fått innvilga lovleg opphald i Norge?»

GRUNNGJEVING:

Det sentrale grunnlaget for stønad etter folketrygdlova kapittel 15 er åleineomsorg for barn. Etter folketrygdlova § 15-4 må medlemen vere ugift, separert eller skilt for å få rett til stønad. Stønad fell bort frå og med den dagen mottakaren giftar seg, sjølv om stønadsmottakaren i praksis framleis er åleineforsørgar fordi ektefellen er utenlandsk statsborgar som ikkje har fått lovleg opphald i Norge. At ektepar ikkje bur saman kan ha ulike årsakar. Underteikna har vorte kontakte fleire gonger om at utlendingsstyresmaktene har utvist den eine forelderen, nokre tilfelle i opptil fem år, slik at ekteparet fysisk er separert av styresmaktene. Ein blir likvel rekna som gift med ein ektefelle som ikkje kan leve og bu i Norge, og forelderen som bur i Norge mister retten til fleire trygdeordningar, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn, utvida barnetrygd osv. Mange ektefeller blir utviste til land med eit lønsnivå som gjer det nesten umogleg å forsørge familien sin i Norge. Konsekvensane av dette kan bli at dersom ein er gift og har behov for stønader, noko mange einslege forsørgarar har, må ein separere eller skilje seg, noko som i sin tur vil føre til at ein blir nekta familiegjening, sidan forholdet er avslutta.

Etter § 15-4 kan separasjon faktisk jamførast med separasjon, og dette tyder på at lovgivar har hatt ein intensjon om at den faktiske situasjonen er avgjerande for stønad etter folketrygdlova kapittel 15, og ikkje den reint formelle statusen.

Det er eit vilkår for å få stønad etter kapittel 15 at partane ikkje lever saman i den aktuelle perioden, noko som er tilfelle for dei som er gift med ein utlending utan innvilga opphald i Norge.

Svar:

I grunngevinga si viser stortingsrepresentant Rotevatn til § 15-4 som seier at ein åleineforsørgar må vere ugift, skild eller separert for å få rett til stønad etter kapittel 15 i folketrygdlova. Det kan vere fleire årsaker til at ektepar ikkje bur saman. I nokre høve er samlivet reelt sett opphøyrd utan at ekteskapet er oppløyst. Andre høve kan vere at den eine ektefellen sit i fengsel, eller ektefellen ikkje får innvilga opphald i Noreg. Representanten viser til situasjonar der ektefellen er utvist frå Noreg. Søknad om familiegjening kan og bli avslått av andre årsaker, til dømes at krav til forsørging ikkje er oppfylt.

Etter § 15-4 første ledd må ein person vere ugift, separert eller skild for å få rett til stønad. Etter andre ledd i paragrafen er faktisk samlivsbrot likestilt med separasjon, men då gjeld det tilleggsvilkår om at det er reist separasjons- eller skilsmisssak. Andre ledd punkt d) vil sjeldan vere aktuell då det ikkje i seg sjølv er spesielle forhold som gjer det vanskeleg å reisa separasjons- eller skilsmisssak når ektefellen sit i fengsel eller bur i utlandet.

Det er ingen heimel i kapittel 15 som seier at det kan gjerast unntak frå reglane om åleineforsørgaren

sin sivile status. Difor er det heller ingen heimel til å gje forskrifter eller retningslinjer som gjer ytterlegare unntak.

Regjeringa har i regjeringsplattforma varsla at overgangsstonaden skal leggjast om med sikte på

klårare krav om aktivitet frå stønadmottakarane. Det kan og vere eit høve til å vurdere andre delar av regelverket. Samstundes ser eg det som vanskeleg å gje ytterlegare rett til stønad knytt til tilfelle der personar ikkje har lovleg opphald i Noreg.

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Eirin Sund

Besvart 2. april 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan kan det sikres at syklistar fortsatt kan ferdes langs strekningar der ferjesamband legges ned og erstattes av undersjøiske tunneler?»

BEGRUNNELSE:

De neste åra skal det byggjes en rekke nye undersjøiske tunneler langs kysten, blant annet ved utbyggingen av ferjefri E39. Etter forskrift til Lov om vegar (veglova) 21. juni 1963 nr. 23 § 13, skal det ved planlegging og utbygging av vegnettet fastlegges hvordan gang- og sykkeltrafikken skal avvikles.

Det er ønskelig at flere tar i bruk sykkel, og i Nasjonal transportplan 2014-2023 ligger en målsetting om at sykkelandelen i Norge skal økes fra dagens 4 prosent til 8 prosent innen utgangen av planperioden. Det stilles derfor spørsmål ved hvordan veglovas § 13 følges opp for syklistar, ved at det fysisk legges til rette for at sykkel fortsatt kan vere et attraktivt framkomstmiddel på strekningar der ferjesamband legges ned og erstattes av undersjøiske tunneler. Sykkeltransport ved fjordkrysningar er også nødvendig for å kunne ivareta sykkelturisme langs kysten.

Svar:

Ifølge Statens vegvesen har vi i dag 33 undersjøiske tunneler. De fleste av disse tunellene er lange, bratte og er ikke tillatt for sykklende. Tunneler vil dessuten ofte oppleves som utrivelige for syklistar. Støynivået er høyt og mange vil føle utrygghet. Derfor vil Statens vegvesen generelt forsøke å finne andre løsningsenno tunnel for sykklende. I tunneler der sykling er forbudt kan det vere et alternativ å legge til rette for å ta med sykkel på buss. Dette må imidlertid avklares i kontraktene mellom fylkeskommunene og busselskapene. I tunneler ”på land” er det ofte et alternativ å tilrettelegge for sykkel på avlastet veg. Jeg vil vise til at sykkelløsningar i tunnel har vært omhandlet i Statens vegvesens vegnormaler i mange år. Det er nok likevel riktig å si at det har vært for lite fokus på problemstillinger knyttet til sykling i tunnel. Dette er i ferd med og endres og Statens vegvesen har bl.a. laget forslag til nye retningslinjer. Jeg vil vise til at forskriften etter veglovens § 13 er helt klar på at det skal tas hensyn til gang- og sykkeltrafikken ved planlegging og utbygging av vegnettet. Samtidig mener jeg også vi må ha en realistisk tilnærming til spørsmålet. På mange av ferjestrekningene som er aktuelle å erstatte med undersjøiske tuneller er ikke omfanget av syklistar nevneverdig stort.

SPØRSMÅL NR. 588**Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 2. april 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i at vi trenger mer kunnskap om klimatilpasning, og at det nasjonale senteret for klimatjenester er helt sentralt i dette arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Klimaendringene er vår tids største utfordring, og skaper allerede problemer. Det blir stadig mer ekstremvær, som i Norge gir seg utslag i flere episoder med ekstremnedbør. I Sør-Europa og Afrika er lange tørkeperioder et økende problem.

Den rødgrønne regjeringen la i 2013 frem en egen Klimatilpasningsmelding (Meld. St. 33), hvor det nasjonale senteret for Klimatjenester (Klimaservice) var en sentral del av strategien. Senteret er et samarbeid mellom Meteorologisk institutt, NVE og Uni Research, med Bjerknessenteret i Bergen som en viktig samarbeidspartner. Regjeringsplattformen til Høyre og Fremskrittspartiet nevner hverken senteret eller klimatilpasning.

Kunnskap om klimatilpasning er avgjørende for å ta vare på eksisterende infrastruktur, samt planlegge fremtidens infrastruktur og boområder. Denne vinteren har vi sett at infrastruktur for både vei, jernbane og kraft bli slått ut av drift som følge av ekstremvær.

For å begrense skadene i fremtiden må vi vite mer om hvordan vi skal planlegge for mer ekstremvær, stigende havnivå og temperaturstigning. Det nasjonale senteret for Klimatjenester med det samarbeidende Bjerknessenteret er ledende på kunnskap om klimaendringene, og gir Norge en mulighet til å bidra med sin kompetanse også internasjonalt.

Svar:

Jeg er enig i at vi trenger mer kunnskap om klimatilpasning, for bedre å kunne tilpasse oss de klimaendringene vi har i dag, samt de vi forventer vil finne sted i fremtiden. Klimatilpasning må bygges på den kunnskap som til enhver tid er tilgjengelig.

I arbeidet med å innhente kunnskap om klimatilpasning er det nasjonale senteret for klimatjenester svært viktig. Som det fremgår av Stortingsmelding 33 (2012-2013) om Klimatilpasning i Norge, var et viktig formål med etableringen av senteret for klimatjenester å kunne støtte opp om kommunenes og sektormyndighetenes praktiske arbeid med klimatilpasning.

Senteret skal få fram og koordinere klima- og hydrologiske data og annen relevant informasjon som i dag ligger spredt hos et stort antall statlige aktører, og særlig tilrettelegge dataene til bruk i kommunal forvaltning. Senteret deltar blant annet i Klimaprojekt Troms, et samarbeidsprosjekt med Tromsø og Lingen kommune. Øvrige involverte aktører har vært blant annet Norges Vassdrag - og Energidirektorat, fylkesmannen i Troms, samt Meteorologisk institutt. Utgangspunktet for prosjektet har vært å få lokal kunnskap i de aktuelle kommunene og hvordan denne kunnskapen kan integreres i kommunenes samfunnsplanlegging.

Stortinget bevilget midler til senteret i budsjettet for 2014. I tillegg jobber regjeringen med å følge opp klimatilpasningsmeldingen forøvrig.

Resultatet fra FNs klimapanelts andre delrapport understreker at verden står overfor betydelige utfordringer når det gjelder klimaendringer og følger endringene fører med seg. Senter for klimatjenester vil ha stor betydning når det gjelder å fremskaffe kunnskap om klimaendringene, og dermed bistå kommuner og sektorene med å iverksette relevante tilpasningstiltak.

SPØRSMÅL NR. 589**Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 2. april 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at regjeringen har til hensikt å videreføre rentekompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Stoltenberg foreslo i sitt budsjett for 2014 å avvikle rentekompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene. I tilleggspolisjonen foreslo regjeringen at rentekompensasjonsordningen for fylkesveger likevel blir videreført med en ny låneramme til investeringstiltak på to milliarder kroner i 2014. For Møre og Romsdal er det viktig å få avklart at rentekompensasjonsordningen blir videreført i kommende budsjetter, ut over 2014, spesielt med tan-

ke på de prioriterte fylkesvegprosjektene Nordøyvegen og Trollheimstunnelen.

Svar:

Det er riktig som representanten Andersen Eide skriver at Regjeringen Stoltenberg i sitt budsjett for 2014 foreslo å avvikle rentekompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene. I plattformen til H/FrP regjeringen er det derimot uttrykt at regjeringen vil videreføre rammen i rentekompensasjonsordningen for fylkesveger. Dette ble fulgt opp i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014) med videreføring av ordningen med ny låneramme i 2014 på 2 mrd. kr. Samtidig minner jeg om at det er Stortinget som gjør det endelige vedtaket vedrørende statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 590**Innlevert 25. mars 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 1. april 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at det er en god dialog mellom KMD, fylkeskommuner og kommuner som har vært en del av regionalpolitisk virkeområde og plutselig ikke er med i det virkeområdet lenger?»

BEGRUNNELSE:

Finnøy kommune i Rogaland fikk via pressemelding fra KMD 28. februar 2014 vite at de ikke lenger var en del av regionalpolitisk virkeområde. Ifølge regjeringens hjemmeside er det en rekke støtteordninger som er knyttet opp mot dette virkeområde. KMD har ikke verken i forkant eller i etterkant vært i dialog eller varslet de kommunene dette gjelder om hvilke konsekvenser dette vedtaket har. Vedtaket har konsekvenser for inneværende budsjettår, og en sitter uten forvarsel langt inne i budsjettåret og vil få konsekvenser for kommunens næringsfond.

Svar:

Vedtaket fra EFTAs overvåkingsorgan, ESA, om nytt virkeområde for distriktsrettet investeringsstøtte kom 26. februar 2014. Den 3. mars 2014 sendte Kommunal- og moderniseringsdepartementet ut et brev med informasjon om vedtaket og konsekvenser av dette. Dette brevet har gått til alle de kommunene som blir påvirket av vedtaket, samtlige fylkeskommuner og andre relevante aktører. Dette inkluderer også Finnøy kommune.

Virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte bestemmer hvor offentlige myndigheter (stat, fylkeskommuner og kommuner) kan gi støtte til næringsvirksomhet i form av investeringstilskudd og transportstøtte. Virkeområdet er hjemlet i felles regionalpolitiske retningslinjer som gjelder i hele EU/EØS-området. Ordninger eller enkelttildelinger knyttet til denne geografien må meldes eller notifiseres til ESA etter reglene om offentlig støtte.

Størsteparten av virkemidlene til regional utvikling er desentralisert til fylkeskommunene. Innenfor

det distriktpolitiske virkeområdet har fylkeskommunene blant annet fått i oppdrag å finansiere tilskudd, lån med videre til næringslivet gjennom Innovasjon Norge. Det er midlene som Innovasjon Norge forvalter som begrenses av det distriktpolitiske virkeområdet og er notifisert av ESA. Det vil fortsatt være mulig å gi offentlig støtte til bedrifter i Finnøy kommune i form av bagatellmessig støtte på inntil 200 000 euro (ca. 1,6 mill. kroner) til sammen over en periode på tre år.

Rogaland fylkeskommune tildelte kommunen påfyll til kommunalt næringsfond på i overkant av 800 000 kroner i 2013. For innværende år har regje-

ringen prioritert å styrke næringslivets rammebetingelser og veivedlikehold. Dette har medført at rammen til regionale utviklingsmidler forvaltet av fylkeskommunene er redusert. Jeg har også bedt fylkeskommunene om å prioritere bedriftsrettede tiltak med det formål å utvikle arbeidsplasser og å bidra til verdiskaping i fylket. Fylkeskommunene skal også sikre god forankring av sine prioriteringer i regionale partnerskap. Denne prioriteringen skal også gjelde for virkemidler som eventuelt bevilges til kommunale og regionale næringsfond. Rogaland fylkeskommune har for 2014 valgt å ikke tildele kommunene påfyll av kommunale næringsfond.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 7. april 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det har i lang tid vært mye uklarhet om førerkort for bruk av mopedbil. Vil statsråden bidra til at det blir klarhet rundt dette regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Regelverket om ulike førerkortklasser er komplisert, og også påvirket av europeisk regelverk og mange kryssende hensyn. Det har særlig vært mye uklarhet rundt spørsmålet om bruk av traktor.

Det er mange eksempel på krevende overganger mellom ulike førerkortklasser. Har man førerkort for traktor, så kan man ikke med dette føre en mopedbil som må antas å ha langt mindre skadepotensiale i trafikken enn en mopedbil.

Firehjul Mopedenes Importør Forening har sendt et brev til departementet der man ber om en avklaring i saken. Det vises blant annet i brevet til at det i en periode i høst lå ute feil informasjon på vegdirektoratets hjemmeside om bruken av mopedbiler.

Svar:

Vegdirektoratet har nylig oversendt Samferdselsdepartementet en vurdering om førerrett for tre- og firehjul moped. Vi ser nå nærmere på denne og vurderer om det er aktuelt med justeringer i regelverket.

Siden representanten viser til at det "i lang tid har vært uklarhet om førerkort for bruk av mopedbil", så benytter jeg anledningen til å gi et kort sammendrag av gjeldende regelverk, som var gjeldende i de årene

den rødgrønne regjeringen styrte, og hvor representanten Pollestad blant annet var statssekretær i samferdselsdepartementet. Helt siden man innførte egen førerkortklasse for de såkalte mopedbilene i 2003, har minstealderen for å kunne få førerrett vært 18 år ved egenvekt på kjøretøyet over 150 kg.

I tillegg til å kunne få førerrett for mopedbil etter gjennomført opplæring og prøve for slike kjøretøy, har man også rett til å kjøre mopedbil hvis man har førerkort for traktor eller lett motorsykkel. Minstealderen på 18 år gjelder imidlertid også i slike tilfeller. Minstealderen ble satt til 18 år fordi føring av en svært saktegående mopedbil, ut fra både plassbehovet i trafikken og hvordan kjøretøyet oppfattes av andre trafikanter, ble vurdert å kreve en modenhet, oppmerksomhet og trafikkerfaring som en 16-åring vanskelig har kunnet tilegne seg. Da kjøretøyet ser ut som en liten bil, vil også andre trafikanter tilpasse sin adferd til dette.

Eventuelle uklarheter kan skyldes at det er en aldersgrense på 16 år for føring av mopedbiler med egenvekt under 150 kg. Begrunnelsen for dette er at disse kjøretøyene er uten karosseri og har sykkelstyre slik at de i trafikken oppfattes mer lik en sykkel eller en tohjuls moped.

Avslutningsvis vil jeg tilføye at det selvfølgelig er sterkt beklagelig at Statens vegvesen på sine hjemmesider hadde feilaktig informasjon om alderskrav for å kunne kjøre mopedbil. Det ble der opplyst at minstealder for å kjøre mopedbil var 16 år for den som har førerkort for lett motorsykkel (klasse A1). Statens vegvesen har informert ut om denne feilen og vil følge saken opp videre.

SPØRSMÅL NR. 592**Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 2. april 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Er statsråden innforstått med konsekvensene av at privatistordningen for jusstudenter ved Universitetet i Oslo nedlegges, og har statsråden planer om å foreta seg noe for å hindre en slik nedleggelse?»

BEGRUNNELSE:

Den 8. september 2010 vedtok dekan Hans Petter Graver ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo å avvikle privatistordningen for jusstudenter. Det er grunn til å stille spørsmål om det ikke er mulig å videreføre privatistordningen i den nye studiemodellen. Videre er det interessant å vurdere selve prosessen knyttet til vedtaket om å avvikle privatistordningen. Særlig med tanke på Justisdepartementets uttalelse i forbindelse med Stenvikutvalgets arbeid:

«Justisdepartementet etterlyser videre en utredning om behovet for jurister i fremtiden før man kan foreta en vurdering av hva som senere skal skje med privatistordningen. Avviklingen av privatistordningen vil kunne føre til en stor reduksjon av antallet jurister, noe som først og fremst vil ramme det offentlige (JD viser til at universitetene i Bergen og Tromsø har avvirket privatistordningen, og at Det juridiske fakultet ved UiO har vedtatt å redusere inntaket fra 600 til 400).»

Etter spørsmålsstillers syn er det er mange gode grunner for å ha en privatistordning, først og fremst for å tilfredsstille samfunnets etterspørsel og behov for jurister i fremtiden, samt at det fremstår fornuftig i et samfunnsøkonomisk perspektiv å fortsette å gi et mangfold av jurister med ulik bakgrunn.

Svar:

Jeg er enig med representant Leirstein i at det er viktig å sikre at samfunnets fremtidige behov for jurister dekkes. Samtidig mener jeg det er viktig å sikre at det er høy kvalitet på jussutdanningen og at de som får vitnemål om master i rettsvitenskap har fått det læringsutbytte og de ferdigheter som forventes.

NOKUT avsluttet i 2008 et tilsyn med masterutdanningene i rettsvitenskap ved universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø. I sitt tilsyn pekte NOKUT blant annet på at Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO) bare tok et begrenset ansvar for studentene, og at dette svarte dårlig til de krav som bør stilles til en pedagogisk oppbygd studieordning. NOKUT påpekte videre at det med fordel kunne innføres flere obligatoriske elementer i studiet. Dette både for

å gjøre studiet mindre eksamensinnrettet og for å øke læringsutbyttet for studentene.

Etter dette vedtok UiO å legge om sin masterutdanning slik at det ble tettere oppfølging av studentene. Den nye studieordningen ved UiO inneholder obligatoriske aktiviteter, og medfører at privatisters rett til å ta eksamen ved institusjonen avskjæres gradvis oppover i studiet.

UiO har selv fullmakt til å bestemme hvilke fag og emner de vil tilby og til å fastsette studieplan for det faglige innholdet i studiet, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs og lignende. Jeg ønsker ikke å overprøve universitetets faglige vurderinger, og jeg mener dessuten at det er meget positivt at UiO tar grep for å sikre god kvalitet på utdanningen og tett oppfølging av studentene.

UiOs omlegging skapte en del debatt. Blant annet stilte Justisdepartementet spørsmål ved om avviklingen av privatistordningen ville føre til en stor reduksjon av antallet jurister, slik representant Leirstein peker på i sin begrunnelse. Kunnskapsdepartementet nedsatte derfor en arbeidsgruppe som bl.a. fikk i oppdrag å utrede fremtidig behov for juridisk kompetanse i Norge frem mot 2025.

Arbeidsgruppen ba NIFU i fremskrive behovet for juridisk kompetanse og de kom frem til en underdekning på ca. 7000 jurister i 2025, gitt dagens utdanningskapasitet. SSB kommer imidlertid i sin rapport frem til motsatt konklusjon, og mener at dagens utdanningskapasitet i juss er mer enn nok for å dekke behovet frem mot 2030.

Tall fra UiO viser at svært få av privatistene fullførte studiet i rettsvitenskap. I den gamle ordningen var det færre enn 10 personer som årlig meldte seg opp som privatist til 4. avdeling. Dette utgjør mindre enn 1 % av de som var meldt opp til eksamen. Det at privatistordningen på studiet i rettsvitenskap ved UiO reduseres vil derfor ha liten effekt på det antallet jurister som utdannes årlig.

Videre er de nå opprettet bachelorstudier innenfor juridiske fag flere steder i landet. Det vil være interessant å se hvordan arbeidsmarkedet responderer når de første kullene med bachelorkandidater i juss uteksamineres ved universitetene i Agder og Stavanger. Erfaringene fra Høgskolen i Lillehammer, som har utdannet slike kandidater siden 2010, viser at de er ettertraktet i arbeidslivet. Det at bachelorstudier i juridiske fag nå tilbys ved flere læresteder mener jeg bidrar til at samfunnet får kandi-

dater med variert juridisk bakgrunn slik representanten Leirstein etterlyser.

Arbeidsgruppen som departementet nedsatte mht. juridisk kompetanse foreslo også at det burde være mulig å dele opp dagens 5-årige integrerte masterutdanning til en bachelor- og mastergrad (3+2 år). Som jeg sa i Stortingets spørretime i dag så vil jeg

legge til rette for dette for de universiteter som ønsker det. Dette vil gjøre det mulig for studentene å avslutte utdanning og få vitnemål etter tre år, men også gi mulighet for kandidater som har bachelorgrad innenfor juridiske fag, til å bygge på med en mastergrad hvis de ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten

Besvart 3. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mange legekontorer har innført betalingsautomater som ledd i rasjonalisering. Utgiftene veltes imidlertid over på pasientene. Betalingsautomatene har ifølge selskapet Melin Medical AS (i samarbeid med Nets Norway), en markedsandel på 70 %. Gebyret er på 5 kroner pr. korttransaksjon, i motsetning til tidligere kortautomater.

Hva kan statsråden gjøre for å hindre denne ekstra egenandelen som pasientene her påføres?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt en henvendelse fra en pasient som reagerer sterkt på denne praksisen på legekontorer med opplevde skjulte egenandeler.

Ved å betale med kort over betalingsmaskinen til Melin Medical, som legekantoret har solgt fordringen sin til og som derfor er deres factoringselskap må pasienten betale 5 kr for å gjøre opp for seg. Velger man faktura påløper det et fakturagebyr på kr 49,-. Hvis man derimot skulle ønske å betale kontant åpner maskinen for det og da behøver man ikke å betale gebyr. Det straffer seg med andre ord å betale kontantløst, noe som framstår som ulogisk.

Svar:

Fastlegene tilbyr en offentlig finansiert helsetjeneste, og totaløkonomien i fastlegeordningen er fullt ut regulert. Legenes inntjening og utgifter hensyntas under de årlige takstforhandlingene mellom staten og Den norske legeförening. Legene har således ikke anledning til å avkreve pasienten vederlag utover det som er avtalt under forhandlingene. Mener legen at kostnadene ikke dekkes godt nok, må de ta det opp med Legeföreningen, som kan bringe problemstillingen inn i forhandlingene. Jeg forutsetter at fastleger

forholder seg til de rammene som til enhver tid gjelder for fastlegeordningen.

Helsedirektoratet, som forvalter regelverket knyttet til honorering av fastleger, har tidligere vært i dialog med Melin Medical for å få klarhet i hvilken praksis som her foregår.

I sin dialog med selskapet har Helsedirektoratet blant annet uttrykt følgende:

”Når det gjelder hvilke egenandeler og egenbetaling fastlegen/avtalespesialisten kan kreve av pasienten, er dette regulert i helse- og omsorgstjenesteloven § 11-2 og folketrygdloven § 5-4 med tilhørende forskrifter.

Av helse- og omsorgstjenesteloven § 11-2 følger det at kommunen kun kan kreve vederlag av pasienten eller brukeren når dette følger av lov eller forskrift. Denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for private virksomheter som driver etter avtale med kommunen, f.eks. fastleger. En fastleges mulighet til å kreve vederlag (egenandel/egenbetaling) fra pasientene må med andre ord være fastsatt i lov eller forskrift.

Slik forskrift er gitt med hjemmel i folketrygdloven § 5-4, forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege. Denne forskriften regulerer uttømmende hva en selvstendig næringsdrivende fastlege kan kreve av egenandel og egenbetaling. Nevnte forskrift omtaler ikke vederlag ved bruk av kort. Den regulerer for øvrig heller ikke vederlag ved timebestilling på SMS.

Videre er det uttrykkelig fastslått i rammeavtalen mellom KS og Den norske legeförening om allmennpraksis i fastlegeordningen i kommunene; ASA 431, at legen ikke kan kreve høyere egenandeler enn det som er fastsatt av staten, jfr. pkt. 9.3 annet punktum.

Kommunale legevakter og fastlegekontorer som krever vederlag av pasienter som betaler med kort, handler – etter Helsedirektoratets oppfatning – i strid med gjeldende regelverk.”

Som det fremgår av ovennevnte sitat er rammene knyttet til pasientbetalinger i fastlegeordningen ty-

delig regulert. Det er gitt adgang til å ta ekspedisjonsgebyr, som for tiden er 56 kroner, for å dekke utgifter og arbeid ved forsendelse etter pasientens ønske av resepter, rekvisisjoner, henvisninger eller lignende per brev, faks, telefon eller e-post. Gebyret omfatter også utsendelse av faktura. Dersom pasienten betaler ved konsultasjonen, skal det ikke være betalingsgebyr. Men dersom pasienten ikke betaler ved konsultasjonen og legen faktisk påføres en kostnad knyttet til faktura, så påløper et ekspedisjonsgebyr for å kompensere dette.

Leger som yter fastlegetjenester gjør dette etter avtale med en kommune. Staten er ikke part i de individuelle avtalene med fastlegene, og er følgelig ikke i posisjon til å gripe inn direkte overfor den enkelte lege dersom denne ikke opptrer i tråd med avtalen. For å sikre meg at øvrige aktører er bevisst denne problemstillingen, vil jeg ta et initiativ overfor KS og Den norske legeförening. På bakgrunn av denne dialogen vil jeg vurdere behovet for å ta ytterligere grep.

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 3. april 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I regjeringsplattformen står det at H/FrP regjeringen vil sikre trygge og stabile rammebetingelser for Special Olympics Norge. Tidligere i år tok statsråden grep og imøtekom organisasjonen i en klage som lå igjen fra den forrige regjeringen, men dette gjaldt driftsåret 2013.

Vil statsråden sørge for at Spesial Olympics Norge får midler for 2014 i revidert og følger dette opp i 2015 budsjettet?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom vinteren har det vært mye fokus på om det skal gis statsgaranti til et Oslo OL 2022. Her opereres det med milliard summer og flere tar til orde for at dette bør Norge ha råd til. Spesial Olympics Norge jobber spesielt med utbredelse av idrett for mennesker med utviklingshemming. Dette er en gruppe mennesker som ikke har så mange sterke talspersoner som idretten ellers. Arbeidet som nedlegges for disse utøverne er av stor betydning, og verdien av at utøverne skal kunne få muligheten til å få lov til å prøve seg på en idrettsarena er særdeles stor. Jeg er kjent med at Special Olympics Norge opprinnelig ønsker et beløp på kr. 2 millioner. Beløpet som ønskes er svært beskjedent sett i forhold til det man får igjen, særlig når man ser den gleden som spres i fra utøvere og ikke minst viktigheten sett i et folkehelseperspektiv.

Svar:

Å sikre et godt tilbud for psykisk utviklingshemmede er noe vi prioriterer høyt. En hovedintensjon med in-

tegreringsprosessen i norsk idrett var nettopp at alle – uavhengig av fysisk eller psykisk funksjonshemming - skal ha mulighet til å delta i tilpasset idrettsaktivitet innenfor den ordinære lokalidretten.

Kulturdepartementet støtter norsk idrett økonomisk gjennom den årlige fordelingen av spillemidler til idrettsformål. Midlene fordeles til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg, og som tilskudd til aktivitetsformål. Tilskudd til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er det sentrale virkemiddelet i aktivitetspolitikken.

Det er idrettslagene som driver idrett / aktivitet. Lagene og særforbundene legger til rette for deltakelse i konkurranser og mesterskap. Special Olympics Norge (SON) gjør et viktig arbeid på sitt område, blant annet ved å tilrettelegge for norsk deltakelse i de internasjonale arrangement som Special Olympics International er eier av.

En best mulig ivaretagelse av målgruppa forutsetter et samarbeid mellom SON og NIF. Organisasjonene er i en prosess for å finne en god samarbeidsform. Vi vurderer det som viktig at det etableres en samarbeidsform som vil fungere over tid.

I påvente av en slik avtale mellom SON og NIF ble det gitt et ekstraordinært tilskudd til SON for 2013. Det forutsettes imidlertid at det fra 2014 vil foreligge en avtale mellom NIF og SON som vil sørge for at målgruppa får et jevnt aktivitetstilbud i sitt lokalmiljø. Videre vil vi bidra til at utøverne også i 2014 og 2015 har mulighet til å delta på internasjonale arrangementer i Special Olympics regi.

SPØRSMÅL NR. 595**Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 1. april 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«Mener statsråden dette er en rettferdig ordning, vil statsråden gjøre noe med dette og vil han ev. advare mot å ta sommerjobb i fiskeriene?»

BEGRUNNELSE:

En student har hatt sommerjobb på en reketrøler, og etter ferdig bachelor startet han jakten på jobb. Da han søkte om dagpenger i november 2013 hadde han de siste 3 årene tjent innenfor 3G som kreves for å få utbetalt dagpenger. Men med sommerjobb som fisker, kom overraskelsen – han fikk ikke dagpenger fra Nav. Han ble henvist til Garantikassen for fiskere. Men der «teller» han heller ikke med. For å få noe fra dem må han være innført i «blad B», og der krever man at han tjener minst 100 000 kroner i et år for å gi noe tilbake. Siden fiskeryrket stort sett har vært en sommerjobb mens han har holdt på med skole- og utdanning, har han ikke kommet opp i de summene.

Svar:

Spørsmålet er stilt til arbeids- og sosialministeren. Det besvares likevel av meg, fordi spørsmålet først og fremst gjelder dagpengeordningen for fiskere som hører inn under mitt ansvarsområde.

Jeg ønsker ikke å kommentere enkeltsaken som stortingsrepresentanten viser til i sitt spørsmål, men vil i stedet komme med mer generelle merknader om dagpengeordningene som berøres i representantens spørsmål.

Et hovedformål med den dagpengeordningen som Arbeids- og velferdsetaten administrerer er å kompensere for arbeidstakers tap av arbeidsinntekt. Dette fremgår av folketrygdloven § 4-1. Et hovedvilkår for rett til dagpenger er at medlemmet har tapt arbeidsinntekt, jf. folketrygdloven § 4-3. En person som ikke har hatt inntekt som ansatt arbeidstaker, har ikke rett til dagpenger. Når Arbeids- og velferdsetaten vurderer om en type inntekt gir rett til dagpenger eller ikke, er det den vurderingen som Skatteetaten har lagt til grunn, som er avgjørende. Det vil si at dersom Skatteetaten regner en inntekt som lønnsinntekt, er det dette som legges til grunn, også når det gjelder dagpenger. Inntekt fra fiske vil imidlertid vanligvis ikke være innberettet til Skatteetaten som lønn, men enten som næringsinntekt eller som lott.

Det er særregler i kapittel 8 i forskrift 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet (dagpengeforskriften), om rett til dagpenger for fiskere som har hatt vanlig lønnsinntekt i tillegg til inntekt fra fiske. Disse gjelder imidlertid bare for de som har mottatt dagpenger fra Garantikassen for fiskere, dvs. de som har hatt fiske som hovednæring, og i tillegg har vært ansatt som arbeidstaker utenfor fiskerieringen. Det gjelder ingen tilsvarende unntak for andre arbeidssøkere med tidligere næringsinntekt.

På grunn av fiskeryrkets spesielle karakter har man også en egen dagpengeordning for fiskere som har hatt inntekt fra fiske i form av næringsinntekt eller lott. Det er denne ordningen som administreres av Garantikassen for fiskere og er regulert i en egen forskrift 1. juni 2011 nr. 565 om dagpenger for fiskere og fangstfolk under arbeidsløshet (A-trygdforskriften). Ordningen gjelder kun for fiskere som står på blad B i det såkalte fiskermanntallet eller fyller vilkårene for å stå på blad B. Fiskermanntallets blad B er forbeholdt personer som har fiske eller fangst som hovednæring, og det er derfor stilt ulike vilkår for opptak på blad B. Bl.a. gjelder det et krav om årlig inntekt fra fiske og fangst på 100 000 kroner, jf. forskrift 18. desember 2008 nr. 1436 om manntal for fiskere og fangstmenn.

Dagpengeordningen for fiskere ble revidert i 2011 av den forrige regjeringen. Den største endringen besto i at man gikk fra dagsats til en inntektsbasert ordning, som minner om den alminnelige dagpengeordningen for arbeidstakere. Ordningen er imidlertid fortsatt ulik den alminnelige dagpengeordningen på flere måter, på grunn av fiskernes spesielle yrke og status, og fordi ordningen finansieres gjennom en egen produktavgift for fiskere. Den forrige regjeringen gjorde ikke endringer i kravet om at vedkommende må stå på blad B i fiskermanntallet eller fylle vilkårene for å stå på blad B.

Departementet er nå i gang med en evaluering av den endrede dagpengeordningen for fiskere. Jeg er imidlertid ikke beredt nå til å signalisere noe om eventuelle endringer i ordningen.

Jeg synes det er flott at ungdom tar sommerjobb i fiskeriene, og kan ikke se noen grunn til å advare mot det. En bør imidlertid være klar over at lott og næringsinntekt fra fiske bare kan danne grunnlag for dagpenger dersom vedkommende har hatt fiske som hovednæring.

SPØRSMÅL NR. 596**Innlevert 26. mars 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 3. april 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Støtter statsråden holdningen om at man kan kutte støtten for mediehus med bakgrunn i påstander om at journalister har et bestemt politisk syn?»

BEGRUNNELSE:

NRK er en viktig medieinstitusjon, ikke minst i forhold til deres rolle som allmennkringkaster. Kringkasteren er også en institusjon, som har stor tilslutning i det norske folk.

Det som ligger til grunn for alle mediehus er at de er frie og uavhengige. Jeg synes derfor det er svært alvorlig at en representant fra et regjeringsparti viser til at de vil ta bort lisensen, fordi de ikke liker det redaksjonelle innholdet i NRK. Det er et angrep på den frie presse.

Svar:

Medienes redaksjonelle uavhengighet er et ufravikelig prinsipp i det norske demokratiet. Prinsippet er

nedfelt både i lov om redaksjonell fridom i media og i kringkastingsloven. Jeg har stor respekt for dette prinsippet, og er selvfølgelig ikke enig i en påstand om at man kan kutte mediernes støtte ut i fra journalistenes politiske syn. Både innholdet og forvaltningen av produksjonstilskuddsordningen er innrettet nettopp for å hindre at dette skjer. Derfor tildeles støtten etter objektive kriterier som overlater minst mulig til forvaltningsskjønn, og klager over tildelinger behandles av en uavhengig klagenemnd.

NRK har som lisensfinansiert allmennkringkaster et særlig ansvar for å fremme den offentlige samtalen og til å sikre en bred og balansert dekning av politiske forhold og øvrige samfunnsproblemer. En allmenn kringkaster bør derfor ikke ha en politisk slagside. Om NRK oppnår dette målet vil det alltid kunne være ulike meninger om, blant annet ut fra hvor man selv står politisk. Jeg har tillit til at kringkastingsjefen er fullt bevisst sin særlige samfunnsrolle, og sørger for en god og balansert dekning av alle samfunnsområder.

SPØRSMÅL NR. 597**Innlevert 27. mars 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung****Besvart 4. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Helsedirektoratet har utarbeidet nasjonal retningslinje for barse-lomsorgen for å bidra til en forsvarlig barse-lomsorg.

Når vil helseministeren sørge for at den blir iverksatt?»

BEGRUNNELSE:

En god start på livet er den beste investering. Helseforetakene har kuttet radikalt ned på liggetiden i barseltiden uten at en har sikret seg at kommunehelsen har bygget ut sitt tilbud. Nybakte mødre drar hjem fra sykehuset etter stadig kortere tid, og har behov for oppfølging den første tiden hjemme. Statens helsetilsyn har avdekket et betydelig gap mellom utskrivning fra fødeinstitusjon til helsestasjonen er satt i bered-

skap for å kunne gi tilpasset oppfølging av familien og det nyfødte barnet. Brudd i tjenestetilbudet så kort tid etter fødsel truer pasientsikkerheten. Helsedirektoratet har utarbeidet nasjonal retningslinje for barse-lomsorgen for å bidra til en faglig forsvarlig barse-lomsorg. Av ukjente grunner er publisering av denne retningslinjen stadig utsatt.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg er helt enig med representanten i at en god oppfølging av mor og barn etter fødselen er svært viktig, både psykososialt, medisinsk og ernæringsmessig. For at barnet skal få en best mulig start på livet, er det også viktig å ha fokus på familien som helhet. St. meld. nr. 12 En gledelig begivenhet – Om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og

barselomsorg fra 2009 var, og er, en viktig melding som retter søkelys både mot helheten i forløpet og mot de enkelte delene av tilbudet til familier i denne livsfasen.

Det har vært stor politisk enighet om innholdet i denne meldingen, der ett av innsatsområdene er å utvikle en familievennlig barselomsorg. Samarbeid mellom fødeinstitusjonene og den kommunale helse- og omsorgstjenesten er viktig for å legge til rette for gode forløp for kvinnen og familien i en sårbar fase av deres liv. Regionale, lokalt tilpassete planer for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, og samarbeidsavtaler mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten, har vært sentrale tiltak i oppfølgingen av meldingen. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide en helhetlig faglig retningslinje for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg inkludert hjemmefødsel. Retningslinjen skal bidra til å understøtte samarbeid og helhetlige forløp for brukerne innen og på tvers av nivåene i helsetjenesten. Direktoratet har tidligere publisert Faglige krav til fødselsomsorgen og retningslinje for hjemmefødsel og vil i løpet av 2014 starte en gjennomgang av eksisterende Retningslinjer for svangerskapsomsorgen fra 2005.

Jeg er glad for nå å ha mottatt fra Helsedirektoratet et forslag til ny faglig retningslinje for barselomsorgen - Nytt liv og trygg barseltid. Retningslinjen vil om kort tid bli publisert, antakelig allerede før påske. Helsedirektoratet vil være ansvarlig for publisering og implementering av retningslinjen.

I tråd med samhandlingsreformen er det et mål at mer av oppfølgingen av kvinnen, barnet og familien skal skje lokalt der familien bor. Slike tilbud vil måtte utvikles over tid og tilpasses lokale forhold. I denne sammenheng er samarbeidsavtalene mellom helseforetak og kommuner om blant annet forebyggende helsetjenester og jordmørtjenester svært sentrale, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-2. Det er i dag stor fleksibilitet i tilbudet ved barselavdelingene. Utskrivning vurderes i dialog med lokal helse- og omsorgstjeneste og med brukerne selv. Fremdeles foregår mye av omsorgen den første tiden etter fødsel i spesialisthelsetjenestens regi, også ved tidlig utskrivning. Dette kan blant annet være ved amme-/barsel-poliklinikker, fødestuer i familiens region og, i noen kommuner, via tidlig hjemmebesøk av jordmor.

Den nye retningslinjen for barselomsorgen vil være et nyttig verktøy for utøverne, uavhengig av hvilken arena omsorgen ivaretas på, og jeg ser fram til publiseringen av denne.

Oslos erfaring med å drifte det statlige barnevernet viser at det mangler løsninger for hvordan bevilgningene skal justeres med befolkningsutvikling og vekst i tjenesten. En slik løsning må være på plass før man gjennomfører oppgavedifferensiering slik at ikke bevilgningene til «forsøkskommunene» blir frosset på et nivå som ikke tar hensyn til befolkningsutvikling og vekst i tjenesten ellers i landet.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 27. mars 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 4. april 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Det er urimelig at Oslo kommune ikke får kompensert for vekst i barnebefolkningen i sin bevilgning til andrelinjebarnevernet, og kommunen mottar stadig mindre tilskudd per barn for å drifte andrelinjebarnevernet.

Hvordan har barne-, likestillings- og inkluderingsministeren som sektoransvarlig tenkt å rette opp denne uheldige utviklingen?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sin politiske plattform gått inn for en prøveordning med å overføre statlige og fylkeskommunale oppgaver til kommuner. Kommuner som påtar seg flere oppgaver må sikres at bevilgningene til å finansiere oppgaven blir kompensert for befolkningsutvikling samt at vekst i tjenesten i resten av landet gjenpeiles i «forsøkskommunenes» bevilgning.

Da det fylkeskommunale barnevernet i 2004 ble statliggjort, beholdt Oslo kommune dette ansvaret lokalt. Dette ble finansiert gjennom rammetilskuddet som en del av hovedstadstilskuddet. Siden 2004 har bevilgningen til Oslo i all hovedsak kun blitt prisjustert mens bevilgningen til Bufetat har vokst kraftig.

Dette har skjedd på tross av at store deler av veksten i barnebefolkningen i Norge i denne perioden har kommet i Oslo.

Ettersom tilskuddet pr barn i Oslo har blitt betydelig redusert de siste ti årene har rammen knyttet til

å finansiere andrelinjebarnevernet også gått ned sammenlignet med nivået i 2004. Tilskuddet er også betydelig mindre pr. barn enn i resten av landet.

Svar:

Departementet vurderer ikke bevilgningsendringer til barnevernet ut fra vekst i barnebefolkningen. Dette fordi det ikke er en entydig sammenheng mellom vekst i barnebefolkningen og aktivitetsvekst i barnevernet.

Oslo kommune får bevilgning til det som i spørsmålet blir benevnt som andrelinjebarnevernet over Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner. Tilskuddet er ikke et per capita-tilskudd.

Oslo kommune har ansvar for alle tjenester i barnevernet, og kan i motsetning til andre kommuner se alle tiltakstyper i barnevernet i sammenheng. Dette gir et godt insitament til å jobbe forebyggende, og kan være noe av forklaringen til at aktiviteten målt i oppholdsdager er blitt redusert med 2,2 prosent i perioden 2009–2012, jf. SSB.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 27. mars 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 4. april 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil samferdselsministeren ta initiativ til en gjennomgang av regelverket med sikte på endringer som kan sikre at skatteloven ikke virker begrensende på nødvendige investeringer i kommunal eller fylkeskommunal infrastruktur?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har nylig vedtatt endringer i skatteloven som blant annet innebærer begrensninger i fradragretten for gjeldsrenter i såkalte interessefellesskap. Bakgrunnen for endringen var blant annet å ramme internasjonale selskaper som driver skatteplanlegging gjennom plassering av konsernets gjeld i selskaper som er hjemmehørende i land med høy skattesats og store muligheter for skattemessige fradrag for gjeldsrenter, mens renteinntektene beskattes lavt hos nærstående mottaker i land med lavere skatt.

Forslaget vil imidlertid også ramme legitime, ikke skattemotiverte, låneforhold mellom kommuner og deres selskaper, der produksjonen av primære kommunale/fylkeskommunale oppgaver er organisert i aksjeselskaper eller i interkommunale selskaper.

For Oslo kommunes vedkommende vil dette blant annet gjelde for selskaper som utfører, drifter og eier/leier ut infrastruktur og vognmaterieell til kollektivtrafikken i Oslo. Selskaper som ikke har profittformål for kommunen som eier. Begrensninger i fradragretten for gjeldsrenter for slike selskaper innebærer i realiteten en beskatning av kommunens sat-

sing å kollektivtrafikk, og vil gi kommunene dårligere incentiver for satsing på kollektivtrafikk.

Endringen kan innebære at slike selskaper heretter må hente inn kapital i eksterne kapitalmarkeder, til en høyere kostnad.

Svar:

Formålet med reglene om begrensning av fradrag for renter som betales mellom skattytere som er i interessefellesskap (interne renter), er i hovedsak å hindre tilpasninger ved at det føres fradrag for rentekostnader i Norge, mens renteinntektene beskattes lavt hos nærstående mottaker i land med lavere skatt. Problemstillingen med utnyttning av satsforskjeller kan imidlertid også være aktuell innenlands, for eksempel i forbindelse med lån fra kommuner til kommunalt eide selskap, jf. omtalen i Prop. 1 LS (2013–2014). Kommunene er ikke skattepliktige for renteinntektene, mens selskapene har fradagsrett for rentekostnadene. I den grad kommuner reduserer skattbart overskudd i sine selskaper gjennom uforholdsmessige rentebetalinger, forskyves inntekter fra staten til den enkelte kommune.

Lån fra eierkommuner til kommunalt eide selskap bør ikke unntas fra reglene om begrensning av fradrag for renter. Slike selskaper er skattepliktige, og bør ha de samme rammene for rentefradrag som annen virksomhet. Som påpekt i Prop. 1 LS (2013–2014) vil et eget unntak for kommunalt eller fylkeskommunalt eide selskap også ha en problematisk side mot EØS-retten.

SPØRSMÅL NR. 600**Innlevert 27. mars 2014 av stortingsrepresentant Ruth Mari Grung****Besvart 3. april 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Norge er verdensledende på eksport av sjømat, men har ikke klart å utnytte denne posisjonen når det gjelder å dokumentere helseeffekten av sjømat. Nyere forskning tyder på at marin omega og fiskeprotein har positiv effekt på hjerte, mental helse, graviditet, diabetes og fedme.

Hvordan vil helseministeren sørge for at Norge øker innsatsen på forskning på helseeffekten av sjømat?»

BEGRUNNELSE:

Norge er en av verdens ledende sjømatnasjoner når det gjelder verdiskaping og eksport. Men vi har ikke klart å utnytte denne posisjonen til å satse like offensivt på å dokumentere helseeffekten av sjømat. Det fremstår som et paradoks at det er så skjev innsats på forskning på mat fra landbruk og sjømat. NIFES har kommet med en rekke spennende funn som burde forskes nærmere på. De viser blant annet til at marine omega3 har mange positiv helseeffekter. Gravide og barn spiser minst fisk, selv om forskning kan tyde på at barns IQ øker med 6 enheter med fet fisk og det halve med mager fisk. Det vises også til mulig sammenheng mellom omega3 og depresjon. Mye tyder på at protein fra sjømat endrer fettceller som gir positiv effekt mot fedme. Forskning i USA tyder på at det er stor korrelasjon mellom fedme og soyaolje.

Det er rimelig godt dokumentert at sjømat har positiv effekt på hjerte, mens på alle de andre områdene så som mental helse, graviditet, diabetes, fedme er man fortsatt på indikasjonsnivå. Det er for mye synsing og et stort behov for at det settes av mer midler til forskning på effekten av sjømat.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Grung er opptatt av helseeffekter og betydningen av sjømat. Stigende etterspørsel etter trygg, sunn og ernæringsriktig mat krever felles innsats fra vitenskap, industri og interessegrupper. Jeg registrerer at fiskerinæringen selv og Nærings- og fiskeridepartementet, blant annet i samarbeid med Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) og andre miljøer, gjør en betydelig innsats på forskning også på ernærings- og helseområdet, noe som er nyttig. Det er en grundig omtale av dette i Meld. St. 22 (2012-2013) Verdens fremste sjømatnasjon.

Det er bred enighet om de positive effektene sjømat har på helsen. Fet fisk er hovedkildene til vitamin D og de lange omega-3 fettsyrene. Disse fettsyrene er viktige for utvikling av nervesystemet til barn i mors liv og i første leveår og kan også bidra til å forebygge hjerte- og karsykdommer. Sjømat er også en god kilde til B12, jod og selen.

I 2011 ble det presentert en grundig kunnskapsoppsummering om kosthold og forebygging av kroniske sykdommer. Kunnskapsoppsummeringen la blant annet grunnlaget for kostrådene fra Helsedirektoratet. Økt inntak av fisk er blant rådene:

”Ha et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker og spis fisk til middag to til tre ganger i uken. Bruk også gjerne fisk som pålegg.”

De nye norske anbefalingene for kosthold og fysisk aktivitet ble lagt fram i februar 2014 på bakgrunn av felles nordiske anbefalinger som er en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget på området. De nye anbefalingene underbygger og styrker de norske kostrådene, og tydeliggjør betydningen av blant annet inntak av flerumettet fett på bekostning av mettet fett, og inntak av vitamin D, der anbefalt inntak er økt for noen grupper. Dette taler jo helt klart til fordel for fisk og sjømat. Den største utfordringen er at vi spiser for lite sjømat, og kanskje ikke at vi vet for lite om sammenhengen mellom sjømat og helse, selv om det er mye som tyder på at sjømat kan ha mange gunstige effekter utover de som nå er dokumentert.

Undersøkelser blant voksne som NORSTAT har gjort på oppdrag fra Helsedirektoratet, viser at 3 av 4 kjenner til kostrådet om å spise fisk til middag to til tre ganger i uken. Nesten 2 av 3 mener vi bør spise mer fisk, men bare en av fem spiser anbefalt mengde fet fisk. Vi trenger mer kunnskap om hva som må til for at folk skal endre adferd, og i dette tilfelle velge mer fisk på bordet.

Forskning, utvikling og innovasjon er sentrale elementer i arbeidet for videreutvikling av folkehelsearbeidet. Helse- og omsorgsdepartementet bidrar til finansiering av Folkehelseprogrammet i regi av Norges forskningsråd. Tre tematiske hovedområder er valgt ut i dette programmet, hvorav helseatferd som fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og ulykkesrelatert atferd er ett av de prioriterte områdene.

Norge, ved Helse- og omsorgsdepartementet og Norges forskningsråd, deltar videre i et europeisk

felles forskningsprogram ”Joint Programming Initiative A Healthy Diet for a Healthy Life” om sammenhengen mellom kosthold og helse. Det er laget en egen forskningsstrategi i programmet, som dekker hele verdikjeden fra jord og fjord til bord. Satsingen har tre hovedtemaer – determinanter for kosthold og fysisk aktivitet, kosthold og matproduksjon og kostholdsrelaterte kroniske sykdommer. Programmet dekker hele matkjeden, inkludert sjømat, noe som gir en fin mulighet til en helhetlig satsing.

Regjeringsplattformen slår fast at vi vil stimulere til sunnere kosthold. God tilgjengelighet, smak, pris og praktiske ferdigheter er viktig for folks valg. Vi har satt i gang et arbeid med en ny folkehelsemelding som planlegges lagt fram for Stortinget våren 2015. Denne meldingen vil presentere en ny vinkling på arbeidet med å påvirke befolkningens adferd, som leg-

ger mer vekt på positiv motivering. I dette arbeidet vil jeg ta initiativ til tettere dialog med blant annet matvarebransjen. I en slik dialog med bransjen vil jeg også ta opp innovasjon og forskning om mat, ernæring og helse.

Mattilsynet har høsten 2013 bedt Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) om å oppdatere nytte-/risikovurderingen ”Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold” som er fra 2006. VKM konkluderte i 2006 med at den ernæringsmessige gevinsten ved å spise fisk oppveide de negative sidene, slik at nordmenn generelt burde spise mer fisk, både mager og fet fisk. Mattilsynet har bedt VKM vurdere om ny kunnskap om innholdet av enkelte nærings- og fremmedstoffer i fiskefôr, fisk og sjømat, samt hvor mye fisk vi spiser, endrer konklusjonene i rapporten fra 2006. VKM forventer å ferdigstille sitt arbeid i løpet av andre halvdel av 2014.